

Проект „Фантастично читалище“

Сборник от научно-фантастични произведения

Списание „Космос“

1989 г.

София, 2013

Библиография

[Кашчей](#)

Научно-фантастичен разказ. Автори А. Климов и И. Белоград. Преведе Александър Кючуков. Списание „Космос“, брой 1 от 1989 г.

[Схватка на разсъмване](#)

Фантастична повест. Автор Боб Шоу. Преведе Ал. Димитров. Списание „Космос“, брой 1 от 1989 г.

[Вратата](#)

Научно-фантастичен разказ. Автор Стивън Кинг. Преведе Нелли Василева. Списание „Космос“, брой 2 от 1989 г.

[Схватка на разсъмване](#)

Фантастична повест. Автор Боб Шоу. Преведе Ал. Димитров. Списание „Космос“, брой 2 от 1989 г.

[Сезон за риболов](#)

Фантастичен разказ. Автор Робърт Шекли. Преведе Вихра Манова. Списание „Космос“, брой 3 от 1989 г.

[Вечер в Тиволи](#)

Фантастичен разказ. Автор Бьоре Круна. Преведе Искра Баева. Списание „Космос“, брой 4 от 1989 г.

[Силата на вярата](#)

Научно-фантастичен разказ. Автор Джон Уиндам. Списание „Космос“, брой 5 от 1989 г.

[Търсачи на удоволствия](#)

Научно-фантастичен разказ. Автор Ернест Маринин. Преведе от руски Светлозара Василева. Списание „Космос“, брой 6 от 1989 г.

[Топче самота](#)

Фантастичен разказ. Автор Клифърд Саймък. Преведе М. Емилова. Списание „Космос“, брой 6 от 1989 г.

[Да летуваме при баба](#)

Научно-фантастичен разказ. Автор Жужана В. Наги. Преведе Антоанета Добрева. Списание „Космос“, брой 7 от 1989 г.

[Посланик на Проклетата](#)

Фантастичен разказ. Автор Колин Кеп. Преведе Нелли Василева. Списание „Космос“, брой 7 от 1989 г.

[Подаръкът](#)

Фантастичен разказ. Автор Клифърд Саймък. Преведе Ал. Димитров. Списание „Космос“, брой 8 от 1989 г.

[Лулунгомина](#)

Фантастичен разказ. Автор Гордън Р. Диксън. Преведе от английски Радостина Атанасова. Списание „Космос“, брой 8 от 1989 г.

[Страданията на мънъсь Потапов](#)

Фантастичен разказ. Автор Виктор Шендерович. Преведе Светлозара Василева. Списание „Космос“, брой 9 от 1989 г.

[Полет с чадър, или защо Дани предпочита кредитните картички](#)

Научно-фантастичен разказ. Автор Васко Делев. Списание „Космос“, брой 10 от 1989 г.

[Синият жираф](#)

Фантастичен разказ. Автор Луи Спраг Дьо Ками. Преведе Жана Гумнерова. Списание „Космос“, брой 10 от 1989 г.

[Клопката](#)

Фантастичен разказ. Автор Димитър Великов. Списание „Космос“, брой 11 от 1989 г.

[Долината на проклятието](#)

Фантастична повест. Автор Роджър Зелазни. Преведе Маргарита Златарова. Списание „Космос“, брой 11 от 1989 г.

[Довери ми своите скърби](#)

Научно-фантастичен разказ. Автор Клифърд Саймък. Преведе от английски Вихра Манова. Списание „Космос“, брой 12 от 1989 г.

[Долината на проклятието](#)

Фантастична повест. Автор Роджър Зелазни. Преведе Маргарита Златарова. Списание „Космос“, брой 12 от 1989 г.

Кашчей

Научно-фантастичен разказ

А. Климов и И. Белогруд

Лекцията бе посрещната с интерес! Олющените стени на клуба не помнеха такова нещо. Докладчикът, дебеличък и непретенциозен, с някакво мрачно тържество разбулваше тайните на белокосата история. Старите, добре известни истини изведнъж придобиваха в устата му съвсем ново звучене. Разбираемото ставаше неразбираемо, обикновеното – тайнствено, а загадъчното – напълно естествено и лесно обяснимо. Със звучен глас докладчикът разказваше такива невероятни неща, че бабичките пенсионерки, смятащи за свой дълг да ходят на всички лекции, започнаха да плетат някакви хибриди от чорапи и ръкавици, а малцината младежи престанаха да се майтапят и дори престанаха да ядат семки.

Лекторът общественик се наричаше Иван Иванович. Той беше човек ентузиаст и в своя микрорайон се радваше на фантастична известност. Беседите му имаха шумен успех и след тях бабите започваха да разказват на внуците си странни приказки, а любителите на домино – да си доказват един на друг, че

Емеля Глупака наистина е бил глупак след като така несъобразително и най-важното – без материален ефект е сътрудничил с щуката. Иван Иванович преливаше от енергия. Изглеждаше, като че след миг ще започне да свети. Цепейки въздуха с длан, той съобщаваше:

– ...та науката и не отрича това. Обърнете внимание: всичко ново е добре забравено старо! Известният афоризъм може би не е само шега? Може би в него има частица истина? Да се огледаме назад и да се опитаме да видим по новому старите неща. Например колиба на кокоши крака! Какво лице е това от позициите на съвременността? Ето вие, бабке, на четвъртия ред, как смятате?

Бабичката изохка от изненада, и уплашено се завайка:

– Какво-какво?! Аз, такова, нищо не правя. Седя си тихо, на никого не преча. А от колиби, извинявам се, не разбирам – от града съм! Не ми трябват тези страхотии с крака.

Лекторът кимна удовлетворено и продължи:

– Точно така, не разбирате! А би трябвало! Техническият прогрес ни кара да мислим, че приказната колиба на кокоши крака не е нищо друго освен реално съществуващ всъдеход от крачещ тип. А вълшебният меч? Нима той не е прадядото на мото-триона „Дружба“? За летящото килимче изобщо не искам да говоря. И не ме молете! Принципът на антигравитационните полети все още не е лъжица за устата на нашите учени. А древните са знаели! Можем да си припомним и античните култури, но поради липса на време няма да го направим. Естествено най-лесно би било да стоварим всичко на вълшебничеството, черната магия и народната фантазия. Но имаме ли основание? Не е ли по-правилно предположението, че във всички времена са съществували гениални умове, титани на изобретателството, чиито творения са достигнали до нас в приказките, народните песни и митовете? За постъпателното движение на съвременната техническа мисъл не е излишно по-често да се оглежда назад, към миналото. Там ни чакат истински бисери на научно-техническото творчество! Много благодаря за вниманието.

Лекцията завърши. Докладчикът изтри лицето си с кърпа, пи за последен път вода и слезе от трибуната. Народът пошумя и се разпръсна. Последен излезе от клуба самият познавач на митовете. Уморено огледа афиша, на който с големи букви бе написано на ръка „ЛЕКЦИЯ. Удивителното е зад нас. Ще изнесе лекцията историкът любител Наумов И. И.“, въздъхна и се отправи през двора в тъмнината.

Вечерта беше прекрасна, лекцията мина успешно. На Наумов му беше така хубаво на душата, че дори половинчасовото стоене на опашка на щанда за месо не можа да унищожи това усещане.

Приближавайки своя вход, Иван Иванович притисна по-силно към гърдите си тумбестото парче „любителски“ салам и дръпна силно дръжката. Вратата се отвори неохотно и с напрегнато скърцане запокити лектора във влажния мрак на входа. Иван Иванович набра скорост и се затича по стълбата. Обикновено енергията от пружината на вратата му стигаше до втория етаж, но тази вечер Наумов долетя само до първата площадка, където се натъкна на неподвижно стоящ човек.

Като бодна човека в корема, Иван Иванович приповдигна шапката си и каза учтиво:

– Моля за извинение.

Отговор не последва. При оскъдната светлина на далечната като Арктур лампичка можеше да се различи, че човекът е висок и слаб.

Наумов щеше вече да мине покрай него, когато непознатият наруши мраморната си неподвижност и произнесе глуховато:

– Извинете, Иван Иванович. Позволете да ви отнема няколко минути.

– Да-да, заповядайте.

– Бях на вашата лекция, макар че не мога да кажа, че отидох там по собствено желание. Та струва ми се, вие сте тъкмо онзи човек, който ще може да ми помогне.

– За какво да ви помогне? – прояви интерес Наумов.

Непознатият се поприсви като пред скок в студена вода и каза:

– Работата е в това, че аз съм Кашчей Безсмъртни.

Пакетът падна от ръцете на Иван Иванович и меко шляпна на цимента. Сцената без думи продължи около минута, след което лекторът започна да се усмихва и намигайки неловко с око, каза:

– А, разбрах. Майтап! Решихте да се пошегувате? Е, какво пък, получи се.

– За съжаление това не е шега – отговори тъжно непознатият, подавайки пакета на

собственика му. – Но това е твърде дълга история. Може би да се качим у вас.

„Тоя откача! – досети се Наумов. – Ще ме заколи с бръснач, ще ме нареже на парчета и ще ме пусне в канала!...“

– Не се страхувайте – намръщи се човекът. – Няма да има нито бръсначи, нито подобни глупости. Не откачам. Страдам.

– Да не сте телепат?

– Общо взето, не. Макар че владеея малко.

И изведнъж Иван Иванович усети, че всичките му страхове изчезнаха. Не би могъл да обясни защо, но у непознатия имаше нещо такова, че...

– Какво пък. Да вървим.

Изкачиха още един етаж и влязоха в явно семейно жилище, но със следи от ергенски живот.

– Минете – покани Иван Иванович госта, като се опита незабелязано да прибере чорапите, които съхнеха на полицата до огледалото. – Извинете, не е подредено...

– Няма нищо, така дори е по-неофициално – каза гостът. – А къде е съпругата ви?

– Отсъствува – отговори Наумов смутено и очите му светнаха с блясъка на гладен човек. Когато жена му заминаваше за вилата, отначало той се радваше на свободата, но след това, изпитвайки множество житейски неудобства, започваше да тъгува и

отслабваше. Сутрин поглъщаше твърдо сварени яйца и въздишаше така тежко, че папагалът Гога се преобръщаше на пръчката си с главата надолу и гледаше стопанина си с изумени очи. При отсъствието на грижливите женски ръце в държавната квартира се възцаряваше хаосът.

– Не искате ли да хапнете? – поинтересува се Наумов, усещайки мъчително присвиване под лъжичката.

– Бих глътнал слон – отговори непознатият просто, с което окончателно предразположи към себе си историка любител.

Иван Иванович отиде в кухнята и включи котлона. Погледна в хладилника и като не намери там нищо освен опротивелите яйца, обели салама и започна да го реже на дебели, неогъващи се парчета, разчупи вкаменилия се хляб, натрупа всичко върху една табла и внимателно, за да не разлее кафето, се върна в стаята.

Папагалът Гога, увиснал на пръчката надолу с главата, като че ли съвсем не дишаше и даже изглеждаше като вкаменен. Гостът се бе разположил на дивана редом с клетката и пробождаше с поглед тропическата птица.

– Та така. Аз наистина съм Кашчей и наистина съм безсмъртен. Във всеки случай

според вашето разбиране. Историята е доста необикновена и не обичам да я разказвам. Но ще се наложи, необходимо е. – Той като на шега се справи с три сандвича и чак тогава забеляза, че седи на масата с шапка и палто.

Под шапката се оказа могъщ череп с подутини, обрасъл с рядка безцветна коса. Непознатият беше толкова слаб, че изглеждаше като че ли има два пъти повече кокали, отколкото според анатомията се полага на обикновения човек.

– А защо тъкмо аз трябва да науча вашата история? – прояви любопитство Наумов, чувствайки физически, че започва да полудява.

– Вие признавате реалната основа на приказките, следователно сте в състояние да повярвате в моето съществуване. Прав сте, като отбелязвате в своите лекции, че в отдавна отминалите времена е имало много необикновени и загадъчни неща. И едно от тези тайнствени явления съм аз – Кашчей въздъхна тежко, извади от джоба си цигара, запали с чакмак и всмукна дълбоко. Носът му се заостри и заприлича на клюна на гигантски кондор или на папагала Гога. – Да-да, не се усмихвайте! На мене например не ми е до усмивки. Бях най-големият учен на своето време. Постигнах много, особено в

алхимията, но след това се увлякох от проблема за вечния живот и за свое нещастие го реших. Глупак! Опитът, който проведох над самия себе си, ме обрече на многовековно съществуване в свят, където никой не може да разбере значението на моите открития, а понякога и на думите ми.

Очите на Кашчей проблеснаха, дълбоко в тях се разгоряха рубинените пламъчета на негодуванието. Иван Иванович разбърка чашата си с алуминиевата лъжичка и с усмивка погледна костюма на госта си. Чист и изгладен, той бе абсолютно демоден: необятни панталони-кюнци, късо и вталено двуредно сакенце с ревери, които приличаха на ятагани, и розова вратовръзка тип „котенце“.

– Между другото за думите ви. Не ви ли се струва, че са твърде съвременни за Кашчей Безсмъртни? А и по външен вид не приличате много-много на алхимик, та дори и на най-напредничавия.

Кашчей пренебрежително махна с ръка:

– Не обръщайте внимание. Костюмът ми е от тридесетте години на този век, просто не успях да се преоблека. Днес хората станаха грамотни, никой не си дава дрехите току-така... А към езиците винаги съм имал големи способности. Впрочем това не е важно. По-късно всичко ще разберете.

Наумов си доля кафе, настани се удобно в креслото и се приготви да слуша.

– И така! – възкликна безсмъртният гост. – Предстоеше ми да прекарам дълги години в обществото на необразовани князе, юначаги-грубияни и невежи, неуки орачи. Това беше ужасно и действияят ми ум започна да търси изход.

Веднъж в ръцете ми попадна една древна египетска книга и знаете ли, успях да я разшифровам! М-м-м... да. Това беше трактат за някакъв гений-звездоброец и за пътешествия във времето. Най-после се появи шанс да скъсам със средновековието и да се прехвърля в бъдещето, достойно за моето развитие.

– И за какво се разказваше в книгата? – нетърпеливо се разшава на мястото си Наумов.

– В книгата се разказваше, че трябва в определен ред да се смесят редица вещества и в получения еликсир да се пусне намагнитизиран прът. По-нататък част от ръкописа беше изяден, дали от мишки, дали от самия гладуващ звездоброец, и чак на последната страница можеше да се прочете: „при положителен заряд се извършва отиване в бъдещето, при отрицателен – в миналото.“ Изработих описаното устройство за един ден. Искях да проведа опита с

повече сигурност и затова направих прът от сплав с извънредно високи магнитни свойства, в сравнение с която съвременните нищо не струват. Като прелях гъстия жълт еликсир в колба, хвърлих в нея парче от намагнитизирания метал.

Кашчей замахна и се удари с юмрук по челото.

– Металът беше още във въздуха, когато осъзнах непоправимостта на случилото се! Гениите са разсеяни! Ще ви го потвърди и най-загубеният гений. Заплеснат в работата, не съобразих очевидния дори за учения физически факт: както и всеки постоянен магнит, моят прът имаше едновременно два полюса! Трактатът нямаше практическо приложение, което очевидно се е напomniaло на изядените страници. При моя опит, и така да загазя!... Естествено представяте си какво се случи веднага след този злополучен експеримент?

Иван Иванович смутено замига и Кашчей се смили над него и му обясни:

– Щом магнитът се потопи в еликсира, аз естествено престанах да съществувам в своето време, а тъй като в колбата едновременно се намираха и плюс, и минус, проклетата машина първо ме запрати пет години напред. Радостта ми чувствително намаля, когато след двучасово пребиваване

в бъдещето отново бях върнат в миналото, само че пет години преди трагичния експеримент.

– И как така се озовахте при нас? – попита Наумов, опитвайки се да намери изход от дебрите на приложната алхимия.

– Оттогава непрекъснато скачам натам и обратно, без отдих, при това при всеки пореден скок с пет години по-далеч. Представете си махало, амплитудата на колебанието на което постоянно се увеличава. Като се имат предвид моето безсмъртие и устойчивостта на парчето магнит, ще мога да видя както възникването на нашия свят, така и естествената му гибел. Материализирайки се на чудесната ви лекция, станах ваш съвременник, Иван Иванович. Наистина, само за два часа.

Иван Иванович помисли не без гордост, че днешната лекция наистина беше чудесна. Той беше в стихията си. След доклада го обкръжи тълпа любознателни слушатели, посипаха се въпроси за системата за шумозаглушаване на гуслите-самосвирки, за материала, годен за ушиване на бързоходните ботуши, и за съдбата на симпатичния на пенсионерите Палечко. Всеобщо негодуване предизвика лошото отношение на Карабас-Барабас към чудото

на дървената кибернетика – дългоносия Пинокио.

– А костюмът, към който проявихте интерес, се запази от едно от предишните ми материализирания. Така се замотах насам-натам, че нямах време да го сменя – прекъсна Кашчей приятните мисли на историка. Гостът въздъхна толкова тежко, че вдървилият се Гога се откъсна от пръчката и рухна в поилката с вода.

– И така, час и половина вече изтекоха и след малко повече от петнадесет минути отново ще се пренеса в далечното минало. Нямаме представа колко зле е там. За два часа на такива неща ще се нагледаш, че да ти замръзне кръвта в жилите. И изобщо, представете си моя живот: натам-насам, натам-насам, нямам време да се наспя, храня се дявол знае как, със суха храна. Добре, че поне кафе ми предложихте.

Кашчей дръпна от врата си вратовръзката „котенце“, изплю се върху нея и я метна през отворения прозорец.

– А постоянните преобличания?! Съвсем ме съсипаха! Ту ризница навличай, ту мечешка кожа, ту фрак с цилиндър. Навсякъде по дрехите посрещат, а от ума никой не се интересува. Веднъж се пренесох в XVI век по набедрена превръзка, та едва не

ме свариха в казан, помислиха ме за демон...

– Великият страдалец клюмна и замълча.

Иван Иванович слушаше със затаен дъх, но побърза да вмъкне в паузата:

– А не се ли опитахте да се борите със създалото се положение?

Кашчей изхъмка, като че ли му напомниха за нещо ужасно глупаво.

– Опитвах се, разбира се, и неведнъж. Да се прекратят странствуванията ми във времето е възможно само ако се унищожи полето тоест колбата бъде счупена. Давах пари на разни субекти, за да влязат след няколко години в пещерата и да разбият машината на времето, но бях жестоко наказан за доверчивостта си. Взимаха парите, но както виждате, тук съм. А да се срещна със самия себе си все не успявах: ту за вода за реактора съм излязъл, ту съм отлетял на симпозиум...

Наложи се да пристъпя към по-решителни мерки, тоест да се опитам морално да заинтересувам славните юнаци. Разпространих слухове за похитени красавици и за това, че ще ги освободя само когато някой разбие колбата, като точно посочвах координатите и сроковете. Но ми се падаха едни юнаци, все лика-прилика: мързеливи, суеверни и необразовани. Когато им обяснявах, че трябва да строшат колбата

или да счупят магнита, само мигаха на парцали. Наложих се за по-нагледно да представя колбата като яйце, а пръчката – като игла. Това подействува веднага: юнаците разбраха всичко и след определения брой години тръгнаха да спасяват красавиците. Но тъй като повечето от тях не бяха напусkali селцата си откакто се бяха родили, а от планове и карти естествено нищо не разбираха, не намериха пещерата. Така и бродеха юначагите по села и паланки, чупейки абсолютно невинни яйца и дефицитни за времето стоманени игли. А амплитудата на преместванията се увеличаваше все повече и повече и след като не успях да унищожа устройството пет години преди създаването му, какво оставаше за десет или двадесет?

Наложих се да плодя суеверия, насочени към бъдещето. Съставях глупашки писъмца от типа: „Щом отидеш еди-къде си, застанеш с лице към еди-какво си и строшиш това и това, съкровища несметни ще получиш.“ Прехвърляйки се в бъдещето, разбирах, че желаещите да получат съкровища несметни са били многобройни, но или чупели не това, или не тогава и не там, та в крайна сметка ето ме пред вас.

– Извинете – промърмори озадачено Наумов, спомняйки си, че е все пак познавач

на приказките, – ами онова „иглата е в яйцето, яйцето – в патица, патицата – в заек, заекът – в сандък, сандъкът – на дъб покачен“? Откъде се взеха сандъкът и заекът? И как попадна всичко това на дъба?

– И аз не мога да се начудя!

От възмущение Кашчей се зае със сандвичите.

Като помълча съчувствено, Иван Иванович се престаши да попита:

– И какво възнамерявате да предприемете сега?

– Ще се опитам да изменя миналото от бъдещето. Нека да остана в средновековието, главното е да живея спокойно!

– Интересно! – Наумов се примъкна поблизо.

– Смущава ме историята за Царкинята-жаба. Нали там Иван царският син все пак намери злополучния сандък, всъщност сейф, и унищожи колбата. Струва ми се, че този Иван царският син сте вие.

Иван Иванович изумено се втренчи в алхимика.

– Да-да. Вие! Много е просто. При безкрайните ми трансформации не си пилях времето и създадох нов еликсир. – Кашчей извади от джоба си бутилка от кефир и голяма циганска игла. – Действува само

върху онези, които вярват в моето съществуване. Веднага щом докосна с края на иглата течността в бутилката, ще се намерите в миналото – около две-три години след моя невнимателен експеримент. Вие сте човек съвременен, така че, мисля, ще можете да различите колба от яйце. Не ме интересува как ще я търсите, но сте длъжен да я намерите.

– Ами как ще се върна обратно? – с треперещ глас попита Иван Иванович. – Не, категорично отказвам.

– Никой не ви пита. Ще отидете в миналото, а ще се върнете, разбирате сам, не преди да изчезна отук.

От предишната мекота на госта не остана и следа. Лицето му преbledня и се заостри, очите му светеха със зелена светлина, гласът му стана леден и властен.

Наумов щеше да припадне.

– Но защо тъкмо аз? – попита той с тънък гласец.

– Защото сте единственият, който вярва в моето съществуване, а аз съществувам само за онези, които вярват в мене. И еликсирът на времето действа само върху онези, които не се съмняват в неговите възможности.

– Но аз не вярвам във вас! – закрещя Иван Иванович. – Вие сте мистификатор! Как ще докажете, че не ви сънувам?!

– Няма нищо по-просто. – Спокойствието на Кашчей беше ужасяващо. – Гледайте!

Безсмъртния се обърна към Гога, щракна с пръсти пред очите на Наумов и папагалът се превърна в тлъст паун, който едва се побираше в тясната клетка. Историкът беше обречен.

– Успокойте се, Иван Иванович. Ние сме съюзници, имаме нужда един от друг. Със своята вяра вие сам си избрахте пътя – проговори Кашчей и изведнъж изчезна. Изчезна както си седеше с бутилката от кефир в едната ръка и сандвич в другата. И не беше ясно дали там, в далечното минало, се е случила колбата, или му е дошло времето да напусне бъдещето.

Иван Иванович седеше смазан и гледаше през прозореца. „Врели-некипели! – убеждаваше се сам. – Привидяло ми се е. Днес на лекцията твърде много фантазирах.“

Зад гърба му в клетката изпляскаха криле.

Иван Иванович трепна.

Седеше в креслото и не можеше да си наложи да се обърне.

Схватка на разсъмване

Фантастична повест

Боб Шоу

НЕЩО сребристо проблесна на около миля отпред и сепна Грег. Той натегна поводите, спря коня и извади от джоба на куртката, метната до него в каруцата, малък далекоглед в кожен калъф. Разтегна го, поднесе го до околото си и се намръщи от тъпата смъдяща болка в лакътните стави. Току-що се бе зазорило и въпреки горещината ръцете му още запазваха нощната вкочаненост.

Почвата вече бе започнала да се напича и да загрява приземния въздушен пласт. Далекогледът показва трепкаща, неясна фигура на млада жена, може би мексиканка, в сребриста рокля. Грег свали далекогледа, отри потта от челото си и се опита да осмисли видяното. Жена в подобно облекло навсякъде би била рядко зрелище, даже и в най-изисканите салони на Сакраменто. Но да я видиш на прашния път, три мили северно от Купър Крос... Гледката смая Грег. Другият любопитен факт се заключаваше в това, че само преди пет минути, когато гледаше от гребена на билото, бе готов да се закълне, че отпреде му няма жива душа.

Отново погледна през далекогледа. Жената стоеше на същото място и смутено се озърташе. Това също го озадачи. Новак лесно би се заблудил в прериите на Аризона. Но тя би следвало да го разбере много преди околностите на Купър Крос.

Грег завъртя тръбата на далекогледа и потърси някаква каруца или избягал кон – с една дума, нещо, което би могло да обясни присъствието на жената. Но съзря само облаче прах край едва забележими точки – двама конници препускаха по страничния път към ранчото на Портфийлд. Отначало реши, че нещата най-сетне му се изясняват. От време на време Джош Портфийлд; домъкваше някое и друго момиче при своите набези отвъд границата. Беше съвсем в негов стил да изхвърли на пътя момичето, стига то да му омръзнеше или нещо да не му угодеше. Но като погледна по-внимателно конниците, разбра, че те се приближават към основния път и явно още не подозират за присъствието на жената. И точно тяхната поява стресна Грег – сигурно му предстоеше неприятна среща.

По природа не бе предпазлив човек и първите четиридесет и осем години от своя живот бе прекарал бурно. Без много да му мисли се хвърляше да защитава слабите и онеправданите, като във всяка съмнителна ситуация разчиташе на съобразителността и бързата си реакция. Тази му дейност го превърна в неофициален пазител на реда и през един горещ ден на едно зловещо лято го изправи лице в лице със задачата да укроти Джошуа Портфийлд и четирите му приятелчета, разбеснели се след изпитото уиски. Този епизод му струваше осакатени ръце и новия навик да обмисля всяка своя постъпка грижливо, като шахматист.

Възникналата ситуация не изглеждаше много опасна, но според него съдържаеше прекалено много неизвестни. Грег се протегна към лежащото на дъното на каруцата чифте, зареди го, запъна петлетата и пъкна пушката в гнездата от сурова кожа, заковани под седалката. Дума да няма, мястото на пушката съвсем не бе безопасно, но изстрелите заплашваха да засегнат само онези, които яздеха редом с него, а той би могъл да ги предупреди, ако те бяха по-сговорчиви.

Грег плесна с поводите и конят мина в раван. Гледаше право напред. Скоро видя двамата конници, които бяха спрели на

разклонението до сребристото петънце – така с просто око изглеждаше жената. Грег от цялата си душа се надяваше (заради непознатата), че двамата са измежду сравнително порядъчните работници от ранчото, а не двойка главорези от разпуснатата свита на Портфийлд. Приблужи се и забеляза, че конниците не се бяха спешили и не бяха спрели конете – яздеха близо до нея в кръг. От което Грег заключи, че не ѝ бе провървяло, а в гърдите си усети неприятен хлад. Ако това се бе случило, когато ръцете му бяха здрави, щеше да пусне коня в галоп; сега изпита само желание да върне обратно каруцата и да се оттегли по живо по здраво. Направи компромис: позволи на коня да го откара бавно до мястото на събитието.

Приблужи още и забеляза, че жената не носи мантия¹, както предполагаше, а някакво необикновено облекло с качулка на главата. Тя се извъръщаше ту на една, ту на друга страна с надеждата да се промуши през кръга на преследвачите. Грег погледна конниците и сърцето му се сви. Позна Вълка Кейли и Сиги Соренсон. Бялата коса и брадва на Кейли, въпреки вечния трантер², втъкнат в пояса му, не издаваха у него апетита и инстинктите на лешояд. Соренсон – едър трийсетина годишен швед, бивш

миньор, не бе въоръжен, но огромните му крайници бяха не по-малко опасни от огнестрелно оръжие. И двамата бяха сред онези, които преди две години дадоха урок на Грег – да не се меси повече в работите на Портфийлд. Сега се правеха, че не забелязват присъствието му, а обикаляха около жената, като понякога се накланяха от седлата и се опитваха да смъкнат сребрилата ѝ качулка. Грег спря встрани.

– Какво сте намислили, момчета? – дружелюбно попита той.

Жената се извърна още при първите звуци на гласа му и Грег видя бледия овал на лицето ѝ. От рязкото движение странното ѝ облекло се опъна и смаяният Грег разбра, че тя е бременна в последния месец.

– Гледай си пътя, Били-бой³ – небрежно подхвърли Кейли, без да обръща глава.

– Мисля си, че е по-добре да оставите дамата на мира.

– Аз пък си мисля какво ще заговориш, когато костите ти започнат да пукат – отговори Кейли. Той отново се протегна към качулката на жената и тя едва избегна ръката му.

– Чуй ме, Вълк, зарежи я. – Грег погледна към жената. – Моля за извинение, мадам. Ако пътят ви е към града, мога да ви откарам.

– Да отида? В града ли? – Говореше с някакъв странен акцент. – Англичанин ли сте?

Грег намери време да се удиви, че е възможно да го вземат за англичанин, а не за американец, само на основанието, че говори на английски.

Кейли отново се намеси:

– Не си пъхай носа в чужди работи, Били. Ние знаем как се постъпва с мексиканки, промъкнали се през границата.

– Тя не е мексиканка.

– Кой те пита, бе? – кресна Кейли и ръката му легна на дръжката на трантера.

Соренсон престана да обикаля, приближи се до каруцата на Грег и погледна вътре. Очите му се разшириха при вида на осемте стомни, увити в слама.

– Я виж ти, Вълк! – възкликна той. – Мистър Грег кара в града всичките си запаси от пулке⁴. Можем прекрасно да отпразнуваме случая.

Кейли рязко се обърна. Братотото му лице изглеждаше почти добродушно.

– Я ми подай една стомничка.

Грег забелязано мушна лявата си ръка под седалката.

– Ще ти струва осем и петдесет.

– Да не мислиш, че ще платя осем и петдесет за тая помия! – Кейли заканително поклати глава и насочи коня си към каруцата.

– Това е цената, която ми плаща Уейли, но можем да се спазарим – резонно възрази Грег. – Ще ви дам по стомна на кредит и можете да си пийнете, докато откарам дамата в града. Ясно, че се е заблудила и...

Грег млъкна, като видя, че съвсем неправилно е изтълкувал настроението на Кейли.

– Абе ти за какъв се мислиш?! – ревна Кейли. – Ще разговаря с мен като че ли съм хлапе! Де да зависеше от мен, щях да те довърша още преди две години! Какво ли ти приказвам... – Устата на Кейли се превърна в тясна цепка в бялата му брада, светлосивите му очи пламнаха. Палецът му запъна петлето на стърчащия от кобура трантер.

Грег плъзна поглед по напечената земя и извисяващите се в далечината планини Сиера Мадре. Знаеше, че му остават броени секунди, за да вземе решение. Кейли още не бе застанал в обсега на скритата двуцевка, а освен това – на кон – бе твърде високо за нея. Но друг изход нямаше. Грег застави вдървената си ръка да му се подчини, добра се до спусъка и рязко го дръпна. В последния миг Кейли се досети какво става и направи опит да се хвърли встрани. Изстрелът бе

оглушителен. Плътено кълбо сачми прониза крака на Кейли точно над глезена и изора кървава бразда в хълбока на коня. Обезумялото животно се изправи на задните си крака – бялото на очите му святкаше през облака черен барутен дим – и падна заедно с конника. Някаква кост се строши с ясно, противно хрущене и Кейли изрева от болка.

– Недей! – завика Соренсон; кобилата му се бе изправила на задните крака. – Не стреляй! – Той трескаво заудря с шпорите, отдалечи се на петдесетина ярда и спря с вдигнати ръце.

Грег с мъка съобрази, че поради шума, дима и объркването си шведът не разбира какво е станало, не разбира колко е безпомощен противникът му. Отчаяните крясъци на Кейли пречеха на Грег да се съсредоточи. Загадъчната жена бе вдигнала високо рамене, сякаш прикриваше главата си, и стоеше с лице, захлупено в ръцете ѝ.

– Стой на място! – извика Грег на Соренсон и се обърна към жената: – Трябва да се измитаме.

Тя затрепери, но не помръдна. Грег скочи на земята, измъкна пушката от ремъците, приближи жената и я поведе към каруцата. Тя безмълвно се подчини и позволи да я настанят на седалката. Точно зад гърба си Грег чу тропот на копита. Обърна се рязко и

видя, че конят на Кейли се бе освободил и препускаше в галоп на изток, към ранчото на Портфийлд.

Кейли лежеше и стискаше обезобразеното си бедро. Беше престанал да вика и явно малко по малко идваше на себе си. Грег отиде при ранения и за всеки случай измъкна тежкия петзаряден револвер с все още запънато петле.

– Провървя ти, че не гръмна – забеляза Грег, внимателно спусна петлото и пъкна револвера в колана си. – Простреляният крак е нищо в сравнение с онова, което можеше да се случи.

– Смятай, че си вече на оня свят, Грег – тихо изпъшка Кейли със затворени очи. – Сега Джош го няма... ама скоро ще се върне... и жив ще те докара при мен... и аз...

– Пази си силите – посъветва го Грег, като се стараеше да не мисли за бъдещето. – Джош се надява хората му сами да могат да се оправят.

Запъти се към каруцата и се настани на седалката до оклюмалата жена.

– Сега ще ви откарам в града, но това е всичко, което мога да направя за вас, мадам. За къде пътувахте?

– Пътувахте? – Думата сякаш й бе непозната и Грег се убеди, че английският не

й е роден език, макар и да не приличаше на мексиканка или испанка.

– Къде трябва да отидете?

– Не мога в града.

– Защо?

– Принца там ще ме намери. Не мога в града.

– Виж ти?... – Грег плесна с поводитите и каруцата потегли. – Издирват ли ви?

Тя се поколеба, преди да отговори.

– Да.

– Какво пък, едва ли е нещо сериозно. А и не могат да не проявят снизхождение. Искам да кажа, като се има предвид вашето положение...

Докато Грег се терзаеше в търсене на подходящи думи, жената отметна качулката от лицето си, ръката й все още забележимо трепереше. Откриха се прекрасни златисти коси, а и годините й проличаха – към двадесет и пет. Бледата й кожа издаваше градски жител. Красотата й при нормални условия би била ослепителна, но сега чертите й бяха изкривени от страха и преживения ужас, пък и вероятно бе останала без сили. Сивите й очи жадно се впиха в лицето му.

– Струва ми се, че вие сте добър човек – бавно произнесе тя. – Къде живеете?

– На три мили отук, обратно по пътеката.

– Сам ли сте?

– Живея сам... – Прямотата на въпросите й смути Грег и той реши да смени темата. – Къде е вашият съпруг, мадам?

– Нямам съпруг.

Грег отмести погледа си.

– Аа... Ами тогава най-добре ще е май да поемем за града.

– Не! – Жената се надигна, сякаш се канеше да скочи от каруцата, после прихвана издутия си корем, бавно се отпусна и цялата й тежест легна на рамото на Грег. Той с тревога се огледа за помощ, но видя само Соренсон, който се бе върнал при Кейли и бе клекнал до него. Кейли вече седеше, змийските им погледи следяха каруцата.

Стресна го фактът как за миг загуби контрол над ситуацията. Грег изруга наум, обърна каруцата и пое към дома.

* * *

Домът му беше една съборетина. Преди десетина години е бил най-обикновена колиба, която каубоите от голямото, но западнало ранчо използваша. Грег я бе купил заедно с парчето земя в дните, когато му се струваше, че сам би могъл да стане фермер. После пристрои още две стаи и колибата доби чудноват, кърпен вид. След съдбоносното му спречкване с хората на Портфийлд, осакатеният Грег едва се

оправяше с леха зеленчуци. Продаде обратно почти цялата земя на предишния собственик, но къщата запази. За предишния собственик сделката бе неизгодна, но той се съгласи, за да покаже, че местните жители ценят усилията на Грег да поддържа закона и реда.

– Пристигнахме.

Грег помогна на жената да слезе от каруцата – тя се опираше върху му с цялата си тежест и близостта й го смущаваше. За него тя бе пълна загадка, все пак си личеше, че е свикнала да се грижат за нея. Съпроводи я в къщата и я настани в най-удобния стол. Тя се облегна назад, затвори очи и притисна ръце към корема си.

– Мадам – с тревога я повика Грег, – може би е време, а? Имам предвид... нужен ви е доктор, нали?

Очите й широко се разтвориха.

– Не! Само не доктор!

– Ами ако...

– Имам още време над себе си – гласът й вече бе по-твърд.

– Ами чудесно, че то докторът живее на петдесетина мили отук. Почти толкоз, колкото до най-близкия шериф.

Грег погледна жената и с удивление отбеляза, че плътно прилепналото й облекло, което блестеше на слънцето като

нов-новеничък сребърен долар, сега бе добило наситен синьо-сив цвят. Внимателно огледа плата, но не забеляза никакъв шев. Недоумението му се усили.

– Жадна съм – каза жената. – Имате ли нещо за пиене?

– Огън не съм палил, така че кафе няма, но мога да ви дам вода от извора.

– Вода, моля.

– Добре.

Грег отиде при дъбовото ведро, отместа капака и загреба студена вода. Обърна се и видя, че жената изучава голите стени от неодялани трупи и грубата мебел с израз на отвращение и отчаяние. Стана му жал за нея.

– Е, не е дворец – извини се той. – Ама живея сам. Не съм придирчив.

– Нямате ли жена?

Отново го поразиха контрастът между явно мекия ѝ характер и рязката прямота на въпросите ѝ. Мисълта му за миг се спря на Рут Джеферсън, която работеше в дюкяна в Купър Крос. Ако нещата бяха се стекли инак, Рут би могла да е стопанката тук.

– Ами не...

Жената пое черпака и отпи.

– Искам да остана с вас.

– Разбира се, трябва да откъхнете – смутено каза Грег, предусещайки накъде вървят нещата.

– Искам да остана шест дена. – Жената го изгледа открито, спокойно. – Докато се роди синът ми.

Грег недоверчиво изхъмка:

– Това тук не е болница и аз не съм акушерка.

– Добре ще ви платя. – Тя се протегна към пелерината си и извади оттам плочка жълт метал, дълга осем инча и един широка. Плочката блестеше с масленожълтия цвят на чисто злато. – Всеки ден по една. Всичко – шест.

– Ама че работа... – след малко промърмори обърканият Грег. – Искам да кажа, че вие даже не знаете дали шест дена ще са достатъчни.

– Синът ми ще се роди вдругиден.

– Ами кой може да знае със сигурност?...

– Аз мога.

– Мадам, на мен ми е... – Грег претегли на длан тежката метална плочка. – Това нещо струва маса пари... в банката.

– Не е крадена, ако това ви безпокои.

Грег смутено се изкашля. Не желаше да противоречи на гостенката, нито да я разпитва.

– Нямах предвид, че е открадната... Просто тук не идват много често богати дами, за да раждат. – Той криво се усмихна. – Правичката да си кажа, вие сте първата.

– Учтиво казано – отговори тя и на свой ред леко се усмихна. – Разбирам колко странно е всичко това за вас, но нямам право да ви обяснявам. Мога само да ви уверя, че не съм нарушила никакви закони.

– Просто ви хрумна за известно време да се скриете.

– Разберете, моля ви, че някъде обичаите могат да се различават от приетите в Мексико.

– Моля за извинение, мадам – удивено я поправи Грег, – но тази територия принадлежи на Америка от 1848 година.

– Вие ме извинете. – Явно бе, че е огорчена. – Никога не съм била силна по география, а и се намирам много далеч от дома.

Грег остана с чувството, че го баламосват, и реши да не се поддава.

– Ами Принц?

Слънчевото зайче, което се отразяваше от водата в черпака, който тя държеше в ръка, трепна и се разля в кръгове.

– Стрших, като реших, че мога да разчитам на вас – каза тя. – Ще си тръгна, щом малко си почина.

– Къде? – Грег се ухили, думите напиреха от само себе си. – Мадам, вие май не разбирате в какво затънтено място се намирате. Впрочем как попаднахте тук?

– Тръгвам си веднага. – Тя с мъка се изправи и лицето ѝ побледня още по-силно. – Благодаря ви за помощта, която ми оказахте. Надявам се, няма да откажете да приемете това късче злато...

– Седнете – уморено нареди Грег. – Ако вие сте толкова луда, че искате да останете и да родите детето тук, струва ми се, че и аз съм достатъчно луд, за да се съглася.

– Благодаря. – Жената тежко се свлече на стола и Грег разбра, че малко ѝ остава да припадне.

– И не ми благодарете постоянно.

Гвореше нарочно грубо, опитваше се да скрие смущението си. В действителност за негова изненада беше му приятно, че една млада и красива жена е готова да му се довери след тъй краткото им запознанство.

„Струва ми се, че сте добър човек“ – бе казала тя. В същия миг ясно осъзна колко сив и изтощителен е бил животът му през последните две години. Осакатен, загрубял от десетилетия тежък труд, той би трябвало да е станал невъзприемчив към разните романтични фантазии. Особено като се има предвид, че тази жена вероятно е аристократка, чужденка, и при обикновени обстоятелства не би го и погледнала. Но той я защити, сега подлагаше живота си на риск – факт, от който нямаше къде да се дене.

Жената разчиташе на него и бе готова да живее в дома му. Млада, красива и загадъчна – комбинация, която му подействува така, както би му подействувала и преди четвърт век...

– Време е да помислим за практическата страна на нещата – каза той, сякаш отмъщаваше на развихрилата се фантазия. – Можете да се разполагате на леглото ми. Чисто е, но ще ни трябват нови чаршафи. Ще отида в града и ще набавя туй-онуй.

Жената се разтревожи:

– Необходимо ли е?

– Абсолютно. Не се безпокойте, дума няма да обеля за вас.

– Благодаря – каза тя. – А двамата мъже, които срещнах?

– Какво имате предвид?

– Сигурно се досещат, че съм тук. Няма ли да кажат?

– Хората на Портфийлд не разговарят с ония от града, пък и изобщо с хората от околността.

Грег извади от пояса си револвера на Кейли и се нареди да го остави в чекмеджето на бюфета, когато жената протегна ръка и го помоли да ѝ покаже оръжието. Удивен донякъде, той ѝ връчи револвера и забеляза как трепна ръката ѝ под тежестта му.

– Не е играчка за жени – отбеляза той.

– Очевидно. – Тя го погледна. – Каква е началната скорост на куршума?

Грег отново изхъмка:

– Не е редно да ви интересуват такива неща.

– Малко странна забележка от ваша страна – каза тя и в гласа и прозвуча частица от предишната твърдост, – човек не може ли да попита?

– Извинете, просто... – Грег реши да не и напомня за ужаса ѝ, когато бе стрелял с пушката. – Не знам началната скорост, но едва ли е голяма. Това е стар капсулен револвер – останали са единици. Представа нямам защо Кейли го мъкне.

– Ясно. – Тя разочаровано върна оръжието. – Не го бива за нищо.

Грег претегли револвера на дланта си.

– Да не ме разберете погрешно, мадам. Неудобен е за зареждане, но срещу куршум калибър 54⁵ никой не може да устои.

Говореше и не изпускате от поглед гостенката си. Стори му се, че при последните му думи на лицето и се мерна странен израз.

– Имате предвид голям звяр, така ли? – предположи той. – Може би мечка?

Тя не обърна внимание на въпроса му.

– Имате ли оръжие?

– Да, но не го нося. По такъв начин не се набърквам в неприятности. – Грег си спомни събитията през отминалия час. – Обикновено – добави той.

– Каква е началната скорост на куршума при вашето оръжие?

– Откъде да знам? – Все по-трудно му бе да съчетае поведението ѝ и нейния странен интерес към техническите характеристики на огнестрелните оръжия. – В нашите краища така не съдят за оръжие. Аз например имам „ремингтон“ 44-и калибър и той винаги прави каквото поискам, това ми стига.

Жената въпреки раздразнението, което се прокрадваше в гласа му, огледа стаята и посочи масивната желязна кухненска печка, на която той готвеше.

– Какво ще стане, ако стреляте ето в това?

– Парченца олово ще се разлетят из цялата стая.

– Няма ли да я пробие?

Грег прихна.

– Мадам, още няма такова оръжие, способно да го направи. Не бихте ли ми казали откъде е този интерес?

Беше започнал да свиква на навика ѝ да сменя темата на разговор.

– Наричат ви Били-бой, нали?

– Е, стига и Били. Щом като ще минем на малки имена.

– А мене Морна. – Дари го с мимолетна усмивка. – При стеклите се обстоятелства... няма смисъл да спазваме етикета.

– Май сте права. – Грег усети как бузите му пламват и бързо се извърна.

– Някога случвало ли ви се е да израждате дете?

– Не е моя специалност.

– Не се безпокойте – каза тя. – Ще ви науча.

– Благодаря – дрезгаво отвърна Грег. Вече бе започнал да се съмнява в благородия произход на гостенката си. Външността ѝ, както и определена властност в поведението, когато не се страхуваше, безспорно свидетелствуваха за това. Но тя, изглежда, и хабер си нямаше, че съществуват някои неща, които могат да бъдат обсъждани само с най-близките хора.

* * *

През деня потегли за града, като мина по обиколния път, по-далеч от ранчото на Портфийлд. Освободи се от осемте галона пулке в бара на Уейли. Жегата бе непоносима, натежалата от пот риза лепнеше за гърба му, но си позволи само една чаша бира, преди да иде при Рут Джеферсън в дюкяна на братовчед ѝ. Откри Рут в килера – точно се канеше да качи чувал с фасул на долния рафт. Рут бе здрава,

привлекателна жена на четиридесетина години. Талията ѝ все още бе тънка, осанката – внушителна, макар че годините на вдовство и тежка работа бяха оставили дълбоки бразди около устата ѝ.

– Добър ден, Били – каза тя, като чу стъпките му. После се обърна и изпитателно го огледа. – Какво си намислил, Бил Грег?

Сърцето му се сви. Точно това винаги го караше да се държи настрана от жените.

– Какво имаш, предвид?

– Имам предвид това, че си сложил вратовръзка в тази жега. И най-добрата си шапка. И ако не греша, най-хубавите си обувки.

– Я дай да ти помогна с чувала – каза той и се приближи.

– Много е тежък за ръцете ти.

– Все някак ще се оправя. – Грег се наведе, непохватно притисна чувала към гърдите си, после се изправи и го метна на рафта. – Е? Нали ти казах?!

– Целият се омърля – с неодобрение каза тя и започна да почиства праха с кърпичка.

– Голяма работа, остави.

Въпреки протестите си, Грег покорно застина и позволи да бъде почистен. Вниманието ѝ му доставяше удоволствие.

– Нужна ми е твоята помощ, Рут – каза той.

Тя кимна.

– Откога приказвам същото.

– По съвсем особен повод. Даже не мога да ти разкажа, докато не ми обещаеш да го пазиш в тайна.

– Така си и знаех! Още щом влезе, разбрах, че нещо се е случило!

Грег изкопчи исканото обещание и започна да ѝ описва сутрешните събития. С напредване на разказа линиите около устата и ставаха по-дълбоки, в очите ѝ се появи метален блясък. Грег свърши и с облекчение въздъхна – в магазина влязоха две жени и десетина минути избираха плат. През това време Рут донякъде се успокои, но Грег виждаше, че още е под пара.

– Не мога да те разбера, Били. Струваше ми се, че все нещо си понаучил последния път, когато се спречка с хората на Портфийлд.

– Че какво можех да направя? – каза той. – Длъжен бях да ѝ помогна.

– Ей от това се страхувах.

– Искаш да кажеш...

– Били Грег, мисли му, ако науча, че си се забъркал с някое момиче от бара и сега имаш наглостта да ме молиш за помощ при раждането...

– Рут! – Грег бе поразен до дъното на душата си.

– По-лесно е да повярвам в това, отколкото в приказките, които ми наговори.

Той въздъхна и извади от джоба си златния слитък.

– Тя би ли ми платила, а? Ето с това?

– Май не – съгласи се Рут. – Но все пак е странно... И какво е това име Морна? Откъде е?

– Че аз откъде да знам?

– Хей, ама ти си се и обръснал!... – Тя го гледаше слисано. – Не, просто се налага да видя жената, която може да накара Били Грег да се конти. Интересно, какво толкова има в нея, което аз да нямам...

– Благодаря ти, Рут... Сякаш камък падна от сърцето ми. – Грег огледа просторното затъмнено помещение, пълно със стока. – Какво трябва да взема?

– Аз ще събера всичко необходимо и ще го докарам при теб преди вечеря. Ще взема двуколката на Сам.

– Бива. – Грег с благодарност се усмихна.

– Само мини по западния път.

– А сега се разкарай оттук и ми позволи да си довърша работата – заповяда му Рут. – Не ми пука от скитниците на Портфийлд.

– Добре. До довечера. – Грег понечи да се обърне, когато вниманието му бе привлечено от топовете плат, които лежах на тезгяха. Той докосна парче коприна и се намръщи. –

Рут, чувала ли си някога за плат, който на открито да е сребрист, а вътре в стаята става син?

– Никога.

– Така си и мислех.

Грег отиде до вратата, за миг се спря на прага и излезе в зноя и праха на главната улица. Качи се в каруцата, плесна с поводите и подкара към коритото за поене на добитък. Край него стоеше млад каубой с едва наболи пшеничени мустаци, който търпеливо чакаше кобилата му да се напои. Беше Кол Мешъм, един от малкото що-годе порядъчни работници на Джош Портфийлд. Грег му кимна.

– А, Били... – Мешъм кимна в отговор и извади лулата от устата си. – Казват, че заранта си се спречкал с Вълка Кейли, а?

– Новините бързо се разпространяват.

Мешъм се озърна.

– Няма да е зле да знаеш, Били, Вълка хич го няма.

– Да, чух как изпращя кракът му, когато конят се стовари отгоре. Аз също му дължа някоя и друга счупена кост. – Грег със завист помириса въздуха. – Ама тютюнецът ти си го бива.

– Не е обикновено счупване, Били. Казват, че целият му крак се е подул и почернял. Има и треска.

Посред непоносимия обеден зной Грег усети да го побиват тръпки.

– Искаш да кажеш, че умира ли?

– Натам върви, Били. – Мешъм отново се озърна. – Между нас да си остане, но след два-три дена се връща Джош. На твое място не бих стоял да го чакам.

– Благодаря за съвета, синко.

Грег изчака конят му да се напие, седна в каруцата и дръпна поводите. Животното наведе глава, каруцата напусна прохладната сянка на водопоя и излезе на горещата улица.

Краят в следващия брой

¹ шал за глава, забрадка.

² букв. означава „кочияш“ – оръжие, носено от тях.

³ букв. „момче“ – презрително обръщение.

⁴ кактусова ракия.

⁵ Калибърът представлява процент от инча (2,54 см). 54-и калибър отговаря на близо 1,35 см.

Вратата

Научно-фантастичен разказ

Стивън Кинг

Седяхме с Ричард на моята покрита тераса, обърната към пясъчните дюни на брега на залива. Лекият дим от пурата му лениво струеше във въздуха, прогонвайки папатаците на почтително разстояние. Водата беше спокойна, зеленикавосинкава, небето – истински тъмносиньо. Приятно съчетание.

– Значи ти си Врата – замислено повтори Ричард. – Сигурен ли си, че си убил момчето, да не си сънувал всичко това?

– Не, не съм сънувал; И не съм го убил аз. Нали ти казах. Те го направиха. Аз съм врата.

– Зарови ли го? – с въздишка попита Ричард.

– Да.

– Запомни ли къде?

– Да. – Извадих от малкото джобче една цигара. Ръцете, превързани с бинтове, трудно ми се подчиняваха. И ме сърбяха противно. – Ако искаш да видиш, трябва да докараш бѐгито¹. Това няма да върви по пясъка. – Потупах по инвалидната 'си количка.

Своя бѐги с широки като възглавници гуми Ричард направи от един фолксваген, модел 1959 година. С него събираше изтласканите на брега дървета.

Пушеше пурата си и гледаше към залива.

– Не сега. Разкажи ми още веднѐж.

Въздѐхнах и се опитах да запалѐя цигарата си. Той взе кибрита и ми я запали. Два пѐти силно дрѐпнах дима. Прѐстите нетѐрпимо ме смѐдяха.

– Добре – казах. – Снощи към седем часа седях тук, гледах към залива и пушех както сега, и...

– Започни от самото начало – помоли той.

– Отначало?

– Разкажи ми за полета.

Поклатих глава.

– Ричард, за това сме говорили стотици пѐти. Нищо ново...

– Опитай се да си спомниш – каза той. – Може би сега ще си спомниш.

– Мислиш ли?

– Напѐлно е възможно. И като свършиш, ще трѐгнем да трѐсим гроба.

– Гроба – повторих аз. Тази дума имаше някакъв коварен, страшен смисъл, непонятен и мрачен; дори по-загадъчен от мрака на онзи ужасен океан, по който плавахме с Кори тогава, преди пет години. Мрак, мрак, мрак.

Под бинтовете новите ми очи се пулеха в забулващата ги тъмнина.

...На орбитата ни изведе мощна ракета-носител.

Направихме една обиколка около Земята, проверявайки работата на всички системи в кораба, и после поехме курс към Венера. Далече остана сенатът, все още развълнувано обсъждащ дали е целесъобразно и занапред да се харчат такива средства за космически изследвания, и ръководството на НАСА, което непрекъснато се молеше поне нещичко за намерим. Каквото и да е, но да намерим.

– Не е важно какво – обичаше да казва, леко пийнал, Дон Лъвинджър, ръководителят на програмата „Зевс“. – Имате всичко необходимо: най-съвременно оборудване плюс пет най-мощни телекамери и отличен телескоп с милион всякакви лещи и филтри. Намерете злато или платина. А най-добре някакви симпатични глупавички сини човечета, които бихме могли да изучаваме, да ги накараме да работят за нас и над които

бихме чувствували превъзходството си. Намерете каквото и да е.

Ние с Кори горяхме от желание да оправдаем тези надежди. Досега изследванията на открития космос не дадоха никакви осезаеми резултати. Като се започне от Борман, Андърс и Лоуъл, през 68-ма година стигнали Луната и открили там пустинен, непривлекателен свят, приличащ на мръсен пясъчен плаж, и се завърши с Маркън и Джакс, кацнали след десетки години на Марс само за да видят пред себе си безплодна пустиня, покрита със замръзнал пясък и вкопчени в живота лишеи, всичките ни дела свършваха с пълен неуспех, който струваше милиарди. Имаше и жертви: Педърсън и Лидерър, останали вечно да обикалят Слънцето след като внезапно се повредиха всички системи на кораба. Джон Дейвис, чиято неголяма орбитална станция по „щастлива“ случайност – едно на хиляда – беше пробита от метеорит. Да, изследванията почти не напредваха. Изглежда, че полетът към Венера можеше да се окаже последната ни възможност да се изявим.

Минаха шестнадесет дни от полета. Наблюдавахме как Венера от звезда се превръща в кръг с размери на кристално кълбо за гадаене, разменяхме шегички с

центъра за управление в Хънтсвил, слушахме записи на Вагнер и „Битълс“, наблюдавахме работата на автоматизираните експерименти, обхващащи практически всичко – от измерване на слънчевия вятър до проблемите на навигацията в открития космос. Два пъти направихме корекция на траекторията на полета, и в двата случая минимална. А на деветия ден Кори трябваше да излезе от кораба и да удря по подвижната АДК, докато заработи. Повече нищо особено не се случи, докато...

– АДК? – попита Ричард. – Това пък какво е?

– Антена за далечния космос. Експеримент, който така и не даде резултат. Предавахме в етера високочестотни импулси, надявайки се, че все някой ще ги приеме. – Потърках пръсти в панталона си, но това не ме облекчи, напротив, сърбежът се засили. – Знаеш ли, това е нещо като радиотелескопа в Западна Вирджиния, който приема сигнали от космоса. Само че ние не приемахме, а предавахме основно към далечните планети? Юпитер, Сатурн, Уран. Но ако там има разумни жители, точно тогава, изглежда, всички до един са спали дълбоко.

– Само Кори ли излезе от кораба?

– Да. И ако той донесе със себе си някаква междузвездна чума, телеметрията не я откри.

– Въпреки това...

– Не е там работата – разсърдих се аз. – Важно е само това, което става тук и сега... Снощи те убиха хлапето, Ричард. Повярвай ми, това беше просто ужасно...

– Разказвай по-нататък – помоли той.

Глухо се засмях.

– Какво да разказвам?

* * *

Най-накрая минахме на елиптична орбита. Тя беше изтеглена и постепенно се приближаваше към повърхността на планетата. Триста и двадесет към двадесет и шест мили – това при първата обиколка. При втората апогеят беше още по-висок, а перигеят – по-нисък. Обиколихме Венера, както се планираше, четири пъти. Разгледахме я както трябва. Снехме повече от шестстотин диапозитива и кой знае колко киноленти.

Облачното покритие се състои от равни части метан, амоняк и прах. Планетата прилича на Големия Каньон в аеродинамична тръба. Кори пресметна, че скоростта на вятъра при повърхността е към 600 мили в час. По време на спускането сондата ни непрекъснато писукаше, а после

внезапно замлъкна. Не видяхме нито растителност, нито каквито и да било признаци на живот. Спектроскопът показва само незначителни залежи на полезни изкопаеми. Ето ти я Венера. Няма нищо, ако щеш се пукни. Само страх. Като че ли летиш около къща с привидения в открития космос. Знаем, това вече не е от областта на науката, но вярвай, всичко в мен се преобръщаше от страх, докато не се магнахме оттам. Тя не прилича на Луната. И Луната е пустинна, ама тази е някак си... е, с една дума, като дезинфекцирана. Светът, който открихме, съвършено не прилича на нищо, с което сме свикнали. Може би е за добро, че Венера е скрита от нас с облаци. Изглежда като оглозган череп, по-точно едва ли може да се каже.

На връщане разбрахме, че сенатът е решил да съкрати двойно финансирането на космическите изследвания. Кори още тогава каза нещо като: „Ето, Арти, изглежда, че пак ще се занимаваме с метеорология.“ Но аз дори малко се зарадвах. Може би наистина не си струва да се навираме където не трябва.

След дванадесет дни Кори загина, а аз останах сакат за цял живот. Трагедията се случи при спускането – омота се парашутът. Това са те, малките превратности на

съдбата! Бяхме в космоса повече от месец, стигнахме толкова далеч, колкото никой преди нас не е стигнал, и всичко завърши с катастрофа само защото някой си е бързал да пие кафе и не е подредил носещите въжета.

Падането беше тежко. Един пилот на вертолет после разказваше, че корабът приличал на падащо от небето огромно новородено, след което се влачи пъпната връв. От удара веднага изгубих съзнание.

Дойдох на себе си, когато ме носеха по палубата на „Портланд“. Дори не бяха успели да сгънат червената пътека, по която ни предстоеше да минем. Целият бях в кръв. И така окървавен, бързо ме носеха в лечебницата по същата тази пътека, която не изглеждаше толкова червена в сравнение с мен...

Две години се излежавях в болницата. Връчиха ми почетен медал, куп пари и тази инвалидна количка. След още една година се преместих тук. Обичам да гледам как излитат ракетите.

– Зная – каза Ричард и след малко помоли. – Покажи ми ръцете си.

– Не – отговорът прозвуча прибързано и рязко. — Не трябва да им позволявам да гледат. Нали ти казвах.

– Но нали минаха цели пет години. Защо именно сега? Можеш ли да ми обясниш?

– Не знам! Не знам! Каквото и да е то, но тази гадост сигурно има продължителен инкубационен период. И после, кой може да твърди, че я хванах там? Ако трябва, ще ти покажа ръцете си. – Не ми беше лесно да обещавам това. – Но само в случай, че наистина стане необходимо.

Ричард стана и взе бастуна си. Изглеждаше ми остарял и посърнал.

– Отивам за бѐгито. Ще трѐгнем да търсим момчето.

– Благодаря ти, Ричард.

Той трѐгна по разбития коларски път, водещ към бараката. Покривът ѝ се виждаше зад Големите дюни, простиращи се почти по цялата дължина на острова. Над носа от другата страна на залива небето стана мрачно, тъмнолилаво, и до мен стигнаха далечни тътени на грѐмотевица.

* * *

Не знаех как се казва момчето, просто от време на време преди залез го виждах да броди покрай брега със сито под мишница. Беше почти черно от слънцето и облечено само в изтъркани отрязани дѐнки. В подалечния край на острова има обществен плаж и при търпеливо пресяване на пясъка в търсене на дребни монети предприемчивият

младеж, ако има късмет, можеше да събере там към пет долара. Понякога му махах с ръка и той ми махаше в отговор; двамата бяхме различни, чужди един на друг хора и в същото време – земляци, постоянни жители на този край на фона на тѐлпата шумни туристи, които пилееха пари и се возеха в кадилаци. Мисля, че живееше в малкото селце, сгушено до пощата на половин миля от моята къща.

Когато се появи онази вечер, вече към един час седях неподвижно и наблюдавах брега. Преди това бях свалил бинтовете. Смѐденето беше нетърпимо и винаги ставаше по-леко, когато те можеха да гледат сами.

Това е с нищо несравнимо усещане: като че ли аз съм леко открехната врата и през нея те надзѐртат в света, който ненавиждат и от който се страхуват. Но най-лошото беше това, че и аз виждах като тях. Представете си, че съзнанието ви е пренесено в тялото на обикновена муха и тази муха ви гледа право в лицето с хилядите си очи. И тогава може би ще разберете защо си превѐрзвах с бинтове ръцете дори когато до мен нямаше никой, който може да ги види.

Всичко започна в Майами. Отидох там на среща с контраразузнавача Кресуъл. Един път годишно ме подлагаше на проверка –

както всички, свързани така или иначе с космоса, навремето имах достъп до секретни материали. Не знам какво толкова издирваше, може би бягащи светлинки в очите или огнен знак на челото ми. Кой знае за какво е всичко това. И без друго имам неприлично голяма пенсия.

С Кресуъл седяхме на терасата на хотела му, пиехме нещо и обсъждахме бъдещето на космонавтиката ни. Беше към три часа следобед. Изведнъж пръстите ми започнаха да смъдят. Това стана мигновено, като че ли включиха електрически ток. Оплаках се на Кресуъл.

– Е, какво, все пак хванахте някаква гадост от калпавото си островче? – усмихна се той.

– Може би сте пипнали отровен бръшлян?

– При нас на Ки-Каролайн освен нискорасла палма нищо не вирее – отговорих. – Ами ако причината е в друго и не е от една година?

По-късно вечерта както обикновено подписах все същия познат документ („С настоящето удостоверявам, че не съм получавал, не съм предавал и не съм разгласявал информация, която би могла...“) и тръгнах обратно за острова. Имам старичък форд, със спирачка и педал за газта с ръчно управление. Обичам тази кола, защото в нея се чувствавам самостоятелен.

Предстоеше ми дълго пътуване. Когато завих по шосе № 1 на пътя, водещ към острова, едва не откачих – ръцете ме сърбяха нетърпимо. Ако знаете как зараства дълбока рана или шевове след операция, ще разберете колко страшен сърбеж изпитвах тогава. Усещането е, като че ли някакви живи същества сноват вътре в теб и ти човъркат кожата, за да се измъкнат навън.

Слънцето почти се скри. Внимателно огледах ръцете си на мъждивата светлина на таблото. Върховете на пръстите се бяха зачервили. Малко по-нагоре от възглавничките на пръстите, където обикновено има мазоли, ако свириш на китара, се появили правилни червени кръгчета. Раздразване имаше и между ставите на другите две фаланги на всеки пръст. Притиснах пръстите на дясната ръка към устните си и веднага ги отдръпнах с внезапно появило се отвращение. Инстинктивен вцепеняващ ужас ми стисна гърлото. Кожата с червените кръгчета беше гореща и възпалена, беше станала мека като изгнила ябълка.

През останалата част от пътя се мъчех да убедя себе си, че наистина съм пипнал отровен бръшлян. Но наред с това ме преследваше и друга ужасна мисъл. Много отдавна, когато бях малък, имах леля, която

последните десет години от живота си прекара заключена в една от стаите на горния етаж. Майка ми й носеше храна, а на нас ни беше забранено дори да говорим за нея. По-късно научих, че е била болна от болестта на Хансен – проказа.

Като пристигнах в къщи, позвъних на доктор Фландърс, но вместо него се обади секретарката му. Доктор Фландърс замина на риболов, но ако имате нещо спешно, доктор Балънджър...

– Кога ще се върне доктор Фландърс?

– Най-късно утре следобед. Това вас...?

– Разбира се.

Бавно натиснах вилката, а после набрах номера на Ричард. Изчаках десетина сигнала и окачих слушалката. После поседях още малко, размисляйки какво да правя по-нататък. Сърбежът се засилваше.

Придвижих количката си към библиотеката и извадих оръфаната медицинска енциклопедия, която пазех от незапомнени времена. Но това, което прочетох там, ме накара да побеснея – можех да съм болен от всичко или от нищо.

Облегнах се назад и затворих очи. Чувах как тиктака старинният корабен часовник на рафта до отсрещната стена, високото пронизително свистене на реактивния

самолет, летящ към Майами, чувах спокойното си дишане.

Продължавах да гледам в книгата.

Осъзнаването дойде постепенно и после се сгромоляса върху мен със заплашителна стремителност – очите ми бяха затворени, но продължавах да гледам в енциклопедията. Пред мен беше, безобразно смазано и изкривено, но независимо от това познатото изображение на книгата.

И я гледах не само аз.

Бързо отворих очи, почувствувах как ми се сви сърцето. Усещането за чуждо присъствие малко отстъпи, но не съвсем. Гледах в книгата и със собствените си очи виждах там естествено най-обикновени букви и таблици, но в същото време я виждах и с други очи, и в друг ракурс. И виждах даже не книгата, а някакъв чужд предмет, нещо отвратително и зловещо.

Бавно вдигнах ръце към лицето си, с ужас забелязвайки, че стаята ми се промени като в кошмарен сън.

Изкрещях.

През пукнатините на пръстите ме гледаха очи. И аз виждах, че пукнатините се разширяват и плътта послушно отстъпва, подчинявайки се на упорития стремеж на очите да се проврат на повърхността.

Но не това ме накара да изкрещя.
Погледнах себе си и видях чудовище.

* * *

Бъгито се спусна от хълма и Ричард спря, пред терасата. Двигателят ревеше и рязко тракаше. Придвижих количката по специалната пътечка отдясно на стъпалата и Ричард ми помогна да се кача в колата.

– Е, какво, Артър – каза той, показвай пътя. Накъде?

Посочих брега, където до водата свършваше ивицата на Големите дюни. Ричард кимна. Задните гуми вдигнаха облаци пясък и потеглихме.

Обикновено успявах да се пошегувам относно карането на колата, но днес не ми беше до това. Изпълваха ме други мисли и чувства: на тях не им харесваше тъмнината и усещах как се напрягат, опитвайки се да видят нещо през бинтовете, чувствавах как искат да ме накарат да сваля превръзките.

Подскачайки с рев, бъгито препускаше по пясъка към водата като че ли прелитахме от една дюна на друга. Отляво, обкръжено от кървав ореол, залязваше слънцето. Отпред, от страната на залива, срещу нас се движеха буреносни облаци. От време на време водната повърхност се озаряваше от раздвоени светкавици.

– Надясно – казах аз. – Около онзи навес.

Разпръсквайки ветрилообразно пясъка, Ричард закова бъгито пред прогнилия навес, обърна се и взе лопатата. Трепнах, като я видях.

– Къде? – спокойно попита той.

– Ето тук – показах му мястото.

Той излезе и бавно закрачи към посоченото място, за секунда се замисли и заби лопатата в пясъка. Струваше ми се, че много дълго копа. Пясъкът, който прехвърляше през рамо, беше тежък и влажен. Облаците все повече потъмняваха и се съгъстваха, хвърляйки сенки върху водата, която отразяваше отблясъка на залеза и пламтеше с яростен безпощаден огън.

Много преди да престане да копае, вече знаех, че там няма нищо. Те са успели да скрият другаде тялото. Вчера не си слагах превръзките на ръцете. Значи са могли да виждат... и да действуват. Щом като ме използваха за убийство, могли са и да скрият другаде тялото с моя помощ, даже когато съм спял.

– Момчето го няма, Артър. – Той захвърли мръсната лопата в бъгито и уморено се отпусна на седалката. Приближаващата се буря разхвърляше по пясъка бягащи сърповидни сенки. Вятърът се засили и зашумя с песъчинките по ръждясалата

каросерия на бѣгито ни. Усещах сърбеж в пръстите си.

– Те са ме използвали, за да го махнат оттук е казах мрачно. – Те побеждават, Ричард. Всеки път вратата се отваря по-широко. Случва се стотици пъти на ден – все едно че се събуждам и изведнѣж разбирам, че стоя пред някакъв много познат предмет: лопатка за смазване, снимка или просто кутия с фасул. Ръцете ми са протегнати и им показвам тези предмети и сам ги виждам като тях – като непристойност, като нещо изопачено и нелепо...

– Артър – прекъсна ме той. – Артър, престани. Престани! – В оскѣдната светлина виждах натъженото му от съчувствие лице. – Казваш, че някъде там си стоял. Казваш, че са те накарали да махнеш оттук тялото. Но, Артър, ти не можеш да се движиш. Краката ти са парализирани.

– И това чудо не се движи само – докоснах таблото. – Но сядаш зад волана и потегля. Би могъл да я накараш и да убива. А пък колата, дори и да иска, няма да може да те спре. – Гласът ми едва не стигаше до истерия. – За тях съм врата към нашия живот, нима не разбираш? Те убиха момчето! Те магнаха тялото оттук!

– Мисля, че трябва да се посъветваш с лекар – спокойно отговори той. – Да трѣгваме

към къщи. Обадох се на Мод Харингтън, когато вземах бѣгито. Не съм срещал друга такава клюкарка в целия щат. Попитах я дали не е чула някое момче да не се е прибрало снощи в къщи. Каза ми, че не е чула.

– Но то трябва да е от местните! Трябва! Той протегна ръка към ключа, но аз го спрях. Обърна се към мен и започнах да размотавам бинтовете.

Откъм залива се дочу глухото боботене на грѣмотевица.

* * *

Не отидох на лекар и не се обадох повече на Ричард. В продължение на три седмици не излизах от къщи, без да си превържа ръцете. Три седмици напразно се надявах, че всичко ще мине. Глупаво е, съгласен съм. Ако бях нормален, здрав човек, на когото не му трябва никаква количка за придвижване, ако имах обикновена професия и нормална работа, сигурно бих отишъл при доктор Фландърс или при Ричард. Сигурно бих отишъл при тях, ако не ме преследваха спомените за моята леля, от която всички страняха.

Постепенно започнах да ги разбирам. Непознатият им разум. Аз всъщност никога не се замислях как изглеждат и откъде се взеха. Това оставаше загадка. Бях за тях врата и прозорец към нашия свят.

Информацията, която получавах в замяна, беше достатъчна, за да усетя отвращението и страха им, за да разбера: техният свят съвсем не прилича на нашия. Напълно достатъчна, за да усетя сляпата им омраза. Но те продължаваха да наблюдават. Плътта им вратна в моята. Започнах да разбирам, че ме използват, че фактически управляват действията ми.

В онзи миг, когато се появи момчето и както обикновено на минаване ми махна с ръка, вече бях почти сигурно решил да се обадя на Кресуъл. За едно нещо Ричард е прав... сега и аз съм уверен – това, което става с мен, започна някъде далеч от Земята, възможно е по време на онзи фатален полет към Венера.

Ръцете ми се насочиха към момчето и се сетих, че не бях ги превързал. В дрезгавата светлина на отиващия си ден виждах как големите, широко отворени очи втренчено разглеждат момчето. Веднъж забодох острието на молива в едно око и веднага нетърпима болка прониза ръката ми. Окоето пък, както ми се стори, се вторачи в мен с безсилна омраза, което беше още по-мъчително, отколкото причинените ми физически страдания. Повече не правех такива опити.

А сега те гледах момчето. Почувствах, че губя разсъдък. И в следващия миг вече не владеех себе си. Вратата беше отворена. Премествайки конвулсивно краката си, като на дървени протези аз закуцуках по пясъка към момчето. Струваше ми се, че очите ми са затворени и виждам само с онези, чуждите очи – виждам безобразното гипсово море, пурпурния порфир на небето, виждам навеса с накривения съдран покрив, приличащ на скелет на неизвестно кръвожадно чудовище, виждам някакво гадно, отвратително същество, което крачи, дишайки тежко, и носи странно приспособление от дърво и тел, съединени под геометрично несъвместими ъгли.

Бих искал да зная какво си помисли това нещастно безименно хлапе със ситото под мишница и с джобове, пълни с много дребни монети, смесени с пясък; какво си помисли то, когато видя как куцукам към него, прострял ръце като сляп диригент пред въображаем оркестър; какво си помисли, когато последният лъч на залязващото слънце се насочи към червените ми ръце, изпъстрени с пукнатини, от които злобно святкаха очи; какво си помисли, когато тези ръце внезапно замахнаха над него...

Знам само какво мислех аз.

Струваше ми се, че съм надзърнал зад края на света, в неугасващия пламък на ада.

* * *

Докато размотавах бинтовете, вятърът ги подхващаше и си играеше с тях като с тънки серпентини. Облаците сега съвсем затулиха последната руменина на залеза, хвърляйки черни сенки върху дюните.

– Само ми обещай, Ричард – извиках срещу усиливащия се вятър. – Без да се бавиш, бягай, ако ти се стори, че мога... да ти причиня болка. Разбра ли ме?

– Да.

Вятърът безжалостно дърпаше разкопаната яка на ризата му. В сгъстяващия се здрач се виждаше как лицето му застина в очакване, а очите като че ли бяха готови да изскочат от орбитите.

И ето че последните бинтове паднаха от ръцете ми.

Погледнах Ричард, те сториха същото. Виждах лицето на човека, станал ми толкова скъп през тези пет години, през които го познавах. Те виждаха изкривен жив монолит.

– Ето ги – изговорих дрезгаво. – Ето ги, гледай.

Той неволно отстъпи крачка назад. Лицето му се обезобрази от внезапен вледеняващ ужас. Блесна светкавица. В облаците

избоботи гръмотевица и морето потъмня като водите на Стикс.

– Артър...

Колко е отвратителен! Как съм могъл да го търпя до себе си, да разговарям с него? Ама той не е човек, той е въплъщение на чумата. Той...

– Бягай, Ричард! Бягай!

И той се спусна да бяга. Тичаше с огромни бързи скокове. Заприлича на бесило на фона на страшното небе. Ръцете ми се вдигнаха стремително нагоре, над главата ми, преграждайки част от небосклона, а пръстите се протегнаха към онова единствено нещо, което им беше познато в този кошмарен свят – протегнаха се към облаците.

И облаците отговориха.

Блесна гигантска синкава светкавица и сякаш настъпи краят на света. Тя удари право в Ричард и пламъкът тутакси го погълна...

Когато дойдох на себе си, се оказа, че преспокойно седя на терасата и гледам към Големите дюни. Бурята отмина и въздухът беше приятно свеж. На небето се виждаше тъничкият сърп на луната. Брегът беше абсолютно чист – и Ричард, и бъгито безследно бяха изчезнали.

Погледнах ръцете си. Очите бяха отворени, но като че ли забулени с пелена. Бяха се изморили. Почиваха си.

Сега ясно разбрах какво трябва да направя. Докато не са отворили вратата още по-широко, трябва да я затворя. Завинаги. Вече забелязах първите признаци на изменение в ръцете си. Пръстите ми ставаха по-къси и се деформираха.

В хола имаше неголяма камина, която обикновено използвах, спасявайки се от пронизващата влага, характерна за зимата във Флорида. Започнах припряно да я разпалвам – сега, докато те спят и не знаят какво съм намислил.

Когато огънят пламна, отидох на двора до варела с газ и си намокрих ръцете. От пронизващата болка те мигновено се събудиха. Едва можах да се побера до огъня в хола.

И все пак стигнах.

* * *

Всичко това се случи преди седем години.

Пак съм тук и както преди наблюдавам как излитат ракетите.

Между другото научих как се е казвало момчето, макар че това няма значение. Както предполагах, живяло е в съседното село. Но онази вечер майка му помислила, че е пренощувало при приятеля си на континента, тъй че започнали да го търсят чак следващия понеделник. Що се отнася до Ричард.. Впрочем всички смятаха, че му хлопа дъската. Помислили, че може би се е върнал обратно в Мериланд или е хукнал след някоя фуста.

Пък аз...

Сега имам кукички вместо пръсти. И знаете ли, добре се оправям с тях. ц Една година страдах от мъчителни болки, но в края на краищата човек свиква почти с всичко. Сега сам се бръсна, даже си завързвам връзките на обувките. Печатам, както виждате, чисто и равно. Така че се надявам да пъкна в устата си цевта на пушката и да дръпна спусъка. Работата е там, че преди три седмици всичко това започна отново.

На гърдите си имам правилен кръг от дванадесет златисти очи.

1 Бъги – автомобил тип всъдеход (англ.).

Схватка на разсъмване

Фантастична повест

Боб Шоу

Продължение от бр. 1/1989 г.

Грег беше оставил Морна да спи в своето легло и сега, за да не я събуди, влезе тихо в къщи. Завари я да седи зад масата. Морна бе свалила загадъчното си облекло и беше по обикновена синя рокля с къс ръкав. Пред нея лежеше една от десетината книги на Грег – опърпан училищен атлас, разтворен на Картата на Северна Америка.

С разпуснати коси Морна изглеждаше още по-красива, но вниманието на Грег бе привлечено от едно странно украшение на китката ѝ. Приличаше на кръгло парче тъмночервено стъкло, голямо колкото долар, обковано със злато и монтирано на тясна златна гривна. Под стъклото пулсираше светлинен лъч с рубинен цвят, който по своето разположение и големина напомняше стрелката на часовника. Приблизително на всеки две секунди лъчът светваше и гаснеше.

Жената вдигна глава, усмихна се и посочи атласа:

– Надявам се, че нямате нищо против...

– Разбира се, мадам.

– Морна.

– Разбира се...Морна. – Грег открай време трудно се сближаваше с хората. – По-добре ли сте?

– Да, чувствавам се значително по-добре, благодаря. Не бях спала от... доста дълго време.

– Разбирам.

Грег седна срещу нея и си позволи по-внимателно да разгледа необикновеното украшение. По края на стъклото бяха нанесени знаци, също като на компас, а отвътре рубиненият лъч продължаваше бавно да пулсира.

– Не бих желал да си пъхам носа в чужди работи, мадам... Морна... – каза Грег – но през живота си не съм виждал нещо подобно на вашето украшение.

– Дреболия. – Морна прикри с ръка украшението. – Обикновена дрънкулка.

– Но по какъв начин припламва?

– О, не ги разбирам тия работи – безгрижно се измъкна тя от отговор. – Някаква електроника.

– Нещо свързано с електричеството ли?

– Да-да, исках да кажа „електричество“ – английския ми не го бива много.

– Но за какво служи?

Морна се засмя:

– Нима вашите жени носят само неща, от които има някаква полза?

– Май не – със съмнение призна Грег. Имаше чувството, че пак го будалкат. След няколко грешки в началото Морна сега говореше на английски съвсем уверено и той подозираше, че употребяваните от нея непонятни думи – например електроника – в никакъв случай не са грешка на езика. Реши някой път да наминае при Рут и да потърси тази дума в речника.

Морна разглеждаше атласа, на който направлението запад – изток бе означила със сламка. Единият ѝ край сочеше приблизително разположението на Купър Крос.

– От картата излиза, че се намираме на хиляда и двеста мили от Нови Орлеан.

Грег поклати глава:

– Повече е.

– Току-що го измерих.

– Това е разстоянието по права – търпеливо ѝ обясни той. – То не означава нищо, стига, разбира се, да не си птица.

– Но нали сте съгласен, че са хиляда и двеста мили?

– Вярно, за птица.

Грег рязко се изправи – в раздражението си забрави и като всеки нормален човек се отблъсна с двете си ръце от масата. Левият му лакът отчетливо щракна и поддаде. Грег политна и се облегна с рамо на масата. Стана смутено и този път без да бърза, като се стараяше да скрие болката, се приближи до печката.

– Трябва да приготвя нещо топло за хапване.

– Какво ви е на ръката? – тихо попита Морна зад гърба му.

– Няма защо да се безпокоите – отговори той, учуден от загрижеността ѝ.

– Позволете ми да погледна, Били. Може би ще успея да ви помогна.

– Да не би да сте доктор?

Както и очакваше, отговор не последва. Все пак нави ръкави и ѝ показа обезобразените си лакътни стави. Дотам се разчувствува, че даже ѝ разказа как при липсата на пазители на закона беше извършил глупостта да се съгласи да стане неофициален шериф. И за още по-голямата глупост да се изпречи веднъж на пътя на Джош Портфийлд и пианата му компания. Те по двама го държаха за ръцете и го

подхвърляха напред-назад, докато лактите му не издържаха.

– Защо винаги става така?... – едва чуто въздъхна Морна.

– Как, мадам?

Морна вдигна очи.

– С нищо не мога да ви помогна, Били. Ставите са се пукнали и се е образувала контрактура.

– Контрактура ли? – Грег си набеляза още една дума за проверка.

– Много ли ви боли? – Тя видя гримасата му. – Извинете, глупав въпрос.

– Добре, че се прирастих към уискито – призна той. – Инак не винаги бих могъл да заспя.

Тя му се усмихна със съчувствие.

– Но, виж, болката ще успеем да премахнем. В мой интерес е да сте във възможно най-добра форма в... Кой ден сме днес?

– Петък.

– В неделя.

– За неделя не се безпокойте – каза Грег. – Скоро ще ни посети един приятел. Жена – бързо добави той, като видя как Морна бързо се дръпна и на лицето ѝ се появи израз на хванато в капан животно.

– Обещахте никому да не казвате за моето присъствие!

– Направих го именно заради вас. Рут Джеферсън е прекрасен човек, на нея мога да разчитам като на себе си. Тя никому няма да продума и думица

Морна се поуспокои.

– Много ли държите на нея?

– Едно време се канехме да се оженим.

– Тогава не възразявам – каза Морна. Очите ѝ нищо не изразяваха. – Но, моля, помнете, че сам решихте да ѝ разкажете.

* * *

Двуколката на Рут Джеферсън се показва час преди залез.

Грег, който я чакаше отвън, влезе в къщата и почука на отворената врата на спалнята, където, без да се съблича, спеше Морна. Тя изплашено извика, мигновено се събуди и хвърли поглед на гривната си. Грег от прага забеляза, че лъчът в украсението – сякаш стрелка на необикновен компас – постоянно сочи изток. Може би въображението го лъжеше, но му се стори, че лъчът пулсира малко по-бързо.

– Рут ще пристигне всеки момент – каза той. – Не бихте ли желали да я посрещнете?

– С удоволствие.

Морна се усмихна, стана и тръгна с него към вратата. Грег донякъде се удиви, че тя дори не приглади коса и не оправи роклята си, но после забеляза, че скромната ѝ

прическа е в ред, а по синята и рокля няма нито една гънка, сякаш току-що е свалена от закачалката – още едно допълнение към досието от любопитни факти на загадъчната гостенка.

– Здравей, Рут. Радвам се, че си успяла да намериш време да дойдеш.

Грег спря двуколката и помогна на Рут да слезе.

– Има си хас – каза Рут. – Чу ли за Вълка Кейли?

Грег снижи глас.

– До мен стигнаха слухове, че умираш.

– И какво се каниш да правиш?

– Че какво мога?

– Като се стъмни, да се омиташ оттук!... Трябва да не съм съвсем наред, щом ти предлагам такова нещо, но... Мога да остана тук и да се погрижа за твоята приятелка.

– Няма да е честно. – Грег бавно поклати глава. – Не, ще бъда там, където съм нужен.

– А какво си мислиш, че можеш да сториш, когато Джош Портфийлд докара тук компанията си?

– Рут – намръщено прошепна той, – хайде да говорим за нещо друго. Ще разстроиш Морна. А сега да вървим. Ще ви запозная.

Рут безпомощно-иронично вдигна очи нагоре, но покорно го последва в къщата. Жените мълчаливо си стиснаха ръце, след

което съвсем неочаквано и двете се усмигнаха и всяка пое ролята си – на майка и на дъщеря. Грег разбра, че между тях се е установил контакт, какъвто никога не би могъл да постигне.

Зарадва се, че Рут, която явно очакваше да се потвърдят и най-лошите й подозрения, хареса Морна. Това до голяма степен щеше да облекчи живота му.

Жените се настаниха, а той през това време разтовари двуколката. Внесе в стаята една плетена кошница, като я притискаше до гърдите си, за да не си напряга лактите. Рут и Морна бяха погълнати от разговора и Рут с очи му показва вратата.

Грег взе от полицата цигарите си, въздъхна с облекчение и тръгна към плевника, където приготвяше пулке. Въобще предпочиташе сам да си свива цигари, но сега, когато пръстите му бяха станали до известна степен непохватни, свикна да минава без тях. Настани се удобно на пейката, запали цигара и със задоволство загледа медните спирални тръбички, ретортите и съдовете, по които се движеше кактусов сок.

– Пфуу, как издържаш тук... – На прага, загърната в шал, стоеше Рут. – Не вярвам тази смрад да е много полезна.

– Още никому не е навредила – каза Грег и стана. – Ферментацията е част от природата.

– Също като кравешките...

Рут заднишком се измъкна от бараката и спря, за да го изчака отвън. В червеникавите лъчи на залязващото слънце изглеждаше удивително добре и привлекателна с красотата и мъдростта на зряла жена.

– Време е да се връщам – каза тя, – но заранта ще дойда и ще остана до раждането на детето.

– Винаги съм мислил, че за теб съботата е най-тежкият ден в магазина.

– Така си е, но Сам ще трябва да мине без мен. Не мога да оставя това дете само да се оправя. А от теб кой знае каква полза няма.

– Но какво ще си помисли Сам?

– Няма значение какво ще си помисли Сам. Ще му кажа, че не си добре. – Рут замълча. – Били, как мислиш, откъде е тя?

– Убий ме, ако знам. Спомена нещо за Нови Орлеан.

Рут замислено поклати глава.

– По говора ѝ не бих казала, че е от Луизиана. А и разбиранията ѝ са някак странни...

– Забелязах – многозначително каза Грег.

– Ами да вземем само това – тя непрекъснато твърди, че детето ще бъде

момче. Изобщо не допуска мисълта, че същия успех може да е и момиче.

– М-да... – Грег си припомни интереса ѝ към техническите характеристики на оръжията. – Бих желал да знам от кого бяга.

Лицето на Рут неочаквано омекна.

– Чела съм доста книги за жени от знатни семейства... разни там наследници... на които не разрешават да родят, ако бащата е от прост произход.

– Рут Джеферсън – широко усмихнат каза Грег, – не съм и предполагал, че докато шетах в магазина, главата ти е пълна с разни романтични измишльотини!

– Нищо подобно! – Рут се изчерви. – Но само един сляп не би забелязал, че Морна е свикнала с разкоша. Много е вероятно да се е скарала с близките си.

– Възможно.

Грег си спомни за ужаса в очите на Морна. Интуицията му подсказваше, че не близките ѝ са причина за такъв див страх, но реши да не спори. Търпеливо изслуша наставленията на Рут: да легне в съседната стая и каква закуска да приготви сутринта.

– И да не си близнал алкохол! – завърши Рут. – Само това липсва – когато започне патакмата, да се въргаляш пиян. Разбра ли ме?

– Разбрах, разбрах. Все едно, не мислех да пия. Наистина ли смяташ, че детето ще се роди в неделя?

– Кой знае защо, нямам представа – Рут се тръшна на седалката и взе поводите, – но съм склонна да ѝ вярвам. До утре, Били.

– Благодаря ти, Рут.

Грег изпрати с поглед двуколката, докато тя се скри зад скалата в подножието на хълма, на който бе разположен неговият дом, и се прибра. Вратата на спалнята беше затворена. От одеялата, оставени за него от Рут, си направи постеля, но не му се спеше. Като се хилеше виновно, Грег щедро си наля царевично уиски от глинената стомна в бюфета и с чаша в ръка се настани в най-удобния стол. Тлеещото въгленче на слънцето пълнеше стаята с мека светлина и отпивайки от чашата, Грег потъна в блаженство.

Позволи си дори да се надява, че Морна ще остане по-дълго от шестте запланувани от нея дни.

* * *

Събуди се на зазоряване – все в същата поза, с празна чаша в ръка. Опита се да я остави и едва не изстена на глас, като сви болния лакът – сякаш някой заби игла в оголения му нерв. През нощта явно бе захладняло и незавитите му ръце бяха

изстинали повече от друг път. Грег с мъка се надигна и с досада забеляза, че ризата и панталоните му съвсем са се измачкали. Мина му през ума, че не би било зле един самотен ерген да има панталони от плат като на...

Морна!

Събитията от миналия ден внезапно оживяха в паметта му. Грег забърза към печката и започна да я чисти, за да запали огън. Рут му бе наредила да сгрее мляко, да свари овесена каша за закуска и да стопли тас с вода. В бързането и поради несръчността на пръстите на няколко пъти изтърва машата и не се учуди, когато вратата на спалнята се отвори. На прага застана Морна. Беше по пенъоар на цветя, донесен ѝ очевидно от Рут. Всекидневната женствена дреха я правеше още по-привлекателна и близка в очите на Грег.

– Добро утро – каза той. – Моля да ме извините за шума. Надявам се, не аз...

– Вече се наспах. – Тя влезе в стаята, седна зад масата и сложи нов златен слитък.

– Това е за вас, Били.

Той протестира:

– Онова, което вчера ми дадохте, е предостатъчно.

Морна тъжно се усмихна и Грег внезапно осъзна, че срещу него не стои младо момиче, което предлага пари срещу домашни услуги.

– Заради мен рискувахте живота си. И мисля, че ако се наложи, отново ще ме защитите. Нали?

Грег отместа поглед.

– Нищо особено не съм направил.

– Не, направихте! Аз ви наблюдавах, Били, и видях, че се страхувате. Но вие успяхте да се овладеете, да превъзмогнете страха си и станяхте по-силен отпреди. А на подобно нещо не са способни дори всички мои съотечественици.

Морна млъкна и притисна побелелите си пръсти към устните си, сякаш се боеше да не каже излишна дума.

– Трябва да закусим. – Грег се обърна към печката. – Сега ще запаля огъня.

– Не отговорихте на въпроса ми.

Той пристъпи от крак на крак.

– На кой?

– Ако тук дойде някой, за да убие мен... и моя син... ще ни защитите ли, дори с риск за живота си?

– Фантасмагории! – възмути се Грег. – Кому може да хрумне да ви убива?!

Тя улови погледа му.

– Чакам отговор, Били.

– Аз... – Думите едва излизаха от устата му, сякаш се обясняваше в любов. – Трябва ли да ви отговарям? Мислите ли, че ще побягна?

– Не – меко каза тя. – По-добър отговор не бих могла да желая.

– Много ми е приятно.

Думите прозвучаха по-грубо, отколкото му се искаше. Но образът на Морна-дъщерята се смесваше с образа на Морна-жената, макар че едва я познаваше. Гнетеше го греховността на тези мисли, а и страхът – да не стане за смях. В същото време бе дълбоко трогнат от доверието ѝ. Никой – нито простосмъртен, нито Принца, нито дори самият Сатана не могат да ѝ причинят зло, да я обидят, докато той се намира до нея. Разпалвайки огъня в печката, Грег реши при първа възможност да провери състоянието на своя ремингтон и на трантера, който бе взел от Вълка Кейли. Само да не го видят Рут или Морна...

Морна сякаш отгатна мислите му и попита:

– Били, имате ли оръжие с дълга цев? Винтовка?

– Никога не съм имал.

– Защо? Дългата цев позволява на заряда да предаде по-голяма енергия на куршума, оръжието става по-ефективно.

Грег сви рамене, като нарочно не се обърна. Беше му неприятно да слуша как чистият звънлив глас на Морна произнася думи от лексикона на оръжейника.

– Не е имало нужда.

– Но защо? – настоя Морна.

– За какво ми е? Аз и със здрави ръце едва се оправях с винтовка, затова и не държах. Разбирате ли, в нашите краища на практика закон не съществува. Ако един човек убие друг с револвер, това се смята за нормално и не е престъпление, стига другият също да е имал револвер. Дори да не са дали възможност на покойника да извади револвера си – все едно, двубоят пак се приема за честен. Същото е и ако двамата имат винтовки, но винтовката не е за мен. Никак не ми се ще да ме гръмнат от двеста ярда и да заявят, че било самоотбрана.

* * *

Грег отдавна не бе произнасял тъй дълга реч, затова изкара яда си върху пепелта в печката – започна яростно да я ръчка с машата.

– Разбирам – замислено произнесе Морна.

– Това е нещо като дуел. Точно ли стреляте с револвер?

В отговор Грег тръшна вратичката на печката.

Гласът ѝ отново придоби познатите му властни нотки.

– Били, точно ли стреляте с револвер?

Той рязко се извърна и протегна ръцете си напред така, че се видяха подпухналите му и обезобразени лакти.

– Да се прицелвам мога тъй, както и преди, но го правя толкова бавно, че всяко сукалче ще ме изпревари. Е, доволна ли сте?

– Не трябва да се сърдим един на друг. – Морна стана и стисна протегнатите му ръце. – Обичате ли ме, Били?

– Да. – Отговорът на Грег дойде отдалеч, сякаш не той бе произнесъл думата.

– Гордея се с това... Почакайте.

Морна отиде в спалнята, порови се в наметалото си и се върна с един предмет, който на пръв поглед приличаше на парче зелено стъкло. Когато го прилепи към левия му лакът, Грег с учудване почувствува, че е еластичен като еленова кожа. Усети топлина и по ставата му сякаш полазиха мравки.

– Свийте ръка – заповяда Морна с безстрастния глас на военен правач¹.

Грег мълчаливо се подчини и не почувствува никаква болка, никакви игли не се забиваха в нерва му. И докато той недоверчиво свиваше и изправяше лявата си ръка, Морна със същия чудодействен ефект повтори операцията с дясната му ръка. За

пръв път от две години насам Грег можеше с лекота да свива и да изправя ръцете си.

Морна се усмихна:

– Е, как е?

– Като нови са. Ама наистина като нови!...

– Никога няма да бъдат тъй здрави и силни като преди – каза Морна, – но болката няма да се върне, обещавам.

Тя влезе в спалнята и излезе след минута без странното стъкълце.

– Споменахте за ядене...

Грег бавно поклати глава.

– Нещо не ми е ясно. Вие не сте тази, за която се представяте. Никой на този свят не би могъл...

– За никого не се представям – прекъсна го Морна.

– Може би неправилно се изразих...

– Недейте, Били. Нямам никого освен вас.

Морна се тръшна на стола и закри лице с ръцете си.

– Извинете.

Грег искаше да я докосне, да я успокои, когато погледът му за пръв път през това утро се спря на гривната ѝ. Както и преди, затвореният светлинен лъч сочеше изток, но припламваше по-ярко и по-често от вчера. Не можеше да се отърси от усещането, че светлинката го предупреждава за някаква приближаваща се опасност...

* * *

Вярна на думата си, Рут пристигна преди обяд.

Донесе разни припаси, между които и гърне с бульон, увито в одеяло, за да се запази горещ. Грег ѝ се зарадва, беше ѝ благодарен за онази присъща на жените деловитост, с която се захвана да шета и все пак с известна досада се почувствува излишен. Сега почти цялото време прекарваше в бараката, обкръжен от казани и дестилационни уредби, и онази светла минута, когато говори с Морна за любов, започна да му се струва сън. Не се самозалъгваше с надеждата, че тя е имала предвид любов между мъж и жена. Може би не е имала предвид и любов между баща и дъщеря, но самото споменаване на тази дума го бе направило щастлив, придало бе смисъл на живота му.

Рут пък говореше предимно за цените на продуктите, за времето, за местните новини и при създалата се привична домашна атмосфера, Грег не се реши да ѝ разкаже за чудното си изцеление. Тайно се опасяваше, че Рут няма да повярва и нейното неверие ще разруши вълшебната магия. Рут дойде при него по обед – прикрила носа си с кърпичка, но само да му съобщи, че Кейли

едва ли ще изкара до вечерта и че Джош Портфийлд с хората си е тръгнал от Сонора.

Грег благодари за новината, без да покаже, че с нещо го засяга. Обаче моментално, щом му се удаде, изнесе от къщата ремингтона и трантера и доста се потруди над тях, преди да се убеди в изправността им.

* * *

За Грег Портфийлд винаги си оставаше загадка. Беше наследил от баща си земи, които му носеха добър доход и нямаше никаква видима причина, която да го тласне по пътя на беззаконието. Насилието бе влязло в кръвта му по време на войната и винаги неспокойната територия на Мексико недалеч на юг го привличаше като магнит. От време на време събираше пъстра шайка и потегляше в поредния си „рейд“ отвъд границата. След което месеци наред живееше като най-обикновен човек и в никакъв случай не можеше да бъде наречен звяр. У него просто липсваше всякакво понятие за „добро“ и „зло“.

Той искрено мислеше, че е постъпил милосърдно с Грег, като не го е убил, а само му е осакатил ръцете заради опита му да попречи на пиянските им развлечения. Оттогава всеки път, като срещнеше Грег по пътя или в Купър Крос, той се държеше с

него най-приятелски – искрено бе убеден, че е заслужил благодарността и уважението му. Вярно казват хората, стигна до извода Грег, че всеки човек живее в свой собствен свят.

Не е изключено, като узнае за произшествието с Кейли, Портфийлд само да свие рамене и да не предприеме нищо: хората му един вид трябва сами да могат да се справят с остаряващия инвалид. Подобни случаи бяха известни. Но сега Грег подозираше, че няма да му се разминие.

На обяд, когато и тримата се настаниха зад грубата дървена маса, той не проговори – остави това на Рут. Разговорът се въртеше най-вече около домакинството, където Морна би могла, без да иска да се издаде, да открехне малко тайнствената завеса около себе си. Но това не се случи, тя изкусно отбягваше уловките на Рут.

Късно вечерта започнаха болките. Детето се роди в неделя по обед. Както предсказваше Морна, беше момче.

* * *

– Не разрешавай на Морна да вдига тежко – каза Рут в понеделник сутринта и седна в двуколката.

Грег кимна.

– Не се безпокой. Ще се справя.

– Имай грижата. – Рут го изгледа с неочакван интерес. – Как са ръцете ти напоследък?

– По-добре. Много по-добре.

– Отлично. – Рут пое поводите, но не бързаше да потегли. Тя бавно извърна очи към прага на къщата, където бе застанала Морна с детето в ръце. – Май нямаш търпение да си тръгнеш и да те оставя насаме с готовото ти семейство...

– Какво говориш, Рут... Отлично знаеш, че без теб не бих се оправил.. Има си хас да ревнуваш?

– Да ревнувам ли? – Рут поклати глава и го погледна право в очите. – Морна е странно момиче. Различава се и от теб, и от мен, но усещам, че между вас двамата има нещо.

Отново го стресна безпогрешната интуиция на Рут.

– Ама и ти си занареждала едно и също – като тези нови фонографи...

– Нямам предвид това, което си мислиш – бързо отговори Рут. – Но тук определено нещо се крие. Нали си те знам!

– Ще намина след някой и друг ден, за да ти се издължа – побърза да смени темата на разговор Грег. – Веднага след като продам някой от тези златни слитъци.

– Гледай да успееш до завръщането на Джош Портфийлд.

Рут плесна с поводите и потегли надолу по склона.

Грег дълбоко въздъхна и преди да се върне в къщата, постоя известно време умислен, загледан в далечината.

Морна беше облечена както и преди в пъстрия домашен пеньоар. Приспиваше на ръце увитото в шал дете и изглеждаше досущ като всяка млада майка. На този образ не подходеше само златната гривна на ръката ѝ. Даже в ярките лъчи на утринното слънце се виждаше как пулсира малиновата светлинка. Пулсирането се бе ускорило. През двата дена на принудено уединение Грег често си мислеше за необикновеното украшение и стигна до извода че е разбрал, ако не начина на действие, то поне предназначението на това устройство. Чувствуваше, че вече е време да си поговорят откровено.

Морна влезе в къщата заедно с него. Раждането бе минало леко, но лицето ѝ още бе бледо и напрегнато, а в усмивката, която му отправи, имаше очакване.

– Колко е странно, че отново сме само двамата – тихо каза тя.

– Странно е. – Грег посочи гривната. – Но май няма да е задълго.

Морна рязко седна и детето, стреснато от внезапното движение, вдигна мъничката си

розова ръчичка. Тя го притисна към гърдите си и наведе глава, като допря чело до неговото. Дългата ѝ коса се разпиля и покри новороденото със златни къдрици.

– Извинете – каза Грег, – но трябва да знам кой се приближава от посоката, която сочи стрелката. Трябва да знам с кого ще се бия.

– Не мога да ви кажа това, Били.

– Ясно... Имам право може би да бъда убит, но нямам право да знам от кого или защо.

– Моля ви, недейте – промълви тя. – Разберете... нямам право нищо да ви кажа.

Грег почувствува, че го обзема разкаяние. Приблужи се до Морна и коленичи пред нея.

– Защо ние двамата, тоест тримата, да не заминем още сега оттук? За десет минути ще се приготвим и върви, че ни търси!

Морна поклати глава, без да го поглежда.

– Няма да помогне.

– На мен доста ще ми помогне.

Морна вдигна глава и го изгледа с тревога и разбиране.

– Онзи човек, Портфийлд, ще се опита ли да ви убие?

– Рут ли се оплака? – Грег ядосано цъкна с език. – Ама бива си я и нея. Имате си достатъчно...

– Ще се опита ли да ви убие?

Грег бе принуден да каже самата истина.

– Ами няма какво да опитва. Около него постоянно се навъртат седем-осем главореза и ако намислят да затрият някого, това изобщо няма да ги затрудни.

– О! – Морна, изглежда, си възвърна частица от предишната увереност. – Синът ми още не е в състояние да пътува, но ще се постарая да го подготвя колкото може по-скоро. Ще се постарая, Били.

– Е, добре – неуверено каза Грег.

Усещаше смътно, че нещо в разговора му се изплъзва, нещо не разбира. Но вече бе загубил инициативата, а срещу женските сълзи беше безсилен.

– Значи се разбрахме. – Стана и погледна невероятно мъничкото създание. – Избрахте ли име на момчето?

Морна веднага се успокои и щастливо се усмихна.

– Рано е още. Времето за кръщаване е още над него.

– На английски се казва бъдещето е пред нас, а не над нас – меко я поправи той.

– Но така се подразбира линейно... – Морна рязко млъкна. – Прав сте, разбира се, трябваше да кажа пред него.

– Майка ми беше учителка – кой знае защо, каза Грег и отново почувствува, че не

се разбират. – Имам малко работа на двора, но ще бъда наблизно, ако ви потрябвам.

Грег беше Вече на прага и затваряйки Вратата, хвърли поглед в стаята. Морна пак се бе навела над сина си и отново бе допряла чело до неговото. Никога не бе виждал друга жена да прави така. Но не обърна внимание – това беше една от най-незначителните ѝ странности.

* * *

Нямаше никаква неотложна работа на двора, но подсъзнателно чувствуваше, че вече е време да наглежда околностите. Грег бавно се изкачи на билото на хълма, като мина покрай огромните камъни, които напомняха овце на паша, и се настани на източната му страна.. В далекогледа не видя нищо съмнително – нито по посока на ранчото на Портфийлд, нито по пътя за Купър Крос. Насочи тръбата на изток, към мястото, където невидимата оттук Рио Гранде течеше между северните поли на Сиера Мадре и планинската верига на Сакраменто.

„Без паника – ядоса се на себе си той. – Нищо не може да прекоси страната по права, като птица – освен птицата.“

* * *

Останалата част от деня Грег прекара на своя наблюдателен пункт. От време на време

отиваше до къщата – да помогне на Морна в приготвянето на простичката вечеря, да кипне вода за пеленките. Със задоволство отбеляза, че детето през цялото време спи – следователно Морна можеше да си отдъхне. Понякога се сещаше за думите на Рут: „Твоето готово семейство“, и почувствува колко истина има в тях. Въпреки цялата странна обстановка имаше нещо трогателно, което му вдъхваше радост и удовлетворение – под покрива му се намираха жена и дете и именно при него, а не при друг, бяха потърсили закрила и сигурност. Това го караше да се чувствува някак по-силен, по-значителен. Въпреки усилията си, Грег не можеше да се отърси от мисълта, че ако с Морна избягат на север, тя ще скъса с миналото си. А ако това се случи, той наистина би могъл да се сдобие с готово семейство...

Впрочем, дори и в помислите си не бива да отива толкова далеч...

Късно вечерта Грег видя самотен конник, който идваше откъм ранчото на Портфийлд. Яздеше бавно, лениво, пък и това, че беше сам, действуваше успокоително, но Грег реши да не рискува. Притича до къщата, извади от скривалището в плевника ремингтона и зае позиция зад скалата, на завоя на пътя.

Конникът яздеше прегърбен, отпуснат в седлото – почти дремеше. Шапката му беше нахлупена ниско над очите, за да ги защити от полегатите слънчеви лъчи. Грег позна Кол Мешъм, младия каубой, с когото разговаря в петък в града.

– Какво те носи насам, Кол? – извика той.

Мешъм подскочи, рязко се изправи, а челюстта му от почуда увисна.

– Били? Още ли си тук?

– Защо, не личи ли?

– Дявол да го вземе, мислех, че отдавна си си вдигнал чуковете.

– Реши да видиш дали нещо е останало, нали?

Мешъм се ухили.

– Е, току-виж си забравил някоя стомна с пулке. Що да я вземе някой друг, а не аз. В края на краищата именно аз...

– Винаги можеш да пийнеш за моя сметка – твърдо заяви Грег, – но не и сега. По-добре се връщай, Кол.

Тонът му не се хареса на Мешъм.

– Струва ми се, че вземаш на мушка не когото трябва. Знаеш ли, че Вълка Кейли е мъртъв?

– Не съм чул.

– Е, аз ти казвам. А Големия Джош утре ще си е у дома. Днес по обед пристигна Макс Тибит и щом научи за Вълка, моментално

яхна отпочинал кон и се понесе на юг – да каже на Джош. Глупаво е да стоиш тук, Били.

В гласа на Мешъм прозвуча съчувствие. Изглеждаше като че ли искрено е засегнат от твърдоглавието и глупостта на Грег.

Грег се замисли.

– Ела с мен. Само че тихо – в къщи имам гостенка и новородено. Не искам да ги безпокоя.

– Благодаря, Били.

Мешъм слезе от коня и тръгна след Грег. Пое от ръцете му тежката глинена стомна, хвърли любопитен поглед към къщата и си замина, като притискаше към гърдите си скъпоценния товар.

* * *

Грег го проследи с очи, докато се изгуби. После реши, че му се полага една чашка, за да неутрализира някак току-що получените вести, и остави ремингтона. Мина през двора и хвърли един поглед през прозореца, за да се увери дали Морна е в стаята. Канеше се само да надзърне, но това, което видя, го поразя.

Морна беше със синята си рокля, която сега сякаш бе прекроена по отслабналата ѝ фигура, макар че Грег не бе видял нито нея, нито Рут да шият. Беше постлала чаршаф на масата, а в самия ѝ център лежеше голото дете. Морна стоеше надвесена над него и с

двете си ръце бе обхванала главата му. Очите ѝ бяха затворени, а устните ѝ беззвучно се движеха, – съвсем като жрица, извършваща древен обред.

Страшно му се прииска да се извърне, срамуваше се от неволната си намеса, но с Морна ставаше нещо и тази промяна буквално го прикова на място. Златистата коса на Морна започна за са вие – сякаш беше живо същество. Главата ѝ остана неподвижна, но постепенно не бяха минали и десет секунди – косата ѝ се изправи, всяка къдрица, всяко косъмче стана право, твърдо и образува ярък, страшен нимб. При вида на това кошмарно превъплъщение на младата майка във вещица устата на Грег пресъхна. Морна започна да се навежда, докато челото ѝ докосна челото на новороденото.

И тогава сякаш застинаха, след което тялото ѝ стана прозрачно.

Грег усети ледени тръпки по гърба си, когато разбра, че гледа през нея. Както и преди, Морна се намираше в стаята и въпреки това стената и мебелите ясно се виждаха през тялото ѝ, като че ли тя бе картина, проектирана върху тях от вълшебен фенер.

Новороденото безпорядъчно размахваше ръчички, но действията ѝ явно не му оказваха никакъв ефект. В това състояние –

между илюзия и действителност – Морна остана още няколко секунди, след което стана пак тъй реална, както и преди. Тя се изправи, приглади косата си и се обърна към прозореца.

Грег подплашено отскочи встрани, наведе се ниско, притича и се скри зад каруцата. Сгуши се там, като едва дишаше, и стоя в тази поза, докато не се убеди, че Морна не го е забелязала. После се върна на билото на хълма, рухна на земята и запали цигара. Въпреки успокояващото ѝ действие, мина доста време, преди сърцето му да спре бясно да тупти.

Прекара там около час, като изпуши няколко цигари, след което се върна в къщи. Детето тихо спеше в кошницата, която Рут бе донесла за него, а Морна – поруменяла, напарфюмирана и красива като току-що изпечен ябълков пай – бе запалила газената лампа и вареше кафе. Дори бе свалила златната си гривна, сякаш нарочно не искаше нищо да помрачава вида ѝ на най-обикновена жена. Но когато Грег надзърна в тъмната спалня, видя рубиненото огънче. То святкаше тъй често, че припламванията му се сливаха в непрекъснат сигнал за тревога.

Грег успя да заспи едва призори.

* * *

Сутринта го събуди слабият жален плач на детето. Заслуша се в очакване, че ей сега ще дотича Морна, но не чу никакви други звуци зад затворената врата на спалнята. Каквато и да беше в действителност Морна, не можеше да се отрече, че е грижлива майка. Фактът, че не се втурна към детето, отначало го учуди, а после го обезпокои. Той стана, обу си панталона и почука на вратата на спалнята. Отговор нямаше, само детето ритмично, като че ли при всяко издишване, реवेशе. Отново почука, по-силно, и отвори вратата.

* * *

Новороденото шаваше в кошницата до леглото, но Морна я нямаше.

Грег не можеше да повярва на очите си. Обиколи стаята, надзърна дори под кревата. Дрехите ѝ липсваха, нямаше го и наметалото. Следователно Морна бе станала още по тъмно, беше се облякла и бе излязла. Но за целта бе необходимо да мине само на няколко фута от мястото, където спеше той. А Грег бе сигурен, че това не е по силите нито на най-опитния крадец, нито на най-изкусния следотърсач. Но в края на краищата в паметта му изплуваха събитията от предния ден – ако това не е по силите на нормално човешко същество, то Морна...

* * *

Детето лежеше със затворени очи и се задавяше от рев. Грег безпомощно го гледаше, мина му през ума, че Морна ги е напуснала завинаги и е оставила новороденото на неговите грижи.

– Дръж се, момчето ми – каза Грег и съобрази, че не е огледал околностите на къщата.

Излезе навън и извика: „Морна!“ Утринната тишина погълна гласа му и единствено конят, който кротко щипеше трева, за миг учудено надигна глава. Грег бързо провери плевника и бараката, която му служеше за тоалетна. Като се тюккаше наум, Грег се обърна към къщата и замръзна на място. На пътя видя сребристо сияние.

Увитата в наметало. Морна се появи зад скалата и тръгна към него. В ръката ѝ имаше малък светлосин пакет. Облекчението, което изпита при появата ѝ, за миг заглуши всички вчерашни страхове и той хукна насреща ѝ.

– Къде бяхте? – развика се той още отдалече. – Да не сте намислили да избягате?

– Не съм бягала, Били. – Тя уморено се усмихна. – Трябваше да свърша нещо.

– Какво толкова е трябвало да правите? Детето плаче, гладно е!

Младежкото лице на Морна застина в неочаквано суров израз.

– Голяма работа – глад! Може да потърпи малко. .

– Странно ми е да чувам подобни приказки – каза изненаданият Грег.

– Бъдещето за вас просто не съществува, така ли е? – Морна го гледаше със смесица от съжаление и гняв. – Никога не се замисляте за утрешния ден, нали? Забравихте ли, че имаме... врагове?

– Приемам нещата такива, каквито са. Какво има да му мисля.

Морна едва не го замери с пакета.

– Ето ви тогава!

– Какво е това? – Грег взе пакета и веднага видя, че не е направен от хартия, както отначало бе, помислил, а от тънка корава материя, гладка на пипане, по-мека от гумирана тъкан и без характерната влакнеста структура от опакото. – От какво е направена?

– Нов водонепропусклив материал – нетърпеливо каза Морна. – Съдържанието е по-важно.

Грег разтвори пакета и извади голям черен револвер. Беше значително по-лек, отколкото можеше да се очаква, и напомняше колт, но с по-загладени линии и с вдлъбнатини за пръстите. Грег никога не бе държал в ръката си по-удобно оръжие. Вниманието му беше привлечено от

набраздения барабан за шест патрона, който се отместваше встрани за по-лесно зареждане. Подобен не бе виждал никога преди. По външен вид револверът беше изключително скромнен, без украшения, но бе направен с ненадминато майсторство – съвършенство, каквото не би могъл да си представи. Грег забеляза гравирани надписи от страни на дългата цев.

– Колт 44 магнум – бавно прочете той. – Никога не съм чувал. Откъде го взехте, Морна?

Тя се поколеба.

– Бях го оставила край пътя – там, където за пръв път се срещнахме. Наложих се да стана по-рано, за да успея да го взема.

Грег бе убеден, че го лъже, но цялото му внимание беше приковано от револвера.

– Имам предвид откъде въобще сте се снабдили с него? Къде може да се купи такова оръжие?

– Няма значение. – Морна тръгна към къщата. – По-важно е дали ще можете да го използвате?

– Сигурно – каза Грег и погледна в синия пакет, където имаше и картонена кутийка с медни патрони. Кутийката нямаше капак и няколко патрона се бяха изсипали на дъното на пакета. – Много красива играчка. Ама едва

ли ще е кой знае колко по-добра от моя ремингтон.

– Бих искала да го изпробвате. – Морна вървеше тъй бързо, че Грег едва успяваше да я следва. – Вижте дали ще можете да го заредите.

– Сега ли? Не искате ли да видите детето?

Бяха стигнали до равната площадка пред къщата, откъдето се чуваше плачът на новороденото.

Морна хвърли поглед към китката си и Грег видя, че златното украшение свети с постоянна малинова светлина.

– Синът ми може да почака. – Гласът ѝ беше равен и твърд и все пак Грег долови паника в него. – Моля ви, заредете револвера.

– Щом желаете.

Грег отиде до каруцата, очисти от сламата малко място, остави оръжието и под втренчения поглед на Морна изсипа внимателно патроните. И те, както и револверът, бяха изработени с необикновено съвършенство. Краищата на куршумите сияеха като полирана стомана.

– Всичко започва да става прекалено много шик и поскъпва – недоволно промърмори Грег.

Поигра си малко и накрая съобрази как да отмести барабана. Зареди го с шест

патрона. кутиятката се преобърна и на дъното и се показа бледосин надпис: „Окт. 1978.“ Грег я вдигна и я показа на Морна.

– Интересно, какво ли значи?

Очите а леко се разшириха, след което тя равнодушно ги извърна.

– Знак на производителя. Просто, номер на партидата.

– Прилича на дата – на глас отсъди Грег. – Само че са сбъркали и са написали...

Не успя да довърши, тъй като Морна неочаквано изби кутиятката от ръцете му.

– Няма ли да започнеш най-сетне, дрънкало такова! – развика се тя, като тъпчеше кутиятката с крака. Бледото ѝ лице бе изкривено от ярост, очите ѝ го пронизваха. Известно време се гледаха един друг. После устните ѝ затрепериха. – Простете ми, Били. Моля ви, простете ми... но време изобщо не остана над нас... страх ме е.

– Добре, добре, няма нищо – неловко измърмори той. – Знам, че често съм туткав. Рут вечно ми натяква, пък и толкова дълго живях сам...

Морна го хвана за ръката.

– Не бива, Били... Вие сте прекрасен, добър човек, но аз искам вие... още сега, веднага... да се научите да боравите с това оръжие.

Понякога спокойният ѝ сдържан тон му действуваше къде по-убедително, отколкото викане.

– Добре.

Отмести се от каруцата и затърси подходяща цел. Палецът му се протегна към петлето.

– Не е задължително – каза Морна. – За скоростна стрелба е достатъчно само да се натисне спусъкът.

– Знам, двойно действие.

Все пак в желанието си да покаже, че разбира от стрелба, Грег постъпи по своему. Избра за мишена цепеницата, опряна на тежкото каменно корито на двадесет крачки от него. Вече се прицелваше, когато Морна отново проговори:

– Трябва за го държите с две ръце.

Грег снизходително се усмихна.

– Морна, вие сте отлично образован човек. Нещо повече, знаете разни неща, за които дори не съм чувал, но, наистина, излишно е да учите стария вълк как се стреля.

Той отново се прицели, спря да диша и натисна спусъка. Раздаде се страхотен гръм, сякаш гръмотевица бе ударила, и нещо с огромна сила го перна по челото, ослепявайки го от болка. Първата му мисъл бе, че револверът се е пръснал. После го откри невредим в ръката си и едва тогава

осъзна, че причината беше в чудовищния откат, който като сламка бе сгънал слабата му ръка. Грег обърса от очите си топлата струйка кръв и с голямо уважение изгледа оръжието.

– Няма никакъв дим. Няма дори...

Млъкна, когато погледът му падна върху каменното корито, което служеше за подпора на мишената му. Беше раздробено. Три инча дебели парчета бяха разхвърляни на тридесетина ярда. Ако не знаеше точно какво е станало, Грег би решил, че коритото е унищожено от оръдеен изстрел.

Морна си пусна ушите.

– Наранихте ли се... Нали ви предупреждавах, че трябва да се държи с две ръце.

– Нищо, няма ми нищо... – Не ѝ позволи да пипне челото му. – Морна, откъде се сдобихте с този... с това чудовище?

– Мислите ли, че ще ви отговоря?

– Сигурно не, но, дявол да го вземе, бих искал да знам... Може би това бих могъл да разбера.

– Изпробвайте го на голямо разстояние и го дръжте с две ръце.

Морна се огледа, явно успокоена, че Грег я послуша. Посочи белезникавата скала на триста ярда нагоре по склона.

– Опитайте в нея.

– До нея и с винтовка не би могло да се достигне – търпеливо ѝ обясни Грег. – Камо ли с револвер...

– Опитайте, Били.

– Е, добре, ще се целя над нея.

– Целете се право в нея, под върха ѝ.

Грег сви рамене и направи така, както му наредиха. Стреля втори път и изпита дълбоко разочарование, познато само на ловджията, като видя как се вдигна облаче прах само на ярд вдясно от скалата. Откатът бе отхвърлил назад револвера, макар че Грег го държеше с двете си ръце, и сега дулото му сочеше почти вертикално в небето. Без да чака подкана, Грег отново стреля и от скалата полетяха парченца.

Морна одобрително кимна:

– Бива ви.

– Никога не съм виждал по-добро оръжие – призна Грег. – Но няма да мога да го одържа. Ръцете ми не са в състояние да се справят с отката.

– Тогава ще ви превържем лактите.

– Твърде късно – със съжаление каза той и посочи надолу.

В далечината се показаха няколко конници и самото им присъствие в доскоро пустата местност неприятно потресе Грег.

* * *

Докато тихичко се проклинаше за безгрижието си, отдолу се появиха нови хора. Осем души язدهа в подножието на хълма. Представляваха пъстра група: някои язدهа понита, други – коне, един бе наведен над гривата на коня, друг яздеше изправен, а и облеклото им бе различно. Но Грег знаеше, че пред него стои мъничка, но дисциплинирана армия, управлявана от един човек. Присви очи – утринните лъчи го заслепяваха – и потърси открояващата се фигура на Джош Портфийлд на дорест жребец. Портфийлд както обикновено носеше бяла риза и тъмносив костюм и в тези дрехи би могъл да мине за проповедник, ако на кръста му нямаше два никелирани „смит-уесън“.

– Надявах се, че Големия Джош ще ни остави на мира – каза Грег. – Сигурно е в настроение да раздава правосъдие.

* * *

Морна неволно отстъпи крачка назад.

– Нима можете да се защитавате от толкова хора?

– Налага се да опитам. – Грег започна да тъпче в джобовите си шепи патрони. – По-добре се приберете в къщата и залостете вратата.

Морна го погледна – очите ѝ отново бяха като на хванато в капан животно. Тя се

наведе, взе нещо от земята и хукна към къщата. Грег се учуди за какво ѝ бе нужна смачканата кутийка от патроните, но не за дълго – имаше къде по-важна работа. Отмести барабана, изхвърли трите гилзи и постави нови патрони. Направи няколко крачки по посока на конниците, изпитваше по-скоро съжаление, отколкото страх. Разстоянието помежду им намаля на двеста ярда.

– Хей, Джош, стой надалеч! – извика Грег.
– Тази земя е моя. Знаеш закона!

Портфийлд се изправи на стремената и силният му глас въпреки разстоянието ясно се чу:

– Ти си нагъл човек, Били, неблагодарен и нагъл. Заради теб загубих отличен работник. Ще си платиш за всичко, но преди това ще те накажа за дързостта и неуважението ти.

Отново се отпусна в седлото и даде някаква заповед – каква, Грег не чу. След секунда Сиги Соренсон пришпори коня и с револвер в ръка препусна нагоре по хълма.

– Сега и аз съм въоръжен – извика Соренсон. – Сега двубоят ще е честен.

– Само крачка още и с теб е свършено! – предупреди го Грег.

Соренсон притихна.

– Прекалено съм далеч, дърто магаре! Съвсем си ослепял.

Той пусна коня си в галоп и в този момент още двама конници започнаха да го заобикалят отляво.

* * *

Грег вдигна револвера и започна да преценява пада на куршума, после се сети, че зловещото оръжие, дадено му от самата съдба, на такова разстояние бие практически право. Този път съвсем естествено зае стойката с две изпънати напред ръце и леко сгънати колене. Прицели се в Соренсон, изчака няколко секунди и натисна спусъка. Едрата фигура на Соренсон изхвъркна от седлото, превъртя се във въздуха и се плъосна по очи на каменистата почва. Конят му свърна встрани и препусна. Грег съобрази, че ще изгуби преимуществото на изненадата и се извърна към двамата конници, които го обхождаха във фланг. Вторият изстрел свали по-близкия на земята, третият – направен съвсем наблизко – уби само коня. Животното падна като подкосено, а конникът се метна зад прикритието на лежащия кон, като влачеше окървавения си крак.

Грег погледна пътеката и бе принуден да признае умелите действия на противника. Виждаха се само коне, не и хора, Бяха изчезнали за отпуснатите им няколко мига отдих. Бяха се скрили, като без съмнение

бяха извадили винтовките от калъфите на седлата. Грег почувствува колко неизгодна е позицията му на върха на хълма, приведе се ниско и хукна към плевника. Залегна зад ъгъла, бързо извади празните гилзи и ги смени с нови патрони, като още веднъж оцени удобството при презареждане на това оръжие. После предпазливо надзърна иззад ъгъла, за да се убеди, че никой не се промъква към него.

Внезапно прогърмя изстрел и черен облак дим се издигна само на двадесет ярда от него. Нещо опари ребрата му. Грег се отдръпна и смаяно се взря в разкъсаната си окървавена риза. Беше на косъм от смъртта.

– Много си тромав, мистър Грег! – раздаде се глас съвсем наблизо. – Старото ти пукало няма много да ти помогне, ако не си по-бърз!

Грег позна гласа. Беше на Мартин Французина – главорез от канадските лесовете, случайно попаднал преди година в Купър Крос. Стреляше от тясната барака, която служеше на Грег за примитивна тоалетна. Грег понятие нямаше как Мартин се е изхитрил за броени секунди да се промъкне тъй близо. И си помисли, че един петдесетгодишен човек не може да се мери с мъж в разцвета на силите си.

– Ще ти кажа още нещо, мистър Грег – весело съобщи Мартин. – Дърт си за оная сладурана, дето си я скрил...

Грег направи крачка встрани и стреля в старата постройка – продупчи дебелия един инч дъски, сякаш бяха хартиени. Чу се шум от падащо тяло и пред очите му се изтърколи револвер. Грег се върна зад прикритието на плевника и в същия миг недалеч гръмна винтовка и куршумът се впи в гредата. Мисълта, че враговете му са въоръжени с обикновено оръжие, не го успокояваше кой знае колко – истинската битка едва започваше.

Мартин си мислеше, че е недосегаем зад двойния ред дъски, но оставаха още поне четирима, дето нямаше да повторят тази фатална грешка. Най-вероятно ще го обкръжат, като през цялото време се прикриват зад скалите, и оттам ще го убият. Грег не си представяше как дори с това чудовищно оръдие на смъртта в ръцете ще изкара още един час – особено като се има предвид, че кръвта му изтичаше.

Клекна, сви на топка носната си кърпа и я напъха под ризата си, за да спре поне малко кръвотечението. Използува момента, че не стрелят, и презареди револвера. Настъпи измамна тишина.

Грег огледа окъпания в слънце хълм и големите камъни, прилични на овце, като преценяваше откъде може да дойде следващият изстрел. Пред очите му всичко леко се размазваше и той вяло констатира, че така и няма да разбере за изстрела, докато куршумът не продупчи тялото му. В ушите му се появи звън – сигурен признак, че ще загуби съзнание. Грег огледа незащитеното пространство между него и къщата. Едва ли ще му се удаде да дотича невредим, но ако все пак стигне до къщата, може би ще има време да си превърже гърдите.

Изправи се и с учудване отбеляза, че макар звънът в ушите му да се бе усилил, не му се вие свят. Най-сетне осъзна, че мощният звук – сякаш на гигантски рояк оси – се дължи на някаква външна причина. В същия миг чу ужасен прегракнал вой и канонада от гърмежи. Наведе се инстинктивно, но куршуми не просвириха. Грег рискува да хвърли поглед към криволичещата пътека. От видяното по челото му изби студена пот.

Нагоре по хълма, към къщата, крачеше висока, увита в черно наметало фигура, Обкръжаваше я тъмен блясък, сякаш можеше да отразява светлината, и именно оттам, изглежда, извираше този пулсиращ,

вибриращ звук. Зад това всяващо ужас видение се виждаха повалените коне на шайката на Портфийлд.

Пред очите на Грег иззад скалите излязоха самият Портфийлд и още един човек и започнаха от няколко крачки да изпразват винтовките си в черната фигура.

По края на обкръжаващия фигурата блясък заизникваха миниатюрни припламвания. Призракът погълна десетина куршума, без това видимо да му навреди, и широко замахна с лявата си ръка. Портфийлд и другаря му паднаха подкосени. Разстоянието беше прекалено голямо, но на потресения Грег му се стори, че плътта от лицата им се смъкна като дрипа. Конят на Грег тревожно зацвили и се метна встрани.

Още един от хората на Портфийлд – Макс Тибит, със смелостта на хванат натясно човек изскочи иззад прикритието си от другата страна на пътеката и започна да стреля. По края на бляскавата обвивка се появиха нови припламвания. Видението, без да се обръща, повтори същия небрежен жест с ръка, отмятайки черното си наметало като крило на прилеп, и Тибит падна, гърчейки се от болка. Ако все още имаше някой оцелял от шайката на Портфийлд, то той се бе стаил и не смееше да се покаже.

Фигурата с развяващото се наметало изкачи склона, като крачеше с неестествена бързина с уродливите си и непропорционално къси крака. Без да се оглежда, тя се насочи към вратата на къщата и Грег разбра, че това е преследвачът, от когото Морна бяга.

* * *

Страхът от смъртта, който до преди малко Грег изпитваше, не можеше да се сравни с безизходния ужас, който го овладя. Древен, животински ужас, който помита всички доводи на разума, всяка смелост, кара те да зажумиш и да се сгушиш в скривалището си, и да изчакаш опасността да отmine. Грег погледна черното, с маслен блясък оръжие в ръцете си и затресе глава – старееше се да се освободи от нежелания глас, който му напомняше за сделката, платена със злато, за обещанието, дадено от човек, за какъвто считаше себе си. „Не е по силите ми – помисли той. – С нищо не мога да ти помогна, Морна.“

* * *

И в същата секунда, превъзможвайки себе си, също като в кошмарен сън, Грег излезе иззад плевника. Ръцете му се движеха спокойно и уверено. Прицели се и натисна спусъка. Ослепителен кървавочервен пламък проряза бляскавата обвивка като светкавица

и съществото залитна. От устата му се изтръгна смразяващ кръвта вик. То започна да се извърта и да повдига лявата си ръка като крило на чудовищна птица.

Грег забеляза движението през триъгълника на вдигнатите си от отката ръце. Революертът му безсмислено и безпомощно сочеше в небето. Измина цяла вечност, преди да успее да го насочи към врага си, който притежаваше дяволска сила и бързина. Натисна спусъка – още една светкавица и фигурата се плъосна на земята. Грег се приближаваше към нея на омекналите си крака, които при всяка крачка се подгъваха, и отново и отново поразяваше противника с цялата мощ на оръжието си.

Невероятно, но тъмното създание издържа страшните удари. То застана на четири крака и започна да отстъпва назад. При това бляскавата му обвивка бе станала странно асиметрична, сякаш бе отразена в криво огледало. Пред очите на Грег плуваха кръгове, струваше му се, че с всяка крачка фигурата изминава фантастично разстояние, като че ли стъпва по невидима повърхност, която я отнася с шеметна скорост. Оглушителното бучене стихна до тихо жужене и изчезна. Грег остана сам в огромен, ярък и люлеещ се свят.

Падна на колене, изпълнен с благодарност за слънчевата топлина. Погледът му се спря на гърдите и той с някакво отчуждение, учудено констатира огромното количество кръв, напоила дрехите му. Усети, че пада напред, и загуби съзнание.

* * *

Аз нямам право да ти разкажа... мой бедни, храбър Били... но ти така се напати заради мене... Все едно, за теб думите ми вероятно ще са лишени от смисъл, ако изобщо си в състояние да ги чуеш.

Аз с хитрост те намесих, а ти се поддаде, заставих те да вземеш участие в една война, която продължава вече двадесет хиляди години и може да продължи вечно...

Имаше дълги периоди, през които Грег лежеше и безсмислено гледеше грубите, чворести дъски на тавана. Опитваше се да реши: това таван ли е, или той по някакъв странен начин виси над пода. Знаеше със сигурност едно – за него се грижи млада жена, която безшумно идва и си отива. Гласът ѝ звучи равно и успокоително като тих океански, прибор.

Ние сме равни по сила – моят народ и Другите, – но силата ни е тъй различна, както се различават стихииите. Те владеят

до съвършенство пространството, нашата истинска стихия е времето...

Във времето съществуват много „сега“... Нито едно „сега“ не прилича на другите. Това „сега“, в което живееш ти, е известно като Основно Настояще и има по-голям потенциал от останалите. Ти и Другите сте приковани към него. Умствените способности на моя народ ни позволиха да разбием оковите, да се освободим, да избягаме в друго време, в далечното минало... в безопасност.

От време на време Грег усещаше, че му сменят превръзката и освежават със студена вода устните и челото му. Над себе си виждаше склонено прекрасно младо лице, сивите очи излъчваха внимание и загриженост и тогава правеше опит да си спомни изплъзващото му се име... Марта? Мери?

За жените от моя народ най-голяма опасност представлява последната седмица от бременността... особено когато ще се роди момче... При тези обстоятелства детето може да привлече към своето „сега“ цялото човечество, а заедно с него и майката... Обикновено след раждането на сина тя е в състояние да си възвърне контрола и да се отправи обратно във времето, което ѝ служи за

убежище... Но е имало и изключения, когато детето не се е поддавало на опитите да се въздействува на мисловните му процеси и е било принудено да прекара целия си живот в Основното Настояща...

За мой късмет синът ми почти е готов за пътешествието... тъй като Принца вече има опит и скоро ще се върне...

Удоволствието, което Грег изпита от вкуса на супата, бе първият признак, че организъмът му се възстановява след загубата на кръвта, че силите му се възвръщат и няма да умре.

Сбогом... мой бедни, храбър Били... синът ми и аз трябва да отпътуваме. Колкото по-дълго стоим, толкова повече той ще се привърже към Основното Настояща... моят народ също ще се привърже към Основното Настояще... народът ни ще се тревожи за нас.

Мен ме подготвиха да живея в твоето „сега“... ето защо мога да говоря с теб на английски... но корабът ми кацна не там, където трябваше, и съотечествениците ми ще се тревожат за мен, че съм се изгубила...

В момент на прояснение Грег извърна глава и през отворената врата на спалнята погледна в съседната стая. Морна стоеше до масата, а главата ѝ бе обкръжена от трепкащ

златист нимб от коса. Тя се наведе и докосна с чело лицето на детето.

После и двамата станаха някак неясни, прозрачни и изчезнаха.

Грег си наложи да седне в леглото, тръсна глава и протегна към тях ръка... Болката от отворилата се рана жегна гърдите му и той падна на възглавницата, като трескаво се мъчеше да си поеме въздух. Тъмнината отново го погълна. След известно време почувствува на челото си влажната прохлада на кърпата и потискащият го гнет от загубата изчезна.

Усмихна се и каза:

– А аз се боях, че си ме напуснала.

– Как бих могла да те оставя в такова състояние! – отговори му Рут Джеферсън. – За бога, обясни ми какво е станало тук, Бил Грег! Намирам те на легло, ранен, а отвън като че ли се е разиграло цяло сражение. Сам с неколцина свои приятели сега разчистват онова, което е останало след лешоядите, Казват, че от войната насам не са виждали нищо подобно!

Грег отвори клепачи и реши да даде отговора, който тя очакваше от него.

– Ти изпусна страхотна патаклама, Рут.

– Страхотна патаклама ли! – Тя плесна с ръце. – Ама ти си бил по-глупав, отколкото съм те мислила, Бил Грег! Какво е станало?

Да не би хората на Портфийлд да са се изпотрепали помежду си?

– Ами нещо подобно:

– Имал си късмет... А къде са били Морна и детето? Къде са сега?

Грег поразрови паметта си опитваше се да отдели реалността от кошмарите.

– Не знам, Рут. Те... заминаха.

– Как?

– Заминаха с приятели.

Рут го изгледа подозрително, после шумно въздъхна.

– Все пак ми се струва, че работата не е чиста. Нещо шмекеруваш, Бил Грег. Само се боя, че никога няма да науча истината.

Грег остана на легло още три дена и през цялото време Рут се грижи за него. Изглеждаше му напълно естествено, че възкресиха старите планове да се оженят. През тези дни имаха постоянен наплив от посетители. Хората се радваха, че е останал жив, а Джош Портфийлд е получил според заслугите си. Всички се интересуваха от

подробностите на сражението, което скоро стана легендарно. Грег не направи никакъв опит да опровергае наложилото се мнение, че хората на Портфийлд са се избили един друг след като неочаквано са се скарали.

Най-сетне остана сам в къщата и преобърна всичко наопаки – зад стомната, в която държеше уиски, намери шест златни слитъка, увити в парче плат. Разбира се, както и очакваше, огромният револвер – чудовищното оръдие на смъртта – бе изчезнал безследно. Грег знаеше, че Морна е решила да не го оставя, а с времето започна да му се струва, че разбира защо. Оставаха още някакви думи, неясно бълнуване, което обясняваше всичко станало. Само трябваше да си ги припомни, да поразрови паметта си. И отначало това му изглеждаше просто – въпрос на време.

Грег имаше доста време пред себе си и едва след многократни опити се примири с факта, че сънищата – подобно на младостта – също могат постепенно да си отиват.

¹ Правач (остар, нар.) – който намества, „прави“ изкълчени стави и счупени кости.

Сезон за риболов

Фантастичен разказ

Робърт Шекли

В новата си къща бяха само от една седмица и това беше първата им покана. Стигнаха до адреса е осем и половина. Очевидно семейство Кармайкъл ги очакваха – лампите на верандата светеха, входната врата беше леко отворена, а гостната блестеше в светлина.

– Добре ли изглеждам? – попита на вратата Филипс. – Косата ми в ред ли е?

– Ти си едно видение с червена шапка – увери я мъжът ѝ. – Само не разваляй ефекта, като започнеш с асата.

Тя направи малка гримаса към него и натисна звънеца. Нежен звън прозвуча отвътре.

Докато чакаха, Малън пооправи връзката си и махна с носната си кърпа невидима прашичка, попаднала върху сакото му.

– Сигурно са долу, приготвят питиетата – каза той на жена си. – Да звънна ли пак?

– Не, почакай малко.

Почакаха, после той звънна пак. Камбанката прозвуча отново.

– Много странно – каза Филипс след няколко минути. – Беше за тази вечер, нали?

Съпругът ѝ кимна. Семейство Кармайкъл бяха оставили прозорците отворени в топлото пролетно време. През жалюзите се виждаха маса, готова за бридж, столове, поставени около нея, бонбониери – всичко в готовност. Но никой не отваряше вратата.

– Може да са излезли? – попита Филипс Малън. Мъжът ѝ бавно се запъти по пътеката към гаража.

– Колата им е вътре.

Той се върна и откряна по-широко външната врата.

– Джими, не влизай.

– Няма. – Той пъкна глава в пролуката. – Хей! Има ли някой?

Къщата остана тиха.

– Хей! – извика той и се послуша внимателно. От съседната врата се чуваха шумове – хора говореха, смееха се. Кола мина по улицата. Той слушаше. Някъде в къщата изскърца врата, после отново тишина.

– Не могат да излязат и да оставят къщата си отворена по този начин – каза на Филипс. – Трябва нещо да се е случило.

Влезе вътре. Тя го последва нерешително и остана в гостната, докато той тръгна към кухнята. Чу го да отваря вратата към избата, да вика „Има ли някой?“ и да я затваря отново. Върна се в гостната, намръщи се и се заизкачва към горния етаж.

След малко Малън слезе, а на лицето му беше изписано недоумение.

– Тук няма никой – каза той.

– Хайде да се махаме – каза Филипс. Изведнъж се почувства неуютно в осветената празна къща. Поспориха дали да оставят бележка, решиха да не оставят и тръгнаха навън.

– Да затворим ли външната врата? – попита Джим Малън, като спря.

– Какъв смисъл има? Всички прозорци са отворени.

Той се върна и я затвори. Тръгнаха си бавно към дома, поглеждайки през рамо къщата. Малън почти очакваше семейство Кармайкъл да се втурнат след тях, крещейки: „Изненада!“

Но къщата остана смълчана.

* * *

Бунгалото им беше от тухли, също както и другите двеста в областта. Вътре на масата за карти мистър Картър правеше изкуствени мухи за пъстърва. Той работеше бавно и сигурно, сръчните му пръсти направляваха оцветените конци с грижлива любов. Беше така задълбочен в работата си, че не чу влизането на Малънови.

– Ние се прибрахме, татко – каза Филипс.

– А – възкликна мистър Картър, – вижте тази красота.

Той вдигна готовата стръв. Беше почти точно копие на голяма оса. Кукичката беше много добре прикрита от обвиващите я жълти и черни конци.

– Семейство Кармайкъл бяха излезли. – каза Малън, докато закачаше сакото си.

– Смятам да опитам на Стария поток сутринта – каза мистър Картър. – Казаха ми, че неуловимата пъстърва може да е там.

Малън се усмихна. Трудно се говореше с бащата на Филипс. Той вече нямаше друга тема, освен риболова. Старецът се беше оттеглил от напрегнатата си работа на своя седемдесети рожден ден, за да се отдаде с цялото си сърце на любимия спорт.

Сега, приближавайки осемдесет, мистър Картър изглеждаше великолепно. Това е учудващо, мислеше Малън. Кожата му е

розова, очите – ясни и спокойни, чисто бялата му коса – елегантно сресана назад. И освен това бе напълно с ума си – когато се говореше за риболов.

– Хайде да хапнем – каза Филис. Тя със съжаление свали червената шапка, оправи воала и я остави на масичката за кафе. Мистър Картър добави един конец към своята стръв за пъстърва, огледа я внимателно, после я остави и ги последва в кухнята.

Докато Филис правеше кафето, Малън разказа на стареца какво се бе случило. Отговорът на мистър Картър беше съвсем в стила му:

– Иди утре за риба и остави това да излезе от главата ти. Риболовът, Джим, е нещо повече от спорт. Риболовът е начин на живот, той е философия. Аз обичам, като намеря някой тих вир, да седна на брега и да си представям, че ако някъде има риба, тя би могла да е точно тук.

Филис се усмихна, като гледеше как Джим се върти притеснено на стола си. Започнеше ли веднъж, баща ѝ нямаше спиране. А всяко нещо можеше да го накара да започне.

– Да си представим – продължаваше мистър Картър – един млад администратор. Някой като теб, Джим. Втурва се през хола. Съвсем просто, нали? Но в края на

последния дълъг коридор има поток с пъстърва. Да си представим един политик. Ти сигурно си виждал доста от тях в Олбъни. С малко куфарче в ръка, загрижен...

– Странно – каза Филис, като прекъсна баща си по средата на вдъхновението му. В ръката си държеше неотворена бутилка с мляко.

– Вижте.

Млякото им идваше от Станертънските мандри. На зеления етикет на тази бутилка пишеше: „Станертънски мандри“.

– И това – показа тя. Под него се четеше: „под наблюдение на Здравнея совет, нЮ Йорк.“ Приличаше на несръчна имитация на оригиналния етикет.

– Откъде го купи? – попита Малън.

– Предполагам, че от магазина на мистър Елджър. Може би е рекламен номер?

– Презирам хората, които ловят риба с червей – със сериозен тон се обади мистър Картър. – Мухата – това е произведение на изкуството. Но хора, които използват червей, са в състояние да ограбват сираци и да палят черкви.

– Не пий от него – каза Малън. – Дай да видим останалите продукти.

Имаше още три подправени надписа. Бонбони, които претендираха да бъдат Сочн Хабки и имаха оранжев етикет вместо

обичайния тъмночервен. Имаше кутия Американско сИРене, почти три пъти по-голяма от обикновените кутии от този вид и една бутилка ГАЗирана вода.

– Много странно – каза Малън и си почеса брадата.

– Аз винаги връщам малките рибки обратно – каза мистър Картър. – Не е спортменско да ги прибираш и това е закон за рибарите. Нека растат, нека зреят, нека събират опит. Това, което искам, е възрастният хитър екземпляр, който се крие под корените, който се скрива още при появяването на въдичаря. Това са момчетата, които създават чувството за борба!

– Смятам да върна този боклук на Елджър – каза Малън, като постави подправените продукти в чантата за пазар. – Ако видиш още нещо подобно, запази го.

– Старият поток е мястото – каза мистър Картър. – Там им е скривалището.

* * *

Съботната сутрин беше ясна и хубава. Мистър Картър закуси рано и потегли към Стария поток с лека стъпка на момче, окачил износената си, украсена с мухи шапка на весело навирената въдица. Джим Малън изпи кафето си и тръгна към къщата на семейство Кармайкъл.

Колата беше още в гаража. Прозорците бяха отворени, масата за бридж подредена и всички лампи запалени, точно както беше предишната вечер. Това припомни на Малън историята, която беше чел веднъж, за един кораб с разперени платна и без моряци на борда.

– Чудя се дали има на кого да се обадим? – попита Филис, когато той се върна в къщи. – Сигурна съм, че се е случило нещо лошо.

– Сигурно. Но на кого да се обадим?

Те бяха още чужди, тук. Познаваха бегло три или четири семейства, но нямаха представа кои от тях познават семейство Кармайкъл.

Телефонът разреши затруднението им.

– Ако е някой от хората наоколо – каза Джим, докато Филис вдигаше слушалката, – питай го.

– Ало?

– Здравейте. Не вярвам да ме познавате. Аз съм Мериън Карпентър, от долното бунгало. Искан да попитам дали моят съпруг не е минавал покрай вас? – Металическият телефонен глас звучеше с приглушена тревога и страх.

– Не. Никой не е идвал тази сутрин.

– Разбирам – тънкият глас се поколеба.

– Мога ли да направя нещо? – попита Филис.

– Нищо не мога да разбера – каза мисис Карпентър. – Джордж, моят съпруг, закуси с мен тази сутрин. После се качи горе да си вземе сакото. И оттогава не съм го виждала.

– О...

– Сигурна съм, че не се е връщал долу. Отидох да видя какво го е забавило, щяхме да излизаме с колата, но него го нямаше. Претърсих цялата къща. Помислих, че се опитва да ми изиграе някаква шега, макар че Джордж през целия си живот не се е шегувал, затова проверих и под леглата, и в тоалетните. После погледнах в мазето и попитах съседите, но никой не го беше виждал. Помислих да не е дошъл към вас, имаше такова намерение...

Филис ѝ разказа за изчезването на семейство Кармайкъл. Поговориха още малко и затвориха.

– Джим – каза Филис, – това не ми харесва. Най-добре да съобщим в полицията за изчезването на семейство Кармайкъл.

– И ще изглежда страшно глупаво, когато ги открият при техни приятели в Олбъни.

– Трябва да рискуваме.

Джим намери номера и го набра, но линията беше заета.

– Ще слеза надолу.

– И вземи този боклук с теб – подаде му тя пазарската чанта.

Капитанът от полицията Леснър беше търпелив мъж с румено лице, който беше слушал непрекъснат поток от оплаквания цялата нощ и най-вече сутринта. Неговите патрули бяха уморени, сержантите му бяха също уморени, а най-уморен от всички беше той. Въпреки това покани мистър Малън в кабинета си и изслуша историята му.

– Напишете всичко, което ми разказахте – каза Леснър, когато той свърши. – За семейство Кармайкъл ни съобщиха съседите им завчера късно през нощта. Опитвахме се да ги намерим. Като броим и съпруга на мисис Карпентър, стават десет за два дни.

– Десет какво?

– Изчезнали.

– Господи – въздъхна тихо Малън. Той прехвърли чантата в другата си ръка. – Всички от този град ли са?

– Всички – каза дрезгаво капитан Леснър, – от квартала Уайнсвил в този град. Или по-точно от четири бунгала, образуващи квадрат в този квартал. – Той назова улиците.

– Аз живея там – каза Малън.

– Както и аз.

– Имате ли някакво предположение кой може да ги е... отвлякъл – попита Малън.

– Ние мислим, че не са отвлечени – каза Леснър, като палеше двадесетата си цигара за деня. – Няма искания за откуп. Няма

подбор. Доста от липсващите хора не представляват ценност за похитителя. А и така, на едро, не би имал никакъв шанс!

– Може би е маниак?

– Добре, но как е отвлякъл цели семейства? Или възрастни мъже, едри като вас? И къде ги е скрил, тях или труповете им? – Леснър нервно смачка цигарата. – Изпратих хора да претърсят всеки инч от града. Полицаяте на двадесет мили наоколо са нащрек. Щатската полиция спира колите. Но не сме открили нищо.

– А, тук има и друго – Малън му показва подправените етикети.

– И за това знам – призна кисело капитан Леснър. – Не съм имал време за този боклук. Имахме и други оплаквания...

Телефонът извъня, но Леснър не му обърна внимание.

– Изглежда е някакъв черноборсаджийски номер. Изпратих няколко подобни за анализ в Олбъни. Опитвам се да открия източника. Може би чужденци. Всъщност ФБР може... по дяволите този телефон!

Той гневно вдигна слушалката.

– Леснър на телефона. Да... да. Сигурна ли си? Разбира се, Мери. Веднага идвам – той затвори. Червеното му лице изведнъж се лиши от цвят. – Това беше балдъзата ми – съобщи той. – Жена ми е изчезнала!

Малън подкара към къщи с бясна скорост. Щом стигна, натисна рязко спирачките, като едва не разби главата си в предното стъкло, слезе и затича към къщата.

– Филипс! – изкрещя той. Къде ли е тя? О, господи, мислеше. Ако е...

– Какво има? – попита Филипс, като се показва от кухнята.

– Помислих... – той я грабна и я притисна така, че тя извика.

– Ама виж – каза тя, като се смееше, – не сме младоженци. Женени сме от цяла година и половина...

Той ѝ разказа какво бе научил в полицейския участък.

Филис огледа всекидневната. До вчера ѝ изглеждаше толкова топла и уютна. Сега я плашеха сенките под мебелите, отворената врата на тоалетната я караше да изтръпва. Тя разбра, че никога вече няма да е същото.

На вратата се позвъни.

– Не излизай – каза Филипс.

– Кой е там? – попита Малън.

– Джо Дейтън, от долното бунгало. Предполагам, че сте чули новините.

– Да – каза Малън, като стоеше до затворената врата.

– Барикадираме улиците – каза Дейтън. – Ще претърсваме всеки, който влиза или излиза. Смятаме да сложим край на това,

дори ако полицията не може. Ще се присъедините ли към нас?

– Разбира се – каза Малън и отвори вратата. Ниският, мургав мъж от другата страна беше облечен със старо сако от военна униформа. Той стискаше парче дърво, дълго около два фута.

– Смятаме да заградим отвсякъде бунгалата – каза Дейтън. – Ако още някой изчезне, то ще трябва да е под земята.

Малън целуна жена си и тръгна с него.

* * *

Този следобед имаше масово събрание в стаите на училището. Всички от засегнатите бунгала бяха там плюс още толкова, колкото можаха да се поберат. Първото нещо, което откриха, беше, че въпреки блокадата липсваха още трима души от същия квартал.

Капитан Леснър каза, че се е обадил в Олбъни за помощ. Специална група е на път за града, а с тях пристигат и представители на ФБР. Той заяви искрено, че не знае какво, кой или защо върши това. Не може дори да предположи защо всички изчезнали са от Уайнсвил.

Капитан Леснър бе получил сведения от Олбъни за фалшифицираните храни, които, изглежда са били разпръснати из целия квартал. При химическите изследвания в тях не били открити никакви следи от отровни

вещества. Това, изглежда, оборваше възникналата теория, че храната е използвана, за да упои хората, да ги накара да излязат от домовете си и да отидат към това, което ги отвлича. Обаче той предупреди всички да не ядат от нея. Все още нищо не се знаеше!

Компаниите, чиито етикети бяха фалшифицирани, отrekli да имат нещо общо с това. Те се подготвиха да започнат процес срещу тези, които нарушават правата им на производители.

Говори и един майор – цяла серия от добре подбрани шаблони и съвети да не губят самообладание, гражданските власти поемали целия случай в ръцете си.

Разбира се, майорът не живееше в квартал Уайнсвил.

Събранието се разпадна и мъжете се върнаха към барикадите. Започнаха да събират дърва за огън за вечерта, но това се оказа излишно. От Олбъни пристигна на помощ конен отряд и екипировка. Четирите бунгала бяха заобиколени от въоръжена охрана. Поставиха портативни прожектори и обявиха полицейски час до осем за района.

Мистър Картър пропусна цялото вълнение. През целия ден беше на риболов. Прибра се по залез слънце, с празни ръце,

но щастлив. Стражата го пропусна и той се прибра в къщи.

– Прекрасен ден за риболов – заяви той.

Малън прекара ужасна нощ – напълно облечен, заспиваше на пресекулки, загледан в играещите върху прозорците прожектори, заслушан в тропота на патрулиращите.

* * *

Осем часът в неделя сутрин – изчезнали са още няколко души. Всички от четирите бунгала, охранявани по-добре и от концентрационен лагер.

В десет часа мистър Картър, без да обръща внимание на възраженията на семейство Малън, нарами въдицата си и излезе. Той не беше пропускал ден от 30 април и нямаше намерение да пропуска нито един през целия сезон.

* * *

Неделя, дванадесет часът – изчезнал е още един човек и общият сбор се допълни до шестнадесет.

Неделя, един часът – всички изчезнали деца са намерени!

Една полицейска кола ги намерила на шосето близо до покрайнините на града, осем на брой, включително и момчето на Кармайкъл, запътени уморени към домовете си. Веднага били изпратени в болница.

Но от изчезналите възрастни нямало никаква следа.

От уста на уста новините се разпространяваха по-бързо, отколкото биха могли чрез вестниците и радиото. Децата са напълно здрави. При изследванията на психиатри открили, че те не помнят къде са били или как са били откарани там. Всичко, което психиатрите успели да възстановят от спомените им, било възбуда от летене, придружена с болки в стомаха. За по-сигурно децата са задържани в болницата под стража.

Но между обедата и вечерята още едно дете изчезна от Уайнсвил.

* * *

Точно преди залез мистър Картър се прибра в къщи. В сакчето му имаше две големи пъстърви. Той весело поздрави семейство Малън и отиде да чисти рибата в гаража.

Джим Малън излезе в двора и тръгна умислен след него. Искаше да пита стареца за нещо, което той му бе казал преди един или два дни. Не можеше да си спомни какво беше точно, но изглеждаше важно.

Съседът му по бунгало, чието име не можеше да си спомни, го поздрави.

– Малън – каза той, – мисля, че знам.

– Какво? – попита Малън.

– Мислил ли си по случая? – попита съседът.

– Има си хас.

Съседът беше облечен в тъмно кожено яке. Плешивата му глава блестеше червена на залеза.

– Слушай тогава. Това не може да са отвличания. Не това е начинът. Прав ли съм?

– Да, предполагам.

– И маниак не става. Как би могъл да грабне 15 – 16 души? И да върне децата? Дори банда от маниаци не може да направи това, поне не пред очите на толкова полицаи. Прав ли съм?

– Продължавай.

С периферното си зрение Малън видя дебелия жена на съседа да слиза по стълбите. Тя вървеше към тях и ги слушаше.

– Същото важи и за банда престъпници или дори марсианци. Невъзможно е да го направят, а и няма смисъл дори да можеха. Трябва да търсим решението в нещо нелогично – и тогава остава само един логичен отговор.

Малън чакаше и гледаше към жената. Тя също го гледаше, сложила заканително ръце на кръста си. Всъщност беше се втренчила свирепо в него..

„Възможно ли е да ми е сърдита? – помисли Малън. – Какво съм й сторил?“

– Единственият отговор е – каза бавно съседът му, – че тук някъде има дупка. Дупка във време-пространственото цяло.

– Какво?! – възкликна Малън. – Не проследих добре мисълта ти.

– Дупка във времето – обясни плешивият инженер – или дупка в пространството. Или и в двете. Не ме питай как е станала – станала е. И какво се случва – човек стъпва в тази дупка и – хоп! – той е някъде другаде. Или в някое друго време. Или и двете. Тази дупка не може да се види, разбира се – тя е в четвъртото измерение, – но е тук. Аз виждам нещата така – ако се проследят движенията на тези хора, ще се открие, че всеки от тях е минал през една и съща точка в пространството и е изчезнал.

– Хмм! – Малън се замисли над това. – Звучи интересно, но знаем, че повечето хора са изчезнали от собствените си домове.

– Да – съгласи се съседът. — Чакай да помисля... сетих се! Дупката във време-пространството не е фиксирана. Тя се носи, движи се наоколо. Първо е в къщата на Карпентър, после се придвижва безцелно...

– Защо тогава не се движи и извън този квартал? – попита Малън, като се чудеше защо жената още го гледа така свирепо, със здраво стиснати устни.

– Е – каза съседът, – трябва да има някакви граници.

– А защо се върнаха децата?

– О, за бога, Малън! Не можеш да искаш от мен да обяснявам всяка дреболия, нали? Тази теория върши добра работа. Трябва да имаме повече факти, за да можем да обясним абсолютно всичко.

– Здравейте! – извика мистър Картър на излизане от гаража. Той носеше двете красиви пъстърви, хубаво изчистени и измити.

– Пъстървата е енергичен противник, а също и великолепна храна. Най-прекрасният спорт и най-прекрасната храна.

Той тръгна, без да бърза, към къщата.

– Аз имам по-добра теория – каза жената на съседа, като разтвори ръце и сложи длани на дебелиите си бедра.

Двамата мъже се обърнаха, за да я погледнат.

– Кой е единственият човек наоколо, който ни най-малко не е разтревожен от това, което става? Кой се разхожда навсякъде с чанта, в която казва, че има риба? Кой казва, че прекарва цялото си време в риболов?

– О, не! – каза Малън. – Не татко Картър. Той има цяла философия за риболова...

– Не ме интересуват философии! – изпищя жената. – Той ви прави на глупаци,

но мен не може! Аз знам само, че той е единственият човек в този квартал, който не е ни най-малко разтревожен и обикаля наоколо, и излиза всеки ден, и най-доброто, което можем да направим, е да го линчуваме!

– Като каза това, тя се завъртя и влезе, поклащайки се, в къщата си.

– Виж, Малън – каза плешивият съсед, – съжалявам. Знаеш какви са жените. Тя е разстроена, макар че Дани е на сигурно място в болницата.

– Вероятно – каза Малън.

– Тя не разбира дупката във времето и пространството – продължи той сериозно. – Но аз ще ѝ обясня тази вечер. Тя ще ти се извини на сутринта. Ще видиш.

Мъжете си стиснаха ръце и се върнаха в домовете си.

* * *

Тъмнината идваше бързо. Прожектори просветваха из цялото градче. Лъчи от светлина прорязваха улиците, дворовете, отразяваха се в затворените прозорци. Обитателите на Уайнвил бяха притихнали в очакване на нови изчезвания.

Джим Малън копнееше да може да сложи ръце на нещото, което вършеше това. Само за една секунда – това беше всичко, от което имаше нужда. Но да седи и да чака... Чувстваше се толкова безпомощен.

Устните на жена му бяха бледи и напукани, а очите ѝ – уморени. Но мистър Картър беше жизнерадостен както обикновено. Той изпържи пъстървата на газовия котлон и я сервира.

– Днес намерих едно прекрасно тихо вирче – съобщи мистър Картър. – Нагоре по устието на Стария поток, на един малък приток. Стоях там целия ден, легнал по гръб на тревистия бряг, и гледах облаците. Фантастично нещо са облаците! Ще ида утре пак там и ще ловя риба в него още един ден. После ще се преместя. Умният рибар не ходи дълго на едно и също място. Умереността е закон за него. Винаги оставяй по малко. Често съм си мислил...

– О, татко, моля ти се! – извика Филип и избухна в сълзи.

Мистър Картър тъжно поклати глава, разбиращо се усмихна и довърши пъстървата си. После отиде във всекидневната да работи върху нова муха.

Семейство Малън си легнаха много изтощени...

* * *

Малън се събуди и седна в леглото. Огледа се, жена му спеше до него. Светещият циферблат на часовника му показваше четири и петдесет и осем. Още е съвсем рано, помисли той.

Стана от леглото, нахлузи хавлията и тихо слезе по стълбите. Прожекторите осветяваха прозореца на всекидневната и можеше да се види стражът отвън.

Това е успокояваща гледка, помисли си той и влезе в кухнята. Без да вдига шум, си наля чаша мляко. Върху хладилника имаше пресен кекс, отрязал си едно парче.

Отвлечения, помисли си той. Маниаци. Марсианци. Дупки в пространството. Или някаква комбинация от тези неща. Не, това е неправилно. Мъчеше се да си спомни какво искаше да попита мистър Картър. Беше важно!

Изплакна чашата, постави кекса обратно върху хладилника и се запъти към всекидневната. Изведнъж беше дръпнат силно на една страна.

Нещо го държеше! Замахна, но нямаше какво да удари. Почувствува болки в стомаха и стягане на гръдния кош, краката му се подкосиха. Хвърли се на една страна, като се бореше за опора. Стъпалата му се отделиха от пода и той увисна за момент, като риташе и се гърчеше. Стягането около ребрата му беше толкова силно, че не можеше да диша, не можеше да издаде звук. Неумолимо се издигаше нагоре.

Дупка в пространството, помисли и се опита да извика. Диво размаханите му ръце

докопаха края на дивана и го сграбчиха. Диванът се повдигна с него. Силата, която го дърпаше, отслабна за момент и го остави да падне на земята.

Малън пролази по пода към вратата. Силата го сграбчи отново, но вече беше близо до радиатора. Обви двете си ръце около него, опитвайки да се противопостави на дърпането. Успя да го обхване и с единия крак, после и с другия.

Радиаторът скърцаше ужасно, когато дърпането се усилваше. Малън имаше чувството, че ще се скъса в кръста, но се държеше, всеки мускул се опъваше до точката на скъсване. Изведнъж дърпането рязко престана.

Той припадна на пода.

* * *

Когато се върна в съзнание, беше вече ден. Филис плискаше с вода лицето му, прехапала долната си устна. Той премига и се почуди за момент къде е.

– Още ли съм тук? – попита той.

– Добре ли си? – запита Филис. – Какво се е случило? О, скъпи! Нека се махнем от това място...

– Къде е баща ти? – попита Малън уморено, като стана на крака.

– На риба. Сега, моля те, седни. Отивам да извикам лекар.

– Не. Чакай.

Малън отиде в кухнята. Върху хладилника беше кутията с кекса. Той прочете: „Магазин на Джонсън, Уайнсвил, Ню Йорк“. Едно главно „К“ в Ню Йорк. Наистина една съвсем малка грешка.

А мистър Картър? Там ли беше отговорът? Малън се качи горе и се облече. После смачка кутията от кекса, мушна я в джоба си и забърза към вратата.

– Не пипай нищо докато се върна! – изкрещя той на Филис.

Тя го видя как се качи в колата и тръгна надолу по улицата. Като полагаше отчаяни усилия, да не се разплаче, тя се запъти към кухнята.

Малън пристигна до Стария поток за петнадесет минути. Паркира колата и тръгна пеша към потока.

– Мистър Картър! – извика, както си вървеше. – Мистър Картър!

Той вървя и вика половин час, навлизайки все по-дълбоко в гората. Дърветата плътно обграждаха потока и трябваше да гази във водата, за да може въобще да напредне. Увеличи крачка, като плискаше водата и се хлъзгаше по камъните. Опитваше се и да тича.

– Мистър Картър!

– Здравей! – чу гласа на стареца. Тръгна по посока на звука нагоре по един приток на потока. Там беше мистър Картър, седнал на стръмния бряг на малко вирче и държеше своята дълга бамбукова въдица. Малън се покатери при него.

– Не го взимай присърце, синко – каза мистър Картър. Радвам се, че си възприел съвета ми за риболова.

– Не – задъха се Малън. – Искам да ми кажеш нещо.

– С удоволствие – каза стареца. – Какво искаш да знаеш?

– Един рибар не би хвърлял въдица дълго на едно място, нали?

– Аз не. Но някои могат.

– А стръвта? Всеки добър рибар ли би използвал изкуствена стръв?

– Аз се гордея с моите мухи – каза мистър Картър. – Опитвам се максимално да се приближа до оригинала. Това например е едно красиво копие на голяма оса. – Той отскубна една жълта кукичка от шапката си. – А това е хубав комар.

Изведнъж въдицата се размърда. Леко и сигурно старецът изтегли кордата. Той хвана задъханата пъстърва в ръка и я показа на Малън.

– Малък екземпляр, няма да го задържа.

Махна кукичката внимателно, без да притиска хрилете, и пусна рибата обратно във водата.

– Когато я пускаш обратно, мислиш ли, че тя знае? Съобщава ли по някакъв начин на останалите?

– О, не – каза мистър Картър. – Преживяното не ги научава на нищо. Същата малка рибка се е хващала на моята въдица два или три пъти. Трябва да станат големи, за да почнат да разбират.

– И аз така мисля.

Малън погледна към стареца. Мистър Картър беше изолиран от света около него, недокоснат от ужаса, който беше обхванал Уайнсвил.

Рибарите живеят в свой собствен свят, помисли Малън.

– Но трябваше да бъдеш тук преди един час – каза мистър Картър. – Бях хванал красавец. великолепен екземпляр, два паунда най-малко! Каква битка за един стар боен кон като мен. И той се изплъзна. Но после хванах друг... ей, къде отиваш?

– Връщам се! – извика Малън и нагази в потока. Той знаеше сега какво беше търсил при мистър Картър. Аналогия! И сега тя беше ясна.

Безвредният мистър Картър, който изтегля своята пъстърва точно както онзи, другия, големия рибар, който изтегля своя...

– Връщам се да предупредя другата риба!
– извика Малън през рамо, като се препъваше из руслото на потока. Само дано Филис не се е докосвала до никаква храна!

Той извади кутията от кекса от джоба си и я захвърли колкото сила имаше. Проклетата примамка!

А през това време рибарите, всеки в своя собствен свят, се усмихваха и хвърляха отново своите въдици.

[«](#)

Вечер в Тиволи

Фантастичен разказ

Бьоре Круна

Беше се стъмнило, когато най-последно заключих вратата на кантората и изтичах надолу по стълбите. Погледнах часовника си: минаваше осем. Ако исках да успея за срещата с Ина в осем и половина, както обещах, трябваше да взема кола.

Точно в този момент пристигна свободно такси, скочих в него и казах адреса на шофьора. Ина има много достойнства, но трудно може да бъде обвинена в търпеливост. От опит знаех, че закъснение от няколко минути можеше да развали цялата вечер. Започвам да опознавам Ина по-добре, та нали сме... хм, какво сме? Женени? Сгодени? Е, не, шведите имат израз „женени по стокохолмски“ – може би това ни подхожда най-добре. Макар че отдавна живеем заедно, и през ум не ни минава да легализираме (пак типично шведски, някак си квадратна дума) отношенията си. Въпреки всичко бъдещето е толкова неопределено, че би било пълна безотговорност да се раждат сега деца. С Ина решихме да почакаме, докато не бъдем напълно сигурни, че децата ни ще имат спокоен живот.

Вие вече, разбира се, сте се сетили, че не съм от тази страна. Това, че Ина не е шведка, може да се познае по името, но ако я срещнете, бихте могли да се закъпнете, че е от Йостермалм¹: говори без никакъв акцент, а освен това съвсем леко промени името си и сега се казва Айна. И аз се пошведих и по същия начин се превърнах в Ленарт.

В осем и двадесет и пет минахме през моста Юргордсбрун и след няколко минути колата спря пред Тиволи. Ина вече стоеше, че как иначе, до входа. Когато, след като платих на шофьора, излязох от таксито, тя приветливо ми се усмихна.

– Тежък ден ли имаше, мили?

– Доста. Нали знаеш, през лятото е пълният разгар, към октомври ще стане по-спокойно.

Ина кимна с разбиране. Голямо предимство е да имаш, е, знаете ли, все пак ще казвам „жена“, тази дума е най-близка по смисъл, жена, която се интересува от работата ти. Ина винаги ми е помагала, от момента, в който започнах сегашната си работа, и много пъти идеите и

наблюдателността ѝ са ме спасявали в наистина деликатни положения.

Мляснах Ина по бузата, преди да се приближа до касата, за да купя билети.

Топлата августовска вечер бе привлякла в Тиволи тълпи народ. Беше интересно просто да се поразходи човек и да погледа публиката, но днес ние имахме определена цел. Затова упорито се промъквахме през тълпата около музикалния павилион и сергиите с примитивни развлечения. Ина ме беше хванала за ръка и чуруликаше като влюбена девойка.

– Колко е хубаво, че се съгласи да дойдеш с мен. Когато ти звъннах днес, имаше толкова измъчен глас. Но тези възторжени рецензии...

– Няма съмнение – прекъснах я аз, – и на двамата ни е полезно да се поразсеем. А ако освен това и вестниците не лъжат, това наистина може да излезе интересно.

„Това“ само по себе си представляваше малка къщичка, към която точно се бяхме приближили, разположена по диагонал към площадката за старинни танци. Обикновено там даваха представления с голи девойки и други подобни, така наречените „радости за сламените вдовци“ – ах, този цветист и все пак мъчносмилаем език, – но сега къщичката беше изцяло променена. Слънце, планети и

комети, нарисувани със светещи бои, украсяваха фасадата, а над входа висеше огромно табло с надпис „Пътешествия в космоса“. Първото представление се беше състояло предишната вечер и двама журналисти, оказали се случайно сред публиката, бяха написали хвалебствени отзиви, макар че в тях тук-там се прокрадваха и иронични нотки.

Безплатната реклама и смелият надпис бяха направили своето – пред касата имаше дълга опашка. Нещастникът викач пред отсрещния павилион напразно се опитваше да привлече хората към „Водолазът Рикардо и фантастичното му подводно шоу“

Ина стисна ръката ми и се усмихна нежно.

– Купи билети, мили, а аз ще те почакам тук – каза тя. – Знам колко те интересува всичко, което се отнася до космическите пътешествия, така че все пак ще трябва да се пожертвувам.

Пригнах, но дори и не помислих да ѝ напомня, че инициативата беше нейна. Ина не по-малко от мене се увличаше... как се казва това?... аха, от научна фантастика. И отново ми дойде на ум, колко чудесно е, когато партньорът споделя интересите ти. Особено когато партньорът е толкова красив... Въздъгнах доволно и скришом я погледнах. Дори разрошената ѝ, този път

златиста, гъста коса и дебелият слой грим не можеха да скрият красотата ѝ. Самият аз изглеждам чак неприлично обикновен, но Ина... Само един поглед на сините ѝ очи би могъл когото и да било да...

– Колко – резкият глас на касиера прекъсна мислите ми.

– Два, моля.

Протегнах две десетачки и срещу тях получих две зелени хартийки. Провървя ни. Представлението трябваше да започне всеки момент, като продаде още два билета, касиерът, дълъг слаб човек, затвори прозорчето и застана на входа да проверява току-що продадените билети.

Местата не бяха номерирани, но ние с Ина предпочетохме да седнем на последния ред. Огледах се любопитно. Залата действително се беше променила от последното ми посещение преди няколко години. Сцената беше на мястото си, но таванът беше добил куполообразна форма, а двете средни редици столове бяха махнати. Преустройството сигурно беше струвало куп пари, но ако се съдеше по опашката пред касата, разноските щяха да се покрият.

– Виж, виж – прошепна ми на ухото Ина, – какво може да е това?

(Не съм ли ви казвал колко е красив гласът на Ина? Даже шепотът ѝ кара сърцето

ми да бие по-силно. Не, струва ми се, не съм ви казвал. Но това е така. Имам предвид гласа ѝ.) С кимване тя посочи големия апарат, поставен на мястото на липсващите столове.

Погледнах натам и видях голямо черно кълбо върху блестящ метален статив. Късите израстъци, които стърчаха в горната част, му придаваха далечна прилика с мина, Доколкото можех да видя, нито кълбото, нито стативът бяха включени в мрежата, макар че, разбира се, проводникът можеше да бъде скрит в пода.

Дългият затвори вратата и се качи на сцената. (Ина ми намигна и разбрах, че и двамата си помислихме едно и също – сега ще видим истински моноспектакъл.) Пронизителният му глас будеше почти неприятно чувство, а освен това той говореше с ясно различим, но колкото и да е странно, трудно определим акцент. Звукът „р“ произнасяше почти като „л“ и имаше трудности при изговора на „с“ и „ъ“. Иначе краткият му увод беше безупречен, приличаше на добре научен урок.

– Дами и господа, – започна той. – Представлението се казва „Пътешествие в космоса“ и това заглавие напълно съответствува на това, което ви предстои да изпитате. Всички вие, добре знаете, че ще

мине много време, преди да можем да се отправим на такова пътешествие в действителност. Но, повярвайте ми, първите земни космически пилоти са видели същото, което скоро ще видите и вие.

Той посочи черното кълбо.

– Много големи планетариуми вече могат да показват картината на звездното небе на куполообразен таван с помощта на проектор, който прилича на този. Разликата се състои само в това, че моят подобрен вариант на проектора създава на практика пълна илюзия за присъствие. Аз ще коментирам прожекцията, като спирам вниманието ви на най-интересните детайли, затова ви моля да задавате въпроси едва след като ви дам знак.

Урокът свърши. Той се поклони неестествено и натисна копчето. Лампите изгаснаха.

Илюзията наистина беше съвършена, до такава степен, че публиката – а в залата бяхме около 90 души – изумено ахна. Таванът изведнъж изчезна. Над нас се разстилаше тъмносино ношно небе. Леки летни облаци напразно се опитваха да скрият пълната луна. Хвърлих поглед към черното кълбо. В основата на израстъците слабо блещукаше виолетова светлина, но лъчите на проектора оставаха невидими.

Сякаш внезапно се бяхме озовали на улицата.

Но какво е това? Ина силно стисна ръката ми – облаците ли рязко се носеха срещу нас, или... или ние летяхме срещу тях. Разтърсих глава, като се опитах да се освободя от усещането за стремително излитане. Шумът в залата показваше, че не само аз бях заварен неподготвен. Облаците останаха назад, небето потъмня. Срещу нас стремително се носеше светец, бързо растящ диск.

– Луната, разбира се, беше първата цел на космическите полети на земните жители. – Пронизващият глас прозвуча толкова неочаквано, че аз едва не подскочих. – След като беше разрешен проблемът за кацането, а този проблем не се оказа толкова сложен, не представляваше никаква трудност да се намерят площадки за кацане. Когато се приближим към неосветената страна, сами ще видите колко равна, като че ли шлифована, е повърхността...

* * *

Наведох се към Ина, но настойчивият глас не ми даде време нито за размисли, нито за коментари.

– От първото кацане на Луната до полета на човек до други планети крачката все още е огромна, но за щастие ние не трябва да чакаме новите открития и техническия

прогрес – продължаваше той, а в това време гигантското кълбо ни отмина, като се въртеше и постепенно се смаляваше. – Ние веднага можем да се отправим на Марс и да се убедим, че каналите действително съществуват, макар че съществата, които са ги построили, са изчезнали преди много хиляди години. А може би предпочитате Венера? Уверявам ви, тя е много скучно място; Наистина под плътния слой облаци, въпреки уверенията на учените, има подходяща за човека атмосфера, но вулканите и безкрайните блата затрудняват кацането. Освен това гигантските гущери, от които се състои фауната на планетата, са не толкова общителни, колкото гладни.

Увереният тон на разказвача започна да ми действа на нервите. Но, от друга страна, именно благодарение на него пътешествието в космоса изглеждаше толкова правдоподобно. Сега разбирах защо журналистите не се бяха поскъпили на възторжени думи. Започваше да става страшничко. Как въобще беше възможно?...

– Не, хайде вместо това да се пренесем в по-далечното бъдеще – продължаваше гласът. – Да се достигнат звездите с ракетни кораби е невъзможно, най-малкото дотогава, докато продължителността на живота на пилотите не надвиши сто години. Но без да се впускаме в подробности по

отношение на хиперпространството и свръхсветлинната скорост, мога да ви съобщя, че съществуват възможности за значително по-бързо преместване в пространството. Срещата с чужди слънца ще ви достави такава естетическа наслада за каквато не сте и подозирали. На разстояние не повече от четири светлинни години се намира например Проксима от Кентавър.

Като че ли мълния освети купола и звездното небе промени вида си. В далечината сияеше ново слънце, около което се въртяха четири планети. Най-близката можеше да бъде Земята – сини морета, зелени и златистокафяви континенти.

В залата цареше мъртва тишина – сякаш всички внезапно бяха спрели да дишат. Гледката наистина беше великолепна. За проектора вече никой не си спомняше. В този момент ние се намирахме в космоса и виждахме това, което по-рано не би могъл да види нито един човек на Земята. Човекът на сцената също помълча известно време. Накрая скърцащият му глас разруши магията.

– Едва когато човечеството се научи да преодолява тези безкрайни пространства, то ще може да влезе в контакт с галактичната култура. В техническо отношение жителите на тези четири планети са изпреварили Земята с няколко хилядолетия. Но расата, която иска да влезе в обединението на

обществата, трябва първо да докаже, че е достойна за това – тя трябва със собствени сили да достигне мястото на срещата. Строгите галактични закони забраняват всякакъв открит контакт със същества, които не могат да се откъснат от планетата си.

* * *

На черното, обсипано с блещукащи звезди небе, нещо се случи. От третата планета се отдели светла точка и започна да се приближава към нас. Какво можеше да е това?... Нима?... Да, колкото и невероятно да беше... космически кораб! Едва не се разсмях, когато различих толкова познатата и описана от множество „очевидци“ форма на летяща чиния. Каквито и средства да използваше този субект, за да създаде фантастичното си представление, не можеше да му се отрече последователност.

Сега корабът заемаше почти толкова място в небето, колкото по-рано Луната, и можеше да бъде разгледан с всичките му подробности. Под диска, който се въртеше с бясна скорост, висеше нещо като гондола и умелото... как по-добре да се изразя?... влизане на камерата прикова общото внимание към слабо осветената отвътре командна кабина. Изведнъж зад прозрачната повърхност се появи... се появи...

Див женски вик разцепи тъмнината и нещо тежко тупна на пода. Лъчът светлина, който

сякаш очакваше този сигнал, изтръгна от тъмнината лицето на разказвача.

– Вие виждате едно от съществата, които населяват планетите на Проксима от Кентавър – тържествено произнесе той. – Оттам идва опасност, опасност, която може да доведе до унищожаването на човечеството.

– Веднага включете светлината! – изкрещя възмутен мъжки глас, подкрепян от всички страни от бързо нарастващ протестен шум. Скоро можеха да се различат и други реплики: – Защо е всичко това? Извикайте полиция!

Лампите светнаха и ужасното видение на тавана изчезна – почти. Собственикът на възмутения глас – мъж с властна външност, с налято с кръв лице (ако се съдеше по изговора, той беше от юг, от Сконе) – скочи от мястото си и заплаши с юмрук човека на сцената.

– Вие какво, искате с фокусите си да изплашите хората до смърт? – развика се той. – Там жената припадна, трябва ѝ помощ... – Не довърши, защото в това време жената се изправи без ничия помощ и смутено се огледа наоколо.

Дългият на сцената стоеше неподвижно, като че ли не обръщаше ни най-малко внимание на това, което ставаше. Лицето му, като се започне от почти непропорционално

високото чело до волевата брадичка, се покри със смъртна бледност. Но горящият поглед на черните пронизващи очи накара публиката накрая да притихне. И когато отново заговори, гласът му не звучеше така рязко и монотонно, но в него се появи топлина и нещо, което приличаше на съчувствие.

– Моля да ме извините, ако последната картина е изплашила някого от вас. Можете да смятате, че аз от своя страна се опитах да направя представлението по-реалистично. Но преди да се разделим, бих искал да ви разкажа една малка история.

Червеноликият и жената седнаха на местата си. В залата цареше такава тишина, че можеше да се чуе как... как го казват?... птица... не, как лети муха.

– Вие поискахте да полетите с мен в космоса, значи ви интересува астрономията. Може би някои от вас се увличат от научната фантастика... – той се запъна на непривичната дума – фантастика, тези неща като правило са свързани. Затова ви моля за още няколко минути търпение. Хайде на шега да предположим, че наистина съществува галактична култура, чиито представители са се научили да се преместват в пространството със свръхсветлинна скорост. Да предположим също, че за една от расите, влизащи в тази култура, вече няма място на

родната ѝ планета и най-близките ѝ съседи. Единственият изход за тях е колонизацията. Но как да се осъществи такава колонизация, ако повечето от подходящите за живот планети вече са населени със същества, които стоят на същата или на по-висока степен на развитие?

Гласът на човека, без да се повиши, зазвуча с по-голяма сила.

– Да предположим също – продължи той, – че галактичният закон, както преди малко ви казах, забранява открит контакт с расите, привързани към планетите си. Съвсем естествено по такъв начин са забранени и откритите военни действия. Следователно трябва да се намери вратичка в закона...

Напрежението в залата незабелязано достигна предишното си равнище. Ина се наведе напред с полуотворена уста, сякаш се боеше да не пропусне някоя дума.

– Представете си, ами ако в този древен галактичен закон има такава вратичка? Ами ако този закон не забранява да се действа така, че тази низша раса да се самоунищожи?

– Нека сега също така чисто теоретично, разбира се, да разгледаме това положение по отношение на Земята. Генералният щаб на Проксима от Кентавър, ако предположим, че точно там живее расата, която е обладана от идеята за колонизация, не може да

изпрати космичен флот с ядрено оръжие. Това веднага ще бъде обявено за престъпление срещу закона и ще предизвика обединената съпротива на другите цивилизовани планетни системи. Но съществува и друг изход! Изпращането на шпиони в човешки облик на Земята не може да се разглежда като открит контакт. Това, че такъв шпионин с тайни намеци кара младия студент по име Айнщайн да се интересува от определена област на науката, също не разкрива тайната на галактичната култура. Обаче самото оръжие, колкото и ужасно да е то, не е достатъчно. Инстинктът за самосъхранение в нормални условия пречи на която и да е раса да прибегва към военни действия, водещи към самоунищожение. Но да предположим, че колонизаторите са изобретили апарат, да го наречем заглушител на мисли, чието излъчване унищожава инстинкта за самосъхранение в съзнанието на човека, като веднага превключва мислите му върху по-малко опасни проблеми.

* * *

Гласът му се снижи до шепот и все пак проникваше и в най-отдалечените кътчета на залата.

– Не е ли смешно, че нашият малък мислен експеримент така точно съвпада със сегашното положение на човечеството?

Запасите от атомни и водородни бомби се увеличават с всеки изминал ден и въпреки това масите днес изобщо не се страхуват от възможна атомна война. Някой офицер, скрит дълбоко в някой бункер във всеки момент може да натисне копчето и ракетите с ядрени бомби ще унищожат половин континент. И независимо от това само шепа хора изпитват безпокойство, шепа хора, у които инстинктът за самосъхранение е толкова силен, че дори заглушителят на мислите не може изцяло да го унищожи. Тези хора четат доклади по телевизията, организират обществени дебати, пишат възвания и статии във вестниците. Но никой не слуша докладите им, никой не ходи на дебатите, а във вестниците хората предпочитат спортните страници.

Очите на говорещия горяха както и порано, гласът му звучеше с предишната сила, но настроението на слушателите започна да се променя – имахме време да дойдем на себе си и да съберем мислите си.

– Всичко това е прекалено фантастично – каза някой. Аха, пак този, червеноликият от Сконе. – Дори да предположим, че на космическите шпиони им се удаде да се смесят с хората, ще им бъде много трудно да вземат със себе си тези... как ги казахте?... заглушители на мисли. Такива лъчи, ако те

изобщо могат да се получат, ще изискват огромна апаратура...

– Откъде знаете? – възрази високочелият.

– Та нали ние предположихме, че в техническото си развитие колонизаторите са много по-напред от земните жители. – Може би източникът на излъчване е не по-голям от пишеща машина. Може би той е направен във формата на пишеща машина и скрит някъде, може да обработва територия, която по големина се равнява, да кажем, на Швеция. В такъв случай ще е достатъчно да има по един апарат във всяка столица.

Точно над ухото ми се разнесе звънлив смях. Това беше Ина. Тя вдигна ръка, като молеше за внимание.

– Но във вашия научнофантастичен разказ човечеството е безвъзвратно загинало – каза тя, – така че защо да се вълнуваме напразно?

Човекът сякаш чакаше този въпрос.

– Може би положението не е толкова безнадеждно – отговори той, като втренчи въгленочерните си очи в Ина. – Ако поне един шпионин бъде разобличен, това ще се разглежда като открит контакт и ще повлече сурово наказание за цялата колонизаторска раса. Достатъчно би било дори, ако населението на Земята просто узнае, че е подложено на странично въздействие.

Като направи многозначителна пауза, той продължи:

– Освен това напълно възможно е друга слънчева система, е, да кажем Алтаир, да научи за плановите на Проксима от Кентавър и да ги намери за твърде жестоки. Галактичният закон забранява и на посланика от Алтаир да установи открит контакт с расата, заплашена от унищожение. Затова той също трябва да се замаскира и да се опита да предупреди човечеството с достъпните му средства.

Протестните гласове се умножаваха с всяка изминала минута.

– Всичките ви глупави приказки са просто нелепи – извика едно момиче със синьо палто. – Каква полза ще имат извънземните жители, ако се унищожим с атомни бомби? Четох, че в такъв случай Земята ще стане необитаема за много хиляди години.

– Съществуват две възможности. – Човекът повиши глас, като се опитваше да надвика шума. – Може би съществата от Проксима от Кентавър понасят радиоактивността по-леко от хората. Може би за тях това е условие за съществуване. Не е изключено също и продължителността на живота им да е толкова голяма, че хилядолетното очакване изобщо да не ги плаши...

Недоверчивият смях заглуши последните думи на говорещия. Опитът ми да предизвикам публиката да започнем прощалните аплодисменти, се оказа неуспешен. Всички станаха и забързаха към изхода. С крайчеца на окото си забелязах, как той тъжно сви рамене и се отправи към проектора си.

– Върви – прошепна Ина. – Изведнъж си спомних, че исках... да го попитам нещо.

Тръгнах мълчаливо към изхода. Ако се съди по часовника, представлението продължи по-малко, отколкото мислех, въпреки дискусията. Десет и петнадесет. Да поработя ли още няколко часа, или да си почина до утре? Спрях се на второто. При това положение кантората ще минем и без мен.

* * *

Ина ме настигна при вратата.

– Всичко наред ли е? – попитах аз.

– Нали знаеш – самодоволно се усмихна тя. – Аз само го погледнах...

Повече нямаше какво да се каже. Ние имаме пословица, която звучи горе-долу така: „Не се вглеждай прекалено дълбоко в очите на жена, за да не изгориш.“ Работата е там, че що се отнася до жените от Проксима

от Кентавър, това не е пословица, а сериозно предупреждение. От посланика на Алтаир сега беше останала само купчинка пепел. Какъв късмет, че не бях забравил да увелича силата на заглушителя, когато излизах от кантората. Сега никой няма и да обърне особено внимание на изчезването на „космическия пътешественик“. Той сигурно се беше установил в страната и бе наел стая по същия начин, както и аз. Все пак принципът на заглушаване на мисли е известен на половината системи от Млечния път.

Бавно вървахме към моста. Ина ме хвана под ръка.

– Колко е красиво тук – прошепна тя. – Нарт, любими, аз все пак съм много щастлива. Радиоактивността ще достигне минималното си равнище само след няколко години, тогава няма да имаме нужда от скафандри и ще можем да си създадем куп здрави синове. Почти виждам малките им розови пипалца.

– Да-а – отвърнах замечтано. Но веднага си спомних нещо и не се сдържах да не се засмея. – Смешното е, че този идиот спомена именно Айнщайн. Спомняш ли си срещата ни с него?

¹ Аристократичен квартал на Стокхолм.

Силата на вярата

Научно-фантастичен разказ

Джон Уиндам

Да ме вземат дяволите! – мислено се проклрнаше Хенри Байдър. Бяха го притиснали като лист от хербарий, благодарение на което вратата на вагона най-после се затвори. – Да ме вземат дяволите, ако някога пак се набутам в такава тъпканица!...

Подобни клетви той не даваше за първи път и въпреки че бе изпълнен с решителност да съдържи обещанието си, нищо не гарантираше, че още утре то нямаше да бъде нарушено. Във върховите часове Хенри Байдър обикновено избягваше да се появява в Сити, но днес работата го забави и трябваше да избира между две злини – или да доразгневи жена си с още по-голямо закъснение, или да си позволи да бъде увлечен от човешкия поток, който се вливаше в тунела на метрото на Банкстейшън.

На гара Свети Павел не слезе никой и натискът се усили. Това означаваше, че във вагона бе успял да се натъпче още някой. Крилата на вратите се сближиха с мъка и пак се разтвориха – нечии ръце, крака или гръб бяха останали отвън. Миг по-късно вратите

успяха за се затворят и поскърцавайки, влакът потегли. Девојката със зеления шлифер, плътно притисната в десния хълбок на Хенри, пискливо попита приятелката си:

– Как ти се струва, дали се чува пукотът на ребрата ни?

Във въпроса ѝ прозираше повече философски размисъл, отколкото оплакване.

На Чансъри лейн отново никой не слезе. Теснотията и мушканията с колене и лакти станаха още по-силни. Очевидно чудото стана отново – вагонът погълна още пътници. Влакът започна да набира скорост. Последваха няколко секунди, пропити с привичен тътнещ грохот, внезапно прекъснати от рязко спиране.

Хенри не успя и да изругае, когато миг по-късно влакът отново тръгна. Изненадан, той загуби равновесие и размахвайки ръце, се хвана за нещо меко. В същия миг лампите блеснаха и стана ясно, че мекият предмет беше девојката със зеления шлифер.

– Как смеете!... – възмути се тя, но неочаквано гласът ѝ секна, устата ѝ остана отворена, а очите ѝ се опулиха.

Опули се на свой ред и Хенри – във вагона, който само преди минута беше претъпкан с човешка маса, освен него и девойката в зелено сега имаше само трима души. Единият бе мъж на почтена възраст, забол нос във вестника си с такъв вид, като че ли най-сетне е постигнал мечтата на живота си. Срещу него, дълбоко потопена в мислите си, седеше младолика дама. В самия край на вагона тихичко спеше някакъв младеж.

– Я гледай! – възкликна девойката. – Мили е офейкала! Ама утре така ще я скастрия! Знае, че и аз трябва да слизам на Холбърн, ама не – слязла сама, а на мен нито дума... – Тя се запъна. – Нали това беше Холбърн?

Хенри се въртеше като шашардисан. Девойката го хвана за ръката.

– Нали това беше Холбърн? – с надежда в гласа си повтори тя.

Мислите на Хенри витаеха в неznайни простори.

– Ъ-ъ-ъ, какъв Холбърн?

– Ами тази спирка, на която слязоха всички. Тук не може да има друга гара освен Холбърн, нали?

– Аз... ъ-ъ-ъ... не познавам добре тази линия – смотолевы той.

– Аз пък я познавам като петте си пръста. Това беше Холбърн, сигурна съм. – Тя очевидно се стараеше да убеди себе си.

Хенри отново огледа клатушкация се вагон и дългите редици каишки за хващане, които висяха самотно от металните тръби.

– Аз... ъ-ъ-ъ... не забелязах никаква гара – отново смотолевы той.

– Ами, имаше гара! Та къде според вас слязоха всички?

– Вярно – отговори той, – та къде са другите?

Помълчаха. Като потрепваше и се клатушкаше, влакът набираше скорост.

– А следващата спирка е Тотнъм Корт Роуд – не особено уверено каза девойката.

Влакът продължаваше да боботи. Тя втренчено се вглеждаше в празната тъмнина на прозореца.

– Чуйте! – предложи Хенри. – Нека да разпитаме другите пътници. Може би те знаят нещо.

Хенри и девойката, която го следваше по петите, се приближиха до дамата. Тя бе облечена с великолепно скроен костюм и кожена пелерина. От периферията на кръглата ѝ шапчица, която кокетно се кипреше върху черните ѝ къдрици, се спускаше къса воалетка. Обувките и съвършено прозрачните ѝ чорапи бяха от

подчертано добро качество. Ръцете ѝ с плътно опънати ръкавици бяха отпуснати върху черна кожена чантичка, поставена на коленете. Лицето ѝ не изразяваше нищо – очевидно изцяло се бе потопила в мечтите си.

– Извинете – обърна се към нея Хенри, – знаете ли как се казва гарата, на която слязоха, всички?

Дългите мигли бавно се попривдигнаха и очите оценяващо огледаха Хенри през воалетката. Настъпи дълга пауза, през която дамата очевидно прехвърляше през ума си причините, които бяха предизвикали у Хенри този прилив на общителност. Хенри си отбелязва, че изразът „подмладена“ ѝ подхожда къде-къде повече от „младолика“.

– Не – отговори тя с лека усмивка, – не забелязах.

– И нищо не ви се стори странно? – настоя той.

Изрисуваните вежди леко се извиха, а очите направиха повторен оглед.

– Странно ли?! Кое странно? – попита тя.

– Ами най-малкото това, колко бързо се опразни вагонът – обясни Хенри.

– Но какво странно има в това? То дори ми се струва ужасно мило. Те бяха толкова много!

– Това е съвсем вярно – съгласи се Хенри, – но ние съвсем не можем да си обясним къде и кога са успели да слязат всички.

Веждите ѝ се издигнаха още по-високо.

– Така ли? Струва ми се, че аз не съм длъжна...

Зад Хенри се чу покашляне и шумолене на вестник.

– Младежо! Престанете да безпокоите дамата със своята натрапчивост. Ако имате оплаквания, благоволете да се обърнете към съответните инстанции.

Хенри се извърна. Човекът, който говореше, беше около петдесет и пет годишен, със сивеещи коси и старателно подстригани мустачки върху розовата си, напрацяла от здраве физиономия. Беше облечен напълно в стила на модата на Сити – не му липсваха дори бомбето и куфарчето. Човекът от Сити хвърли въпросителен поглед към дамата и за награда получи лека усмивка. След това отново погледна Хенри. Сега погледът му стана малко по-мек – очевидно Хенри му направи по-благоприятно впечатление с фасадата си, отколкото с гърба си.

– Моля за извинение – обърна се към него Хенри, – работата е там, че тази девойка е пропуснала спирката си... А и въобще много неща тук се нуждаят от обяснение.

– Последната спирка, на която обърнах внимание, беше Чансъри лейн, така че останалите пътници би трябвало да са слезли на Холбърн.

– Невероятно бързо са излезли!...

– Ами чудесно! Хората, отговорни за реда в транспорта, вероятно са въвели някакъв нов метод за обслужване на пътниците. Те, както ви е известно, непрекъснато са заети с усъвършенствувания и разни нови идеи.

– Дори да е така, но вече има десетина минути, откакто пътуваме без спиране, и все още не сме видели нито една гара.

– Сигурно поради някаква техническа причина са ни отклонили по резервен коловоз.

– Резервен коловоз?! В метрото?! – усъмни се Хенри.

– Не е в навиците ми, уважаеми, да си пъхам носа в чужди работи. Вас също не ви съветвам да го правите. В края на краищата за всяко нещо си има специални инстанции и те, уверявам ви, си разбират от работата, дори ако на някого техните действия изглеждат странни. Господи, та ако престанем да се доверяваме на властите, нашето общество ще се озове на дъното на пропаст!...

Хенри погледна девойката. В отговор тя сви рамене. Отдалечиха се и седнаха. Хенри й предложи цигара. Запушиха.

Влакът потракваше в отчетлив ритъм. Перонът, който очакваха, все не се появяваше. В тъмните прозорци се отразяваха само собствените им лица. Хенри погледна часовника си.

– Пътуваме повече от двадесет минути – рече той. – Това е невероятно.

– Просто лети – добави момичето – и отгоре на това по нанадолнище.

Наистина, влакът явно се носеше по стръмно нанадолнище. Хенри забеляза, че втората двойка вече приказваше оживено.

– Да отидем още веднъж при тях – предложи той.

– ...Даже във върхови часове... не повече от 15 минути... невероятно... – чуваше се гласът на дамата. – Страхувам се, че мъжът ми се тревожи много...

– Какво ще кажете сега? – обърна се Хенри към мъжа.

– Наистина събитието е необикновено – призна той.

– Хубава работа, „необикновено“! Почти половин час летим с максимална скорост, без да минем покрай нито една гара! Това е невероятно! Абсолютно невероятно! – почти закрещя Хенри.

Събеседникът му хладно го прецени с поглед.

– Съвсем очевидно е, че няма нищо невероятно, тъй като наблюдаваме това явление със собствените си очи. Това навярно е най-обикновена линия, построена по отбранителни съображения за военно време. Отклонили са ни по нея поради някаква грешка. Не се и съмнявам, че администрацията ще я открие много бързо и ще ни върне обратно.

– Не се престарават много-много – каза девойката. – Аз отдавна трябваше да съм в къщи. Довечера имам среща.

– Дали да спрем влака? – обади се дамата. Тя посочи с поглед ръчката на аварийната спирачка, до която имаше табелка, обещаваща пет фунта глоба за самоволно използване на механизма без особена нужда.

– Ъ-ъ-ъ... – каза Хенри.

– Администрацията... – започна мъжът.

– Че какво пък, щом като мъжете са такива пъзльовци, ще трябва сама... – каза решително дамата и като протегна ръка, дръпна ръчката.

Влакът си летеше като че нищо не е било. Беше очевидно, че спирачките не работят. Дамата сърдито върна ръчката в изходно положение и отново я дръпна. Отново нищо

не стана. Неочаквано тя се изказа съвсем недвусмислено и сочно.

– Господи! Само как ги засуква! През живота си не съм чувала подобно нещо! – прошепна девойката на Хенри.

– Много красноречиво!... Искате ли още една цигара? – отговори Хенри.

А влакът непрекъснато боботеше и летеше по наклона, като все по-силно и по-силно се клатушкаше.

– Е – каза девойката, – пропадна ми срещата. Сега Дорис сигурно ще пипне приятелчето ми. Как мислите, дали ще мога да съдя тези типове от метрото?

– Боя се, че не – отговори Хенри.

– Ама вие да не би да сте адвокат?

– Именно. Всъщност май трябва да се запознаем, щом като съдбата ни събра и ни предстои още кой знае колко да пътешествуваме заедно. Казвам се Хенри Байдър.

– А аз съм Норма Палмър – отговори девойката.

Човекът от Сити леко наклони глава:

– Робърт Форкът.

– Барбара Брентън. Мисис Брентън, разбира се – кимна дамата.

– А този? – попита Норма, като посочи към далечния край на вагона. – Да го събудим ли?

– Не виждам защо – промърмори мистър Форкът. – Дочух, че вие сте юрист, сър? Кажете, какви са нашите позиции в тази история от гледна точка на закона?

– Нямам поддръка нужните справочници – отговори му Хенри, – но мисля, че каквито и да са нашите претенции, те ще бъдат отхвърлени. Компанията ще заяви, че е извършила...

* * *

...След петнадесетина минути той забеляза, че Норма е отпуснала глава на рамото му и спи дълбоко. Мистър Форкът се прозяваше открито. Беше задрямала и мисис Брентън. Хенри погледна часовника си – вече бе изминал час и половина. Стига да не обикаляха по затворен кръг, за това време влакът трябваше да е прекосил половината Англия. Необяснимо!... Главата му клюмна на гърдите, а бузата му се притисна до плетената шапчица, която си почиваше върху рамото му.

* * *

Хенри се събуди от лекото стържене на спирачките. Останалите също се събудиха. Форкът се прозяваше широко. Мисис Брентън извади миниатюрно часовниче медальон и погледна циферблата.

– Почти полунощ. Мъжът ми ще се побърка.

Стърженето на спирачките се засилваше. Прозорците вече не бяха мастиленочерни – в тях се появиха бледорозови отблясъци, които ставаха все по-наситени. Светлината се засилваше, скоростта намаляваше. Влакът се приближи до перона. Всички проточиха вратове, готвейки се да прочетат името на гарата на калкана отляво, но стената беше празна – нямаше нито табелки, нито реклами. Изведнъж мисис Брентън, която седеше с лице към перона, извика:

– Ето го!

Но беше късно – надписът се скри от погледа.

– Името завършваше на нещо като „...ъл“ – каза мисис Брентън.

– Нищо, скоро ще разберем – успокои я мистър Форкът.

Влакът спря и със силно съскане изпусна въздуха от спирачките. От далечния край на перона се чуваше шум, достигаха викове: „Прекачване!“, „Последна спирка!“, „Хайде, слизай!“

– Прекачване! Ама че работа! – измърмори Норма и тръгна към вратата. След нея се размърдаха и останалите. Вратите се разтвориха широко. Норма бегло мерна фигурата, която стоеше на перона, внезапно писна и като се дръпна назад настъпи Хенри.

Дрехите по фигурата бяха съвсем недостатъчно и при това се състояха предимно от ремъци, по които висяха някакви предмети. Затова пък много добре се виждаше, че фигурата принадлежи към мъжкия пол и че е тъмночервена на цвят. Някой етнограф би могъл да открие у нея сходство със северноамериканските индианци, въпреки че вместо пера от главата ѝ стърчаха рогца. В дясната си ръка фигурата държеше тризъбец, а в лявата – мрежа.

– Я излизай! – изкомандува съществото и се отмести.

Норма се промуши покрай него. Останалите я последваха, като се стараеха да запазят поне външно достойнство. Съществото погледна във вагона през отворената врата и всички го видяха и откъм гърба. Там имаше опашка. Тя бавно, като в унес се помръдваше и острият шип на края ѝ изглеждаше доста зловещ.

– Ъ-ъ-ъ... – опита се да заговори мистър Форкът, но веднага се отказа от продължението, огледа с подозрителен поглед всеки от спътниците си и потъна в дълбок размисъл.

Съществото бодна с тризъбеца спящия младеж. Разнесоха се ругатни. След няколко побутвания младежът изскочи на перона все

още сънен и като продължаваше да си търка очите, се присъедини към останалите.

Хенри се огледа. Мътната червеникава светлина му позволи да прочете табелката. „...ъл“ – няма що, чудесно! „Пъкъл“ – ето как се казваше гарата.

Прозвуча командата „Тръгвай!“ и чудовището замахна заплашително с тризъбеца си.

Съненият младеж вървеше до Хенри. Той беше висок, с атлетично телосложение. Изглеждаше интелигентен.

– Какво означава тази дивотия? – попита той. – Събиране на средства за болниците ли? Впрочем в това няма смисъл – нали вече имаме, държавна програма по здравеопазването.

– Не мисля, че събират средства – отговори Хенри. – Страхувам се, че положението ни никак не е блестящо. – Той посочи името на гарата. – Освен това тази опашки... съвсем не ми приличат на имитация.

Няколко мига младежът изучаваше синусоидалното движение на опашката.

– Не може да бъзе! – дръпна се той.

Навън освен „обслужващия персонал“ вече имаше десетина човека. Пропускаха ги един по един, а възрастният дявол, който седеше в малка будка, записваше имената

им в книжка. Хенри разбра, че последният му спътник се казва Кристофър Уотс и че е физик по професия.

След бариерата имаше ескалатор с доста примитивно конструкция. Той пълзеше бавно и това даваше възможност да се изучат детайлно рекламите, които украсяваха стените. Преди всичко се рекламираха средства срещу изгаряния, счупвания, синини и натъртвания. По-рядко – някакви освежаващи и тонизиращи билки. При горния край на ескалатора стоеше стар дръглив дявол. Той държеше в ръцете си табла за амбулантна търговия, пълна с тенекиени кутийки, и повтаряше монотонно: „Пълна гаранция. Отлично качество.“ Мистър Форкът, който вървеше пред Хенри, се спря и прочете на закрепеното за таблата картонче: „Аптечка3

за първа помощ. Цена – един фунт или долар и половина.“

– Но това е оскърбление за фунта! – възмутено се развика той.

Дяволът го изгледа заплашително и изтегли напред челюстта си.

– Е, и? – грубо и зло изрева той.

Натискът на стоящите отзад принуди мистър Форкът да се придвижи напред, но той вървеше неохотно и мърмореше нещо за

нуждата от стабилност и непоклатима вяра във фунта стерлинг.

Минаха през вестибюла и излязоха навън. Въздухът намирисваше на сярра. Норма, за да се предпази от градушката дребни въгленчета и пепел, си вдигна качулката. Дяволите вкараха човешкото стадо в оградено с бодлива тел място. Вътре влязоха и трима-четирима от тях.

Хенри се присъедини към групата от пътници, която оглеждаше околностите. Гледката беше величествена и сурова, от време на време се забулваше от дим.

В далечния край на широката падина бликаше ярка светлина и затова там ясно се виждаше дълбока пукнатина, от която изскачаха гигантски мехури. Те бавно изплуваха нагоре и след мъчително дълъг промеждутък от време се пукаха. По-наляво ритмично изригваше и падаше огнен гейзер. Отзад димеше вулкан и през ръба на кратера преливаха потоци от разтопена лава. Близо до зрителите стените на падината се доближаваха и над теснината се издигаха две отвесни скали. На едната гореше надпис: „Опитайте харпъровия дъбител за кожи!“, а на другата – „Горя и не изгарям.“

В подножието на дясната канара се разполагаше лагер, заграден с няколко реда бодлива тел. От стражевите кули в лагера

току летяха облаци от огнени стрели, които чертаеха ярки трасета във въздуха. Миришещият на сярва ветрец донасяше от там взривове от вопли и сатанински смях. Зданието близо до лагера вероятно беше караулно помещение – пред него се бе проточила редица от въоръжени дяволи, които, изглежда, трябваше да наточат тризъбците си и шиповете на опашките си. Това зрелище не предизвика у Хенри ни най-малък възторг.

Встрани от мястото, където стояха, се издигаше бесилка. В момента на нея висеше закачена за краката абсолютно гола жена. На косите ѝ с всички сили се люшкаха две дяволчета. Мисис Брентън порови в чантичката и си намери очилата.

– Боже мой! Нима това... – прошепна тя. – Разбира се, когато видиш лице в такъв ракурс, а пък и когато по него струят сълзи... Впрочем почти съм сигурна, че е тя... А пък аз я смятах за толкова порядъчна жена...

Мисис Брентън се обърна към един от конвойните:

– Убийство или нещо от този род?...

Дяволът отрицателно тръсна глава:

– Не, тя така тормозеше съпруга си, че го принуди да се съгласи да плаща каквато и да е издръжка, само и само да получи развод с нея.

– О-о-о! – възкликна мисис Брентън. – Само това ли? Не може да бъде! Сигурно се е провинила в нещо значително по-сериозно!

– Не – отговори конвойният.

Мисис Брентън замислено се осведоми:

– И колко често ѝ се налага да прави... тази... гимнастика? – лицето ѝ изрази известно безпокойство.

– Всяка сряда. В другите дни – други удоволствия.

– Я ела тук! – прошепна някой в ухото на Хенри. Един от конвойните с жест го извика настрана.

– Ще купиш ли, а? – попита дяволът.

– А какво точно?

Дяволът извади от чантата нещо, което приличаше на тубичка с паста за зъби.

– Великолепно нещо! Най-добрият мехлем за обезболяване! Такъв няма да намериш никъде. Втривай го преди всяко мъчение и нищичко няма да усетиш.

– Благодаря! Не ми трябва. Уверен съм, че по отношение на мен е допусната грешка и скоро всичко ще се уреди.

– Не се пазари, момче – изхриптя дяволът.

– Погледни го! Ще ти го дам само за два фунта, и то защото много ми харесваш.

– Не, благодаря ви! – отговори Хенри.

Дяволът се навъси:

– Съветвам те да го купиш – каза той, като приведе опашката си в бойно положение.

– Е, добре, давам един фунт.

– О'кей! – конвойният припряно даде тубичката на Хенри, който дори се учуди от тази бърза отстъпчивост.

Когато Хенри отново се присъедини към спътниците си, те гледаха как трима нечестивци старателно гонеха по склона на планината едър дебел мъж. Мистър Форкът философствуваше сред тълпата.

– Нещастие то – с вид на всезнаещ говореше той – очевидно е станало в участъка Чансъри лейн – Холбърн. Това, смятам, е ясно за всички. А това, което не е чак толкова ясно, е следното: по какъв начин тук се оказах и аз. Няма съмнение, че в моя случай е допусната някаква административна грешка, която, надявам се, ще бъде открита своевременно.

Той с очакване се вгледа в другарите си по нещастие, но всички мълчаха дълбокомислено.

– Нали престъплението трябва да е голямо? – прошепна Норма. – Та няма да те вкарат тук заради някакъв си жалък чифт найлонови чорапи?!

– Ако наистина е бил само един чифт... – заговори Хенри, но в този миг зад гърба им се чу чудовищен вой.. Всички се обърнаха и

видяха Кристофър Уотс, който в този момент се бе заел да отскубне опашката на един от конвойните. Дяволът виеше все по-силно и по-силно. Той изтърва тубичката с обезболяващия мехлем, която се бе опитал да пробута на Уотс, и се помъчи да го прониже с тризъбеца си.

– Няма да стане! – вметна Уотс, изплъзвайки се ловко от удара. След това с рязко дръпване изтръгна тризъбеца от ръцете на дявола и го захвърли настрани, като добави удовлетворено: – Видя ли? – Сега вече улови с двете си ръце опашката на дявола, завъртя го над главата си и внезапно разтвори пръсти. Прелитайки над оградата, дяволът с вопъл се пльосна на пътя. Останалите дяволи се стреснаха – насочиха тризъбците, заразгваха мрежите си и тръгнаха в настъпление.

Кристофър ги очакваше с мрачен вид. Неочаквано изразът на лицето му се промени. Той се ухили широко и отпусна юмруците си.

– О, боже мой, ама това е изключителна глупост! – възкликна той и обърна гръб на дяволите. Те веднага спряха – бяха обезкуражени.

В този момент на Хенри като че ли му просветна. С безкрайна яснота той разбра, че физикът е прав. Всичко това беше

абсолютна глупост. Разсмяха се с глас и чу как до него се изкикоти и Норма. В същия миг се разсмяха и останалите пътници. Дяволите, които само преди минута бяха толкова страшни, сега изглеждаха тъпи и жалки създания.

Кристофър Уотс пресече площадката. Няколко мига мълчаливо се взира във всяващия ужас, опушен и мрачен пейзаж. После тихо каза:

– Това не може да бъде! Аз не вярвам в това!

Във въздуха изплува гигантски мехур и се пръсна. Буф! Вулканът изхвърли огромна гъба от дим и пепел в небето. От кратера се изляха още по-ослепителни потоци разтопена лава. Земята затрепери под краката. Мистър Уотс пое дълбоко въздух.

– АЗ НЕ ВЯРВАМ В ТОВА! – с всички сили повтори той.

Проехтя оглушителен трясък. Грамадната канара, на която се мъдреше препоръката „гори без да изгаряш“, се разцепи и бавно се сгромоляса в долината. Земята се разтърси. Огненото езеро потече в пукнатината, отворила се по дъното на долината. Преобръщайки се, полетя и втората канара. Парата виеше, свистеше и ревеше, но гласът на Кристофър заглушаваше всичко:

– АЗ НЕ ВЯРВАМ В ТОВА!

Внезапно настъпи пълна тишина – като че ли изключиха шалтер. В тъмнината се очертаваха само прозорците на вагоните, които си стояха върху насипа.

– Така-а-а! – с весело учудване каза Уотс. – Виж ти! А не е ли време да си вървим?

Осветен от прозорците на вагоните, Уотс запълзя по насипа. Хенри и Норма го последваха.

Мистър Форкът се колебаеше.

– Какво има? – попита го Хенри.

– Не знам, но ми се струва, че стана някак... не съвсем...

– Май горите от желание да останете тук?

– Не... имай че не – отговори мистър Форкът и като направи явно усилие над себе си, се закатери по насипа.

* * *

Петимата спътници се качиха отново заедно във вагона. Едва бяха влезли, когато вратите се затвориха и влакът потегли.

Норма въздъхна облекчено.

– Ето че сме почти у дома – каза тя. – Благодаря, ви, мистър Уотс. А за мен това ще бъде добър урок. Сега и насила няма да ме замъкнат до щанда за чорапи... най-много, ако се реша да си купя някой чифт...

– Присъединявам се... Тоест, приемерте и моите благодарности – прекъсна я Хенри. – Разбира се, убеден съм, че в моя случай е била допусната грешка, но въпреки всичко

съм ви много признателен за... за предсрочното разрешаване на моя въпрос.

Мисис Брентън протегна към Уотс ръката си, облечена в плътно опъната ръкавица:

– Надявам се, вие разбирате, че аз се оказах там по някакво глупаво недоразумение, но благодарение на вашата любезност ми се удаде да си спестя времето, което бих загубила, за да се обяснявам с тези чудовищни канцеларски плъхове. Ще се радвам, ако намерите време да вечерята с нас. Мъжът ми ще ви бъде изключително признателен.

Настъпи мълчание, което скоро стана почти неприлично. Причината за неловкостта беше мистър Форкът, който не бързаше да произнесе своята реплика. Всички гледаха към него, а той съсредоточено разглеждаше пода на вагона. Когато накрая откъсна очите си от пода, той погледна към Кристофър Уотс.

– Не – каза той, – не, аз не мога да одобря това, което направихте. Страхувам се, че действията ви трябва да се класифицират като антиобществени и бих казал – вредни.

Уотс, който беше страшно доволен от себе си, в първия момент учудено вдигна вежди, а след това се навъси.

– Не ви разбирам! – обади се той с искрено недоумение.

– Вие извършихте сериозна простъпка – отговори му мистър Форкът. – Не може да съществува никаква стабилност, ако не се уважават обществените устои. Вие, младежо, току-що разрушихте един от тях. Всички ние, а отначало и самият вие, се доверявахме на тази важна институция. А след това вие безразсъдно разгромихте тази многоуважавана опора. Не, не, не чакайте от мен да одобря подобни действия.

Всички с изненада изучаваха лицето на мистър Форкът.

– Но, мистър Форкът – заговори Норма, – нима вие наистина бихте предпочели да останете там, между всички тези дяволи и тем подобни работи?

– Това няма никакво отношение към случая, миличка – прекъсна я мистър Форкът. – Като гражданин, който уважава законите, аз съм длъжен да се противопоставя на, всичко, което заплашва да подкопае непоклатимостта на нашето общество. От тази гледна точка постъпките на младежа трябва да се смятат за опасни и повтарям – почти вредни.

– Е, а ако тези устои са илюзорни? – ядосан попита Уотс.

– Това също няма отношение към случая, сър. Ако голяма група хора вярва в една институция, то тя придобива за тях

значението на опора, дори в случай, когато, както казвате вие, тази опора е илюзорна.

– Значи вие отдавате предпочитание на вярата пред истината? – каза Уотс.

– Ние сме длъжни да се доверяваме. Ако има вяра, се поражда и истина.

– Като учен аз ви смятам за аморален човек – обяви Уотс.

– Като гражданин аз ви смятам за опасен човек – отговори мистър Форкът.

– О, боже! – възкликна Норма.

Мистър Форкът беше умислен, мистър Уотс бе начумерен.

– Това, което съществува реално, не може да се разпадне на прах само защото аз не вярвам в неговото съществуване – заговори Уотс.

– Откъде знаете? Римската империя е съществувала само дотогава, докато римляните са вярвали в нея! – парира мистър Форкът.

– Не разбирам как може да бъде човек такъв неблагоприятен грубиян – възкликна Норма. – Само като си спомня за техните тризъбци, а и за онази клетница, дето висеше надолу с главата така, както майка я е родила...

– Всичко това напълно съответствува на духа на времето и на онова място... Той е изключително опасен младеж – твърдо й възрази мистър Форкът.

Влакът, макар и по-бавно, отколкото при спускането, летеше с бясна скорост. Разговорът замря. Хенри забеляза, че Уотс отново спи, и също реши, че сънят е най-добрият начин да се убие времето.

* * *

Разбудиха го викове: „Дръпнете се от вратите!“ Със събуждането си Хенри се озова в претъпкан вагон. В хълбока му беше забоден лакътят на Норма.

– Погледнете само! – прошепна тя.

Човекът, който стоеше пред тях, жадно поглъщаше с очи репортажа за конните надбягвания. На страницата, обърната към тях, се виждаше крещящо заглавие: „Катастрофа в метрото. Дванадесет убити.“ По-надолу имаше редица от имена, между които Хенри успя да прочете своето име и тези на спътниците си.

Норма се разтревожи:

– Просто не знам как ще обясня това в къщи!

– Сега ясна ли ви е моята гледна точка? – извика мистър Форкът, който стоеше от другата страна на Хенри. – Само помислете какви трудности ще възникнат при изясняването на тази история! Антиобществена история в най-висша степен!

– Не мога да си представя какво ще си помисли мъжът ми! Толкова е ревнив!... – не без самодоволство каза мисис Брентън.

Влакът спря на гара Свети Павел и навалицата понамаля. Мистър Форкът се канеше да слезе на следващата спирка. Хенри също реши да слезе там. Влакът забави ход.

– Господи, та в моята канцелария всички ще се шашардисат, като се появя! И все пак беше страшно интересно! Чао! – извика Норма, като се извиваше в потока от слизащи пътници.

Нечия ръка хвана Хенри за лакътя.

– Ето го! – прошепна мистър Форкът и кимна с глава. Напред се виждаха широките рамене на Уотс, който ги бе изпреварил на перона. – Нямам никакво доверие в този човек.

Излязоха на улицата и се озоваха пред зрението на кралската борса.

Тук мистър Уотс спря и се огледа, като че ли обмисляше това, което виждаше. Сетне се отправи с отмерена крачка към грамадата на Британската банка, която бе привлякла вниманието му. Отново се спря и огледа зданието от горе до долу. Устните му помръдваха.

Земята се люшна. От един от горните етажи изпаднаха три черचेвета. Разклатиха

се и рухнаха една статуя, две боклукчийски кофи и част от балюстрадата. Минувачите се развикаха.

Мистър Уотс изпъна рамене и пое дълбоко въздух.

– Боже мой! Та той... – започна мистър Форкът, но фразата остана недовършена. Форкът се спусна напред.

– АЗ... – тържествено произнесе с пълни гърди Уотс.

– НЕ... – под акомпанимента на земетресението продължи той.

– ВЯРВАМ... – Но в този миг силен удар между лопатките го изхвърли право под колелата на един автобус.

Рязко изпищяха закъснели спирачки.

– Ето го! Ето го! Аз видях! – истерично реवेशе някаква жена и сочеше мистър Форкът.

Хенри дотича при него почти едновременно с полицаия.

Мистър Форкът съзерцаваше с гордост фасадата на Британската банка.

– Кой знае какво можеше да стане! Този младеж беше заплаха за нашия строй – изрече той. – Всъщност би трябвало да ми дадат орден, но, уви, навярно ще ме качат на бесилката. Какво пък, традицията е такава, а традициите трябва да се уважават.

Търсачи на удоволствия

Научно-фантастичен разказ

Ернест Маринин

ЗАСЯКОХ. Уклейчето излетя от водата, просветна като сребърна искра и плесна върху тревата. Хванах го, измъкнах кукичката от горната му устна, пуснах улова в кофичката и го покрих отгоре с лист от репей – да не изскочи и да не се нагрее бързо водата. И точно тогава зад гърба си чух въпрос:

– Ще го ядете ли?

„Какво има предвид? Може би, че не е солидно да се лови такъв дребосък? А него какво го засяга? Аз ловя за отмора, за удоволствие. Успокоявам си нервите. Или той смята, че не е добре да се лови заради удоволствието? А кой сте вие, прощавайте, да ми задавате въпроси?“

Вдигнах глава и го погледнах. Имаше какво да се види.

На пръв поглед човек като човек – дребен на ръст, слабичък, но як, джинсите изтрити до необходимата степен, късото яке с метални копчета, от най-горното копченце виси малка детска играчка като вишничка, каскетчето обаче някак необичайно, но кого ще учудиш сега с необикновен каскет?

Загорял чак до оранжево, избръснат чисто – но затова пък очите...

Очите му бяха големи, кръгли, с напълно еднакъв кехлибарен цвят, без бяло, и с дълги хоризонтални процепи зеници. А пък ушите му – грамадни, почти прозрачни, опънати върху тънки костици като гръбния плавник на бабоа. Тези плавници бяха акуратно обърнати към мен.

Видът му ме поразил: този тип не беше нито страшен, нито противен, нито смешен, а просто излят чуждопланетен жител.

Машинално поправих очилата си и накрая затворих уста. Навярно изразът на лицето ми беше красноречив, защото той каза:

– Много ви моля да не се плашите и да не се учудвате на външния ми вид. Разбирам, че изглеждам странно, но именно такъв е външният облик на жителите на нашата планета, която влиза в звездната система, истинското наименование на която нищо няма да ви говори, а приетото тук означение за съжаление не ми е известно.

Той говореше, полуотваряйки уста и артикулирайки старателно с кафявите си

устни. Акцентът – чудноват, грешки в ударенията, но въпреки това речта е съвсем разбираема и грамотна.

– Още веднъж извинете, че ви отвлякох от вашето занимание, но съм любопитен и искам да разбера неговия смисъл. Доколкото мога да се досетя, вие с помощта на това приспособление се снабдявате с препитание от представители на местната фауна. Бихте ли ми отговорили дали е така? И няма ли да ви лиши беседата ви с мен от плодовете на този процес?

Аз спрях да кашлям и обясних, че той правилно е разбрал същността на моето занимание, но, общо взето, то отдавна е загубило първоначалния си смисъл и се пази само като старинен обичай, който носи не толкова препитание, колкото удоволствие и развлечение. Точно това особено много го зарадва.

– Вашият отговор ме окриля. Той води до извода, че местните разумни същества вече са достигнали висотата на истинския интелект и действуват не толкова за удовлетворяване на примитивните си биологични потребности, колкото за потребностите изключения, като любопитство, развлечение, удоволствия. Например нашата разумна раса отдавна е изключила от числото на насъщните

проблеми получаването на храна, нашето главно занимание е само търсенето на развлечения и удоволствия.

– А кой ви храни?

– Ние преустроихме своите организми и непосредствено от окръжаващото ни пространство усвояваме енергия – светлинна, топлинна, електромагнитна в широк диапазон на честотите, а също лъчи, които вие вероятно още не познавате. Впрочем аз не се ориентирам в природата на излъчванията, а ги различавам просто по вкус.

Опитах да си представя вкуса на ултравиолета, на радиовълните и на онези неизвестни лъчи – и въздъхнах.

– Значи вие няма да го ядете? А кой ще го яде?

– Костя – усмихнах се аз.

– Той вожд ли е, или старейшина? Или нещо друго?

– Той е котарак. Едно такова животно. Малко по-късно ще го видите. Той винаги идва тук, когато ловя риба.

– Той свещено животно ли е? Символна бога може би?

– Не – сериозно обясних аз. – Той е рижаво животно, нагло и безсъвестно, много топло при пипане, особено през зимните вечери.

– Когато той изяде много такива животни – онзи с очите цепки посочи кофичката, – вие ще го убиете и ще го изядете, нали?

– Не, аз няма да го убивам и да го ям.

– Ах, да, вие казахте, че той ви трябва да топлият тялото си през зимните вечери. Изглежда, зимните вечери са такова време, когато е студено и тялото се нуждае от стопляне?

– Да, общо взето, така е – съгласих се аз.

Навярно всичко това изглеждаше много странно: седя си аз на брега на рекичката, слънцето блести, водата е огледална, с писък се стрелват лястовици, листата шумолят, а аз разказвам за котките на нелепия остроух чуждопланетен жител. Остроух и с очи цепки, с такива едни нестандартни представи за критериите на разумност.

– Слушайте – попитах аз, – а каква е целта на вашето посещение на нашата планета? Вие изследовател ли сте, дипломат, или турист?

Той вежливо каза, че с удоволствие ще отговори на всички въпроси, но му е неловко да ме откъсва от моето занимание и ако ловът на речни животни може да се съчетае с беседа, той много ще се радва. Освен това той би искал да дочака споменатия котарак Костя и да се наслади на зрелището на

изяждането на точно тази риба, а също и на други риби, ако хвана такива, разбира се. Погледнах часовника си и се съгласих, понеже Костя естествено няма да се задоволи само с едно шаранче, а ми оставаше само час и половина и след това ще се наложи да застана пред очите на Журавлик и да видя как се е справил с възложената задача.

– Добре – казах аз. – Седнете тук на тревата, гледайте плувката и ще разговаряме, само че тихичко, защото рибата се бои от шума.

Аз метнах въдицата, седнах редом с новия си познат и го попитах как се казва. Остроухият се наричаше Кмих. Казах му, че ми викат Павел, и продължих:

– Та така, уважаеми Кмих, бих искал да зная целта на вашата мисия. Ако тя не предизвика моя протест, ще мога да ви бъда полезен много повече, отколкото съобщавайки ви откъслечна информация за ловенето на риба, за вкуса на котарците и други такива дреболии.

– Да-да, разбира се, Павел, вие имате пълно право да ме попитате за моите цели, тъй като любопитството е най-добрата черта на истинския разум. С удоволствие ще ви отговоря – аз съм турист. Единствената цел на моето присъствие на вашата симпатична

планета е удовлетворяване на моето любопитство. Вече видях залези и облаци, те са много красиви и надминават явленията от този род, наблюдавани на други планети. Освен това видях водопади, ручеи, реки, океани, речни прагове, изкуствени езера, басейни, утаечни води – всичко това е изключително впечатляващо зрелище, тъй като изобилието на вода е рядкост във Вселената.

– Извинете, Кмих – казах аз, прехвърляйки въдицата: течението отмъкна плувката към гъстата зелена пелена от водна леща, покрила рекичката, и тя прекалено дълго стоя там неподвижно. – Е, да речем, ще разгледате всичко тук, ще се върнете у дома и ще разкажете, че някъде си има една симпатична планета Земя и там могат да се видят залези и океани – вярно ли разбирам намеренията ви?

– Не – учудено отговори той. – Защо трябва да се връщам у дома? Там вече съм видял всичко красиво и интересно. Защо пък да се връщам, когато във Вселената има още толкова много планети, спътници, астероиди – всички те са симпатични по своему, навсякъде може да се види нещо ново, което го няма на никое друго място.

– А-а – досетих се аз, – разбирам, вие поддържате връзка със своята планета и й

предавате сведенията, без да губите време за прелитане натам и обратно, така ли?

– Ами, не – възрази той. – Първо, ако аз поискам да се върна, за това няма да ми е нужно време, защото ето тук – той докосна играчката вишничка, висеща на копчето – се намира изклю... изключвател на пространството и времето, с негова помощ мигновено мога да се окажа на своята планета, ето така...

Той леко извъртя вишничката – и изчезна. А след пет секунди се появи на предишното място и ми подаде едно прозрачно зелено камъче.

– Вземете, това е камък от моята планета. Донесох го за вас, Павел. Туристът е длъжен да подарява сувенири. Това е сувенир.

– Благодаря – казах аз, усмихвайки се, откъснах една малка маргаритка и му я подадох. – А това – за вас, Кмих. Не трае дълго, но е красиво.

– Второ – каза той и аз отведнъж не разбрах за какво второ говори, но после си спомних, че той отговаря на моя въпрос за връзката си с родната планета, – нали ви казах, че не съм изследовател, а турист, не събирам сведения за някакво сведениехранилище, аз събирам впечатления за себе си. Затова нямам нужда да установявам връзка.

– Е, добре – съгласих се аз. – Но все пак в края на краищата вие се връщате от пътешествие, отпочинал, обогатен с впечатления, и отново се заемате със своята работа, нали? Не бихте ли могли да ми разкажете за професията си, за мястото си в обществото?...

– Не бих могъл – отговори той все така спокойно и дружелюбно. – Аз нямам работа, професия или, както вие се изразихте, място в обществото, и даже с мъка се досещам какво имате предвид.

– Простете – огорчено казах аз. – Но какво правите вие, ако нищо не правите?

– Та нали ви обясних – започна отново той, – аз съм турист. Обикалям Вселената и се любувам на различните места. Удовлетворявам своето любопитство, получавам удоволствие, развличам се.

Въдицата падна от ръката ми, аз го гледах слисано, без да разбирам нищо, а той ме наблюдаваше и като че ли не можеше да разбере моето недоумение. Но след това нещичко съобрази.

– А, да, вашата дума „правя“ има различни значения, неговото старо, забравено у нас съдържание е – да се приготвя нещо, нали? Но ние нямаме нужда да приготвяме нищо, ние употребяваме чиста енергия, нашият организъм има затворен цикъл, а онези

негови частици, които с времето се разрушават от реактивното разпадане или под въздействието на космическите лъчи, е много лесно да бъдат попълнени за сметка на корпускулите, изпускани от звездите, космическия прах, та това е толкова просто...

– Вярно – проточих аз, – вие наистина нямате нужда нищо да приготвяте. Но може да се създава нещо ново, да се измисля, изобретява. Ето, да речем, този, както вие се изразявате, изключвачор... та нали по-рано не го е имало, някой го е измислил, дал ви го е...

– Никой не ми го е давал – възрази той. – Аз го откъснах. У нас те растат, както тук ето това – той посочи един храст вълча ягода¹. – Аз мислех, че това също е някакво полезно устройство...

– Не – въздъгнах аз, – не е полезно. То не е нито вредно, нито полезно, расте си – и това е всичко... Е, добре, вашите изключвачори растат на храстите. Ама винаги ли са расли там? Едва ли. Ако това е диво растение, то трябва да мине през своя жизнен цикъл, да заработи, да изключи пространството и времето и да изхвърли семената си, и то там, където е студено, щом можете да бъдете там, където е топло?!

С нищо не можеш да му въздействаш. Замълчах и метнах въдицата. Почти веднага

плувката без колебание потъна в дълбокото, аз сърдито дръпнах въдицата и измъкнах нагоре една голяма черноперка. Побързах да хвърля отново, а Кмих приседна край кофичката и повдигайки репея, разглеждаше рибата. Малко се успокоих и измислих нов въпрос.

– Кмих, кажете, нали понякога се връщате при семейството си?

– При семейството ли? А какво е това семейство?

– Ами вашите родители, братя, сестри, жена, деца...

– Извинете, аз отдавна съм фиксиран в паметта си всички тези думи, но не зная техния смисъл.

– Я виж ти! Чуйте, а как сте се появили на бял свят?

– Като всички – израснах.

– Как, на храстче ли?

– На храстче? Как, нима разумните същества могат да израснат на някакво храстче? Никога не съм виждал подобно нещо!

– Аз също не съм виждал – въздъхнах. – И според мен такова нещо не може да се случи. Но щом у вас по храстите растат изключвачори, може би и вие също така...

– Не-е – проточи той, – че кой пък ще расте на храст? Всички израстват в израст... израстватора.

– А какво е това израстватор? Това растение ли е, или устройство?

– Това е голямо дърво, но то също така е и устройство, за да израства разумни.

– Аха, на храстчета значи не може, но на дърво може. Чудесно. А как се израстват разумни? Във вид на ягоди, орехи, листа?

– Не, разумните израстват във вид на разумни, само че с по-малък размер. Те се излюпват от яйца съвсем малки, попадат в хранителния чувал на израстватора и там растат, докато не започнат сами да усвояват енергия, после излизат от хранителния чувал и живеят вече самостоятелно.

– Значи вие се излюпвате от яйца! А кой ги снася?

– Ами че, разбира се, самките.

– А защо вие казвате, че не знаете смисъла на думата „жена“?

– Защото действително не го зная.

– Е, добре, ние наричаме жени тези, които обичаме, с които живеем заедно и които ни раждат деца.

– Колко интересно! А защо правите това? Защо ви са деца?

Аз отворих уста и пак я затворих. Поех си дъх и се опитах да обясня. Той ме слушаше,

разперил своите остри локатори и поклащаше глава, като че ли не вярваше на нито една моя дума. Накрая аз се задъхах и можах само да попитам:

– Нима у вас всичко толкова много се различава?

– А как иначе! – радостно извика той. – Ние нямаме никакви такива грижи. Ние, самците, нямаме нищо общо, а самките снасят яйца от време на време, когато употребяват неумерено ултравиолета. Излишъците от излъчването се натрупват в яйце, а след това самката го слага в израстватора. Това е много прост естествен процес, той протича самостоятелно, без нашите пожелания или възражения.

– Да допуснем. Но ето че съществото е излязло от хранителния чувал – то нали трябва да се възпита, да се научи да ходи, да разговаря, да се държи прилично между хората. Освен това – и всичко останало. Както разбрах от разговора, вие мислите, имате някакви идеали или в краен случай понятия за красивото и за истинското величие на разума...

– Но всичко това ние научаваме в израстватора, нищо не ни се налага да учим, ние и така всичко знаем и умеем.

– Почакайте – промърморих. – Трябва да си помисля...

– Разбира се, мислете – разреши ми той, – но по-добре е да ловите риби, за да ги изяде после котаракът Костя. А защо него така дълго го няма?

– Какво? – разсеяно попитах аз. – Ах, Костя ли... Мисля, че той вече е дошъл, но се стеснява от вас и затова седи някъде в храстите. Костя! Костя, не се страхувай, ела тук!

В тревата нещо зашумоля, след това изпод най-близкия храст се дочу въпросително „Мър-р-р?“.

– Ела тук, рижавичкото ми, ела, животно, хищник такъв...

Котаракът се измъкна от тревата, гнусливо отърси лапа и се втурна към кофичката. Според мен той беше много красив – тънък, риж, с дълга шия и малка главичка. Грамадните триъгълни уши просветваха не по-лошо от тези на моя извънземен приятел... Костя се спря до кофичката, подуши с нос и взискателно заяви: „Мя-я-у!“

Аз му подхвърлих шаранчето. Котаракът погледна под око чужденеца Кмих, после решително седна пред рибката, настани я удобно и с хрускане загриза плячката. Хълбоците му възбудено се издуваха, той ръмжеше като компресор.

Чуждопланетният жител Кмих приседна пред котарака, устата му се полуотвори,

хоризонталните цепнатини на зениците му се разшириха. Той въздъшаше дълбоко и мърдаше с уши.

– Ах, колко ми харесва, когато някой яде нещо! Или някого! Това е толкова рядко зрелище! Такова неописуемо удоволствие!

– Изглежда, ви липсва добрият стар обичай да похапнете с апетит – предпазливо казах аз. – Разбира се, енергията е нещо калорийно, но корема с нея няма да си натъпчеш. В живота винаги е така: нещо получаваш, но едновременно с това нещо губиш.

– Как го казахте? – Кмих с интерес вдигна глава. – Каква свежа мисъл! Колко прекрасно е формулирана! Знаете ли, толкова рядко се случва да чуеш свежи мисли...

– Няма нищо чудно – вдигнах рамене. – Та нали мислите са вложени у вас предварително, докато зреете в израствателя. Откъде ще се появят нови? Още повече, че вие не общувате с никого от своите...

– А каква е ползата да общуваш със своите? Всички имат едни и същи мисли – нали всички излизат от израствателя, тогава защо да общуваме помежду си?

– Действително... Слушайте, а за какво изобщо живеете?

– За да получаваме удоволствие – сериозно обясни Кмих.

– Е, добре – казах гласно. – Ето вие живеете, получавате удоволствия, а после какво? Нали няма да живеете вечно? Или...

– Не живеем вечно – охотно отговори Кмих. – Ние умираме. Живеем, потребяваме енергия, изразходваме я, но в старостта разходът намалява, енергията се натрупва в организма, от това остротата на удоволствията се увеличава и когато тя достигне връхната точка, ние се взривяваме, изцяло преминаваме в енергия, в лъчи...

Котаракът дойде шаранчето, протегна се и започна да се трие с хълбока си в крака ми, да го обикаля, да ме замита с опашката си, намекваше, с една дума – дай още една рибка. Аз го почесах зад ухото, той блажено замърка и затвори очи, но веднага замяука с тих, жаловит глас на досаден просяк. Наложих се да му дам и черноперката. Котаракът просто полудя от щастие, грабна рибата и я отмъкна под храста. Кмих го последва на четири крака, за да не изпусне великолепното зрелище. Котакът ядеше черноперката и мъркаше от удоволствие. Кмих го поглъщаше с очи, наистина не ръмжеше, но ушите му от удоволствие светеха... Всичко хубаво е мимолетно – черноперката свърши, котакът се пъкна при

мен за добавка, аз му показах празната кофичка, той я погледна с презрение, разочаровано измърка и изчезна в храстите.

Кмих се изправи на крака, въздъхна и каза, че той също трябва да тръгва: както изглежда, повече риба вече няма да ловя, а дори и да ловя, няма да я ям, а котакът, който би могъл да я яде, вече си тръгна, така че той, Кмих, няма какво да прави тук.

Но на мен не ми се искаше да го пусна.

– Слушайте, толкова много ви разпитвах, вие всичко подробно ми обяснихте, напълно си представих вашия живот, даже си изясних смисъла на вашето съществуване. А сега искам да ви отговоря със същото. Ще позволите ли?

– Да, да – моментално се съгласи, – разбира се! В беседата с вас открих, че да се слуша също е любопитно, също е удоволствие, особено когато вие изказвате свежи мисли.

– Е, благодаря ви – казах аз и приседнах до него. – Аз съм учител. Ние растем бавно, нямаме израстватори, затова се налага да се учим от другите хора. Ето, моите ученици се учат от мен и другите учители. Аз ги уча на математика – това е изкуство да се описва светът с помощта на числа. Другите ги учат на езици, тоест на уменията да общуват със себеподобните, а също на астрономия,

физика, биология – това са науки за света, в който ние живеем. Много важна наука е историята: разказ за това, как сме живели по-рано, какви грешки сме правили, какви победи сме удържали над своето несъвършенство. Но главното – ние ги учим да бъдат хора и се стараем те да станат подобри от нас самите. И когато успеем да ги научим на нещо, получаваме много голямо удоволствие...

– А те получават ли удоволствие от всичко това?

Не исках да си кривя душата и отговорих честно:

– Различно. – Но след това помислих малко и съвсем искрено допълних: – Но в крайна сметка – да.

Кмих мислеше. Изглежда, това напрежение му беше неприсъщо, той се мръщеше, гримасничеше, накрая формулира нещо за себе си и попита с голямо недоверие:

– Значи вие им причинявате удоволствие и от това те сами получават удоволствие?

– Да! – отговорих с дълбока убеденост.

– И това удоволствие е голямо?

– Много голямо!

– И всички големи хора учат малките хора и получават от това удоволствие?

– Не всички ги учат. Повечето имат други занимания, но и те получават удоволствие, особено когато направят за другите нещо такова, което по-рано не го е имало или което по-рано никой не е могъл да направи, от което на всички наоколо ще стане по-добре.

– Значи – заключи Кмих – и вашият смисъл на живота е да получавате удоволствия?

Замислих се и отговорих честно:

– Не знам. Ние навярно все още не сме разбрали в какво се крие смисълът на нашето съществуване. Но все някога ще го разберем, защото се учим и лека-полека ставаме по-умни. Засега сме се научили да разбираме само смисъла на живота на конкретния човек. Ето например смисълът на моя живот е да правя другите по-добри, отколкото са били по-рано.

– Правите ли някого по-добър сега?

– Сега? – усмихнах се аз. – Изглежда, че се опитвам да направя по-добър вас, Кмих.

– Но нима аз трябва да стана по-добър? Нима не съм добър?

– Е, твърде малко ви познавам, за да отговоря на този въпрос. Но кажете: ето вие узнахте, че може да се получава удоволствие, доставяйки го на другите. Нима не се разшири кръгът на вашите представи

за удоволствията? Нима не станяхте по-богат от това?

Кмих добросъвестно помисли и отговори:

– Още не знам как да получа удоволствие, доставяйки го на другите. Но ако се науча, ще мога значително повече да разнообразя удоволствията си. Ще стана ли по-добър тогава?

– Не винаги човек става по-добър, научил се да разширява кръга на своите удоволствия. Но ако той прави това, като радва другите, то май все пак ще стане по-добър.

– Ще опитам. Това ще ви достави ли удоволствие?

– Разбира се! – развълнувано реагирах аз.

– Тогава непременно ще опитам. А сега ще се върна към своя въпрос. А кого вие сега правите по-добър? Аз не влизам в сметката, тук съм само пътник...

– Ясно – кимнах. – Изобщо децата сега са във ваканция, аз мога да си почивам. Но има на света един такъв човек, Толя Журавлик – не е лош човек, но трябва на всяка цена да стане по-добър. Разбирате ли, той не умее да решава задачи за басейни с две тръби. Навярно вие също не умеете това и поради тази причина не можете да разберете за какво става дума, но за вас това не е задължително, пък и работата не е в

тръбите. Тя е в това, че Толя Журавлик е много стеснителен и нерешителен, той не вярва в силите си, страхува се да не сбърка нещо и затова нищо не върши. За мен е много важно той сам да се досети как да решава задачите за басейна, тогава ще стане уверен в себе си, няма да се страхува да опитва и ще може на много неща да се научи, и много неща ще направи в живота си. Затова сега Толя Журавлик е цел и смисъл на моя живот. И ако го науча, това ще бъде голямо удоволствие...

– Добре сте си вие – вече съвсем завистливо въздъхна Кмих. – Вие си имате Журавлик. А аз откъде да го намеря?

– Ами потърсете. Заминете още сега на вашата планета, седнете близо до израстватора, почакайте, докато оттам излезе някой малък човек, и се опитайте да му разкажете за нашия свят, за това, колко удоволствия има в него, колко различни са всички и че най-голямото удоволствие е това, което доставяш на другия. Ако се постараете, непременно ще намерите своя Журавлик – там, при себе си, в небето...

Той беше доверчив и впечатлителен като дете, този остроух Кмих, търсачът на удоволствия. С готовност скочи на крака и бързо произнесе:

– Извинявайте, че ви напускам, но бързам да се възползвам от вашия съвет. Много ми се иска по-скоро да намеря своя Журавлик!

Обърна вишничката изключватор и изчезна.

И аз трябваше да се приготвям. Толя сигурно вече е решил задачата за басейна. Днес той на всяка цена трябва да се ориентира в нея. Мисля, че сега седи на двора, играе с косматото дворно куче – териера Митроха, – а когато отида аз, няма да ме забележи веднага, накрая ще ме погледне снизходително и ще подхвърли между другото, че задачката е била проста работа, може да ми я покаже, ако това ме интересува...

И тогава, като че нещо ме бухна по главата. Господи, веднъж в живота ми провървя установих Контакт! – а аз се плъзнах по рутината на своите педагогически проблемчета и на бърза ръка се опитах да възпитавам Пришълеца, даже без да го разпитам както трябва... И какво ще кажа сега на хората? На учените?

Захвърлих въдицата на земята и отчаяно закрещях:

– Кмих! Почакайте! Върнете се! Забравих...

И Кмих се изгърколи от въздуха – радостен, с надежда в очищата – и започна да ме разпитва:

– Мен ли викахте, Павел, а? Искахте нещо да ми кажете? Измислихте още някакво удоволствие за мен?

– Не, Кмих, само исках да разбера далеч ли се намира вашата планета...

Погледът му угасна, лицето му се изопна, но той вежливо отговори:

– Не, съвсем наблизко. Секунда и половина с изключвателя срещу часовниковата стрелка от долу на горе.

– Поне на небето можете ли да я покажете?

Той сви рамена. Зададох му друг въпрос:

– А как е устроен изключвателят?

– Не зная. Та той... расте на храста.

– Е, добре. А как усвоявате енергията?

– Много добре! Когато чувствам необходимост – това е едно такова вътрешно усещане, – обръщам приемниците – той посочи ушите си – към слънцето и започвам да я потребявам.

– А какво протича тогава в организма?

– Става ти хубаво, леко, топло...

– А какви процеси стават при това? Химически, физически...

– Не зная... – Той явно бе огорчен и аз разбрах, че не трябва повече да го измъчвам, та той дори не е тройкаджия, от когото можеш да изцедиш някакви спомени...

– Благодаря, Кмих – казах аз. – Извинете, че ви върнах.

– Моля – все така вежливо както преди каза той, въртна изключвателя и изчезна.

Въздъхнах и запалих още една цигара. Да, малко нещо ще разкажа на учените. Жалко, но не особено. Кой знае защо, не бях много огорчен. Може би затова, че моята професия не беше да изучавам? Моята професия е да уча...

Вдигнах въдицата и по топлата прашна пътечка поех към къщи, където ме чакаше Толя Журавлик, седнал на двора и прегърнал кучето...

¹ Храст с отровни плодове. Бел. пр.

Топче самота ¹

Фантастичен разказ

Клифърд Саймък

Веднъж, когато Стария Моуз Ейбрамс търсеше из гората изчезналите си крави, намери пришълец. Моуз не знаеше, че е пришълец, но разбра, че пред него се намира живо, страдащо същество, а Стария Моуз, колкото и да го одумваха съседите, не беше от ония, които равнодушно могат да отминат в гората болен или ранен.

Съществото имаше ужасен вид – зелено, блестящо, с виолетови петна. Предизвикваше отвращение дори от разстояние двадесет фута. И от него се разнасяше зловоние.

Беше припъзляло, по-точно беше се опитало да припъзли в лещака, но така и не бе могло да се справи докрай с това: горната му част се скриваше в храстите, а тялото лежеше на поляната. Крайниците му – вероятно ръцете – от време на време леко драскаха по земята, като се опитваха да го изтеглят по-навътре в храстите, но вероятно съществото бе прекалено обезсилено, във всеки случай не можа да се придвижи повече нито на инч. И стенеше, но не много високо – също като тъжния вой на вятъра под покрива

на къща. Но в стенанията му се долавяше нещо повече от воя на зимен вятър – в него звучаха такова отчаяние и страх, че косите на Стария Моуз се изправиха.

Моуз доста дълго размишлява какво да прави с това същество, а след това още известно време събираше смелост, макар че повечето от познатите му, без да се замислят, биха признали, че храброст никога не му е липсвала. Впрочем в такава ситуация обикновената храброст не е достатъчна. Необходима е безразсъдна храброст.

Но пред него лежеше неизвестно страдащо същество и той, не можеше да го остави без помощ, затова Моуз се приближи до него, прилекна и макар че създаването изглеждаше ужасно, в грозотата му се таеше някакво необяснимо обаяние – със своята отблъскваща външност то сякаш омагьосваше. И от него се разнасяше ужасно, с нищо несравнимо зловоние.

Моуз обаче не беше гнуслив. Той съвсем не беше най-чистоплътният човек в околността. Откакто преди десет години бе умряла жена му, живееше съвсем сам в

занемарената си ферма и неговите методи на стопанисване даваха храна за клюките на местните сплетници. Най-много веднъж в годината той изгребваше купчина боклук от къщата, а през останалото време не пипваше нищо.

Затова миризмата на съществото го смути по-малко, отколкото би могло да се очаква, ако на негово място беше някой друг. Затова пък Моуз се смути от вида му и не посмя веднага да го докосне, а когато събра сили и най-сетне го направи, много се учуди. Очакваше, че ще е или студено, или лепкаво и хлъзгаво, а може би и едното, и другото. Но не позна. На пипане то беше топло, твърдо и чисто – Моуз сякаш се докосна до зеленото стъбло на царевица.

Провря ръка под болния, внимателно го измъкна от лещака и го обърна по гръб, за да погледне лицето му. Лице нямаше. Горната му част завършваше с удебеление, като стъблото на цвете, макар че тялото на съществото съвсем не беше стъбло. Край удебелението растяха ресни от пипалца, които се извиваха като червеи в консервена кутия. И точно в този миг Моуз едва не скочи и не хукна накъдето му видят очите.

Но издържа.

Клечеше, втрещен в безликостта на тези ресни от червеи; изстина, скова го страх,

пригади му се, а когато му се стори, че жалният вой издават червеите, му стана още по-гнусно.

Моуз беше упорит. Упорит и до голяма степен равнодушен. Но не и към страдащо живо същество.

Най-после, след като се пребори със себе си, вдигна съществото на ръце – и в това нямаше нищо особено, защото то беше леко. По-леко от тримесечно прасенце, прецени Моуз.

Със съществото на ръце се заизкачва по горската пътека към къщи и му се стори, че лошата миризма стана по-слаба. Вече не се страхуваше толкова, колкото в началото, и студът вече не сковаваше тялото му.

Защото съществото малко се беше поуспокоило и сега виеше по-тихо. Макар че Моуз не беше сигурен в това, от време на време му се струваше, че то се притиска към него, както изплашено малко дете, когато го вземат на ръце, се притиска до възрастния.

Стария Моуз стигна до постройките и постоя малко на двора, преценявайки къде да занесе съществото – в къщата или в бараката. Явно бе, че бараката е най-подходящото място за него, нали не беше човек – дори в кучето, котката или в болното агънце имаше повече човешко, отколкото в него.

Моуз обаче не се колеба дълго. Внесе го в къщата и го сложи в кухнята край печката, върху онова подобие на ложе, което наричаше креват. Внимателно и нежно го оправи, зави го с мръсно одеяло и като се приближи до печката, започна да разпалва огъня.

След това сложи стол до леглото и внимателно, с дълбок интерес се загледа в своята находка. Съществото вече почти беше притихнало и на вид изглеждаше много по-спокойно, отколкото в гората. Моуз го загърна с одеялото с такава нежност, че чак сам се учуди. Замисли се кои от припасите му биха могли да послужат за храна на съществото; впрочем дори и да знаеше, не беше ясно как би могъл да направи това – по всичко личеше, че то няма уста.

– Няма от какво да се тревожиш – на глас каза той. – Щом те донесох в къщи, всичко ще се оправи. Макар че не ми е много ясно как да ти помогна, но ще направя всичко, което е по силите ми.

Денят вече преваляше и като погледна през прозореца, видя, че кравите, които преди това беше търсил, са се прибрали сами.

– Време е да доя кравите и да свърша още някоя и друга работа – каза той на съществото, което лежеше на кревата.

Стария Моуз сложи още дърва в печката, за да стане в кухнята по-топло, още веднъж грижовно оправи одеялото, взе кофите за мляко и тръгна към бараката.

Нахрани овцете, свинете и коня и издои кравите. Събра яйцата и затвори курника. Напълни бака с вода.

След това се върна в къщата.

Вече се беше стъмнило и тъй като беше противник на електричеството, Моуз запали газовата лампа, която стоеше на масата. Дори бе отказал да подпише договора, когато Периферната електрическа компания прокарваше тук линия, и много от съседите му се бяха разсърдили. Ама на него не му пукаше от техните обиди.

Моуз погледна към лежащото в кревата същество. Външно изглеждаше, че е в същото състояние. Ако беше болно агънце или теленце, Моуз веднага щеше да прецени по-зле ли му е, или му е по-добре. Но сега беше безсилен.

Пригответи си скромна вечеря, наяде се и отново се замисли как да нахрани съществото и как да му помогне. Донесе го в къщата, стопли го, но дали това му е било от полза? Може би е трябвало да направи за него нещо друго? Това той не знаеше.

Моуз си помисли дали да не потърси някого, но само при мисълта, че ще трябва

да моли за помощ, без дори да знае в какво ще се състои тя, му стана противно. След това си представи как щеше да се чувства, ако той, измъчен и болен, би се озовал в неизвестен далечен край и никой не може да му помогне само защото не знае какво представлява.

Това най-сетне го накара да се реши и той тръгна към телефона. Но кого да извика: доктора или ветеринарния? Спря се на доктора, защото съществото се намираще в къщата. Ако то лежеше в бараката, щеше да се обади на ветеринарния.

Имаха местна телефонна линия, по която се чуваше отвратително, а тъй като Моуз не беше добре с ушите, използваше я твърде рядко. Понякога си казваше, че телефонът с нищо не е по-добър от другите нововъведения, които само тровят живота на хората, и неведнъж се беше заканвал да го изхвърли. Но сега беше доволен, че не го е направил.

Телефонистката го свърза с доктор Бенсън и двамата не се чуваха много добре, но Моуз все пак успя да обясни на доктора кой му се обажда и че му е необходима неговата помощ, а докторът обеща да дойде.

Моуз въздъхна с облекчение, закачи слушалката и постоя известно време, без да прави нищо. Но изведнъж го порази мисълта,

че в гората биха могли да останат и други такива същества. Той нямаше представа кои са те и какво правят тук, накъде са тръгнали, но нямаше и никакво съмнение, че този, който лежеше на леглото, е чуждоземец, пристигнал отдалеко. И разумът му подсказваше, че такива като него може да има няколко, нали по време на всеки далечен път е самотно и всеки човек – или всяко друго живо същество – предпочита да пътешествува в компания.

Той свали фенера от куката и като стъпваше тежко, излезе навън.

Нощта беше тъмна като хиляда черни котки и фенерът светеше много слабо, но за Моуз това нямаше значение – той познаваше фермата като петте си пръста.

Слезе по пътеката към гората. В този час тук беше страшно, но Стария Моуз не беше от тия, които се страхуват от нощната гора. Провирайки се през храсталаците с високо вдигнат фенер, за да освети по-голямо пространство, той огледа поляната, където намери съществото, но там нямаше никого.

Обаче намери нещо друго – нещо, което приличаше на огромна клетка за птици, изплетена от метални пръти, която бе заседнала в гъст лешников храст. Опита се да я извади, но тя беше заседнала толкова

здрavo в клоните на храсталака, че не можеше да я помръдне.

Огледа се, за да разбере откъде е дошла.

Над себе си видя счупени клони на дървета, през които си е пробивала път, а още по-нагоре студено сияеха звездите, които изглеждаха много далечни.

Моуз нито за миг не се усъмни, че съществото, което сега лежеше в леглото му край печката, се е появило тук в това невиджано плетено съоръжение. Наистина малко се поучуди, но не се задълбочи особено, тъй като цялата история изглеждаше толкова свръхестествена, че съзнаваше колко нищожни са шансовете му да намери някакво разумно обяснение.

Моуз се върна в къщи и едва беше успял да духне фенера и да го закачи на куката, когато се чу шумът от приближаваща кола.

Като стигна до вратата на къщата и видя застаналия на прага Моуз, лекарят малко се поразсърди.

– Не ми изглеждате на много болен – свадливо произнесе той. – Сигурно не ви е чак толкова лошо, че да ме карате да идвам до тук посред нощ.

– Ама аз не съм болен – рече Моуз.

– Тогава защо ми се обадохте? – попита докторът още по-сърдито.

– Имам болен в къщи – отговори Моуз. – Може би ще успеете за му помогнете. Аз бих опитал, но не зная как.

Докторът влезе в къщата и Моуз затвори вратата.

– Нещо мухлясало ли има у вас? – попита докторът.

– Не, той си мирише така. Отначало съвсем не се понасяше, ама сега вече малко посвикнах.

Лекарят забеляза съществото на кревата и тръгна към него. Отначало Моуз чу как той сякаш се задави и видя, че напрегнато се изпъна и застина на място. След това се наведе и започна внимателно да разглежда лежащото пред него създание.

Когато се изправи и се обърна с лице към Моуз, само безграничното изумление му попречи да се вбеси съвсем.

– Моуз! – кресна той. – Какво е това?!

– И аз не зная – отговори Моуз. – Намерих го в гората, беше му лошо, стенеше и не можех да го изоставя само.

– Предполагате, че се е разболяло?

– Знам, че е така – рече Моуз. – Трябва незабавно да му се помогне. Страхувам се, че умира.

Докторът отново се обърна към леглото, отгърна одеялото и тръгна за лампата, за да разгледа по-добре съществото. Огледа го от

всички страни, боязливо го бодна с пръст и многозначително цъкна с език, както умеят само лекарите.

След това отново покри съществото с одеялото и занесе лампата на масата.

– Моуз – проговори той, – с нищо не мога да му помогна.

– Но нали сте лекар!

– Аз лекувам хора, Моуз. Не ми е известно какво е това същество, но е ясно едно – то не е човек. Дори приблизително не мога да определя какво му е, ако изобщо в организма му нещо не е наред. А ако все пак бих могъл да му поставя диагноза, не бих знаел как да го лекувам, без да му причиня вреда. При това не съм сигурен, че това е животно. Много неща навеждат на мисълта, че е растение.

След това докторът попита Моуз къде е намерил съществото и той му разказа как е станало това. Но не спомена нито дума за клетката – дори само мисълта за нея му се струваше толкова фантастична, че не посмя да разкаже. Стигаше и това, че е намерил съществото и го е донесъл в къщата си, няма какво да говори за клетката.

– Чуйте какво ще ви кажа – започна докторът. – Това ваше същество не е известно на нито една от земните науки. Съмнявам се, че някога на Земята са

виждали нещо подобно. Лично аз не зная какво представлява и нямам намерение да си блъскам главата с този въпрос. На ваше място бих се свързал с Медисънския университет. Може би там някой ще познае какво е. Във всички случаи на тях ще им е интересно да се запознаят с вашата находка. Непременно ще искат да го изследват.

Моуз се приближи до бюфета, извади кутия от пури, почти догоре пълна със сребърни долари, и плати на доктора. Като се пошегува добродушно с тази му чудатост, докторът пусна монетите в джоба си.

Моуз със страшна упоритост признаваше само сребърните долари.

– В книжните пари има нещо незаконно – не веднъж беше казвал той. – Харесва ми да докосвам среброто и да чувам звъна му. В него се чувства сила.

Въпреки опасенията на Моуз, докторът си тръгна не чак в толкова лошо настроение. Като остана сам, Моуз премести един стол до леглото и седна.

„Колко е несправедливо – помисли си той, – че няма никой, който да може да помогне на такова болно същество, никой, който да знае каквото и да е средство да облекчи страданията му.“

Седнал между печката и леглото, Моуз слушаше как в тишината на кухнята силно тиктака часовникът и пращят дървата.

Той гледаше лежащото същество и изведнъж в него блесна почти безумната надежда, че то ще оздравее и ще живеят заедно. След като клетката му е изкривена, ще не ще, трябва да остане. И Моуз се надяваше, че така и ще бъде – дори сега в къща не се усещаше предишната самота.

Тогава внезапно осъзна колко самотно му е било. Докато беше жив Тоузър, все още можеше да се търпи. Опита да си наложи да вземе друго куче, но не можа. Защото не съществуваше на света куче, което би могло да му замени Тоузър, и дори само опитите да вземе друг пес му се струваха предателство. Разбира се, можеше да си вземе котка, но тогава пък често щеше да си спомня за Моли – тя много обичаше тези животни и до самата ѝ смърт в къщата непрекъснато се мотаеха по две-три от тях.

А сега остана сам. Един на един с фермата си, с ината си и със сребърните си долари. Докторът, както и всички останали, смяташе, че освен в кутията от пури в бюфета Моуз няма друго сребро. Нито една жива душа не знаеше за съществуването на желязното котле, пълно догоре с монети, което беше скрил под дъските на пода в

гостната. При мисълта как е изиграл всички съседни, Моуз се изхили. Много би дал, само да погледне лицата им, ако надушат за това. Той никога няма да им каже. Ако им е съдено да узнаят, ще минат без него.

Той седеше, клюмайки, докато в края на краищата така си и заспа на стола, с отпусната върху гърдите брада, обгърнал се с ръце, сякаш искаше да запази топлината.

Когато се събуди, в предутринния мрак на масата слабо мъждукаше лампата, в печката дървата догаряха, а пришълецът беше мъртъв.

Че съществото е умряло, не будеше съмнение. То беше изстинало и се бе изпънало, а повърхността на тялото му бе станала твърда и бе започнала вече да изсъхва – така, когато спре да расте, стъблото на царевицата изсъхва от вятъра в полето.

Моуз го покри с одеялото и макар че още беше рано да започва обикновената си работа във фермата, излезе и направи всичко, което беше необходимо.

След закуска стопли вода, изми се, избърсна се – за първи път от много години не в неделя. След това облече единствения си приличен костюм, приглади косите си, изкара стария полуразпаднал се автомобил от гаража и потегли към града.

Намери Ейб Денисън, чиновника от муниципалитета, който едновременно беше и секретар на управата на гробището.

– Ейб – рече Моуз, – искам да купя парцел на гробището.

– Нали вече си имате парцел! – опъна се Ейб.

– Той е семейният – възрази Моуз. – Там има място само за мен и за Моли.

– Че защо ви е още един? – попита Ейб.

– Намерих някого в гората – каза Моуз. – Занесох го в къщи и миналата нощ той умря. Искам да го погребя.

– Ако сте намерили в гората покойник, трябва да съобщите за това на следователя или на шерифа – предупреди го Ейб.

– Всичко по реда си – рече Моуз, без да има никакво намерение да го прави. – Та какво става с парцела?

И като свали от себе си всякаква отговорност за тази съмнителна сделка, Ейб му продаде място на гробището.

След покупката на парцела Моуз тръгна към погребалното бюро на Албърт Джоунс.

– Ал – рече той, – смъртта посети моя дом. Покойникът не е от тукашните места, намерих го в гората. Няма изгледи, че са му останали никакви роднини, и аз трябва да се погрижа за погребението му.

– А имате ли смъртен акт? – попита Ал, който не страдаше от лицемерната деликатност, присъща на по-голямата част от служителите в погребалните бюра.

– Не.

– Повикахте ли лекар?

– Миналата нощ дойде док Бенсън.

– Той би трябвало да издаде акта. Ще му се обадя.

Той се свърза по телефона с доктор Бенсън и след като поговориха малко, почервеня като рак.

Най-сетне ядосано тръшна слушалката.

– Не зная с каква цел правите всичко това – злобно се нахвърли той върху Моуз, – но док казва, че вашият покойник изобщо не е човек. Аз не се занимавам с погребения на котки, кучета или...

– Това не е котка и не е куче.

– Не ми пука какво е! За да се заловя с организирането на погребение, ми е необходим покойник човек. Да, между другото, хич не си мислете, че ще можете да го заровите сам в гробището. Това е незаконно.

Силно обезсърчен, Моуз излезе от погребалното бюро и бавно се затътри към хълма, където се намираше единствената църква в градчето.

Намери пастора в кабинета му, където той се трудеше над проповедта си. Моуз седна на крайчеца на стола, като нервно въртеше доста вехтата си шапка в обезобразените си от работа ръце.

– Пасторе – произнесе той, – искам да ви разкажа всичко както си беше, от начало до край. – И му разказа. – Не зная какво е това същество – добави. – Струва ми се, че никой не знае. Но то почина и трябва да се погребее както си му е ред, а нищо не излиза. Не мога да го погребя в гробището и сигурно ще трябва да му намеря някакво място във фермата. Та си помислих дали няма да се съгласите да дойдете и да кажете две думи над гроба.

Пасторът потъна в дълбок размисъл.

– Много съжалявам, Моуз – рече той накрая. – Мисля, че това е невъзможно. Никак не съм сигурен, че църквата ще одобри подобна постъпка.

– Нека да не е човешко същество – каза Стария Моуз, – но нали и то е божие създание.

Пасторът помисли още малко и дори изказа известни съображения на глас, но в резултат все пак стигна до извода, че не може да направи това.

Моуз слезе от хълма при колата си и потегли към къщи, като по пътя си мислеше какви зверове се срещат все пак сред хората.

Като се върна във фермата, той взе кирка и лопата, излезе в градината и там, в ъгъла, изкопа гроб. После отиде в гаража за дъски, за да скове ковчег, но се оказа, че последните му дъски са отишли за поправката на свинарника.

Моуз се върна в къщата и прерови скрина, който беше в една от задните, вече от много години празни стаи, за да намери чаршаф за саван, след като няма ковчег. Не намери чаршаф, но сред парцалите му попадна стара ленена покривка. Помисли си, че и тя ще свърши работа, и я занесе в кухнята.

Отметна одеялото, погледна мъртвото същество и в гърлото му сякаш заседна топка – представи си в каква самота е умряло и колко далече от родината си, и че в последния му час край него не е имало нито един съплеменник. И то беше съвсем голо – никаква дреха, никакъв багаж, нищо, което Моуз би могъл да си остави за спомен.

Разстла покривката на пода до леглото, вдигна съществото на ръце и го положи върху парчето бял плат. И в този миг забеляза в тялото му джоб – ако, разбира се, това беше джоб, – нещо като цепка с клапан в самия център на тази част от тялото, която

вероятно са били гърдите му. Моуз прекара ръка отгоре по джоба. В него се напипваше нещо твърдо. Той дълго клеча до трупа, без да знае какво да прави. Най-сетне се реши, пъкна пръстите си в цепнатината и извади намиращия се в джоба предмет. Беше топче, малко по-голямо от тенисна топка, направено от опушено стъкло или от някакъв подобен на стъкло материал. Все още клекнал, той дълго гледа топчето, после стана и тръгна към прозореца, за да го разгледа по-добре.

В него нямаше нищо особено. Беше обикновено топче от опушено стъкло, на пипане също толкова грапаво и мъртво, колкото и тялото на самото същество.

Моуз поклати глава, занесе топчето обратно, сложи го там, откъдето го беше извадил, и внимателно уви трупа в покривката. Изнесе го в градината и го положи в ямата. Застана до гроба, произнесе тържествено няколко подобаващи за случая думи и запълни ямата с пръст.

Отначало се канеше да направи над гроба хълмче и да постави кръст, но в последната минута размисли. Нали ще се изсипят любопитни. мълвата ще се разнесе из цялата околност и тези типове ще пристигнат тук, за да зяпат гроба, в който е погребал намереното в гората същество. И за да не се досети никой къде го е заровил, ще трябва

да мине без хълмче и без кръст. „Може така да е по-добре“ – каза си той. Нима знаеше какво да напише или да изреже на кръста?

Вече беше превалило пладнe и Моуз огладня, но не прекъсна работата си, за да се нахрани, тъй като още не бе свършил всичко. Отиде на ливадата, хвана Бес, впрегна я в каруцата и слезе в гората.

Там той върза Бес към заседналата в храстите клетка и конят без усилие я измъкна. След това натовари клетката на каруцата, докара я хълма, внесе я в гаража и я скри в най-далечния ъгъл, до ковашката пещ.

Като свърши с това, той впрегна Бес в плуга и преора цялата градина, макар че нямаше никаква нужда. Затова пък сега навсякъде земята беше прясно изорана и никой не би могъл да открие мястото, където е изкопал гроба.

И точно когато вече свършваше да оре, спря кола и от нея слезе шерифът Дойли. Шерифът беше доста сладкодумен човек, но не от тези, които обичат да разтягат локуми. Той веднага пристъпи към същността.

– Чух – рече той, – че си намерил нещо в гората.

– Така е – съгласи се Моуз.

– Казват, че това същество е умряло в къщата ти.

– Добре сте чули, шерифе.

– Моуз, бих искал да го погледна.

– Няма да стане. Погребах го. И няма да кажа къде.

– Моуз – произнесе шерифът, – нямам желание да ти причинявам неприятности, но си нарушил закона. Не може да се прибират ей така от гората хора и после да се закопават, ако изведнъж им хрумне да умрат в къщата ти.

– Вие говорихте ли с док Бенсън?

Шерифът кимна.

– Док каза, че никога нищо подобно не е виждал. Че това не е било човек.

– В такъв случай – каза Моуз – нямате работа тук. Щом не е бил човек, значи не е извършено престъпление срещу личността. А ако съществото не е принадлежало на никого, няма престъпление и срещу собствеността. Засега никой не е заявявал, правата си върху него, нали?

Шерифът си почеса брадата.

– Никой. Май че си прав. А къде си изучил законите?

– Никога не съм изучавал никакви закони. Изобщо през живота си не съм изучавал нищо. Просто разсъждавам трезво.

– Док нещо говореше за учените от университета – че може да проявят желание да погледнат находката ти.

– Вижте какво, шерифе – рече Моуз. – Това същество се появи тук отнякъде и тук умря. Не зная откъде е дошло и какво е било, пък и не искам да зная. За мен беше просто живо същество, което се нуждаеше от помощ. Като живо то се държа с достойнство, а като умря, ни задължи да се отнесем с уважение към него. Когато отказаха да го погребат както си му е ред, аз сам направих всичко, което бе по силите ми. Нямам повече какво да кажа.

– Добре, Моуз – рече шерифът, – нека бъде по твоemu.

Той се обърна и бавно тръгна към колата си. Изправен до впрегнатата в плуга Бес, Моуз гледаше след него. Пренебрегвайки правилата, шерифът от място дръпна на голяма скорост и изглеждаше, че не на шега се е ядосал.

Когато Моуз прибра плуга в бараката и заведе коня на пасището, вече беше дошло време за вечерните работи.

Като се справи със стопанството, той си приготви вечеря, нахрани се, седна до печката и се заслуша как в тишината на къщата силно тиктака часовникът и пращи огънят.

През цялата нощ в дома му беше самотно.

На следващия ден следобед, когато ореше полето за царевицата, пристигна един

репортер и като стигна редом с Моуз до края на браздата, подхвана разговор. На Стария Моуз този репортер не се хареса особено. Прекадено нахално се държеше и задаваше някакви идиотски въпроси. Затова Моуз млъкна и почти нищо не му каза.

След няколко дни се появи някакъв професор от университета и показа на Моуз статия, която бил написал репортерът след като се върнал от фермата. В тази статия той злобно бе осмял Моуз.

– Много съжалявам, че е станало така – каза професорът. – Тези вестникари са много безотговорни хора. Аз на ваше място не бих се засягал от писанията им.

– Все ми е едно – измърмори Моуз.

Професорът го затрупа с въпроси и особено подчерта колко важно е за него да погледне трупа на съществото.

Но Моуз само поклати глава.

– То почива в мир – каза той. – Няма да го тревожа.

И ученият си отиде негодуващ, като впрочем външно запази достойнство.

През следващите дни край фермата минаваха някакви хора, по-любопитните безделници дори обикаляха между постройките, появиха се и някои от съседите, които Моуз не беше виждал от месеци. Но разговорите му с всички бяха кратки, затова

скоро го оставиха на мира и той продължаваше да обработва земята си, а в къщата както и преди беше самотно.

Отново започна да си мисли дали да не си вземе куче, но като си спомни за Тоузър, не можа да се реши.

Веднъж, докато работеше в градината, откри, че от земята над гроба се е показало някакво растение. То изглеждаше много необикновено и първото желание на Моуз беше да го отскубне.

Но размисли, защото растението го заинтересува. Никога не беше виждал нищо подобно и реши да го остави малко да порасне и да види какво е. Беше плътно, месесто растение, с дебели засукани листа и с нещо му напомняше заешкото ухо, което се появяваше в гората с настъпването на пролетта.

Веднъж пристигна още един посетител, най-странният от всички. Той беше тъмнокош енергичен мъж, който заяви, че е президент на клуба на летящите чинии. Поинтересува се рали Моуз е разговарял с намереното в гората същество и съдейки по всичко, беше ужасно разочарован, когато му отговори отрицателно. След това го попита дали случайно не е намерил апарата, с който съществото е дошло тук, и в отговор Моуз излъга. Като гледаше как непознатият

вилнее, Моуз се изплаши, че току-виж му хрумнало да обискира фермата, а тогава сигурно ще намери клетката, скрита в далечния ъгъл на гаража край ковашката пещ. Но вместо това неканеният гост се впусна в пространни разсъждения за вредата от скриването на жизненоважни сведения.

Като почерпи от тази лекция всичко, което бе възможно, Моуз влезе в къщата и извади иззад вратата пушката. Президентът на клуба на летящите чинии бързо се сбогува и се омете.

Животът във фермата си вървеше по реда: свърши работата на царевичното поле и започна коситбата, а през това време в градината продължаваше да расте неизвестното растение, което започна да придобива по-определена форма. Стария Моуз не повярва на очите си, когато веднъж видя на какво му прилича, и оттогава прекарваше много вечерни часове в градината, като разглеждаше растението и се питаше дали не се е смахнал от самотата.

Една прекрасна сутрин видя, че растението го чака пред вратата. Разбира се, би трябвало да се учуди, но всъщност това не стана, защото бе живял редом с него, много вечери го беше гледал и макар да се страхуваше да признае дори пред самия

себе си, дълбоко в душата си разбираше какво е това.

Пред него стоеше съществото, което бе намерил в гората, но не болно и жално стенещо, не умиращо, а младо и пълно с живот.

И все пак не беше съвсем същото като преди. Моуз се вгледа в съществото и видя онези едва доловими нови черти, които биха могли да се обяснят с разликата между старец и юноша или между баща и син, или да бъдат отнесени за сметка на измененията в еволюционния модел.

– Добро утро – рече Моуз, без ни най-малко да се учуди, че заговаря съществото, сякаш в това нямаше нищо необикновено. – Радвам се, че се върна.

Съществото, което стоеше на двора, не му отговори. Но това нямаше значение – Моуз и не очакваше да се отзове. За него беше важно само това, че сега вече има с кого да си поговори.

– Аз тръгвам. Имам да свърша някои неща – рече Моуз. – Ако искаш, да вървим заедно.

То тръгна подире му, като наблюдаваше как работи, и Моуз разговаряше с него, което беше несравнимо по-приятно, отколкото да разговаря сам със себе си.

На закуска му сложи отделна чиния и приближи до масата още един стол, но се

оказа, че съществото не може да се възползува от него, тъй като тялото му не се свиваше.

И то не ядеше. Отначало това го огорчи, тъй като беше гостоприемен стопанин, но после съобрази, че такъв едър и силен младеж има достатъчно акъл в главата си, за да се погрижи за себе си, и че той, Моуз, явно няма защо да се тревожи за удовлетворяването на жизнените му потребности.

След закуска излязоха в градината и както и трябваше да се очаква, растението го нямаше там. На земята лежеше само опадалата набръчкана обвивка, същата, която бе служила на стоящото до него същество за люлка.

Оттам Моуз отиде в гаража и като видя клетката, съществото стремително се втурна към нея и започна да я оглежда. След това се обърна към Моуз и като че ли направи умолителен жест.

Моуз се приближи до клетката, хвана с две ръце един от огънатите пръти, а съществото, което стоеше до него, хвана с пипалата си същия прът и започнаха заедно да го изправят. Но безуспешно. Наистина, успяха малко да го изправят, но не беше достатъчно, за да получи прътът първоначалната си форма.

Те стояха и се гледаха един друг, макар че думата „гледаха“ едва ли е подходяща за случая, тъй като съществото нямаше очи и нямаше с какво да гледа. То някак неразбрано размахваше пипалата си и Моуз не можеше да проумее какво се опитваше да му обясни. След това съществото легна на пода и показа как прътите на клетката се прикрепват към основата ѝ.

Макар че Моуз скоро схвана как действа механизъмът на закрепването, така и не можа да проумее докрай принципа му. И наистина не можеше да се разбере защо действа именно по този начин.

Първо прътът трябваше да се натисне с определена сила, която да се приложи под точно определен ъгъл, и тогава той леко поддаваше. След това отново трябваше да се натисне, пак прилагайки строго определена сила, но вече под друг ъгъл, и прътът поддаваше още малко. Това се правеше три пъти, след което той се откачаше от клетката, макар че, бог му е свидетел, Моуз не би могъл да обясни защо става така.

Моуз разпали ковашката пещ, добави въглища и започна да раздухва огъня с меховете, а съществото неотстъпно следеше действията му. Но когато взе пръта и се нахвана да го пхне в огъня, то застана между

него и пещта. Тогава Моуз разбра, че прътът не бива да се нагрива, преди да се изправи, и го прие като нещо обикновено. „Съществото сигурно по-добре знае как се прави това“ – каза си той.

И като се отказа от огъня, отнесе студения прът на наковалнята и започна да го изправя с чука, а през това време съществото с жестове се опитваше да му покаже каква форма трябва да му придаде. Тази работа отне доста време, но накрая прътът бе изправен именно така, както искаше съществото.

Моуз мислеше, че доста ще има да си поиграят, докато сложат пръта обратно, но той моментално се хлъзна в паза.

След това извадиха друг прът и сега работата тръгна по-бързо, защото Моуз вече й посвикна. Но това беше тежка, изморителна работа. Трудиха се до вечерта и изправиха само пет пръта.

Бяха им необходими цели четири дни, за да изправят всички пръти на клетката и през всичкото време тревата оставаше неокосена. Но Моуз никак не се тревожеше. Сега вече имаше с кого да си поговори и самотата напусна дома му.

Когато изправиха всички пръти и ги сложиха в пазовете, съществото се провря в клетката и се зае с някакво странно нещо,

прикрепено към тавана, което на вид приличаше на кошничка със сложна плетка. Докато го наблюдаваше, Моуз реши, че тази кошничка е нещо като автомобилен мотор.

Изведнъж съществото стана неспокойно. То обходи целия гараж, за да намери нещо, но изглежда, търсенето му не се увенча с успех. върна се при Моуз и в жестовете му старецът долови отчаяние и молба. Той му показва желязо и стомана; като порови изкутията, в която държеше гвоздеи, щипки, втулки, парчета метал и различни дреболии, извади оттам месинг, мед и дори парче алуминий, но на съществото не му трябваше това.

И Моуз се зарадва – малко го беше срам, но се зарадва.

Той разбираше, че когато клетката бъде поправена, съществото ще го напусне. Характерът му беше такъв, че не можеше да му попречи да я поправи или да му откаже помощта си. Но сега, когато се оказа, че вероятно клетката няма да стане, почувствува огромно облекчение.

Така съществото ще бъде принудено да остане с него и той ще има с кого да си говори, а от къщата му ще си отиде самотата. „Колко прекрасно би било – помисли си той – отново да имам до себе си

живо същество.“ А това създание беше почти толкова добър приятел като Тоузър.

На следващото утро, докато приготвяше закуската, Моуз се протегна към горната полица на бюфета за овесените ядки, бутна с ръка кутията от пури и тя падна на пода. Търколи се на една страна, капакът ѝ се отвори и доларите се пръснаха из цялата кухня.

С крайчеца на окото си Моуз забеляза как съществото се втурна да догони една от монетите. Като я хвана, то се обърна към Моуз и от кълбото червеи на темето му се дочу някакво дрънчене.

То се наведе, грабна още няколко монети и като ги притисна към себе си, изпълни нещо като джига², а сърцето на Моуз се сви – той изведнъж осъзна, че съществото е търсило толкова настойчиво не нещо друго, а сребро.

Моуз застана на колене и му помогна да събере останалите долари. Те ги прибраха обратно в кутията от пури и Моуз я даде на съществото.

То пое кутията, претегли я в ръцете си и явно се огорчи. Изсипа доларите на масата и ги подреди на купчинки, а Моуз виждаше, че е дълбоко разочаровано.

„Ами ако съществото не е търсило никакво сребро? – помисли Моуз. – Може да е

сгрешило, като е приело среброто за някакъв друг метал.“

Моуз свали овесените ядки, изсипа ги в тенджерата с водата и я сложи на печката. Когато кашата и кафето бяха готови, той ги занесе на масата и започна да закусва.

Съществото все още стоеше от другата и страна и подреждаше купчинките сребърни долари ту така, ту иначе. И сега, като вдигна крайника си над тях, то даде да се разбере, че му трябва още монети. Ето толкова купчинки, и всяка купчинка трябва да бъде толкова висока.

Като че гръм удари Моуз и ръката му с лъжицата овесена каша замря на половината път до устата му. Той си помисли за другите долари, с които беше пълно желязното котле, скрито под пода на гостната. И все не можеше да се реши да ги даде – това бе единственото, което му беше останало, ако не се смята съществото. И той не беше в състояние да се раздели с тях, нали тогава съществото ще може да поправи клетката и също ще го напусне.

Без да усеща никакъв вкус, той дояде кашата и изпи две чаши кафе. И през цялото време съществото стоеше пред него и му показваше още колко монети са нужни.

– Не мога да ти ги дам – рече Стария Моуз. – Направих всичко, което можеше да

очаква едно живо същество от друго, каквото и да е то. Намерих те в гората, стоплих те и ти дадох покрив. Опитах се да ти помогна, а когато нищо не излезе, защитих те от всички онези хора. И не те изкубнах от земята, когато отново започна да растеш. Нима очакваш, че вечно ще ти правя добро?

Но думите му само клатеха въздуха. Съществото не ги чуваше, а себе си така и не успя да убеди.

Стана от масата и тръгна към гостната, а съществото се втурна след него. Той вдигна дъските на пода, извади котлето и съществото, като видя какво има вътре, в огромната си радост се обгърна с пипала.

Занесоха монетите в гаража и като раздуха огъня в пещта, Моуз сложи котлето отгоре и започна да топи събраните с такъв труд пари.

От време на време му се струваше, че не е в състояние да довърши работата, но все пак се справи.

Съществото извади кошничката от клетката, постави я до пещта, гребна с желязното черпаче разтопено сребро и започна да го налива в определени гнезда на кошничката, като внимателно му придаваше с чукче необходимата форма.

Това продължи дълго, тъй като работата изискваше голяма точност, но настъпи

времето, когато тя свърши, а сребро почти не остана. Съществото внесе кошничката в клетката и я закрепил на мястото ѝ.

Когато излезе от обора с две кофи мляко, Моуз видя, че съществото го чака. То го последва в къщата и през цялото време се въртеше наоколо му, а той се опитваше да разговаря с него. Но не му беше до разговори. Нито за миг не можеше да забрави, че съществото ще го напусне, и радостта от общуването беше отровена от ужаса пред предстоящата самота.

Нали за да разнообрази поне малко тази самота, той остана без пари.

През нощта, докато лежеше в леглото, започнаха да му идват странни мисли. Представи си друга самота, още по-страшна от тази, която познаваше в запустялата си ферма – ужасната, безпощадна самота в междузвездните пустини, тревожната самота на този, който търси някакво място или някакво живо същество, и макар мъгливият образ на търсеното едва да се очертава в съзнанието, той непременно ще намери това, към което се стреми, и то е най-важното.

Никога в главата му не бяха идвали такива странни мисли и той внезапно разбра, че те съвсем не са негови мисли, а на онзи, на другия, който е в стаята.

Напрегна цялата си воля и се опита да стане, но не можа. За миг вдигна глава, но веднага я отпусна обратно на възглавницата и дълбоко заспа.

На следващата сутрин, след като Моуз закуси, двамата отидоха в гаража и измъкнаха клетката на двора. Тайнственото неземно съоръжение стоеше там в студената и ярка светлина на утрото.

Съществото се приближи до клетката и се нахвана да се провери между два пръта, но изведнъж спря, върна се и отиде до Стария Моуз.

– Прощавай, приятелю – каза Моуз. – Ще ми липсваш.

Нещо странно започна да му щипе в очите.

Онзи му подаде на прощаване едно пипало и като го хвана, Моуз почувствува, че в него има някакъв предмет, нещо кръгло и гладко, което премина от пипалото на съществото в ръката на Моуз.

То дръпна пипалото си, бързо се приближи до клетката и се промъкна вътре. Протегна се към кошничката, нещо блесна и клетката изчезна. Моуз стоеше сам в задния двор, втренчен в мястото, където вече нямаше клетка, и си спомняше какво е чувствувал или мислил – или чувал? – миналата нощ, докато лежеше в леглото.

Изглежда, съществото е вече там, в безизходната самота на междузвездните пространства, където отново търси някакво въгълче или предмет, или друго живо същество, и смисълът на това не е дадено да бъде постигнат от човешки разум.

Моуз бавно се обърна към къщата, за да вземе кофите и да отиде да дои кравите.

Тогава се сети за предмета, който държеше в ръката си, и вдигна все още здраво стиснатия си юмрук. Разтвори пръсти – в дланта му лежеше малко кристално топче, същото като онова, което намери е гънката–джоб на погребания в градината труп. Само с една разлика – първото топче беше мъртво и матово, а в това просветваше жив отблясък на далечен пламък.

Докато го гледаше, Моуз почувствува такова необикновено щастие и покой, каквито рядко му се бе случвало да изпитва по—рано. Сякаш го заобикаляха много хора и всички бяха приятели.

Закри топчето с ръка, а щастieto не си отиваше и това беше необяснимо – нямаше обяснение защо е щастлив. Съществото го беше напуснало, той беше останал без пари и нямаше приятели, но кой знае защо, му беше хубаво и радостно.

Сложи топчето в джоба си и пъргаво закрачи към къщата. Сви напуканите си устни

и започна да си свирука, а трябва да се каже, че много, много отдавна и на ум не му беше идвало такова желание.

„Може би съм щастлив – мина му през главата, – защото, преди да изчезне, съществото все пак ми стисна ръката за сбогом.“

Е, а подаръкът, колкото и да беше малък, колкото и евтина дреболия да беше, представляваше ценност заради това просто и светло чувство, което бе събудил в него. Много години бяха изминали, откакто някой се бе сецал да направи подарък на Моуз.

* * *

В бездънните дълбини на вселената е самотно и тъжно без Приятеля. Кой знае кога ще се сдобие с друг.

Може би беше постъпил неразумно, но този стар дивак бе толкова трогателно добър, толкова несръчен, жалък и така искаше да му помогне. А този, чийто път е далечен и стремителен, трябва да пътува без багаж. Нямахше нищо друго, което да подари на стареца за спомен.

¹ Оригиналното заглавие на разказа е „Смърт в къщата“ – Б. пр.

² Национален английски танц (б. ред.).

Да летуваме при баба

Научно-фантастичен разказ

Жужана В. Наги

Каскета тържествено се повдигна и се спря във въздуха. Мисис Мозер опипа още топлата си току-що направена фризура и хвърли бърз поглед на салона.

– О, скъпа, колко е сполучлива новата ти прическа! – измърмори един познат женски глас зад гърба ѝ. – Винаги съм казвала на мъжа си, че това е най-добрият салон в града...

Мисис Мозер се обърна и кимна усмихнато.

– Аз идвам тука вече години наред – продължи жената. – само това е неприятно, че доста трябва да се чака, защото тази автомати за прически са вечно заети. Представи си само, вече шест минути чакам за един скапан апарат. Ама какво да се прави – красотата изисква жертви...

– Извинявай, Нелике – пооправи опънатата си блуза мисис Мозер, – трябва да побързам, защото днес пътуваме. Отиваме на почивка с децата. – И тя важно нагласи очилата на носа си.

– О! – погледне я учудено Нелике. – И къде ще ходите тази година? Може би на

Марс или на някой от спътниците на Сатурн? Тези екзотични места са толкова модерни напоследък!

Мисис Мозер хвърли поглед наоколо и след кратка пауза отговори с тон, малко по-висок, отколкото беше необходимо:

– Ще ходим на село. Ще заведем децата при баба им.

– О, чудесно! – възкликна Нелике. – Колко мило!

– И миналата година бяхме там. Честно казано, прекарахме великолепно. Моят психиатър ми го препоръча. И най-вече на децата. Каза, че за правилното развитие на личността им е необходима селска обстановка, пълна свобода.

В очите на Нелике проблясна лъч на завист. Устните ѝ се извиха в изкуствена усмивка.

– Е, да, който може да си го позволи!...

Мисис Мозер не обърна внимание на забележката и като кимна за довиждане, излезе от фризьорския салон.

Юлското слънце напичаше безпощадно изсъхналите улици на града. Асфалтът

поглъщаше лъчите, загреваше се и излъчваше адска топлина. Къщите сякаш се бяха нажежили до бяло; пердетата навсякъде бяха спуснати, като че къщите бяха затворили очи пред ослепителната светлина.

Мисис Мозер беше седнала на капака на един куфар и оплакваше обезформилата се от изпотяването коса. През това време мистър Мозер кротко подреждаше огромните чанти в багажника на колата.

Двете деца с викове и крясъци подскачаха насам-натам между готовите куфари, като се възползуваха от изтощението на майка си и от търпението, което беше принудена да проявява поради това, че нямаше вече сили да се разправя с тях.

– Господи, само веднъж да стигнем там! – въздъхна мисис Моаер. Тънката, но все пак достатъчно плътна за горещото време рокля, бе прилепнала към пълното ѝ тяло, като още повече подчертаваше безполезността на пазената вече седмици наред диета.

– Остана още само това. – И niskият плешив червендалест мъж посочи стария куфар, на който беше седнала жена му. Беше вече много изморен, а в зачервените му очи се четеше сякаш молба за прошка, чувство за вина. – И него трябва да прибере в багажника.

Мисис Мозер се изправи тежко и с дълбока въздишка. Полуделите деца едва не я повалиха на земята. Намести се на една седалка и включи климатичната инсталация.

Двете деца с крясък хлопнаха вратата след себе си.

Колата се повдигна и увеличавайки постепенно скоростта си, пое по пътя, който извеждаше извън града.

Дългият път премина без никакви произшествия.

Всички още отдалеч забелязаха кирпичената къщурка със сламен покрив, голия, напечен от слънцето двор с дървената ограда наоколо, трите кокошки, които кълвяха там, и схлупените стопански постройки. Всичко това напомняше малък зелен оазис сред пустинята. В цялата тази гледка имаше нещо толкова мило и трогателно. Всички насочиха погледите си натам.

– Там е, аз първи я видях! – извика деветгодишният Роли.

– Не-е-е... Не е вярно! – възпротиви се петгодишната Агнес. – Баба! Баба! Аз я видях преди теб!

Роли се протегна от задната седалка и сграбчи русата къдрава коса на момиченцето. То извика силно и посочи с пръстче:

– И все пак аз я видях преди теб. Баба е моя!

– Тихо, защото веднага се връщаме обратно! – изръмжа неубедително мисис Мозер, докато съпругът ѝ много ловко наместваше колата в гаража.

Бабата стоеше наред двора. На лицето и бе изписана добродушна усмивка. Старческите ѝ ръце бяха отпуснати до широката рокля. Носеше престилка на дребни шарки и шапка, на която бяха закичени цветя.

Когато всички наизскачаха от колата, тя пристъпи напред и протегна ръце към тях. Двете деца с викове се втурнаха към нея, като се блъскаха като две побеснели жребчета .и разравяха ситния прах по двора.

– Здравей, бабо! – извикаха в хор децата и се втурнаха в ниската прохладна стая.

Мисис Мозер слезе от колата и поздрави старицата.

– Милите ми, колко се радвам! – пророни развълнувано бабата, избърса очи с измачканата си носна кърпа и се затътри след тях в мрачната стая. Седна в ъгъла, отпусна в скута си набръчканите си ръце и тежко въздъхна. Загледа се с умиление в двете деца, които не спираха да пият от ароматното какао, като се заливаха целите.

– Яжте, милите ми, яжте! – кимаше им тя усмихнато.

Мисис Мозер се запъти към чешмата в двора и постави ръце под прясната студена вода.

– Деца, не се правете на прасета! – каза тя през рамо. – Измихте ли си вече ръцете.

– Ау-у! – момиченцето скочи от стола и изкрещя с всичка сила: – Мамо-о! – От рокличката му на тъмни капчици се стичаше какао. Вкопчи се в роклята на майка си: – Той ме поля!

– Не е вярно, тя беше! – възрази момченцето, като не преставаше да се хили.

– Той беше! – извика момиченцето.

– Не е вярно!

– Да, да!

– Не!

Мисис Мозер се обърна към старата жена.

– Донеси. ако обичаш, един парцал.

Старицата поклати глава, стана и бавно се затътри към съседното помещение. След малко се върна със стара бяла дрешка в ръцете.

– Ела, милото ми, няма страшно. Ще я махнеш и баба ще ти я изпере – опита се да развесели момиченцето. След това с треперещи ръце обра от намокрената му рокличка трохите от курабиите.

След закуска тя разтреби масата и седна на верандата пред къщичката. Оттам гледаше двете деца, които със зачервени лица гонеха кокошките из двора.

Мисис Мозер седна до нея на пейката и със задоволство загледа и тя буйните си дечица.

– Виждаш ли от какво имат нужда, за да могат да са налудуват на воля – каза тя развълнувано. – Малко движение, свобода и този великолепен въздух; изобщо цялата обстановка тук се отразява много добре на здравето им...

Старицата усмихнато поклати глава. В погледа ѝ се долавяше много нежност, когато гледаше как момченцето дава ритници на шарения котарак, докато Агнес дърпа сивата му опашка.

Мисис Мозер се засмя.

– Гледай колко са милички! Знаеш ли, ето това им липсва на днешните деца. Една котка, няколко кокошки или друго някакво домашно животно. За да се научат да се занимават с тях, да се грижат за тях, да се привържат към нещо. Моят психиатър ми каза, че всичко това е от много голямо значение за тяхното развиване в тази възраст. Така обществото ще може да има здрави, демократични основи. – И тя дълбоко

въздъхна. – Горките, там, в това бетонно царство, къде могат да видят подобно нещо...

– Гладна съм! – захленчи момиченцето и донесе пред тях цяла кошница яйца. Постави я не края на една купчина дърва и започна оттам да мята съдържанието ѝ в открития кладенец.

– Ще приготвям вечерята, милички! – надигна се старицата, на уста с неизменната усмивка, и с бавни, уморени стъпки са затътри в кухнята.

От чистия въздух на село след вечеря всички бързо заспаха. Рано сутринта ги събуди кукуригането на петлите.

Мисис Мозер седна сънено в леглото и се огледа. Мъжът ѝ вече беше станал. Потърси пипнешком очилата си. Пръстите ѝ се плъзнаха по цялата масичка; бръкна и в чекмеджето, след това опипом излезе на верандата. Мистър Мозер беше седнал удобно на един плетен стол и четеше вестник.

– Не си ли виждал очилата ми? – попита, примигвайки, мисис Мозер. С разрошената си, парнала върху лицето коса, с развятата бледосиня нощница и с протегнатите напред ръце тя съвсем приличаше на призрак. – Спомням си, че снощи ги оставих тук.

Мистър Мозер бе толкова увлечен от това, което четеше, че дори не я погледна.

– Чуваш ли, Джон! Погледни, ако обичаш!
– кресна грубо мисис Мозер.

Съпругът ѝ стреснато вдигна очи от вестника.

– Остави ги в стаята, мила – отговори той и отново зачете.

– Щом ти казвам, че съм ги оставила тук, значи тук съм ги оставила!

Мистър Мозер стана с отегчение и започна да търси по масата. Погледна под списанията, повдигна покривката...

– Много добре си спомням, че ги остави в стаята – промърмори той.

– Колко си загубен, не ги търси на масата, там и аз щях да ги намеря! – наруга го яростно мисис Мозер. – може да са на рафта с книгите, на шкафа или кой знае къде. Огледай хубаво!

Мистър Мозер погледна под масата и след това се запъти към фотьойлите.

– Е, не ги ли намери? – попита нетърпеливо мисис Мозер.

– В стаята са, мила, тук напразно... – Мистър Мозер изведнъж застана вцепенен до единия фотьойл. След това започна да рови между възглавниците. Като следеше внимателно погледа на жена си, бързо мушна ръце в джобовете. – Тук никъде не ги виждам, мила. Ще попитаме другите.

От фотьойла се чу силно изскърцване в момента, в който мисис Мозер, напълно отчаяна и отегчена, се тръшна в него.

– Толкова ядове още от сутринта! – изпъшка тя. – През нощта пък котката! Как може да спиш при това мяукане?

– Но не разбирам, сърчице, за какво ми говориш?

– За котката – измърмори мисис Мозер. – Цяла нощ не спря да мяучи на покрива.

– Но нали това им е работата на котките – опита се да защити съпругът ѝ накърненото котешко достойнство.

– Не ме остави да спя...

– Интересно, аз пък много добре...

– Забелязах – кимна мисис Мозер. – О! Хубаво, че дойде! – обърна се тя към вратата, откъдето идваше старата жена. – Да си виждала някъде очилата ми?

– Сега ще ги потърся мила – отвърна тя загрижено и веднага се втурна в стаята.

– Искам сладкиш! – провикна се момченцето от двора, като стискаше здраво решетката на верандата.

– Аз пък искам сладолед – пригласяше му момиченцето.

– Кажете на баба си – посъветва ги мисис Мозер и с ръка оправи назад разрошената си коса. – Тя ще ви направи.

– Аз първи ще кажа! – извика момченцето.

– Не, аз искам първо сладолед!

– Сладкиш!

– Сладолед!

– Сладкиш и точка по въпроса! – И момченцето силно ритна момиченцето по глезена.

– Той ме ритна! – разписка се то.

– Не е вярно! винаги лъже!

– Ти лъжеш!

– Ти!

– Ти!

Мистър Мозер се вмъкна крадешком в стаята. Повдигна покривката на шкафа и хвърли поглед назад. Чуваше бавните стъпки на старата жена в съседната стая и крясъците на децата на двора, докато майка им правеше отчаяни опити да въведе някакъв ред.

Извари очилата от джоба си и внимателно ги мушна под покривката.

Точно в този момент старицата влезе в стаята.

– Ако вече си намерила очилата, вземи изпечи на децата някакъв сладкиш, ако обичаш! — Мистър Мозер се огледа сконфузено.

– Гладнички ли сте, милите ми? – поклати глава бабата. – къде ли може да са изчезнали тия проклети очила?

Мистър Мозер внимателно следеше бавните ѝ тежки движения, докато тя продължаваше да търси, и щом се приближи до шкафа, той бързо изскочи от стаята и грабна вестника.

Старицата с щастлива усмивка се появи на терасата:

– Намерих ги, миличка! – и тя вдигна ръка, за да покаже очилата.

Мисис Мозер ги грабна нетърпеливо и ги нагласи на носа си. След това триумфиращо се огледа.

– Казах ли ти, че съм ги оставила в стаята – каза тя, надвесена над вестника. – А ти не можеш даже едни скапани очила да намериш!

После се запъти тържествено към банята, откъдето излезе няколко часа по-късно. В този момент децата тъкмо се цупеха пред тавата със сладкиша:

– Не исках такъв!

– А къде е сладоледът?

Старицата търпеливо ги успокояваше.

– Сега веднага ще е готов и сладоледът, миличко. Само няколко минутки трябва да почакаш, да замръзне...

– Но аз го искам сега! – проплакваше момиченцето и нервно тропаше с крачетата. Накрая ядосано блъсна тавата пред себе си.

– А какво ще стане с моя сладкиш? – и Роли се обърна към вратата. – Мамо-о, аз не исках такъв сладкиш!

Мисис Мозер се появи на терасата, облечена в яркочервена широка хавлия, а косата ѝ стърчеше високо нагоре.

– Добре, добре, милички. Потърпете само малко. – И тя повдигна ръка, подобно на поп, който дава благословия, и се провикна на старата жена. – Изнеси ми, ако обичаш, един гумен дюшек, че аз не знам къде стоят! Искам да се попека.

Старицата остави таблата на масата и леко приведена се затътри към къщичката.

Не след дълго се върна в едната ръка със сладоледа, а в другата – с гумения дюшек.

Времето беше прекрасно. Мисис Мозер цял ден си пече корема, а децата тършуваха по всички възможни и невъзможни места.

Вечерта са мушнаха под душа, маскирани като двама чистокръвни индианци, и трябваше дълго да стоят там, за да си възвърнат естествения цвят на кожата.

След вечеря изчакаха двете кокошки да се приберат в кокошарника, след което старата жена вкара и третата, за да не би на другия ден да се препънат вече само в трупа ѝ.

Всички се проснаха по леглата изморени, с дробове, препълнени с чист въздух, и цялата нощ спяха като заклани. Изключение

правеше само мисис Мозер, която многократно се събуждаше от мяукането на котката.

– Тази котка ми лази по нервите! – заяви тя към обяд, когато най-сетне сметна, че е успяла да се наспи. Заклатушка се към кокошарника, от частите на който точно в този момент децата си строяха бункер.

– Роли! – извика мисис Мозер, като се наведе под купчината дъски.

– Какво има? – През едно тясно отворче се подаде мръсното лица на Роли.

– Можеш ли да изключиш това отвратително същество! – и тя ч посочи котката, която се разхождаше из двора и небрежно поклащаше опашка.

– Но, мамо, тя е толкова сладка!

– Не ме оставя да спя.

Главата на момченцето отново се скри под купчината дъски.

– Роли! Миличък! Чуваш ли?

Изпод дъските се чуваше тихо кикотене. Мисис Мозер въздъхна и се отправи към гумения дюшек на терасата.

– Ще ти донеса нещо, да ти пази сянка на главата – грижеше се за нея старицата, докато тя с пъшкане се наместваше на дюшека.

– Донеси ми и нещо разхладително за пиене, ако обичаш! – провикна се със

затворени очи мисис Мозер след старата жена. – А къде е мъжът ми?

Бабата спря и се обърна:

– Каза, че отива да събира бръмбари.

– Разбира са, какво ли няма да измисли, само и само да се отърве от нас – измърмори мисис Мозер. – У тези мъже няма и капка привързаност към семейството.

Старата жена през това време вече нагласяше чадъра над главата ѝ.

– След две седмици ще съм черна като шоколад – каза мисис Мозер. Носът ѝ лъщеше на силното слънце.

– Само да не изгориш.

– Аз? Ами!

След две седмици, когато вече се белеше цялата, мисис Мозер, седеше в леглото си. Беше тъжна при мисълта за приближавания край на почивката.

– Господи, колко хубава беше тази ваканция! – въздъхна тя и потърси очилата си на нощното шкафче. Нагласи ги на носа си и сръга спящия още до нея мистър Мозер.

– Ей, татенце, чуваш ли! Страшно много съжалявам, че всичко мина тъй бързо. Таман свикнах вече с леглото си, пък и нощес тази скапана котка за първи път не мяучеше на покрива.

Мистър Мозер с тежко пъшкане се обърна, седна в леглото до нея и тъповато я погледна:

– Роли снощи я изключи – обясни той, прозявайки се. – Нали ти му каза...

Мисис Мозер се изкашля:

– Можеше да го направи и по-рано – и тя надигна нос и започна да души: – Чувствавам, че закуската е вече затова. – И след като поглади с ръка корема си, възкликна: – Ох, диетата ми! Ще трябва отново да я започвам. А толкова бях отслабнала, преди да тръгнем!

Децата вече бяха насядали около масата и с голяма бързина се тъпчеха с парчетата домашна наденица. Баба им беше оставила всичко пред тях и се беше заела с подреждането на багажа.

Мисис Мозер огледа масата.

– Кога ли ще можете отново да ядете такива вкусни неща? – каза тя натъжено и придърпа чинията към себе си.

– Догодина! – Роли стана и се затича към вратата.

– Къде отиваш? – извика след него майка му. – Изчакай, докато всички свършим да закуваме!

– Ние вече свършихме! – отвърна момчето.

– Но редното е да... – започна мисис Мозер, но двете деца вече щурееха на верандата. – Къде отивате? Сега веднага тръгваме. Да не вземете да се запилеете някъде! – извика тя подире им.

На вратата са показва рошавата, почерняла от слънцето главичка на момченцето:

– Отиваме да изровим кокошката – избърбори то. – Завчера я заровихме и още е под земята.

– Виж, много добре ще направите – кимна майка му с пълна уста.

Оправи очилата на носа си и посегна към купата със сметана.

– Днес времето пак ще е разкошно. Точно като преди две седмици – установи по-късно мисис Мозер, когато вече стоеше до подредените един до друг куфари, сакове и пакети. – Жалко, че не можем да останем по-дълго – въздъхна тя натъжено и внимателно огледа багажа. – Липсва още само списъкът на инвентара и вече можем да тръгваме. – Ти, Джон, отивай да подреждаш багажника, ние с децата през това време ще го приготвим!

– Добре, мила! – кимна с готовност мистър Мозер и се запъти към колата с два огромни куфара в ръцете.

Мисис Мозер взе тетрадката и се тръшна в единия фотьойл. Двете деца я наобиколиха нетърпеливо.

– И така, да започваме! Една дървена маса.

– Ето я – посочи с пръст момченцето към назования предмет.

– Шест стола.

– Тук са.

– Шкафове.

– Да.

– Строителна количка.

Момченцето изтича до прозореца:

– Там е, виждам я.

– Легло, нощни шкафчета, малка масичка...

– Да, всичко е налице.

– Една котка.

Роли посочи чекмеджето на скрина:

– Изключих я, както ти ми каза, и сега е там, в чекмеджето.

Мисис Мозер отбеляза в списъка, че котката е налице, без дори и да погледне към скрина.

– Три кокошки.

– Вън са, на верандата.

– Една баба. – Мисис Мозер вдигна глава и се огледа.

– В другата стая е – посочи вратата Роли.

– Нагласих я в кутията й.

Мисис Мозер отбеляза и това в списъка и плесна по тетрадката:

– Баща ви готов ли е? Тогава можем да тръгваме. – Стана и се огледа още веднъж. – Беше наистина приятна почивка, макар и

безбожно скъпа – каза мисис Мозер с кисела усмивка. – Аз пък още утре отивам на фризьор.

Затвори вратата на къщичката и с децата се качиха в колата.

Посланик на Проклетата

Фантастичен разказ

Колин Кеп

– Добре дошли на Проклетата, лейтенанте! – Капитан-администраторът Лайънел Прелън подаде ръка на новодошлия.

Лейтанант-космотехникът Синклер се направи, че не забелязва протегнатата ръка, и сухо кимна.

– Доколкото разбирам, Администрацията на космическите територии на Проклетата е помолила Флота да им помогне в монтирането на мрежа за кацане и субкосмичен фар, за да може лайнерът ФТЛ да се приземи, така ли?

– Точно така – съгласи се Прелън. – Искаме да приемем ВИП-а¹, който сега се намира на този лайнер. А вие, струва ми се, притежавате единствената мрежа, която може да бъде монтирана тук в срок, за да кацне лайнерът и да го приемам.

Лейтанантът замислено погледна капитана:

– В отговор на молбата ви адмирал Малк командирова космическия кораб „Джемини“ да влезе в орбита около Проклетата и да превози до тук елементите на мрежата,

генераторите и апаратурата на фара, за да бъдат монтирани на повърхността на планетата. Договорихме се, че вие ще осигурите необходимите условия и работната ръка, а аз ще ръководя монтажа и ще оказвам техническа помощ.

– Отлично! – възкликна Прелън. – За подобър договор не бихме могли и да мечтаем. Но, лейтенанте, вие май не сте във възторг от това?

– Щом вече ме попитахте, капитане, ще ви отговоря – не бих казал, че съм много доволен. Сега нашият Флот е зает с една неотложна задача и да откъснеш от него „Джемини“ за цели двадесет дена, докато бъде монтирана мрежата ви за кацане, според мен не е най-рационалното използване на кораба.

Прелън сви рамене.

– Но в такъв случай Флотът трябваше веднага да откаже. В крайна сметка ставаше въпрос само за една молба за междуведомствена помощ.

– Адмиралът е на мнение, че молбата ви би била основателна само ако значимостта

на операцията оправдае разходите и загубите. Но той нямаше възможност да се запознае със същината на работата. Бих желал да ви попитам, капитане, основателна ли е молбата ви?

– Мисля, че да! – спокойно отговори Прелън. – За щастие не съм принуден да се отчитам нито пред вас, нито пред адмирал Малк. Подчинен съм само на Управлението на космическите територии, което се намира на Земята. Но щом вече засегнахте тази тема, мога да ви кажа, че ВИП-ът, в чието кацане сме заинтересовани, е първият земен посланик на Проклетата.

– Посланик ли? – Синклер се помъчи да превъзмогне недоверието си. – Капитане, поправете ме, ако греша, но нали в „Космическия справочник“ Проклетата е зачислена към планетите, които не притежават в достатъчна степен разумни форми на живот, с които би могло да се встъпи в някакъв социологичен контакт или поне да се постигне взаимно разбиране.

– И вие, и „Космическият справочник“ грешите – каза Прелън. Върна се при бюрото си и уморено седна зад него. – Страшно грешите. На Проклетата съществува във висша степен разумна форма на живот. Ние още дори не знаем доколко, но тя може да се окаже значително по-разумна от нас. Бедата

е там, че първоначалните оценки се правеха по скалата на Манишън, която се основава върху земните критерии за разум. А тукашната форма на живот няма нищо общо със земната. Всъщност от земна гледна точка тя е напълно лишена от разум.

– Но въпреки това вие я смятате разумна?

– Безусловно, ако разглеждаме разума в по-широк аспект, като способност съзнателно да се управлява околната среда, то тези Странници, както ги наричаме помежду си, са най-малко равни на нас. Как и защо те управляват околната среда – не е по силите ни да разберем, но и да отричаме, че го могат и го правят, също не върви. И така, лейтенанте, чакам от вас еднозначен отговор: ще получа ли мрежа за кацане и фар?

– Ще ги получите – късо отговори Синклер.

– Вече е решено. Но се налага внимателно да проучим молбата ви. И ако тя се окаже не съвсем мотивирана, адмирал Малк ще се обърне към Земята с искане да бъде направено разследване.

– Искате да кажете, че адмиралът може да използва ситуацията за междуведомствени интриги ли? – със злоба попита Прелън.

Синклер се направи, че не го чу.

– Утре сутрин ще пристигне първият транспортен кораб с резервни детайли и

веднага можем да започнем работа. А дотогава бих желал да проуча строителния участък.

– Ще ви свържа с нашия началник на инженерно-строителната служба – каза Прелън. – Ще бъде на ваше разположение. Но какво да правим с вас? На „Джемини“ ли ще отседнете?

– Не, за съжаление. Докато не изпълня задачата, ще трябва постоянно да присъствам тук.

– В такъв случай ще ви предложи каюта на борда на „С. В. Максвел“ – скромен кораб на нашата база. Разбира се, не е онова, с което сте свикнали във Флота, но е по-удобно от сглобяемите бараки.

– Във Флота... – започна Синклер, но размисли и млъкна.

– Знам как е прието във Флота – каза Прелън. – Но бих желал да ви осведомя, че през дългите шумни нощи на Проклетата ще сте благодарен да усещате между себе си и външния свят обшивката на космическия кораб.

– С удоволствие ще се възползувам от гостоприемството ви – без ентузиазъм отговори Синклер. – Не се съмнявам, че Проклетата ще ми поднесе много повече изненади, отколкото е отбелязано в „Космическия справочник“.

– Смело можете да кажете „сто пъти повече“ – забеляза Прелън – и това пак ще е много далеч от истината.

* * *

Ако Синклер таеше в душата си някакви съмнения относно избора си на убежище в „Максуел“, то още същата вечер в десет и десет по проклетско време от тях не остана и следа. Той пренебрегна офицерската каюткомпания и си хареса кабината на свързочния възел. Прекара цялата вечер там в съставяне на шифровано съобщение до адмирал Малк и в изготвяне на графика за работа за „Джемини“. Като приключи със задълженията си, се върна в отредената му каюта започна да се готви за сън. Внезапно чу стържене, като че ли нещо се хлъзна по външната обшивка на кораба, после се чу тежко „плонк-плонк“ – явно въпросното нещо, шумно крачейки, отново започна да се изкачва. Синклер застина в недоумение, после сви рамене, реши, че инцидентът няма да се повтори, и се нахвана да спи, когато всичко започна отначало. Този път притичаха надолу, а застъргаха нагоре. След което последваха звуци, които по никакъв начин не можеха да бъдат обяснени, а усещането беше, като че ли някой внимателно поклаща кораба, като мъничко го повдига и го отпуска върху амортизаторите му.

Макар че всичко това можеше да се обърне в катастрофа за екипажа. Синклер не забеляза и намек за паника, никой не обяви извънредно положение – ето защо реши да разбере каква е работата: Отвори вратата и се сблъска с Антъни Уолд, космопсихолога, с когото бяха го запознали на вечеря.

– Аха – възкликна Уолд. – Точно се бях запътил към вас да ви кажа да не се безпокоите.

– Какво става?

– Странниците са – каза Уолд.

– Да не би да ни нападат?

– Не мисля. Честно казано, не знам какво правят. От време на време го правят, неизвестно защо. Сигурно им доставя някакво удоволствие, а на нас не вреди, така че нека си се забавляват!

Синклер се изуми:

– Искате да кажете, че дори не поставяте часовои, които да ги пропъждат?

– И не се каним да ги гоним. Тук сме, за да ги изучаваме.

– Но те ще разбият на парчета кораба!

– Не – отговори Уолд. – Колкото и да е странно, но те наистина нищо не повреждат, нищичко! Дори следи не остават.

– Ами шумът...

– Че какво толкова? – Уолд сви рамене. – Какво според вас да правим? Да излезем и

да изтрепем една дузина ли? Те, разбира се, са чужди на нас същества, но с такова интелектуално ниво, че едно нападение с нищо не може да бъде оправдано. Във всеки случай, ако те решат да ни нападнат, струва ми се, че така ще го направят, че няма да успеем и да гъкнем. Лично аз не бих се закачал с тази странници.

– Ясно – каза Синклер. Но по тона му се чувствуваше, че нищичко не разбира. Върна се в каютата си, затвори вратата и се примири с мисълта за една безсънна нощ. Какъвто и тайнствен ритуал да извършваха Странниците с корпуса на кораба, несъмнено звуците, които издаваха при това, бяха част от него. Подобни звуци Синклер чуваше за първи път.

* * *

Сутринта първата му работа беше да излезе и внимателно да огледа повърхността на кораба. Дълбоко в себе си бе убеден, че действията, предизвикали нощния шум, би трябвало сериозно да увредят обшивката. За негово изумление върху оксидацията нямаше и драскотина. Пък и по пясъка край ракетата нямаше никакви следи.

Въпреки скептицизма си, а може би благодарение на него интересът му силно се изостри, особено когато си спомни за клатушкането на кораба, който тежеше над

сто хиляди земни тона. Беше много трудно да си представи подобна гигантска сила, която въздейства по такъв начин на кораба и не оставя никакви следи. Още по-трудно бе да си представи целта на всичко това.

Самият кораб заедно с трите допълнителни товарни сектора заемаше едно разчистено място с площ около четири квадратни километра, извън което във всички посоки се ширеше еднообразна гледка – дивите шубраци на проклетата. Участъкът бе създаден изкуствено и включваше в себе си сглобяемите бараки и зоната, където щяха да монтират мрежата за кацане. От инженерна гледна точка всичко бе отлично обмислено. Всички налични запаси бяха концентрирани около зоната.

Първият транспортен кораб пристигна точно по разписание и Синклер потъна в работата. Трябваше да се разтоварят доставените конструкции, да се организира взаимодействието между началниците на работните групи. Но от време на време се откъсваше от работата и се взираше в дразнещия въображението близък край на шубраците. Много му се искаше да знае дали Странниците са там сега и ако са там, какво мислят за гледката, която се разкрива пред очите им (ако са способни да мислят, разбира се).

В шубраците понякога нещо помръдваше, но ставаше или много бързо, или съвсем встрани, така че той долавяше движението с крайчеца на очите си. Постепенно стигна до убеждението, че Странниците наблюдават работата иззад храстите, като от време на време изскачат на открито – явно, за да видят по-добре някоя подробност.

Работната смяна беше към края си, когато Синклер успя да отдели време и да потърси Уолд. Той беше в кабинета си в една от сглобяемите бараки и мрачно гледаше някакъв странно обработен прозрачен кристал, който проблясваше, когато го завъртаха. Щом Синклер влезе, Уолд му връчи загадъчния предмет.

– Какво е това? – реши се да попита Синклер.

– Да пукна, ако знам! – възкликна Уолд. – Странниците го оставиха тук, но какво трябва да правя с него: да го изям, да го гледам, да седна отгоре му, да прилепя ухо до него или дявол знае още какво – и представа нямам. Това би могло да бъде всичко каквото ти хрумне. От кристален компютър до абстрактна скулптура... а може би нещо, което толкова надхвърля нашето въображение, че човечеството никога няма да може нито да го разбере, нито да го използва.

– Впрочем, като стана сума за Странниците – прекъсна го Синклер, – те проявявали ли са някога враждебност към нас?

– Всъщност не. Мисля, че и те като нас се стремят да установят, контакт. И именно в това се крие опасността.

– Нещо не ви разбирам – призна си Синклер.

– Не съм допускар, че веднага ще ме разберете. Замислете се над понятието „чужденец“. Странниците са ни толкова непонятни, че почти всичко, свързано с тях, ни е съвършено чуждо и не можем да го разберем. Те са извън нашите концепции за формите на живот, така че не бихме могли не само да ги опознаем, но и да си ги представим. А бихте ли могли да разберете нещо, което се намира извън сферата на вашето въображение? Отговорът е прост: не бихте могли.

– Е, това сигурно зависи от интелекта на човека...

– Съвсем не! Житетският опит на човечеството ограничава въображението на отделния индивид, поставя му стандартни рамки, извън които е изключително трудно да строиш някакви концепции, тъй като не съществуват нито аналози, нито опорни понятия, с които да формулираш или да

потвърдиш мисълта си. Извън тази рамки концепциите губят смисъла си.

– Все пак не разбирам къде се крие опасността – каза Синклер.

Психологът с дълбокомислено изражение вдигна очи нагоре:

– За да възприемеш реално Странниците, трябва да се отречеш от всичко, на което са те учили, от житетския си опит. Те не са същества в оня смисъл, в който сме свикнали да разбираме тази дума, ето защо се налага да ги възприемаме такива, каквито са, да влезем в кожата им. А това свършва със стрес и дезориентация. Човешкият мозък не е пригоден да поема такъв товар. В най-добрия случай на човек му се завива свят, а в най-лошия – напълно капитулира пред този конфликт, получава каталептичен шок. Затова ви предлагам първо да изпробвате силите си и едва след това да опитвате да встъпите в контакт със Странниците. Не можем да си позволим да ви загубим. Поне докато не монтират мрежата.

– Дойдохме си на думата – каза Синклер.

– Като взема всичко това предвид, още повече не разбирам защо е нужен посланик на Проклетата, докато не съумеете поне малко да разберете Странниците.

– И това ви възмуцава, нали?

– А вие как мислите! – Синклер рязко се извърна към него. – Да, дявол да го вземе, прав сте, аз съм възмутен! Възмутен съм, че ме изпратиха в това забравено от бога място, за да монтирам мрежа за кацане и фар заради някакви си бюрократически превземки! Увъртания, с чиято помощ заблудиха Администрацията на космическите територии, като я увериха, че на тази планета е нужен посланик, който да общува с такава форма на живот, с която никога няма да може да встъпи в контакт.

– Свършихте ли, мистър Синклер? – неочаквано се раздаде гласът на Прелън.

Синклер не бе забелязал влизането му и в раздражението си се обърна към него:

– Не, още не съм свършил! Ако искате да знаете моето мнение...

– Не желая да зная мнението ви – решително заяви Прелън. – От вас искам само действаща мрежа за кацане и точно поставен фар. Сигурно ще ви е интересно да научите, че именно работите на доктор Уолд по психология на Странниците накараха Администрацията на космическите територии да командирова посланик на Проклетата, а изборът на време и начинът, по който ще бъде доставен този, който е назначен, са определени от мен.

– От вас ли?

– Да. Извинете, че ви разочаровах, Синклер, но на нас, ръководителите, понякога ни се налага да ръководим. Така че да сме наясно: нямало е подкупи на ръководството нито бюрократически увъртания, нито синекури. Просто един технически доклад и неговото съгласуване и изпълнение.

На лицето на Синклер се появи израз на открито недоверие.

– Не ви вярвам и не мисля, че адмирал Мелк ще ви повярва. Откровено казано, в края на рапорта си ще му препоръчам да разследва цялата тази история.

– Като имам предвид какво ми говорихте за вашите неотложни дела – съдържано отбеляза Прелън, – трудно ми е да повярвам, че адмиралът си няма друга работа, ами ще седне да се занимава с машинации.

– Прелън, няма да търпя подобни забележки!

– Аз пък няма да търпя подобна дързост. – В гласа на Прелън имаше заплаха. – Бих желал да ви припомня, че докато посланикът не поеме в свои ръце работата, ръководството на всички дела на земяните на тази планета лежи върху мен и засега аз олицетворявам закона тук. Нима не знаете какво означава законът тук, на това парче

„земя“, още не влязло в рамките на Федерацията?

– Мога аз да му кажа – с мрачно задоволство произнесе Уолд, – тъй като виждам, че в Космическата академия на много неща на много неща не са го научили: например да умее да се държи и на тънкото изкуство да се сдържа. Що се касае до делата на земяните, властта на капитана е безгранична. Той тук е господар над живота и над смъртта. Така че, ако ми позволите да ви дам съвет, Синклер, бих ви препоръчал да си затворите устата, за да не погълнете нещо, което няма да ви хареса – обувката ми например!

– Чак това не биваше да му казваш, Антъни – отбеляза Прелън, когато Синклер излезе. – Малк бездруго е настроен против нас, липсваше ни само да заплашваме с насилие офицерите му.

Уолд се ухили:

– И ти би казал същото, стига протоколът да не те възпираше.

– Най-лошото е – отговори му Прелън, – че от всички възможни кандидати на нас ни се падна любимецът на адмирал Малк. Достатъчно е адмиралът да си мръдне само малкото пръстче и ще имаме маса неприятности. Бих желал да се надявам, че ще успеем да привършим работата преди да

се разрази бурята. Ако успеем, ще ни се размине, но ако Синклер сега вдигне шум, по нас здраво място няма да остане.

* * *

Мрежата за кацане постепенно се очертаваше – навсякъде монтираха сглобяемите секции. После пристигнаха генераторите и техните масивни ниски корпуси бяха вградени в основата на цялата конструкция. Предстоеше да ги съединят с верига от проводници, които образуваха свръхсложна паяжина. Огромната блестяща кула на субпространствения фар бе доставена на Проклетата в сглобен вид. Поставиха я до мрежата. В съседство построиха сграда от неупотребените детайли, в която Синклер помести преподавателя, чиято антена щеше да бъде шпилът на фара. Той щеше да измъкне ФТЛ лайнера от субпространството и да го положи върху меко преливащото поле на мрежата. Безукорната сработеност и точност, която екипажът на космическия транспортен кораб на Флота осигуряваща доставянето на нужния възел на необходимото място в точно определеното време, направи голямо впечатление на Прелън. Не по-малко безупречна беше и дейността на самия Синклер по организирането на доставките и монтажа. Тревожеше го само фактът, че

Синклер намираше време да изпраща подробни шифровани съобщения до адмирал Малк за действията на Администрацията на космическите територии. Ситуацията на Проклетата бе достатъчно необичайна и изискваща съвършено нов подход към проблема за контакта. Ето защо Прелън изпитваше тягостно предчувствие, че интригите на Земята лесно могат да нарушат крехкото равновесие на замисления от него екстрасоциологичен експеримент.

Една вечер, точно когато Прелън и Уолд говореха на тази тема, влезе Синклер. Той ликуваше, а в ръката си стискаше космограма – очевидно причина за неговата радост.

– Радвам се, че ви заварих и двамата. Хайде да продължим разговора си за посланика.

– Давайте! – каза Прелън, като бързо погледна Уолд. – Предполагам, че сте се сдобили с някаква нова информация, без съмнение от армирал Малк, нали?

– Точно така, капитан Прелън. Адмиралът вече започна разследване на това дело и като начало ми съобщи фамилията на посланика и имената на съпровождащите го лица, които се намират на борда на ФТЛ лайнера.

– Излишен труд – уморено каза Прелън. – Бих могъл да ви дам тези сведения, ако бяхте достатъчно учтив и ме помолехте за това.

– Дори и името на посланика ли? То ви е известно, нали?

– Да – без да бърза, отговори Прелън. – Фамилията му е Прелън. Така се стекоха нещата – това е моят син.

– И вие го признавате?

– Имам правото да не се отказвам от децата си, родени в законен брак.

Подобна невъзмутимост накара Синклер да избухне:

– Отлично разбирате какво имам предвид! Искате публично да разоблича вашите подмолни машинации, така ли?

Прелън огледа Синклер.

– Да, ще ни бъде интересно да знаем, доколко сте запознат с нещата – съдържано каза той.

– Така си и мислех. Необходимо ли е да се спирам на някои детайли, като например, че щатът на посолството се състои от пет жени и няма нито един мъж? Персоналът е малко странно подбран, нали? Е, да продължавам ли?

Прелън махна с ръка.

– Не, засега стига. Не знам по какъв начин адмиралът се е сдобил с тази сведения, но

те са верни. Друго ми кажете, Синклер, какво целите с вашите извънредни занимания?

– Да не би да мислите, че можете да ме купите?

– Още нищо не съм ви предлагал, но съм сигурен, че можете да бъдете подкупен.

– И откъде е тази сигурност, капитане?

– Вижда се от пръв поглед – отговори Прелън. – Можете да бъдете подкупен с пари или с повишение, тъй като вероятно никога не сте чували за такива неща, като принципи.

– И точно вие ми говорите за принципи?

– Да – каза Прелън. – Някой ден ще разберете моите принципи. А дотогава смея да се надявам, че от техника разбирате повече, отколкото от клеветене. В противен случай тук ще настане адска касапница, когато ФТЛ лайнерът падне върху планетата.

* * *

Нещо тъмно и безформено глухо плъосна върху полупрозрачния купол на фара. Направи яростен опит да се задържи, хлъзна се по кривия покрив със стържене, което напомняше драскане на нокти, и скокна от долната част на купола в спасителния шубрак. Шумът накара Синклер да настръхне. Хвърли свиреп поглед нагоре, тъй като същия номер изпълни второ тяло, а след него и трето. Четвъртото постъпи другояче: удари се в най-ниската част на

купола и извърши невъзможното – хлъзна се нагоре, стигна върха и сякаш се разтвори във въздуха.

Синклер се запъти към вратата, когато се сети за предписанията на Уолд, и се върна при селектора.

– Доктор Уолд, някой палува по покрива на фара. Сигурно са Странниците.

– Напълно е възможно – каза Уолд. – Сега май ще ви изпитат в лабиринта.

– Какъв лабиринт?

– Лабиринт за плъхове – устройство за проверка на най-простите реакции на експерименталните животни. Дават ни материал за основните възбудители и за реакциите на тях. Странниците вече успяха по този начин ре оценят повечето от нас и ние им омръзнахме. Вие сте друго нещо, човек на техниката, и си мисля, че те сега искат да получат подобна информация за вас.

– Подскачайки по покрива ли? – Синклер все още не вярваше. – И какво се надяват да разберат по този начин?

– Ех, де да можех да разбера! – откликна Уолд. – Нали ви предупреждавах, че не можем да ги разберем. .Едно е ясно обаче, техните шансове да ни разберат не са големи от нашите. И ние, и те се опитваме да се оценим един друг, като изхождаме от

собствените си концепции. И се съмнявам, че сведенията за нашите реакции ще им свършат повече работа, отколкото на нас данните за техните реакции. Това е класическа алогична неразрешима ситуация.

– Само да можем да пипна някой от Странниците, щях да ви покажа как да я решите – забеляза Синклер.

– Би било интересно да се види – каза Уолд. – Но не ви съветвам да правите подобни опити. Отде да знаете, че някоя от тази твари не е замислила да направи същото с вас?

– Тази тъпа маймуна ли?

– Аха! Ето че се хванате! – възкликна Уолд. – Още не сте успели да разгледате както трябва някое от тях и вече решихте, че приличат на маймуни – ето ви типичен случай на ограниченост на земните представи! В действителност те приличат много по-малко на маймуни, отколкото ние с вас. Така че най-вече се пазете от собствените си погрешни предубеждения...

Дори през селектора Уолд успя да чуе как петият Странник започна необикновения си танц върху пластмасовия купол. Думите на Синклер завършиха с яростен вик и връзката прекъсна. Уолд подържа в ръката си още една-две секунди слушалката, сякаш

очакваше нещо, после кимна в отговор на мислите си.

– Кълна се в шкембето на адмирал Малк – непочтително се изрази той, без да се обръща конкретно към никого, – има хора, които никога нищо не приемат на вяра.

* * *

Синклер отвори вратата на зданието на фара и надзърна навън. Фарът се намираше в края на площадката и само широка пътека го отделяше от покращащия се шубрак. Стърженето, което се чу от покрива, го предупреди за появата на още един Странник и му даде известна представа за посоката, в която се скри. Синклер успя да види как нещо безформено тупна долу и изчезна под защитата на листака. Но не успя да разбере нито колко е високо, нито как изглежда. Разбра само, че масата на Странника е много по-малка от неговата, а бързината и ловкостта му просто са феноменални.

Върна се назад при вратата и взе еднометрова пръчка от титан – беше рязал от нея за комутационното устройство на фара. Замислено я претегли в ръката си, като съобразяваше как може да надвие Странника, без да го убива. После я стисна здраво и излезе навън.

Дълго време нищо не се случи. До слуха му стигаха само някакви треперливи, накъсани звуци, издавани от дребни живи същества. Най-сетне Синклер чу стържене по покрива, пресметна къде и кога може да се спусне Странникът, долепи се до стената и приготви пръчката. Точно там, където стоеше преди малко, нещо тупна като камък и – Синклер нанесе удар.

По-късно той така и не успя да разбере, нито да опише какво е станало. Имаше впечатление, че е ударил не меко, податливо тяло, а канара. Ударът отекна в пръстите му, които държаха пръчката, с такава болка, че я изпусна. Странникът изфуча или проблесна, или направи нещо отблъскващо и непонятно. Чувството, че му прилязва, дойде като вълна, която подхвърли и преви тялото му.

И в този момент Странникът застина пред него. Синклер направи опит да преодолее състоянието на прострация, но то се върна към него в момента, когато разбра, че е видял нещо, което е смятал за невъзможно. Потресаващата нелепост на онова, което се запечата пред погледа му, по нищо не приличаше на картините, които можеше да очаква да види. А по времето, когато преодоля хаоса в съзнанието си, противникът му бе изчезнал.

Известно време Синклер стоеше на едно място, като се опитваше да събере мислите си, после се огледа. Не се виждаше нито един Странник, но безформените сенки, които се мяркаха в гъстите шубраци, говореха, че те са наблизо. Неочаквано Синклер чу познатото стържене и се заоглежда за пръчката.

И едва сега, дълбоко потресен, разбра какво е преживял. Титановата пръчка се оказа сплескана и извита в някаква сложна и непонятна фигура. Ръцете му се разтрепериха, когато вдигна пръчката и видя съвършените плетеници, чиято безукорна форма би отнела много часове работа на земен майстор, и то само с помощта на електроннозаваръчно устройство. Тази чудесия обаче бе изготвена за част от секундата – докато пръчката падаше от ръцете му. Пък и беше съвсем студена.

От инженерна гледна точка това необикновено явление бе абсолютно безсмислено. Нещо, което хем е невъзможно, хем съществува. И именно тази пръчка – в много по-голяма степен от всичко видяно на Проклетата – застави Синклер да недоумява. Изби го студена пот и той внезапно се изплаши. С пръчката в ръка Синклер се обърна и без да бърза, тръгна към Странниците в шубраците.

* * *

– Синклер потегли – съобщи Уолд на Прелън, когото завари в щурманската кабина на „Максуел“.

– Къде? – Прелън моментално застана нащрек.

– Не знам. Мисля, че там, в шубраците.

– Дявол да го вземе! – извика Прелън. – Предполагам, че се е помъкнал, за да види Страниците. Колкото и да ми е опротивял Флотът, все пак едва ли е хубаво да връщаме техническия му персонал в състояние на шок. А като имам предвид ограничеността на Синклер, точно така и ще свърши. Няма как, Антъни, ФТЛ лайнерът е само на шестнадесет светлинни часа от нас и ние сме длъжни да спасим този идиот, докато не е мръднал окончателно.

– Не! – твърдо каза Уолд. – Разбирам, че съм длъжен да го спася. Само че, ако е тръгнал отдавна, а мисля, че е така, вече е успял доста да се отдалечи. Ще взема със себе си двама психиатри и тройна доза мескалин. Ако не се върнем, постарайте се да ни намерите, без да излизате на открито.

– Нима навътре е наистина толкова опасно?

– По-лошо не може да бъде – отговори Уолд. – Имате статистика на нервните разстройства на членовете на

изследователските групи. Съпоставете я с процента на заболявания сред целия персонал.

Прелън криво се усмихна.

– Вече го направих – каза той. – Няма как, нали сте лекар. Какво още ще ви трябва за из път?

– Единствено молитви и бездънно въображение – невъзмутимо заяви Уолд. – Там май на друго не можеш да разчиташ.

– Тогава ви желая сполука – каза Прелън. – И-и, Антъни...

– Е?

– Не ми е известно защо Синклер е тръгнал сам, но ако е в резултат на психологическите ви експерименти и той заболее, знаете как ще бъде принуден да постъпя с вас, нали?

– Не съм и очаквал друго – отговори Уолд. – Само че, капитане, адски ще трябва да се потрудите, за да намерите някакви улики.

* * *

В шубраците пътека не се виждаше, но пружиниращите, прилични на пръсти стъбла позволяваха на Синклар да върви напред, без да се отклонява. Преди да тръгне, Синклер си отбеляза мислено положението на слънцето и реши да върви към един далечен участък с шубраци, в които се долавяше някакво движение. Но „движещият

се участък“ явно усещаше приближаването му и му бягаше – понякога доста бързо, но никога толкова, че да го изпусне от погледа си.

Синклер не можеше да разбере дали там има само един Странник, или са група. Не можеше да си обясни и странното им поведение.

Единственото обяснение беше да приеме действията им или като капан, или като покана да ги следва. Понеже Уолд го уверяваше, че Странниците не са опасни за човека, Синклер ги следваше, без особено са се тревожи.

Но честно казано, вътре в себе си не беше толкова спокоен. Краткото стълкновение със Странника до голяма степен разколеба вярата му във възможностите на собственото му въображение. Спомни си наставленията на Уолд за опасностите, които крият контактите с чужденците. Но възможността да научи нещо за начина, по който титанов прът може да бъде огънат без нагряване за няколко милисекунди, сама по себе си го притегляше неудържимо.

Вървеше вече час, когато внезапно спря – започваха халюцинациите. Доби странното усещане, че пред него и около него за миг израстваха огромни кули. Кулите изникваха и изчезваха толкова бързо, че той ги

възприемаше по-скоро подсъзнателно. Яснотата на образа обаче беше такава, че съзнанието му ги възприемаше като реално съществуващи. Все още вцепенен, Синклер се заоглежда наоколо, като се опитваше да разбере откъде идваха образите. Но шубраците както и преди спокойно се поклащаха.

И изведнъж сякаш самият ад го погълна. Озова се в центъра на някакъв тъмен, въртящ се въртоп – нещо, което спокойно би могло да бъде една от машините в оръжейните работилница на преизподнята или част от ревящ, зашеметяващ свръхгигантски град – в такава степен надхвърлящ разбирането и издръжливостта на Синклер, в каквато нашите градове биха били непонятни и непоносими за кроманьонеца или неандерталеца. Мозъкът на Синклер буквално се разкъсваше от невъобразимата странност на впечатленията, изпълнени с гръм, буйствуване и непреодолима сила.

И това видение изчезна също така бързо, както се появи. В разгорещения му мозък остана само усещане за безпокойство и грохот, който продължаваше да звучи в ушите му. Те единствено му напомняха за понесения шок. Чувството на ужас растеше в

него и Синклер като омагьосан, със страх очакваше следващата халюцинация.

* * *

Както и преди, Синклер нищо не разбираше, но се опитваше да следи низа от миражи. Търсеше смисъла в поредицата от сцени и символи, мяркащи се пред зора му. Не успяваше да отличи илюзиите от реалността и му оставаше само да запомня, но не и да тълкува видяното. Дори и това предизвикваше спазми в стомаха му и виене на свят. През това време в околната среда настъпиха смайващи, очевидно неправдоподобни промени. Мрачните сенки на чудовищния сатанински комплекс отстъпиха място на нажежено до бяло късче пустиня, после на леден мрак, сред който безпорядъчно проблясваха далечни светлинки – тъй далечни, че го заболяваха очите. И отново, и отново образите незабелязано преливаха в следващ, разфокусираха се и отново се проясняваха, добиваха реални очертания и чужд, непостижим смисъл, с което въздействаха на неизвестни, несвойствени за човека семантични асоциативни вериги и изтощаваха Синклер. Организмът му на бе пригоден за подобни емоции.

Първото впечатление, което го потресе, бе усещането за движение – сякаш той

мигновено, без преход бе хвърлен в свят на бълнувания. По-късно някаква по-рационална част на съзнанието му направи преценка на усещанията и той започна смътно да разбира, че в действителност стои неподвижно, а всички фантастични видения се създават около него и после се унищожават.

Синклер си спомни, че Прелън определяше разума като способност съзнателно да се управлява околната среда. И той започна постепенно да разбира старата истина, че с времето нещата се изменят или по естествен път, или чрез нечия намеса. Започна също така да осъзнава, че невъобразимите промени и превъплъщения, които ставаха около него, се отличават от познатите му преди всичко със своята скорост.

В един от пристъпите си на умопомрачение Синклер дори почувствува, че мисли също като Странниците, но когато за проба се опита да даде воля на въображението си и да продължи в същия дух, се озова на крачка от безумието.

Всичките му сетива стеноха под бремето на неочакваните впечатления. Беше смътно уморен и на границата на припадъка. Краката му сякаш бяха от олово, а цялата система от рационални представи, която му служеше

като защитно средство, започна да се разпада. Синклер знаеше, че ако сега позволи на този безумен хаос да го погълне, ще загуби връзка с реалността и ще изпадне в състояние, от което може би няма връщане.

Синклер не видя как към него се приближават Уелд и двамата психиатри, като стъпваха по огъващите се като в кошмарен сън пустини, сякаш вървяха по морско дъно. И едва когато го докоснаха, той успя най-сетне да се отърси от налудничавата панорама, към която беше прикован, и направи опит да се върне към реалността. Не успя и с покорство изчака да му направят инжекцията. Малко по-късно Страниците започнаха да добиват по-реален облик и да го плашат по-малко.

Отведоха го от това царство на лудостта в бавно поклащащите се шубраци, които намекваха за контакта, който така и не бе осъществен.

* * *

Оставаха само два часа до кацането, когато най-сетне успяха да върнат в съзнание Синклер. Макар че все още го тресеше, той трябваше да направи последна настройка на апаратурата и да подготви мрежата за кацане. Уолд се намираше до него, помагаше му да изпълнява простички

операции и едновременно с това изпитваше жалост към него. В един момент Синклер махна с ръка – знак, че работата е приключена, и обърна лицето си към доктора:

– Трябва са ви благодаря, че ме измъкнахте оттам. Не може да се каже, че не ме предупреждавахте...

Уолд сви рамене.

– Как се чувствувате сега?

– Всичко ми е объркано в главата... смяян съм... Мисля, че след преживяното вече никога няма са стана предишния.

Уолд кимна:

– Нали прилича на ад: главата ви е пълна с идеи и няма начин да ги споделите с някого? Вие отидохте твърде далеч и без подготовка. Обикновено ние използваме лекарства, които ни помагат, от една страна, да запазим своята обективност, а от друга – да намалим до максимум напрежението. Това е единственият начин да оцелееш тук.

– Как е възможно са съществува нещо толкова фантастично?

– Не се съмнявам – откликна Уолд, – че и те си задават същия въпрос по наш повод и имат точно толкова надежда да намерят отговор. А истината е, че нито ние, нито те представляваме нещо невъзможно. Ние просто надхвърляме съответните граници в

мисленето си. Ние сами или с тяхна помощ трябва да налучкаме начина да се приспособим един към друг, стига, разбира се, някога да успеем да се разберем.

Уолд и Синклер стояха до сградата на фара и наблюдаваха мрежата, която бе привидно неподвижна, въпреки огромната мощ на фокусираното поле, чиито потоци като спирали се издигаха над нея и чезнеха в екзосферата. На нивото на тропосферата се трупаха необикновените облаци на Проклетата. Те бяха отговор на образувалата се дупка в йоносферата. Непознат за планетата гръм ечеше високо горе. А на повърхността всичко бе спокойно и дори синкавият разряд над шпила на фара изглеждаше ням и покорен.

– Струва ми се, успяхте са разберете доколко не е по силите ни да се освободим от обичайните си представи – каза Уолд. – Ние потискаме въображението си, ограничаваме го в рамките на стандартните явления. Не можем да разберем Странниците или да общуваме с тях, тъй като поведението им противоречи на всичко познато и логично. Единственият възможен мост между нашите цивилизации би могъл да се окаже човешки ум, който не е твърдо програмиран с нашия житейски опит и логически концепции. И ако го поставим

между двете цивилизации, има надежда, че той ще се научи, ако не да съвместява, то поне да признава и нашите, и техните ценности.

– Стига да може да бъде намерен подобен човек...

– Мисля, че такива хора съществуват – отговори му Уолд. – Един от тях е точно нашият посланик.

* * *

Сигналът започна да звучи през точно определени промеждутъци от време. Синклер погледна хронометъра.

– До кацането – двадесет секунди – каза той.

Всички внимателно следяха снопа енергия, който мрежата излъчваше към небето. На човек никога не му омръзваше да наблюдава това явление. В един миг огромният ФТЛ лайнер си проправи път през подпространството. Скоростта му беше почти безкрайна, а в следния миг той изскочи в нормалното пространство-време, сякаш целият се напрегна, увисна във въздуха и накрая застина върху излъчвания от мрежата сноп енергия също като стрелката на компас върху оста. Беше чудо, към което никой никога не можеше да привикне.

* * *

Синклер произнесе „Пристига!“ и в същия момент сигналът стана непрекъснат. Моментално се появи корабът – доста пониско, отколкото го очакваха, но все пак в границите на безопасното приземяване. Свръхзвуковият гръм шибна повърхността на планетата с чудовищна сила. Над кораба с гръм и мълнии се разрази кратка буря, съпроводена както обикновено с пороен дъжд. Зрителите стоически възприеха всичко това като част от церемонията по пристигането.

Бавно, като че ли бе окачен на невидима нишка, корабът послушно се снижи и кацна леко като перце върху мрежата. За секунда всичко замря, после се отвориха долните люкове и се показа трапът. Когато долното стъпало докосна почвата, посрещачите се втурнаха към него.

Уолд погледна Синклер.

– Свършихте ли? Хайде да вървим, ще ви представя на посланика.

Синклер погледна комбинезона си.

– Облеклото ми не е подходящо...

– Няма значение. В Администрацията на космическите територии не всички са формалисти.

Слязоха към мястото, където тълпата от посрещачи започна да се разделя на две –

освобождаваше място за посланика и неговата свита.

Когато тълпата отново се съедини, Синклер спря като ударен, после ускори крачка и улови доктора за ръката.

– Слушайте, това шега ли е?

– Кое? – попита невинно Уолд.

– Ами с посланика... Прилича ми на фарс...

– Ако мислите така, трябва да имате свръхестествено чувство за хумор.

– Но той е бебе... Вече разбирам защо ви е била нужна мрежа за меко кацане!

– Уилям Артър Прелън – каза Уолд. – Посланик, акредитиран при космическите територии на Проклетата. Възраст... двадесет и седем дена или нещо подобно. Вече дори е малко старичък за тази работа, но все едно – той е най-добрият ни шанс за установяване на контакт със Страниците. Така ще организираме нещата, че достатъчно често да встъпва в контакт с тях и за достатъчно дълъг период от време, за да може оформящото му се съзнание да възприема и нас, и тях еднакво. Но какво има? Настроението ви май нещо помръкна? Признайте, че едва сега разбрахте – Администрацията на космическите територии не е онова топло местенце, каквото сте си го мислили?

Синклер си спомни собствения си опит от контакта със Странниците и се почувствува неловко.

– Наистина ли мислите, че така можете да имате успех?

– Имаме само един шанс – отговори му Уолд, – а при това е и опасно. Опасно е за младия Прелън и за онези, които се решиха на подобна стъпка. Затова пък каква победа само ще удържи адмирал Мелк, а?

– Той никога няма да научи за това – произнесе Синклер. – във всеки случай не от

мен. И през ум не ми минаваше, че можете чак толкова да рискувате!

– И Странниците също – каза Уолд. – Помните ли онзи кристал в кабинета ми... да не би да съм пропуснал да ви кажа, че всеки ден той малко по малко расте? Подозирам, че това е ембрион на Странник. Така да се каже – техният посланик. Не е изключено вече да сме направили първата крачка към взаимното разбиране...

¹ ВИП – англ. абривиатура на Много Важна Личност (хора, които са ползват с особен статут на борда на самолет и т. н.). Б. ред.

Подаръкът

Фантастичен разказ

Клифърд Саймък

Намери нещото на поляната с къпините, когато търсеше кравите. Здравчът вече обгръщаше високите стъбла на тополите, така че не можа добре да го разгледа, пък и време нямаше, тъй като чичо Еб бе ужасно сърдит заради двете юници, които се бяха изгубили. И ако веднага не ги намери, чичо Еб пак ще измъкне колана и тогава да му мисли. Вечерята вече бе отписал, тъй като забрави да донесе вода от извора. А и леля Ем от сутринта започна да го хока, че още не се е научил да плеви зеленчуковата градина.

– През живота си никога не съм виждала по-тъпо същество – се извисяваше пискливият ѝ глас, след което започваше да нарежда познатата песен, че щом като с чичо Еб веднъж са го взели от приюта, имат право да очакват от него поне благодарност. – Ама къде ти, той е едно неблагоприятно момче, което гледа само как да ѝ причинява главоболия и е такъв лентяй, че право да си каже, хич не си представя какво ще излезе от него.

Намери юниците в далечния край на пасбището в началото на горичката и ги

погна към къщи. Влачеше се след тях и си мислеше дали да избяга. Знаеше, че няма да го направи, пък и нямаше къде да избяга. Макар че знаеше – където и да отиде, все ще му е по-добре, отколкото при леля Ем и чичо Еб, които всъщност не му бяха никакви роднини, ами просто хора, на които слугуваше.

Когато вкара двете юници в обора, чичо Еб тъкмо привършваше с доенето. Беше сърдит, разбира се, че не ги е докарал заедно с другите крави.

– Абе ти да не би за си решил – каза чичо Еб, – че ще взема да доя и заради теб. Колко пъти съм ти казвал да броиш кравите, когато ги прибиращ. Ще ти дам да се разбереш – сядай тук да ги доиш. Джони взе трикракото столче, ведрото и започна да ги дои. Не беше никак лесно. Едната от тях, рижата, го ритна в корема и ведрото с млякото се преобърна.

Чичо Еб видя какво се случи, свали каиша, дето висеше окачен зад вратата и го перна няколко пъти, за да го научи друг път да бъде по-внимателен и да му втълпи в главата, че

млякото струва пари. С това доенето за него свърши.

Тръгнаха към къщата и чичо Еб през целия път мърмореше за онези момченца, от които полза няма, а само грижи ти докарват на главата. Леля Ем ги посрещна на прага и нареди на Джони да си умие краката преди лягане: хич не й се щяло да й омърля красивите бели чаршафи:

– Лельо Ем – каза Джони, – ужасно съм гладен.

– Нима? – възрази му тя и присви устни. – Е, ако погладуваш малко, може би най-сетне ще ти дойде акълът.

– Само един комат – помоли Джони. – Без масло, без нищо. Само едно парченце.

– Младежо – каза чичо Еб, – ти чу ли какво каза леля ти? Умий си краката и марш в леглото.

– И гледай добре да ги умиеш – добави леля Ем.

Изми си краката и си легна. Едва в леглото се сети какво бе видял на поляната с къпините. Спомни си, че не бе проронил и думица за него, тъй като чичо Еб и леля Ем през цялото време му се караха и не му дадоха възможност.

И моментално реши, че нищичко няма да им каже, иначе ще му го отнемат както винаги. А ако не му го отнемат, ще развалят всичко,

така че да му стане безинтересно и неприятно.

Единственото, което си беше само негово, бе старото джобно ножче със счупено острие. Трябваше му ново ножче, но знаеше, че не бива да ги моли за това. Веднъж бе помолил и после дни наред чичо Еб и леля Ем постоянно му натякваха, че е едно неблагоприятно същество, че са го прибрали от улицата, ами не стига това – трябва сега пари да пръскат за джобни ножчета. Джони много се учуди, като чу, че са го прибрали от улицата, тъй като, доколкото си спомняше, никога на никаква улица не бе стоял.

Лежеше в леглото, гледаше звездите през прозореца и си мислеше за онова, което видя на поляната с къпините. Все не успяваше ясно да си го спомни, тъй като не го разгледа добре – нали нямаше време. Но нещото беше някак странно и колкото по си мислеше за него, толкова по му се искаше да изтича на поляната с къпините и добре да го разгледа.

„Утре – помисли си той – ще го разгледам. Утре – веднага, щом намеря време.“ Но после се сети, че утре няма да може да се измъкне. Леля Ем отрано щеше да го прати да плеви зеленчуковата градина и под зоркия й поглед не би могъл да се измъкне.

И както лежеше и си мислеше, му стана съвършено ясно, че ако иска да го види, трябва сега да отиде, през нощта. По хъркането разбра, че чичо Еб и леля Ем са заспали. Измъкна се от леглото, бързо облече ризата и обу панталона и внимателно се прокрадна надолу по стълбата, като се стараеше да избягва най-скърцащите стъпала. В кухнята се качи на един стол, за да достигне кутията с кибритените клечки. Грабна една шепа, но като размисли, ги върна и си остави само половин дузина, тъй като се боеше, че леля Ем ще забележи, ако вземе повече.

Излезе. Тревата беше студена и мокра от росата. Нави си крачолите, за да не ги намокри, и хукна през пасбището.

В горичката имаше страхотни омагьосани места и макар че почти не се боеше, все пак нощем мъничко се страхуваше.

Стигна най-сетне до поляната с къпините и спря. Чудеше се как да я премине в тъмното, без да си скъса дрехите и да си набоде босите пети. Замисли се също дали онова нещо е още тук, и моментално се увери, че е тук, тъй като усети идващото от него приятелско чувство. Сякаш то му казваше, че е тук и не бива да се страхува от него.

Стана му чоглаво, тъй като не беше свикнал да се държат приятелски с него. Единственият му приятел беше Бени Смит, негов връстник. С Бени се срещаше само в училище и не всеки ден, тъй като Бени често боледуваше и със седмици си стоеше в къщи. А през ваканцията изобщо не се виждаха – Бени живееше много далеч.

Междувременно очите на Джони привикнаха към тъмнината на поляната с къпините и му се стори, че вижда очертанията на нещото. Опита се да си обясни как може да изпитва приятелско чувство, тъй като беше уверен, че това е някакъв предмет – фургон или машина за рязане на силаж, или нещо подобно. Наистина би се уплашил, ако разбереше, че нещото е живо.

А то продължаваше да излъчва дружелюбие.

Протегна ръце и започна да отмества хрусталаците встрани, за да може да го наближи и да го разгледа. Ако успее да стигне до него, помисли си той, ще може да запали клечка кибрит и да го види.

– Стой – изрече дружелюбието и той спря, макар че съвсем не беше сигурен дали е чул думата.

– Не ни гледай от много близо – каза то и в отговор Джони тихичко зашепна, че съвсем не ги е гледал, във всеки случай не отблизо.

– Добре – каза той на глас, – няма да ви гледам. – И си помисли, че това сигурно е някаква игра като играта на криеница в училище.

– Когато съвсем се сприятелим, тогава ще можем да се погледнем и това ще е възможно, тъй като ние ще знаем какви сме отвътре, а как изглеждаме отвън, няма да има значение.

Джони си помисли, че те сигурно трябва да са доста страшнички на вид, след като не искат да ги види. Отговориха му:

– Ние ще ти се видим страшни и ти ще ни се видиш страшен.

– Тогава може би – каза Джони – е добре, че не виждам в тъмното.

– Не виждаш на тъмно ли? – попитаха те и Джони потвърди. Настъпи мълчание, през което Джони чуваше тихите им възклицания – чудеха се как така не вижда на тъмно.

После го попитаха какво умее да прави, но той май не ги разбра добре и в крайна сметка те сигурно си помислиха, че нищо не умее.

– Страхуваш се – казаха те. – От нас не бива да се боиш.

Джони им обясни, че не се страхува от тях – каквито и да са, – та нали приятелски се

държаха с него, а се страхува какво ще стане, ако чичо Еб и леля Ем узнаят, че тайно е напуснал къщата. Тогава започнаха да го разпитват за чичо Еб и леля Ем и Джони се опита да им обясни, но те все не можеха да разберат и май си помислиха, че говори за правителството.

Опита да им разкаже точно как стоят нещата, но беше ясно, че не го разбраха.

Накрая, ама много вежливо, да не би да се обидят, им каза, че е време да си ходи. И понеже прекара доста по-дълго, отколкото се канеше, обратния път Джони измина на бегом.

Върна се в къщата благополучно, мушна се под юргана и всичко щеше да бъде наред, ако на сутринта леля Ем не бе намерила кибритените клечки в джоба му. Тегли му едно мъмрене за опасността да подпали хамбара. И за да запомни хубавичко думите и, всеки път го шибваше с една тънка жилава пръчка. Удряше тъй силно, че въпреки усилията му, той всеки път подскачаше и изпищяваше.

През целия ден плеви зеленчуковата градина, а по залез тръгна да събере кравите.

Тъй като кравите поеха към поляната с къпините, не се наложи специално да ги гони натам. Но и да не бяха свърнали в тази

посока – все едно, щеше да се отбие, тъй като споменът за приятелското чувство, което беше изпитал, през целия ден го топлеше.

Този път беше още светло, здрачът не беше се спуснал ниско и той видя, че нещото съвсем не беше живо, а приличаше на буца метал, на две съединени чинии с остър ръб по края. Ама съвсем приличаше на две съединени чинии с дъната навън. Металът му се видя някак стар, сякаш отдавна лежеше тук. Беше целият надупчен подобно на машинна част, която дълго се бе въргала под открито небе.

Странният предмет си бе проправил доста дълъг път през къпинака и се бе врязал в земята, изоравайки бразда, дълга 20 метра. Джони проследи пътя му и видя пречупения връх на една висока топола.

Отново го заприказваха без думи като миналия път през нощта – дружелюбно, другарски, макар че, ако чуеше последната дума, Джони не би я разбрал, тъй като никога не бе я срещал в учебниците.

Разговорът започна така:

– Е, сега можеш да ни погледнеш, но за малко. Погледни и си извърни главата. Не гледай втрещено. Погледни и се извърни. Така ще свикнеш с нас. Постепенно.

– Къде сте? – попита Джони.

– Ето тук – отговориха му.

– Там, вътре ли? – попита той.

– Да, вътре – отговориха те.

– Тогава няма да мога да ви видя – каза Джони. – Не мога да виждам през метал.

– Той не може да вижда през метал – каза единият от тях.

– Значи няма да може да ни види – казаха и двамата.

– Можете да излезете – предложи им Джони.

– Не можем – отговориха му. – Ще умрем, ако излезем навън.

– Значи дори няма да мога да ви видя?

– Ти няма да можеш дори да ни видиш, Джони.

Почувствува се ужасно самотен, защото никога нямаше да може да види своите приятели.

– Не успяхме да разберем кой си – казаха те. – Разкажи ни за себе си.

Понеже се държаха ласкаво и дружелюбно, той им разказа кой е, как като сирак са го взели чичо Еб и леля Ем, които съвсем не са му същински чичо и леля. Не им спомена, че чичо Еб и леля Ем се държат зле с него, че го бият и го ругаят, и го пращат да си легне без вечеря, но приятелите му бездруго разбраха всичко, тъй както винаги го разбираха, и сега излъчваха нещо повече

от приятелско, другарско чувство. Излъчваха състрадание и чувство, което при тях отговаряше на майчината любов.

– Той е дете още – казаха си те един на друг.

И сякаш излязоха навън при него и го прегърнаха и здраво го притиснаха към себе си. Джони, без да забележи, падна на колене и протегна ръце към нещото, което лежеше сред разкъсания къпинак. Зовеше ги при себе си, като че ли би могъл да ги улови и задържи – те бяха утешението, което никога дотогава не бе срещал, но за което бе жадувал и което най-сетне бе намерил. Сърцето му плачеше и молеше така, както думите не биха могли да сторят; И те му отговориха.

– Не, Джони, ние няма да те напуснем. Ние и не можем да те напуснем, Джони.

– Обещавате ли? – попита той.

– Няма нужда да обещаваме, Джони. Двигателите ни са изпотрошени и не можем да ги поправим. Единият от нас вече умира, другият също скоро ще умре.

Джони стоеше на колене и думите бавно стигаха до съзнанието му. Започна постепенно да ги разбира и чутото надхвърли всичко, което би могъл да понесе: да откриеш двама приятели, малко преди да умрат.

– Джони – казаха му те.

– Да – отвърна им, като се стараше да съдържа сълзите си.

– Искаш ли да си разменим по нещо?

– По нещо ли?

– Да увековечим нашата дружба. Ти ще ни дадеш нещо и ние също.

– Но – започна Джони – аз нямам нищо...

И си спомни. Имаше джобно ножче. Не го биваше много, пък и острието му беше счупено, но друго нямаше.

– Прекрасно – казаха те. – Точно каквото ни трябва. Сложи го на земята по-близо до нас.

Извади ножчето от джоба си и го постави до самата машина. И в същия миг нещо стана, но тъй бързо, че не успя да види. Но, както и да е, ножчето изчезна, а вместо него на земята лежеше техният подарък.

– Благодаря, Джони – казаха те. – Добре направи, че размени с нас подарък.

Протегна ръка и взе подаръка им. Дори в тъмното се виждаше скритият в него огън. Претъркаля го на дланта си и видя, че прилича на многостенен кристал и че сиянието излиза отвътре, и че стените му припламват с цветовете на дъгата.

И едва сега, като видя как ярко свети кристалът, разбра колко се е забавил.

Вече беше съвсем тъмно, за да търси кравите. Надяваше се, че сами са тръгнали

към къщи и че ще успее да ги догони и да пристигне заедно с тях. Ще каже на чичо Еб, че две юници са излезли извън оградата и му се е наложило да ги търси и да ги връща обратно. Ще каже на чичо Еб...

Дъх не му остана, а сърцето му направо отиде в петите. Страхът така здраво го бе сграбчил – страх пред нечуваната му постъпка след вече всичко, извършено от него: не отиде на извора за вода, изгуби двете юници, намериха клечки кибрит в джоба му.

Не настигна кравите, които без него се бяха върнали в къщи, а ги намери в краварника. Видя, че са издоени, и разбра, че е прекарал на поляната прекалено дълго и че го очаква нещо много по-страшно, отколкото си бе мислил.

Тръгна към къщи, като целият трепереше от страх. В кухнята светеше. Чичо му и леля му го очакваха. Влезе в кухнята. Те седяха край масата, гледаха го, чакаха го с нетърпение, а лицата им, осветени от лампата, бяха сурови и твърди – също като издялани надгробни плочи.

Чичо Еб се изправи. Беше огромен – стигаше почти до тавана. Ръкавите на ризата му бяха навити до лактите и се виждаше как мускулите на ръцете му се напрягат.

Протегна ръце към Джони, който направи опит да се изплъзне. Но ръцете се заключиха на тила му, сграбчиха шията му, повдигнаха го и го затресоха.

– Ще ти дам да разбереш – говореше чичо Еб през стиснати зъби. – Ще ти дам да разбереш... Ще ти дам да разбереш...

Нещо падна на пода и се търкулна в ъгъла, като оставяше след себе си огнена следа.

Чичо Еб престана да го разтърсва, подържа го известно време във въздуха и го хвърли на пода.

– Това нещо изпадна от джоба ти – каза той. – Какво е?

Джони се отдръпна, като поклащаше глава.

Няма да им каже какво е. Никога няма да им каже. И да го пребие чичо Еб, пак няма да им каже. Дори да го убият.

Чичо Еб отиде при кристала, наведе се и го вдигна. Върна се при масата, сложи го на нея и се прегърби, като разглеждаше разноцветните светлинки.

Леля Ем се наведе, за да може и тя да го разгледа.

– Какво е това? – каза тя.

И двамата сведоха глави над кристала, като внимателно го разглеждаха, а очите им блестяха и светеха. Телата им се

напрегнаха, дишането им стана шумно и накъсано. И краят на света да беше настъпил в този момент, пак нямаше да забележат.

После се изправиха, извърнаха се към Джони, без да гледат кристала, сякаш той повече не ги интересуваше, сякаш той вече бе изпълнил предназначението си и не беше нужен. В израза им имаше нещо странно, не, не странно, но необичайно.

– Ти сигурно си гладен – каза леля Ем на Джони. – Ще ти приготвя вечеря. Искаш ли омлет?

Джони преглътна и кимна.

Чичо Еб отново седна, без да обръща внимание на кристала.

– Знаеш ли – каза той, – видях в града веднъж едно джобно ножче. Точно каквото ти трябва.

Джони почти не го слушаше. Стоеше замрял, отворил сърцето си за вълната любов и нежност, която заливаше къщата.

Лулунгомина

Фантастичен разказ

Гордън Р. Диксън

Обвинете Клей Харбънк за това, което се случи в Станция 563 на сектора Сириус. Ако искате пък, обвинете Уилям Питърбъръ, когото наричахме „Хлапето“. Аз не обвинявам никого. Но аз съм дорсаец.

Неприятностите започнаха в деня, когато Хлапето пристигна в станцията – с чевръсти ръце и вкус към комара – и откри, че от всички мъже тук Клей единствен не желае да играе с него, въпреки собствените му твърдения, че самият той някога е бил комарджия. И неприятностите продължиха през всичките четири години на съвместна служба.

Но разбрах, че истинската криза ще настъпи, когато един ден двамата се върнаха заедно от смяна.

Бяха ходили на задължителната обиколка в граничната област на станцията, която подслоняваше нас, двадесетимата, да проверят външната сфера за следи от удари или пукнатини. Това двучасово дежурство представлява бавно и уморително бърхане пеш – дори извън пределите на станцията – по повърхността на астероида, където няма

никакво притегляне. Ние, свободните от наряд, седяхме в стаята за отдых и чухме вътрешната врата да се отваря със свистене. Дрънченето на скафандрите, които двамата събличаха, отекна в металния коридор. От тона, с който говореха, стана ясно, че Хлапето се е заяждало с Клей през цялото време.

– Още един ден, още петдесет банкнотки – достигна до нас гласът на Хлапето. – В каква форма е свинската ти „каса“, а?

Последва кратка пауза. Можех да си представя усилието, което Клей полагаше, за да овладее гласа и изражението си. След малко чухме спокойния му приятен баритон, смекчен от гърления тарбуски акцент.

– Както подобава на джентълмен – каза той, – който никога не преяжда и затова никога не страда от лошо храносмилане.

Отговор на място – служебната сметка на Хлапето доста се беше понадула от сумите, спечелени на комар от останалите членове на екипажа. Но то бе прекалено дебелокожо, за да се засегне от такъв явен намек. Просто

се изсмя. След секунди, вече свалили екипировката, влязоха при нас.

Представляваха поразителна гледка – приличаха си достатъчно, за да са братя или по-скоро баща и син, като се има предвид разликата във възрастта. И двамата високи, тъмни, широкоплещести мъже с жилести лица. Но от много преживелици по-меките черти на Клей бяха загубели, а около ъглите на устата му имаше дълбоки бръчки. Отличаваха се и по други неща, но в Хлапето човек можеше да познае младежа Клей, а в Клей – мъжа, в който един ден Хлапето щеше да се превърне.

– Здравсти, Клей – казах аз.

– Здравей, Морт – отговори той и седна до мен.

– Ей, Морт, здрасти! – провикна се Хлапето.

Направих се, че не го чувам, и той веднага се наежи. Видях как гняв пламна в абаносовите глъбини на зениците му под гъстите вежди. Беше едър мъж, но аз пък съм родом от планетите Дорсай, а дорсаецът се бие до смърт, ако се наложи. Затова помежду си ние сме учтив народ.

Но учтивост към Хлапето е нещо, хвърлено на вятъра – както и тънката ирония на Клей. С хора като Хлапето трябва да действуваш с кривак.

Бяхме зле – ние, двадесетимата в Гранична Станция 563 на периферията на зоната на земните малко отвъд Сириус. Бяхме се озлобили. Половината от нас чакаха отговор на молбите си за преместване. Дрязгите между Клей и Хлапето създаваха разногласия и между останалите.

Всички бяхме постъпили в станцията само заради парите – в това се състоеше бедата. Петдесет на ден е добра заплата, но трябва да подпишеш договор за десетгодишна служба. Имаш възможност да се откупиш – срещу цели сто хиляди. Направете си сами сметката – почти шест години, и то като спестяваш всяка получена стотинка. Така че повечето идват с намерението да си изкарат десетте години.

Също и Клей, проиграл по-голямата част от живота си. Беше спечелил и загубил огромни състояния. А сега остаряваше, чувствуваше се уморен и искаше да се завърне в родната Лулунгомина – на малката планета Тарсус, която напуснал още съвсем млад.

Но с комара беше приключил. Казваше, че получените по този начин пари никога не се задържат, а изтичат през пръстите като вода. Затова си взимаше заплата и я внасяше в банката.

Хлапето обаче бе дошло с цел да направи „удар“. За четири години от игра на комар с останалите от екипажа имаше предостатъчно, за да си купи „билет“ за връщане, че и да му остане хубава сумичка. И сигурно щеше да направи точно това, но едно само го спираше – банковата сметка на Клей го привличаше като Елдорадо. Не искаше да си тръгне, без да я притежава. Затова не напускаше станцията и не оставяше на мира по-възрастния човек.

На две теми непрекъснато се заяждаше. Преструваше се, че не вярва Клей някога да е бил комарджия. И се подиграваше с Лулунгомина, родното място на Клей – неговата цел и мечта, единственото нещо, за което можеше да го въввлечеш в разговор. За Клей Лулунгомина бе най-красивото, най-чудното местенце във вселената и носталгията на възрастен вече човек го караше често да повтаря това.

Преглътнал отказа ми да го поздравя, Хлапето седна до нас и попита:

– Морт, какво представляват хиксабродите?

Явно „кривакът“ нямаше ефект. Пък и аз може би вече се предавах. След Клей бях най-възрастният в екипажа – това сближаваше двама ни. Погледнах смръщено Хлапето и отвърнах:

– Защо питаш?

– Ще ми гостува един от пях.

Тутакси разговорите в стаята секнаха и вниманието на присъстващите се насочи към Хлапето. Всички чуждоземни се задължаваха да минават на проверка през станции като нашата, преди да пресекат границата между някоя друга могъща галактическа сила и „човешката“ територия. Но понеже Станция 563 е доста отдалечена, чуждоземни рядко идваха насам, а когато това се случваше, приемахме го като истинско събитие.

Дори и Клей се поддаде на всеобщия интерес.

– Не знаех за това – каза той. – Откъде разбра?

– Съобщението се получи, докато ти проверяваше атмосферната инсталация – отговори Хлапето и небрежно махна с ръка. – Като се върна, вече го бях сложил в архива. Какъв ли ще е той, а, Морт?

Видял съм много места – повече от всички тях, та дори и от Клей. Тази ми беше втората служба. Върнах се към спомените си за денебианските безредици отпреди двадесет години.

– Скован, сякаш е глътнал бастун, горд като Луцифер, честен като светлината и непроницаем като камила. Прилича на човек,

но е с лице на шотландска овчарка. Знаете с какво се славят хиксабродите, нали?

Някой от компанията се обади, че не знае, но може би само за да ми угоди. Възрастта ме правеше словоохотлив – като Клей с неговата Лулунгомина.

– Те са първите и единствени платени посланици в опознатата вселена. Можеш да ги наемеш, но не и да им повлияеш, да ги подкупиш или да ги заставиш да кажат нещо друго освен голата истина. А само как невъзмутимо ти я поднасят, братко! Затова са толкова търсени. Щом възникне някакъв политически спор, независимо дали на планетарно или междучуждоземно ниво, и двете страни наемат хиксаброд да ги представя по време на дискусиите. Така са сигурни, че противната страна е откровена. Хиксабродът на съперниците е живата гаранция за това.

– Не звучи зле – каза Хлапето. – Какво ще кажете да се съберем и да му устроим празнична вечеря по време на двадесет и четири часовия му престой тук?

– Недей да мислиш, че ще ти е много благодарен – изсумтях аз. – Просто така са си устроени.

– Нищо – отвърна Хлапето. – Какво пък, малко емоции за разнообразие няма да ни навредят.

* * *

Одобрителен шепот се разнесе из стаята. Мнозинството, включително и Клей, беше срещу мене.

– Хиксабродите ядат каквото ядем и ние, нали? – Хлапето вече правеше планове. – Ами добре, значи супа, салата, месо, шампанско и бренди – продължи той, като отброяваше отделните ястия на пръсти.

Зарази и нас с ентузиазма си. Но накрая все пак не се въздържа и отправи поредната нападка към Клей.

– Клей, а за развлечение защо не му разкажеш за Лулунгомина, а?

Клей трепна – едва забележимо, но всички забелязахме сянката, която премина по лицето му. Лулунгомина на Тарсус владееше мислите му със същата сила, с която спестяванията му пък привличаха Хлапето. Клей, разбира се, си даваше сметка, че прекалено много възхвалява красотата на Лулунгомина. Но се чувствуваше свързан с нея до болка – болка, която само думите можеха да облекчат.

Аз съм дорсаец. Освен това по-възрастен от другите и затова разбирах. Никой няма право да се надсмива над връзката, която сродява човека с неговия дом. Тя е толкова истинска, колкото и неуловима. И да се подиграваш с нея е жестоко.

Но Хлапето, твърде младо, не схващаше това. А и съвсем скоро беше пристигнало от Земята – Земята, която никой от нас не е виждал, но от която всички ние водехме потеклото си отпреди хиляди години. Хлапето бе енергично, силно и прозираше чувствата. Разбираше, както и всички останали, че склонността на Клей да говори надълго и нашироко за чудото Лулунгомина представлява всъщност началото на бавната разруха на старостта, първата малка слабост у човек, бил някога твърд като стомана.

Но за разлика от нас, които от съчувствие криехме отегчението си, Хлапето използваше възможността да надделее над Клей и да провали решението му да не се занимава повече с комар. Нападеше неспирно болното място – и дори хладнокръвието на Клей не му служеше вече за защита.

Сега, при този последен удар, малки гневни пламъчета загоряха в очите на по-възрастния човек.

– Стига! – каза той рязко. – Изключи Лулунгомина от разговора!

– Нямам нищо против – отговори Хлапето, – но ти някак си непрекъснато ми припомняш за нея. Както и за това, че уж си бил комарджия. Щом не можеш да докажеш

последното, как тогава искаш да вярвам на думите ти за първото?

Вените на челото на Клей се издуха, но той все пак успя да се сдържи.

– Казвал съм ти хиляди пъти – отговори през зъби, – пари, спечелени на комар, не се задържат. Ти самият скоро ще го разбереш.

– Думи, думи – отвърна Хлапето нехайно. Само думи и нищо друго.

Спрял дори да диша, за секунди Клей впи в него яростен поглед. Не знам дали Хлапето усети опасността и дали се притесни, но и аз не си поех дъх, докато гърдите на Клей не се отпуснаха и той, обръщайки се рязко, не излезе от стаята. Чухме как стъпките му заглъхнаха надолу по коридора по посока на стаята му в спалното отделение.

По-късно попритиснах Хлапето за случилото се. Открих го в кухнята след втората му смяна, когато повечето от мъжете бяха на дежурство. Правеше си сандвич. Като влязох, той ме погледна – леко смутен, готов да се отбранява.

– Здравсти, Морт! – постара се гласът му да прозвучи естествено. – Какво става?

– Ти! Икаш да се стигне до сблъсък между тебе и Клей, а?

– Не-е – проточи той с пълна уста. – Не бих казал.

– Така ли? Но точно това ще получиш.

– Виж какво, Морт – започна той. и спря, за да преглътне. – Не мислиш ли, че Клей е достатъчно голям и може сам да се грижи за себе си?

Почувствувах как лека и неприятна тръпка пропълзва по гърба ми, а погледът ми стана лют. Обаждаше се дорсайската ми кръв. Пролічала е и на лицето ми, защото Хлапето, което до момента си седеше спокойно на ръба на кухненската маса, скочи бързо.

– Чакай бе Морт – каза той. – Не съм искал да те обидя.

Надвих гнева си и заговорих доколкото можех спокойно.

– Отбих се само за да ти кажа: следното. Клей е тук много отпреди ти да дойдеш. Съветвам те да го оставиш на мира.

– Страх те е, че ще пострада?

– Не – отговорих. – Страх ме, че ти ще пострадаш.

Хлапето шумно се изсмя, като за малко не се задави със сандвича си.

– А-а, сега ми е ясно. Мислиш, че съм прекалено млад и не мога да се грижа за себе си.

– Горедолу, но не както ти го схващаш. Ще ти кажа нещо за теб – не е нужно да се съгласиш или да го отречеш. Ще разбере дали съм прав по-късно.

– Я стига! – отвърна той, почервенял. – Не съм дошъл тук да ме подлудяват.

– Все пак ще си получиш заслуженото. Но няма да пострадаш само ти, а и всички ние. Защото, когато възникне конфликт в такава малка група, хората винаги вземат нечия страна. Опасност застрашава не само теб, но и нас.

– Тогава не се бъркайте.

– Не може – казах аз. – Каквото засяга един от нас, засяга всички ни. А ти? Дойде тук с надеждата да намериш разкош и развлечения. А завари еднообразие и скука – така е в космоса, само че ти не го съзнаваш.

Той взе чашата си с кафе.

– И сега сигурно ще чуя, че се забавлявам за сметка на Клей? Това ще кажеш, нали?

– Не. Няма да си послужи с тези думи, защото гледам на поведението ти другояче. Клей е достатъчно зрял, за да търпи еднообразието и скуката, ако те му носят това, което иска. Научил се е и как да живее с хората около него и със себе си. Не изпитва нужда да се проявява, като съсипва някой два пъти по-млад или по-стар от него.

Той отпи от кафето си и остави чашата на масата.

– А аз правя точно това, а?

– Всички младоци са такива. По този начин изпробват силите си и отношенията си

с другите хора. А когато помъд্রেят и нещата им се изяснят, престават да се държат така. Не всички, разбира се. Но ти ще престанеш – така ми се струва. И колкото по-скоро го направиш, толкова по-добре ще е и за тебе, и за нас.

– А ако не престана? – не се предаваше той.

– Виж какво, не си колежанче, току-що завършило университета, и не се намираш на Земята или на някоя друга приветлива и безопасна родна планета, където човек може да избяга от досадните подигравки и да отиде на друго място. Тук „друго място“ няма. Ако този, който се подиграва, не разбере колко безразсъдно и опасно е това, онзи, на когото се подиграва, търпи до едно време и после нещо се случва.

– Явно е, че ти се тревожиш всъщност за Клей.

– Проумей най-сетне! Клей е мъж и е видял и патил. А ти не си. Ако някой пострада, ти ще си.

Той се изхили и се отправи към вратата. Продължи да се смее и след като я затръшна зад себе си. Оставих го да си върви. Няма смисъл да упорствува с блъф, който не е успял да подейства.

* * *

На следващия ден пристигна хиксабродът. Казваше се Дор Ласос. Беше типичен представител на расата си – по-висок от най-високия измежду нас с половин глава, със светлозелена кожа и с онзи безстрастен хиксабродски израз на кучешкото лице.

Не присъствувах на посрещането му, тъй като дежурех в обсервационната кула – проверявах метеорните пътеки. Самата ни станция е добре защитена, но някои от корабите, които кацаха от време на време можеха да имат неприятности с онези, които редовно се отбиваха при нас точно в този сектор. Когато смяната ми свърши, Дор Ласос беше вече настанен и официалното посрещане – приключило.

Все пак отидох да го видя със слабата надежда, че ще открием общи познати от неговата или от моята раса – народите и на двама ни са доста многочислени, бог ми е свидетел, така че реална възможност съществуваше. И аз като Клей копнеех за всичко, свързано с родината ми.

– Здравей, Хиксаброд – започнах аз, влизайки в стаята му, и, внезапно млъкнах.

Хлапето беше вътре. Погледна ме някак странно.

– Нима знаеш хиксабродски? – попита той недоверчиво.

Кимнах – бях научил езика през дългосрочната си служба по време на денебианските безредици. Благоприличието ме накара да се опомня и веднага зададох въпроса си.

Той поклати глава.

Какво пък, просто бях пробвал наслуки. Вероятността да познава нашия преводач от времето на денебианските безредици бе минимална. Хиксабродите нямат семейна система на кръщаване. Приемат имената на по-възрастните, от които се възхищават. Поклоних се учтиво и си тръгнах.

Чак след това изведнъж ми хрумна – за какво, по дяволите, можеше Хлапето да разговаря с един хиксаброд.

* * *

Наистина се тревожех за Клей. Тъй като моят блъф с Хлапето се провали, наумих си да опитам със самия Клей. Отначало чаках удобен момент, но след последната разправа с Хлапето приятелят ми почти не напускаше жилището си. Накрая реших да действувам открито и отидох при него.

Намерих го в стаята му – четеше. Малко се стреснах, като видях този висок, все още снажен мъж, облечен в халат подобно на старец, с ръка на чело да следи съсредоточено сменящите се един след друг редове на яркия екран. Но щом влязох, Клей

ме погледна с усмивка, добре позната ми от четирите години близко съжителство.

– Какво четеш? – попитах, сочейки скенера.

Той го изключи – светлината загасна и редовете изчезнаха.

– Глупав роман – отговори ми с усмивка – от некадърен писател. Но е от Тарсус.

Седнах на стола, който ми предложи.

– Клей, ще имаш ли нещо против, ако говоря направо?

– Давай – окуражи ме той.

– За Хлапето – казах без заобикалки – И за тебе. Не може да продължава така.

– Ами ти, стари разбойнико, какво предлагаш? – отвърна Клей безгрижно.

– Две неща И те моля да ги обмислиш добре, преди да ми отговориш. Първо, да се опитаме да съберем деветдесет процента мнозинство и да подадем молба за отстраняването му от станцията на основание, че е вреден за колектива.

Клей бавно поклати глава.

– Не можем да направим това, Морт.

– Предполагам, че ще успее да взема подписите. Дотегнал е на всички. Ще се съгласят.

– Не става дума за това, много добре разбираш. Смята се, че отстраняване на някого по молба на колектива няма да му

навреди, но и двамата знаем – не е така. Ще го пратят в някоя ужасна станция, където ще се забърка в още по-големи неприятности и накрая ще стигне до наказателна служба – истински ад. И нас ще обвинява за това и ще ни мрази докато е жив.

– Какво от това? Нека да ни мрази.

– Аз съм от Тарсус. Няма да ми е все едно. Не мога да направя такова нещо.

– Добре – отвърнах аз. – Да оставим това. Изкарали си почти седем години тук и разполагаш с половината пари, нужни ти да се откупиш. Моите спестявания пък са почти достатъчни, колкото и да не ти се вярва, за да допълним сумата. Освен това ще ти предоставя заплащането си за трите години, които ми остават, за пенсионирането ти. Вземи парите и се махни от Службата. Не е онова, което си очаквал да получиш, но по-добре малко, отколкото...

– А какво ще стане с твоето завръщане в родината ти? – попита той.

– Погледни ме.

Клей ме погледна и аз знам какво видя – счупения нос, белезите, бръчките: лице на дорсаец.

– Никога няма да си ида у дома – рекох аз.

Продължи да ме гледа още дълго. Забелязах как малко пламъче лумва в очите

му. Но пламъчето угасна и разбрах, че и с него съм загубил.

– Може и да е така – каза тихо той, – но не аз ще съм причината.

Оставих го да си чете.

* * *

По принцип няма прекъсвания между смените – винаги някой дежури. Но при специални поводи като например вечерята, организирана в чест на хиксаброта, всички се събирахме в станцията. Осигурявахме си подобни „почивки“, като предварително си свършвахме работата, а използвахме и четирите часа в денонощието, когато по правило не пристигаха съобщения и кораби.

Така че тази вечер всички бяхме в залата за одих – почистена, с подредена нарочно за случая маса. Изпихме коктейлите си, седнахме на масата и вечерята започна.

По време на различните блюда разговорът се въртеше около теми, които не засягаха пряко настоящия ни живот. Спомени за посетени места, сравняване на отминали преживелици, някои от тях доста странни, ето за такива неща говорехме на масата.

Несъзнателно всички се опитвахме да предположим хиксаброта и той да се включи. Но Дор Ласос си седеше на почетното място между Клей и мен (Хлапето беше малко по-настрани) и запазваше

ледено мълчание – докато не приключихме с десерта и неочаквано не стана дума за Медиа.

– Медиа – обади се Хлапето. – Чувал съм за Медиа. Малка планета, но на която обикновено всичко се намира – от супа до лешници. Там има и една такава форма на живот, за която се смята, че съдържа ценни за метаболизма вещества. Казва се... само за секунда да помисля, казва се...

– Казва се нигти – с изненада чухме авторитетния металически глас на Дор Ласос. – Дребно четириногло с високо развита нервна система и голямо количество мастна тъкан. Ходил съм на тази планета преди повече от осемдесет години, преди още да я отворят за посетители. Хранителните ни запаси се развалиха и имахме възможността да изпробваме верността на теорията, че нигтите служат за прехрана на почти всяко познато мислещо същество.

Той замълча.

– И какво стана? – настоя Хлапето. – Щом сте тук и ни разказвате тази история, значи животното ви е спасило от глад.

– За мен и хората на кораба нигти се оказа доста питателна храна – отговори Дор Ласос. – За съжаление на борда имаше и няколко микрошни от Поларис.

– И какво се случи с тях? – запита някой.

– Високо развита, но неустойчива форма на живот – отвърна Дор Ласос, отпивайки бренди от чашата си. – Получиха гърчове и умряха.

Познавам нрава на хиксабродите и добре разбиха, че този малък анекдот бе продиктуван не от садизъм, а от пълно равнодушие. Но усетих как вълна на отвращение заля хората в стаята. Никоя друга форма на живот не се радва на толкова всеобщо благоразположение както микрошните – фини дъгоцветни мекотели с вкус към поезията и философията.

Мъжете на масата съвсем видимо се отдръпнаха от Дор Ласос. Но това му направи толкова впечатление, колкото ако бяха изръкопляскали бурно. Изключително рядко хиксабродите са способни да проявят съчувствие и разбиране, когато става дума за друга раса.

– Но това е ужасно – бавно каза Клей. – Винаги съм харесвал микрошните.

Той беше пил доста и тази на вид безобидна забележка прозвуча почти като предизвикателство.

Студените кафяви очи се обърнаха към Клей. Но какво видя, какво си помисли Дор Ласос – всичко остана скрито зад безстрастното му изражение.

– По принцип – отсеке той – те са честна раса.

Това бе най-голямата похвала за някого, която можеше да се чуе от един хиксаброд. Мислех, че въпросът е приключил, когато Хлапето пак се обади:

– За разлика от нас, хората, а, Дор Ласос?

Хвърлих му гневен поглед; иззад гърба на хиксаброта. Но той продължи, без да се замисля:

– Та казах за разлика от нас, хората, а? – натърти Хлапето.

Той явно също беше пил доста и силният му глас прозвуча рязко на фона на затихналата стая.

– Хората се различават един от друг – заяви Дор Ласос равнодушно. – Някои от вас са сравнително честни. Но като цяло човешката раса не може да се похвали с особена честност.

Типичен за хиксабродите директен и недвусмислен отговор – Дор Ласос щеше да каже същите думи дори ако веднага след това му прережеха гърлото. Това трябваше вече да накара Хлапето да млъкне, но той продължи:

– Ах, да-а. Някои са сравнително честни, но като цяло сме нечестни. Но не разбирате ли, Дор Ласос, човешкото чувство за хумор

често се проявява точно в лъжите. Някои от нас лъжат просто за развлечение.

* * *

Дор Ласос отпи от брендито си и не отговори.

– Разбира се – не спираше Хлапето, – понякога някой от нас, хората, си мисли, че е забавен с лъжите си, докато всъщност не е. Някои лъжи са просто досадни, особено ако ти се налага да ги слушаш отново и отново. Но, от друга страна, съществуват такива майстори на лъжата, че дори вие ще сметнете неистините, които казват, за смешни.

Клей изведнъж се надигна и от внезапното му рязко движение от чашата му се разплиска бренди и изцапа покривката. Той се вторачи в Хлапето.

Погледнах ги всичките – Клей, Хлапето, Дор Ласос – и ме обзе лошо предчувствие.

– Едва ли – рече Дор Ласос.

– Но не, вие трябва да чуete истински „експерт“ – отвърна Хлапето възбудено. – Особено когато „материалът“ му е добър. Като например въпросът за родните планети. Какво представлява вашата родна планета Хикса?

Вече бях убеден, че подозренията ми са верни. Без да привличам ненужно внимание към себе си, станах и излязох.

Чуждоземецът издаде странен дрезгав звук и заговори – гласът му ме следваше, докато бързо крачех по празния коридор.

– Много е красива – казваше сякаш някакъв компютър. – Диаметърът и е тридесет и осем хиляди метра. Притежава двадесет и три големи планински вериги и седемнадесет обширни водни пространства...

Гласът на хиксаброта заглъхна – вече не чувах думите.

Преминах пустиите коридори и направо се качих в комуникационната зала. Влязох през вратата, без да спирам – в противоречие с наредбите, без да погледна автоматичния принтер за някое ново неочаквано съобщение, без да си направя труда да проверя дали предавателят е настроен на автоматично откриване и сигнализиране за приближаващи кораби.

Не обърнах внимание на нищо и отидох направо при картотеката, където се съхраняват всички получени съобщения.

Отворих я и извадих папката за онзи ден. Набързо прегледах многобройните копия с въпросната дата. И там, под надписа „Съобщения за посетители“, намерих известието за пристигането на Дор Ласос. Прескочих различните данни за нашия гост и спрях поглед на реда, където беше отбелязан последният му престой.

Тарсус.

Клей ми бе приятел. А това, което човек е в състояние да изтърпи, без да рухне, си има своите граници. На една от стените в комуникационната зала висеше списък на хората от станцията. Срещу името на Уилям Питърбъръ сложих знака на дорсайците и извадих пистолета си от сандъка с оръжията.

Проверих магазина. Беше зареден. Върнах го на мястото му, прибрах пистолета в сакото си и отидох при останалите.

Дор Ласос още говореше:

– Флората и фауната се поддържат в идеален естествен баланс и през последните шестдесет хиляди години излишъкът над нормалния брой на който и да е вид не е надвишил един процент. Животът на Хикса е планомерен и прогнозиран. Времето се контролира в максимална степен.

Докато сядах, металическият глас на хиксаброта трепна за секунда, после се стабилизира и продължи:

– Ще се върна там някой ден.

– Красива картина – каза Хлапето.

Беше се навел напред над масата, очите му блестяха и усмивка оголваше зъбите му.

– Много привлекателна планета. Но неприятно ми е да ви информирам, Дор Ласос, че тя бледнее пред едно друго местенце в галактиката.

И хиксабродите са войни. Изражението на Дор Ласос не се промени, но гласът му стана по-дълбок и отекна в стаята:

– Вашата планета?

– Бих желал да е така – отвърна Хлапето със същата вълча усмивка. – Бих желал да мога да твърдя това. Но мястото, за което говоря, е така чудесно, че мен едва ли ще ме пуснат там. Всъщност аз никога не съм виждал този край, но много съм слушал за него през последните няколко години. Той или е наистина най-дивното място във вселената, или пък човекът, който разказва за него...

Бутнах назад стола си, за да стана, но Клей стисна ръката ми и ме задържа.

– Та ти казваше, че... – обърна се той към Хлапето, което моето движение бе накарало да замълчи.

– Човекът, който ми е разказвал за него – каза Хлапето спокойно, – е един от онези майстори на лъжата, за които споменах на Дор Ласос.

Отново се опитах да стана, но Клей пак ме изпревари. Висок и горд, той се изправи на края на масата.

– Мое право си е – прошепна ми тихо.

Без да бърза, преднамерено той взе чашата си и я запрати право в лицето на

Хлапето. Тя се удари в масата пред него и брендито заля безукорната му униформа.

– Извади пистолета си! – заповяда Клей.

* * *

Сега и Хлапето скочи. Знаех, че е замислил цялата тази сцена, но въпреки това не успя да скрие омразата си. Лицето му побеля от гняв. Подпря се на ръба на масата, стараяйки се да овладее и да довърши предварително скроения план.

– Защо са ни нужни пистолетите? – попита Хлапето.

Гласът му бе станал хрипков от усилието да се сдържа.

– Ти ме нарече лъжец.

– И пистолетите ли ще докажат, че не си?

Хлапето вече си възвръщаше самообладанието – задиша по-спокойно, а смехът му прокънтя в стаята.

– Защо са ни пистолетите, щом е възможно с абсолютна точност да установим дали казваш истината?

Погледна един след друг всички присъстващи. След това очите му пак се приковаха в Клей.

– Година наред ти ми разправяш какви ли не неща. Но две от тях непрекъснато повтаряш. Първо – че си бил комарджия. Второ – че Лулунгомина, твоята скъпоценна Лулунгомина на Тарсус, е най-прекрасното

място в цялата вселена: И двете ли са верни?

Клей дишаше бавно и тежко.

– И двете са верни – отвърна той, мъчейки се да надвие треперенето в гласа си.

– Поддържаш ли твърдението си?

– С цената на живота си.

– А-а – каза Хлапето присмехулно и вдигна показалец. – Но аз не искам да поддържаш тези приказки с цената на живота си, а с цената на солидното богатство, което трупаш от години. Настояваш, че си бил комарджия. Готов ли си да се обзаложеш, че думите ти не са лъжа?

Чак сега Клей усети капана.

– Хвани се с мене на бас – подкани го Хлапето безгрижно. – Така ще покажеш правдивостта на първото твърдение.

– А второто? – запитай Клей.

– Ами – Хлапето посочи Дор Ласос – къде ще намерим по-добър съдия? При нас е един хиксаброд.

Хлапето се полуобърна към чуждоземеца и леко му се поклони.

– Нека той да прецени дали казваш истината.

Отново се понадигнах, но Клей пак ме бутна да седна. Попита Дор Ласос:

– Мислите ли, сър, че сте в състояние да разрешите подобен спор?

Кафявите нечовешки очи се срещнаха с тези на Клей и не се отместиха за известно време.

– Току-що пристигам от Тарсус – каза хиксабродът. – Член съм на галактическата топографска комисия, която имаше задача да направи карта на планетата. Аз трябваше да удостоверя истинността на картата.

* * *

Изборът всъщност не бе никакъв избор. Клей гледеше вторачено хиксаброта, а всички ние чакахме отговора му. Страшен гняв ме обзе. Наблюдавах другите на масата – по реакцията им исках да разбера дали няма да можем да прекратим скандала. Но вместо съчувствие, както се надявах, видях само безразличие или цинизъм, или дори отвратителното любопитство на хора, за които кръвта и сълзите са развлечение.

Осъзнах със свито сърце, че в края на краищата аз единствен съм останал приятел на Клей. Тъй като самият остарявах и бях доста словоохотлив, непрекъснатите му разкази за Лулунгомина не ме дразнеха. Но на другите бяха омръзнали. На това, което аз приемах като трагедия, те гледаха като на заслужено възмездие за един досаден лъжец.

Каквото аз забелязах, не убягна и на Клей. Очите му потъмняха, погледът му стана студен.

– На колко се обзалагаш? – попита Клей.

– На всичко, което имам – отговори ентузиазирано Хлапето и се наведе напред.
– Достатъчно, та и предостатъчно, за да съответствува на твоите пари. Сумата е равна на заплатата за осем години служба.

Сковано, без да продума, Клей извади спестовната си книжка и тефтерче с разписки. Подписа една за всичките пари и остави книжката и квитанцията на масата пред Дор Ласос. Хлапето, очевидно дошло подготвено, направи същото, като прибави и голяма купчина пари в брой – спечелени на комар през последните седмици.

– Това ли е всичко? – попита Клей.

– Всичко – отговори Хлапето.

Клей кимна, отстъпи назад и каза:

– Давай!

Хлапето се обърна към чуждоземеца:

– Дор Ласос, много сме ви задължени за съдействието, което ни оказвате.

– Радвам се да чуя това – отвърна хиксабродът, – тъй като съдействието ми ще струва на спечелилия баса една хилядарка.

Неочакваната забележка, издаваща студената пресметливост на госта ни, за момент смути Хлапето. Единствено аз, който познавам хиксабродската раса, не се изненадах. Но останалите бяха шокирани и веднага се настроиха против Хлапето. Досега приемаха облога като жестока, но поне

честна игра, засягаща само нас. Изведнъж ситуацията се промени – сякаш бяха наели платен побойник да се разправи с един от нашите.

Но вече нищо не можеше да се направи – облогът си бе облог. Независимо от това, чуха се недоволни гласове от различните кътчета на стаята.

Хлапето заговори бързо – прекъсването го беше уплашило, а спестяванията на Клей не му излизаха от ума.

– Вие сте участвували в топографската комисия, нали?

– Да – отвърна Дор Ласос.

– Значи планетата ви е позната?

– Позната ми е.

– Знаете и географията ѝ, нали? – настоя Хлапето.

– Няма да повтарям казани вече неща.

Хиксабродът отправи към Хлапето смразяващ, почти злобен поглед.

– Какво представлява тази планета? – Хлапето облиза устни. Започваше да си възвръща обичайната самоувереност. – Голяма планета ли е?

– Не.

– Богата планета ли е?

– Не.

– Красива планета ли е?

– Не намирам.

– Говорете по същество! – намеси се Клей грубо, с напрегнат, дрезгав глас.

Хлапето го погледна – наслаждаваше се на ситуацията. След малко заговори пак на Дор Ласос:

– Много добре, сър, да преминем към същината на въпроса. Чували ли сте някога за Лулунгомина?

– Да.

– Били ли сте някога там?

– Да.

– И честно ли заявявате – за първи път бурен огън пламна в очите на хиксаброта: обидата, която Хлапето, без да ще, му нанесе, беше страшна, – **честно** ли заявявате, че според вашето добре обмислено мнение Лулунгомина е най-прекрасното място във вселената?

Дор Ласос отвърна поглед от Хлапето и го насочи към останалите в стаята. Сега най-накрая по лицето му ясно се четеше презрение към всички нас.

– Да; най-прекрасното – беше отговорът.

Дор Ласос се изправи пред очите на смаяните хора около масата. Взе полагащата му се хилядарка от купа пари и подаде останалите заедно с двете спестовни книжки и разписките на Клей. След това пристъпи към Хлапето и каза:

– Ръцете ми са чисти.

Пръстите му се свиха. И докато ние наблюдавахме втрещени, къси, бляскащи нокти с лекота изскочиха от тях и заиграха току до лицето на Хлапето.

– Съмняваш ли се в честността на един хиксаброд? – запита роботският глас.

Лицето на Хлапето беше побледняло, а бузите му – хлътнали от страх. Острите като карфици нокти се намираха съвсем близо до очите му. Той с мъка преглътна.

– Не – успя да прошепне.

Ноктите се прибраха. Ръцете се отпуснаха от двете страни на притежателя им. Отново безстрастен и студен, Дор Ласос ни погледна, поклони се и рече:

– Благодаря за любезността.

Металическите нотки в гласа му прокъртяха в смълчаната стая.

После се обърна. Марширувайки като метроном, изчезна през вратата и се запъти към жилището си.

* * *

– Е, какво, разделяме се – каза Клей Харбънк, докато се ръкувахме. – Дано планетите Дорсай те посрещнат добре, както, надявам се, мен ще посрещне Лулунгомина.

– Това бе чиста глупост. Не трябваше да откупуваш и мен – измърморих аз.

– Парите са повече от достатъчно и за двама ни – отговори Клей.

Беше минал месец след облога и двамата стояхме на космодрума Денеб Едно. Огромната, кълтяща сграда на тази централна станция се простираше на голямо разстояние във всички посоки. След десет минути щях да се кача на моя кораб за планетите Дорсай. Клей трябваше да изчака още няколко дни за един от редките полети до Тарсус.

– Самият облог беше ужасна глупост – продължих аз, решен да намеря нещо, от което да съм недоволен.

На нас, дорсайците, подобни вълнуващи моменти не ни доставят удоволствие. Но дорсаецът си е дорсаец. Не си търся извинения.

– Не беше глупост – отвърна Клей.

За секунда лицето му се помрачи.

– Забравяш, че истинският комарджия се хваща на бас само ако е сигурен. А когато погледнах в очите на хиксаброда, аз вече бях сигурен.

– Как можеш да говориш така – „сигурен“?

– Хиксабродът обичаше много родината си.

Смаян, аз се вторачих в Клей.

– Но ти не се хвана на бас за Хикса. Разбира се, че Дор Ласос е привързан към Хикса повече, отколкото към кое да е друго

място във вселената. Но облогът беше за Тарсус, за Лулунгомина, нали така?

Лицето му отново помръкна за миг.

– Знаех, че ще спечеля аз. Чувствавам известна вина по отношение на Хлапето, но го предупреждавах, че комарджийските пари не се задържат. Пък и той е млад, а аз остарявам. Не можех да си позволя да загубя.

– Спри да говориш небивалици и ми обясни всичко – настоях аз. – Как така си бил сигурен, че ще спечелиш точно ти? Какъв беше номерът, ако е имало такъв?

– Номерът? – повтори Клей и ми се усмихна. – Номерът беше в това, че хиксабродът не може да е друг освен честен. Цялата работа е в името на родното ми място – Лулунгомина.

Той видя недоумяващото ми лице и сложи ръка на рамото ми.

– Слушай, Морт – каза тихо, – точно името заблуждаваше всички ви. Лулунгомина значи нещо на моя език. Но не е име на град или село, или местност. Всеки човек на Тарсус си има своя Лулунгомина. Както и всеки човек по света.

– Какво искаш да кажеш, Клей?

– Това е дума – обясни той. – Дума от моя език и значи „дом“.

Страданията на мънъсъ Потапов

Фантастичен разказ

Виктор Шендерович

*„Страхотни глупости стават по света.
Понякога направо приличат на измислици...“*

Н. В. Гогол, „Нос“

В Козявинск Потапов попадна случайно.

В тази командировка трябваше да замине не той, а Измайлов, който се разболя. Досега никога не бе боледувал, и изведнъж – ей ти на – грип, медицинско и издават на името на Потапов командировъчно. Вечерта, преди да замине, по телефона му се обади Измайлов:

– Прощавай – казва, – старче, чух, че заминаваш, та значи Козявинск – казва – като градче не е лошо. Има магазини, в хотела – телевизор, общо взето, живее се... – После слушалката млъкна и Потапов не особено вежливо се поинтересува какво още има да му казва, тъй като ще трябва и багажа да си стяга. В отговор Измайлов каза нещо много странно: с една дума, Потапов много-много да не се чуди, там, в Козявинск, и изобщо да не взима нищо присърце. Потапов, който бъкел не разбра, промърмори „добре“, тресна слушалката и едва във влака си

спомни, че гласът на Измайлов бе съвсем нормален, дори не бе пресипнал.

Във влака беше студено. Навън се спускаше кишавият октомврийски здрач. Прозорецът не се затваряше и през пролуката падаха тежки капки дъжд върху масичката. Скоро до гърдите на Потапов се образува локвичка и той, като се хващаше за дръжките, тръгна да търси шафнерката.

Шафнерката пиеше чай. Бюстът ѝ висеше над масата като дирижабъл, а на профила ѝ можеха да завидят редица римски императори от епохата на упадъка. Върху блузата ѝ биеше на очи скъпа брошка – паяк. Потапов не бе виждал такава брошка.

– Кво? – Гласът на жената се оказа неочаквано висок, неприятен и рязък.

– Прозорецът. Прозорецът не се затваря.

Шафнерката с достойнство сръбна от чашата, внимателно погледна корема му и се обърна настрани. Измина минута и половина.

– Тече – плахо напомни Потапов.

– А аз кво общо имам? – Притежателката на римския профил плисна вряла вода от чайника и най-сетне погледна пътника в

лицето. – Да не би аз да съм строила вагона, а?

Наистина друг го бе строил. Потапов се развълнува.

– Какво общо има... – разпали се той. – Какво ме интересува...

Шафнерката го погледна още веднъж, вече с отвращение, и като наблягаше на думите, каза:

– Е, гражданино, достатъчно... Може би ще искате и гърба да ви почеша? Сам си затворете прозореца.

– Ама вижте! – с трагичен глас започна Потапов.

– Ново двайсет... – шафнерката стана и като жив таран се втурна към коридора.

– Гражданико! – отчаяно извряка притиснатият от бюста ѝ командирован.

– Чупка – изсъска гражданката.

Чувството за собствено достойнство съвсем не беше чуждо на мънъсъ¹ Потапов, но когато му кажеха „Чупка!“ той се чупеше, а понякога и побягваше. Там, където царяха суровите Дарвинови закони Потапов винаги ставаше жертва на естествения отбор.

– Безобразие! – заяви мънъсъ на шафнерката. – Безобразие!

Той постоя още малко, но като не получи отговор, се върна в купето си. Там видя, че езерцето на масичката отдавна е излязло от

бреговете си и спокойно се плиска на пода. Матракът и краят на седалката също бяха залети с вода. Тогава, като ругаеше с всички известни нему думи, се качи на горното легло. Добре, че поне пътуваше сам в купето. Пък и кому другиму, господи, би изтрябвал Козявинск в края на октомври?

В леглото Потапов почувствува, че е гладен, но сухоежбина не му се ядеше, а при спомена за шафнерката моментално се отказа от чай. Последната мисъл на заспивания под шума на водопада мънъсъ беше: дано до сутринта водата да не залее всичко, да не го удави...

През тази нощ той сънува всякакви гадости. Присъни му се историческото пътешествие на Колумб през 1492 г., само че на мястото на Христофор беше шафнерката с брошката паяк, като този паяк, неизвестно защо, бе наедрял и висеше на гърдите ѝ като огромна плоча. А самият Потапов бе юнга, заливан от солените океански вълни, който се мяташе по пързалищата се под краката му палуба, притискаше към слабите си гърди куфарчето и крещеше, че е станало грешка, че Измайлов трябва да пътува. Но корабът си плаваше, плаваше бог знае накъде, шафнерката сърбаше чай, седнала на капитанския мостик и вперила поглед напред. По едно време тя изкрещя:

– Козявинск.

Потапов се събуди. Влакът беше спрял.

– Козявинск! – крещейки, обикаляше вагона оскърбителката на Потапов. – Седем минути престой! Козявинск!

След седем минути влакът с трясък потегли покрай перона, на който стоеше и все още се мъчеше да се събуди командираният Потапов.

Козявинск, както Измайлов го бе предупредил, си го биваше. Сградата на гарата бе тъмна и неуютна. Първият автобус за града се очакваше едва към осем. Потапов се повъртя няколко минути на площадчето пред гарата, настръхна от студ и закрачи по пътя, като размахваше вехтото си куфарче, за да се стопли. Но не успя да измине и сто метра.

До тротоара през магазина бе спряло едно напълно ръждясало такси. В таксито седеше мъж и спеше. Потапов обиколи колата, за да види дали сигналната лампичка свети. Не светеше, лампичка изобщо нямаше. Табелката с работното време бе скрита зад един картон. Потапов след кратко колебание се реши и почука с кокалчето на пръста си по стъклото. Изчака, набра смелост и почука още веднъж. Изкашля се и каза с проникновен, пресипнал от течението във вагона глас:

– Другарю... Другарю!

Винаги му се струваше, че тази дума трябва да предизвиква у хората положителни емоции. Но този път по всяка вероятност се бе натъкнал на изключение. Човекът в таксито отвори очи и няколко секунди гледа Потапов през предното стъкло. След което устните му бавно се размърдаха и накрая оформиха едно абсолютно нецензурно пожелание. После затвори очи.

Потапов трепна, но не отстъпи. Набра гражданска смелост, отвори вратата на колата и попита:

– Работите ли?

Шофьорът – мършав мъжага с разрошена коса – внимателно и с неприкрито отвращение изгледа Потапов.

– За къде? – с глух, съскащ глас попита той.

– За хотела – бодро отговори Потапов и се зарадва от успешното начало на разговора.

– Петарка – отрязва шофьорът.

– Защо петарка? – нетактично попита Потапов. Единственото му оправдание бе, че през нощта почти не беше мигнал.

– Свободен си – подхвърли шофьорът и се извърна, с което добави към общодостъпните свободи още една, персонално за Потапов – пеша да идеш до хотела.

– Тоест как така? – глупаво промълви Потапов.

– Повреда. За гараж съм – пак със същия странен, глух глас заяви шофьорът и запали. На Потапов му се стори, че ей сега ще се изплюят в лицето му. – Затвори вратата! Вратата, казвам...

Мъжаката протегна жилеста ръка и нещастният мънъсъ едва успя да отдръпне главата си. Таксито, лъкатушейки, се понесе далеч от него по неравния път.

След час мокрото утро изгряваше над Козявинск. Под неистовото кукуригане на петлите, като мечтаеше едновременно за пържени яйца, горещ чай и суха постеля, мънъсъ Потапов яростно дърпаше към себе си дръжката на входната врата на местния хотел „Заря“...

* * *

Най-странното в тази история е това, че по-късно никой не повярва в нея. Макар че Потапов даваше честна дума, кълнеше се в бога, удряше се с юмруци в гърдите, а веднъж – при някакъв спомен – дори каза: „Да пукна, ако не е тъй.“ Напразно призоваваше Измайлов за свидетел. Измайлов отричаше всичко. Не, казваше той, нищо такова не съм забелязал там...

Та значи вратата пред Потапов отвори една омотана в кърпа жена с парцал и кофа.

Нещо моментално го бодна в сърцето, в съзнанието му проблесна някаква мисъл, засега неясна. Като му отваряше, омотаната мъмореше, че ей на, идват по никое време, че администраторът все едно ще дойде чак към девет и само напразно ще й цапат фоайето, а после трябва след всеки да мие. Потапов по навик започна да се извинява, но изведнъж облещи очи, сякаш опитваше да си припомни или точно обратното – да забрави.

И като не успя да направи нито едното, нито другото, изпусна куфара и изтощено се облегна на металната рамка на вратата.

На времето нещо подобно се бе случило с Герман, който в лицето на усмихващата се дама пика бе видял старицата и бе наказан за страстта си към хазартни игри. Но за какво си изпати Потапов не стана ясно. Той имаше ред положителни качества, беше семеен и плащаше навреме профсъюзния си членски внос.

Половин час по-късно Потапов седеше на мократа пейка в някаква повехнала градинка. Нервно дъвчеше престоял от Москва до тук сандвич, тракаше със зъби и си припомняше, като вкочанясваше все повече от утринния хлад, тежките черти на кой знае защо преобляклата се шафнерка зад стъклото на хотелската врата.

Голямата стрелка на часовника вече приближаваше девет и половина, а той все още не можеше да се реши. Само като си помислеше да се върне обратно в „Заря“, и краката му се подкосяваха.

„О, господи – трепна мънъсъ, сякаш отново чу мърморенето зад стъклото, – дори гласът е същият!“

Запали цигара и се опита да се съвземе. Моментално му помогна: Потапов си спомни как веднъж в метрото срещна свой двойник. Толкова си приличаха, че погледите им просто „залепнаха“ един за друг и така се гледаха цяла спирка. После нервите на Потапов не издържах и той слезе.

Споменът го ободри. „Случва се – помисли си мънъсъ. – Какво толкова, тези жени може и да са близначки. Не е изключено. Може пък да е някакъв козявински феномен.“

– Ами гласът? – тутакси се обади вътрешният му глас.

– По дяволите гласът! – гневно му отговори Потапов и стана: няма да седи и двата дни на мократа пейка, я! – Напред! – възкликна той и тръсна образованата си глава. – Какво толкова му мисля, в крайна сметка...

И като си мърмореше като заклинание: „Чудеса не стават!“ – той се отправи към „Заря“.

Какво можем да отговорим? Чудеса, разбира се, не стават, ама странни неща все още има.

Вратата на хотела вече беше отворена. Бюрото на администраторката беше празно. Като вдишваше миризмата на хлор, свикналият с чакане Потапов приседна на каменния парапет и заразглежда мозайката на стената. Тя изобразяваше хванати за ръце младежи, ако съдеше по дрехите им – юноша и девойка, които вървяха по козявинските полета към изгряващото слънце. Лицата им бяха съвсем еднакви, дебелите мозаечни лъчи на слънцето опираха в гърдите на юношата.

Потапов изхъмка, но не успя да обмисли капризната фантазия на козявинските монументалисти, когато чу стъпки. От коридорния мрак срещу надигация се от парапета мънъсъ излезе мощна шатенка.

Както стана ясно, Потапов съвсем напразно се бе изправил.

И един поглед стигаше, за да разбере, че тук нищо ново няма да види. На жакета на влязлата, впил лапички в огромния бюст, бе застинал един изящен паяк брошка.

Стоманените очи на администраторката-шафнерка с познатата непреклонност гледаха Потапов.

– Слушам ви – каза най-после тя, но Потапов вече не бе в състояние да отговори.

* * *

Лекарят беше плешив, среден на ръст, гледаше внимателно и строго през очилата.

– При нас сте за пръв път – не попита, а по-скоро констатира старчето.

– За пръв път – като ехо се отзова Потапов.

– Аха, аха... – Старчето отново се задълбочи в бележките си.

– Кажете – след като изчака, предпазливо попита Потапов – какво беше това?

– Не мога точно да ви кажа – отговори докторът, погледна го остро иззад очилата и забарабани с пръсти. – Може би обикновен припадък от глад, преумора... М-да.

Зад прозорците се изнизваше сивият есенен ден, от дърветата грачеха врани, козявинци вървяха забързано по своите козявински дела.

– Моля ви, докторе – настойчиво помоли Потапов, – нищо не крийте от мен. Разбирате ли, тук започнах да получавам халюцинации. През цялото време ми се струва...

– Знам – раздразнено го прекъсна старчето. Свали очилата и потърка с длан очите си. После остави настрана очилата, погледна уморено през рамката на прозореца и каза: – Не ви се струва.

* * *

Първите случаи на психично заболяване в Козявинск бяха отбелязани от Степан Афанасиевич – така се казваше лекарят – преди около година. Старицата Еголкина, докарана тогава направо от милицията при невропатолога, крещеше какво ли не по адрес на бюфетчийката Петракова. Че тя ужким направо пред очите ѝ се изменила в лице, започнала да надбелява, изведнъж станала мрачна и започнала да ругае с чужд глас. Е, Еголкина я знаеха в Козявинск и особено внимание не ѝ обърнаха. Откараха я направо в поликлиниката, там я напоиха с валериан и я изпратиха да си върви в къщи.

А след месец из града плъзнаха неясни слухове.

Говореше се, че уж в магазина, където работи Петракова, става нещо лошо. Че уж всички продавачки си заприличали в лицето, станали тлъсти, не можеш да ги отличиш една от друга, а месарят Коля, напротив, отслабнал само за една нощ и станал жилав като месото, което продава, и при това – ужасно зъл.

...Но това беше само началото. И при Степан Афанасиевич започнаха да идват козявинци. Оплакваха се от главоболие, отслабване на зрението и халюцинации. Кого служителката в химическото чистене не

познала, пък и той нея; на друг навсякъде започнало да му се привижда костеливият месар Коля – и като носач на гарата, и като шофьор на такси (Потапов пребледня); трета от нищо не се оплакваше, молеше само да я изпратят на курорт да си поправи здравето. А когато Степан Афанасиевич попита къде иска да отиде, тя отговори, че нямало значение, само да бъдело по-далеч от Козявинск...

Слуховете са си слухове. През пролетта пристигна доцент Светониев от областния град. Обикаля една седмица града, след което си замина и написа докторска дисертация. В нея обоснова наличието на кръв на римски императори от епохата на упадъка у работничките от козявинското обслужване.

– Някои – зашепна Степан Афанасиевич и доближи кръглото си, с бисерни капчици пот лице до бледото лице на Потапов, – някои още издържат, не се преобразяват. Но отделни личности са стигнали до сто килограма и толкова си приличат, че сред народа започнаха да говорят, че това уж е все един и същи човек. – Самият Степан Афанасиевич като причина за цялото бедствие посочи някакъв неизвестен на науката бацил – бацилус жлобус нивеляри, – но не могъл да го изолира, тъй като за целта трябвало да вземе урина от заразените, а те

не давали! И което е по-интересно: докато по-рано се разболявали само работници от сферата на обслужването, сега вече имало случаи и сред ръководните звена, дори и сред хора на умствения труд, включително, и един милиционер. Гласът на хората се променял, започвали психични усложнения. Ето какъв бил бацилът. – Впрочем – Степан Афанасиевич потърка носа си – някои неща не са съвсем ясни. Например паякът.

– Ами да, брошката. Такава брошка (докторът бе проверил) не се произвежда нито в Козявинск, нито в областта. Брошката е вносна. Кой знае откъде. Не са изключени козни на империализма. И главно, не е ясно какво представлява. Награда? От кого, за какво? А може би не е никаква награда, а е отличителен знак.

Помълчаха.

– Та това е ужасно – тихо каза Потапов.

– Ужасно е – съгласи се докторът.

– Но, все пак нещо трябва да се направи! – неуверено предложи Потапов.

– Трябва – неуверено се съгласи докторът. – Но не ви съветвам. – Старчето се наклони напред. – Разбирате ли, та те са като един човек. На един няма да дадеш бакшиш, друг ще ти напакости. И как само научават...

Степан Афанасиевич смутено изпъшка.

– Впрочем аз писах в едно медицинско списание и ето, чакам отговор...

Помълчаха още.

– За дълго ли сте при нас? – попита, старчето.

– За два дни.

– Е, за два дни се търпи – замислено проговори Степан Афанасиевич.

* * *

Потапов все пак отседна в „Заря“. Какво изпитваше, когато за трети път се приближаваше към проклетата врата, не зная. Ще кажа само: че къде другаде да иде! Няма да се върне в Москва, я. Прощавайте, демек, другари, изплаших се от една администраторка, която прилича на шафнерката. Кой ще ти разбере.

Дадоха му стая на втория етаж. Взимайки ключа, много се стараеше да не му треперят ръцете.

Стаичката не глезеше с разкоша си. Креват, стол, маса, прашна гарафа върху нея. Единственият предмет на разкоша беше мивката. Между немитите прозорци Потапов откри гробница на мухи, а зад нея – изглед към Козявинск.

Работата по командировката беше малко. Всички въпроси бяха решени, всичко беше съгласувано. Биха могли да бъдат координирани още по-бързо, ако Потапов не

се вкаменяваше на моменти, като губеше нишката на разговора. За учудване на козявинските си колеги той застиваше с отворена уста, ставаше мрачен, спомнил си шепота на Степан Афанасиевич.

Тайната го измъчваше и привечер краката сами го поведоха из Козявинск. Градче като градче – прави къси улички с привични имена, магазини, пълни с консерви, фризьорски салон с красавец блондин на витрината. Нищо особено нямаше в тези пететажни кутийки, полупразни пазарски сергии под сивото парцаливо небе, уморените хора с шлифери и чадъри – хора като хора, най-различни. Светваха прозорци. А като прекоси малкия площад, Потапов видя шапкарско ателие, клуб с колони, а на една от колоните...

Тук го втресе. На афиша бе изобразена известна актриса. Дали художникът бе толкова лош, или имаше нещо друго, но лицето беше... с една дума същото – мощна челюст, твърд поглед, презрително свити устни. Край колоната се тълпяха хора, отиваха да гледат филма.

Той едва се измъкна от блъскащата се към черната паст на киното тълпа и си тръгна. И някак изведнъж, учудващо бързо дори за октомври, падна мрак. По време на вечеря, като чувствуваше, че се разболява,

Потапов усети, че не може да откъсне поглед от келнера – беше прилично сресан, но кокалест, а очите... Очите бяха същите като на шофьора – зли, сякаш всички наоколо му дължаха по десетарка, и не я връщаха.

Потапов се изкачи в стаята си измъчен и съвсем болен, угаси лампата, мушна се в кревата и се опита да заспи. Сънят не идваше, в тъмното постоянно изплуваха различни лица – женско, надменно, и мъжко, изпито. След това се унесе, но моментално се събуди с туптящо сърце, без да разбира къде и защо се намира.

Спомни си и почти веднага чу гласове зад стената. Нужно ли е за казваме, че женският глас звучеше рязко и пискливо, а мъжкият – глухо, със свистене?

Горкият Потапов преглътна и се заслуша.

– ...през отчетния период се увеличиха двойно – тихо произнесе зад стената мъжът. – Скандалите, истериите и кавгите – с четиридесет процента. Сърдечните атаки и инсултите – с осемдесет и два към петдесет и три процента за същия период на миналата година. Бюфетите и ресторантите са напълно под наш контрол...

Мъжът се закашля и Потапов замря в тъмнината на своята стая, толкова близо бе кашлицата.

– Ето например, взети са значи допълнителни мерки: съвсем да се прекрати почистването на улиците и боклука от кофите – гласът звучеше глухо и монотонно, но много ясно, – да се влоши още снабдяването със стоки, да нараснат опашките, при приближаването на зимата да се спре топлата вода в нови три квартала, да се прекрати сервирането на чай по влаковете, да се печатат едни и същи книги, за да не ги купува никой, под личен контрол да се вземат пишещите жалби... Да продължи шефството над милицията.

– Това ли е всичко?

– Е, в общи линии, това е. Останалото, както се казва, са подробности: бакшиш, по-малък от три рубли, решиха да не се взима, в таксито да се плаща за отиване и връщане плюс нощни, в киното да се късат лентите и най-интересното да се изрязва, продавачките да нямат дребни...

– Ясно. Нови хора има ли?

– Малко по малко се преобразяват. – Мъжът глухо се изкиска. – Терапевтът Сергачов стана напълно наш, Люска от отдела за снабдяване май започна да пълнее. Преобразява се... Следим за това. Провеждаме работа сред подрастващите. В горния клас на английската гимназия в стола ги учат да не доливат компот. Има способни

момиченца. Още са слабички, но очите им са наши.

Потапов, изпънал се в леглото, гледаше черния таван. Тресеше го.

– А как е в другите градове? – попита жената.

– Готвим симпозиуми. Нека се поучат от опита ни...

Настъпи мълчание и нещастният мънъсъ изведнъж разбра, че мълчанието е пряко свързано с него.

– Да – спомни си най-последно жената зад стената. – Командированият не ми харесва. Нещо е много нервен. Привлича вниманието.

– Видях го – каза мъжът. – Хърба с очила. Заранта се опитваше да се пъкне в колата ми, после в кафенето се пулеше. При паячетата да го...

– Стига си дрънкал – рече жената.

– Добре де! – Зад стената драснаха клечка кибрит и на Потапов страшно му се прииска да запуши. – За дълго ли е тук?

– Утре си заминава.

– Що за птица е?

– Някакво инженерче от Москва.

– Да не е от онези?

– Нали ти казвам, инженерче – отговори жената.

– Ама че мухльо, в колата ми се пъкнаше...

Потапов най-последно разбра истината и като скочи от кревата, грабна панталоните си и се опита да пъкне крак в крачола.

Единият пантоф отхвъркна под кревата, но Потапов не се наведе да го търси. Като махаше с ръце в тъмното, се добра до електрическия ключ, щракна го, видя точно над себе си дебел колкото половин длан паяк и изкреця. Трябва да признаем, че викът на мънъсъ излезе отличен.

Смъртно изплашеният паяк падна върху потаповското рамо, който изпищя и го събори на пода, като откъсна единия му крак. Животното закуцука към пролуката в перваза, а човекът започна като пумпал да кръжи из стаята.

Да .нахвърля вещите си в куфара не бе проблем. Четката за зъби, сапунът и пантофите така и си останаха в проклетата стая, а техния собственик изхвърча по тъмната стълба и затресе входната врата.

Младежите с еднаквите лица от мозайката приветливо гледаха гърба му, мозаечното слънце чернееше на стената, разперило лъчите си като лапички.

– Къде сте хукнали? – чу Потапов нежен контраалт и като се обърна, се притисна към стъклото. – Нима ни напускате?

Пред него в мрака на празния хол стоеше администраторката. На жакета ѝ седеше паякът брошка без един крак.

– Пуснете ме! Отворете врата! – закрещя Потапов. Гласът му като ехо се върна обратно. Едва тогава горкият разбра, че хотелът е съвсем празен.

– Ту прозореца да му затвориш, ту вратата да му отвориш... – Шафнерката чистачка с отвращение се усмихна. – Без причина безпокоиш хората: Нарани паячето. Какво ти е направило? Е, добре, както и да е... – Чудовището протегна ръка. – Ключето от стаята... – Потапов, като се страхуваше да докосне подпухналата длан, трескаво протегна ключа от стаята и след няколко секунди се оказа на свобода.

Пред вратата на хотела чернееше празно, съвсем ръждясало такси без лампичка.

* * *

До гарата Потапов стигна пеша. Сега пътят не му се стори дълъг. Покрай него няколко пъти с трясък минаваха коли, но Потапов не вдигаше ръка, а напротив, ускоряваше крачка и целият настръхваше. Утрото го завари седнал в ъгъла на чакалнята, прегърнал куфара. И други чакаха там утрото – малко на брой, затова пък съвсем обикновени и скъпи за окото му: жена с момиченце спящо на коленете ѝ, друга, по-

млада, с мъжа си, старец със сако върху пуловера и ботуши, седнал на крайчеца на пейката и стиснал в загубелите си ръце папироса „Беломор“...

Скоро Потапов се измори, препатилата му глава клюмна на гърдите му и потъна в тинестото тресавище на дрямката. И така в смътните видения – като ту се потапяше изцяло в тях, ту изплуваше на повърхността им – той прекара няколко часа.

Сънуваше, че не спи, ами става и тръгва, отива да закуси в бюфета на гарата. Взима си рохко яйце, хляб, чаша горещо кафе и мек, още топъл марципан, не, два марципана! И настоява да му долеят кафе както трябва, да му сменят марципана с нов, а рестото моли да не му го хвърлят, а да му го дадат вежливо. Под крясъците на дебелия бюфетчийка с лице на шафнерката спокойно преброява монетите и на висок глас пита:

– Как не ви е срам, гражданко?

Тогава бюфетчийката започва да съска и да отстъпва, изведнъж ѝ израстват още една двойка ръчички-крачка, тя цялата почернява, бързо се изкатерва на тавана и започва да се люлее на една паяжина. Ужас обхваща залата, само Потапов не губи самообладание. В ръцете му, кой знае откъде, се появява огромен, приличащ на

пожарогасител флакон с отличния инсектициден препарат „Прима-71“; той вдига ръка...

– Недей – скимти бюфетчийката с лице на администраторката. – Прости ми, Потапов, повече няма да правя така!

– Народът не ти прощава! – сурово отговаря Потапов и натиска пулверизатора. После се обръща към народа и укорително казва: – Ех, вие, защо сте търпели всичко това, а?

Народът, както се следва, мълчи, а той вдига куфара си и излиза на улицата – неотразим като артиста Белмондо. А там вече грее слънце и Потапов сяда в таксито и спокойно говори, като гледа в изплашените очи на ненавистното, костеливо, изпънато лице:

– В Бибирево. Плащам по брояча.

И ето той вече пие чай в уютната кухничка в родното Бибирево, а редом, подпряла с ръка бузата си, седи неговата млада жена Катя. Потапов ѝ разказва как е ликвидирал в Козявинск една банда, унижаваща човешкото достойнство – та нали то, каквото и да се говори, е най-важното. И Катя го целува и гади с прохладна ръчичка по бузата.

– Любими мой – казва Катя, – влак номер четиринайсет Енск – Москва пристига на

първи коловоз. Престоят е осем минути. Повтарям...

Потапов преглътна с пресъхналата си от съня уста, надигна се, с отмаляла ръка вдигна куфара и като търсеше в движение билета си, обречено се помъкна към действителността.

* * *

Това е и цялата история.

В нея някои по-важни детайли впрочем предизвикват недоумение. Така и не успяхме да установим например точно в кое списание е писал Степан Афанасиевич за козьявинския феномен и дали въобще е писал. Не може да си спомни Потапов и точно в коя стая е живял. Веднъж казваше „двеста и девета“, друг път неочаквано „двеста и деветнайсета“. Все пак ни се струва невероятно хотел „Заря“ дори и през есента да е празен...

Всичко това е странно.

Но едно е съвсем достоверно. Потапов, както и по-рано, живее в Москва, работи на същото място и заема същия пост. След завръщането си получи мъмрене, че на тръгване от Козявинск не си е заверил командировъчното. Мъмренето той прие с учудващо спокойствие.

Също така е известно на всички и това, че сега Потапов много се страхува от паяци и от време на време се опитва да разказва на

колегите си всякакви страшни истории от своя козявински живот. Но няма успех. Колегите на Потапов са съвременни хора и с нещо по-незначително от Бермудския триъгълник не можеш да ги заинтересуваш.

Особено се киска на потаповските истории новият сътрудник, също мънъсъ, Окунков, същият, когото като най-перспективен вече са решили да изпратят в продължителна командировка в Козявинск за периода февруари-март.

¹ М. н. с. – младши научен сътрудник. Б. ред.

Полет с чадър или защо Дани предпочита кредитните картички

Научно-фантастичен разказ

Васко Делев

Цялата къща светеше. Днес, петък, 25 август, Мартин реши да остави автомобила и да се върне пеша от университета. Искаше да повърви, да събере мислите си в главата, така да се каже, да провери казаното от Монтен: „Когато краката се движат, мисълта тече по-бързо.“ И точно затова остана силно изненадан, когато отдалече видя къщата, обляна в светлина. „Нима са влезли крадци? Електронният пазач не би отворил вратата никому, пък и от години в града не се е чувало за кражби. Престъпниците отдавна са изоставили подобни остарели методи.“ В антрето чу музика – любимата му мелодия. „Да не би да са се върнали Ивлин и дъщеря ми Дани?“ Включен се оказа и централният компютър, а на екрана Мартин видя детска рисунка. Позна веднага – това беше стилът на Дани: многоцветна и островърха планина, къщичка с крив комин, едно дете, което лети с чадър. В долния край несигурна ръка беше написала: „Привет татко ришихме да теизнинадъме с мамъ ида испробвам новто устройство за дистанционно вклучване Чакаи утре сутрин Дани.“

Мартин прихна. Шестгодишната му дъщеричка, вероятно не без помощта на майка си, е направила поредната лудория. Вярно, преди двете да заминат на почивка, Мартин монтира устройството за дистанционно управление на електрониката в дома. От телефона в колата често включваше автомата за бърза закуска и когато се прибереше в къщи, вече го чакаха чаша топло мляко и препечен сандвич. Но това беше най-дребното улеснение. Сега трябва да изключи излишното осветление, да прехвърли рисунката на Дани в електронния й каталог и на свой ред да измисли с какво ще изненада онези, които толкова много обича.

* * *

– Какво ще кажеш за рисунката? – увисна на врата му Дани.

– Чудесна е. По-остри върхове не съм виждал в живота си, нищо че съм прелетял над всички осемхилядници в Хималаите. Всъщност ти виждала ли си географски глобус на Земята?

– Не, но си ми показвал видеофилмите от твоите пътувания.

– Това е друго. Тръгвай. И без това след по-малко от месец започваш училище.

Ивлин ги погледна озадачено. Току-що се бяха върнали, а те вече се канят да я изоставят. Мартин забеляза това, направи кисела усмивка (знаеше, че тя харесва това изражение на лицето му) и добави:

– Няма да се бавим. Тъкмо ще имаш време да потърсиш своята изненада.

В колата Дани заразказва за някакви случки в планинския курорт. Мартин караше както обикновено – с разрешената за пътя скорост. Беше му изключително приятно с малката дама на задната седалка и от време на време обръщаше глава, за да види искрящите ѝ очи. В един такъв момент колата сама намали скоростта и писна сигнал. Веднага премести крака си върху педала на спирачката, но нямаше нищо опасно. Радарът беше установил малка дистанция до предния автомобил и сам бе подал команда за намаляване на скоростта. Паркираха пред районния универсален магазин. Мартин извади магнитната си карта, постави я в таксовия апарат и отбеляза, че ще ползува паркинга за половин час. Апаратът бръмна тихичко и... глътна картичката. Не екранчето светна не много приятното съобщение:

„Кредитът ви е изчерпан. Можете да останете на паркинга не повече от 15 минути.“

– Какво стена, татко? – попита Дани.

– Нищо особено. Трябва да си извадя нова кредитна карта за автомобилни услуги. Искях сама да си избереш глобус, но сега сме принудени да използваме електронното пазаруване.

– А то по-неприятно ли е?

– Ами, напротив, по-бързо става, само че нямаш възможност сам да огледаш и да избереш стоката. Поръчваш я по каталожен номер, виждаш как изглежда на дисплея и след минути я получаваш пакетирана от склада. Така купуваш необходимите ти вещи, без да се мотаеш сред безкрайните рафтове в магазина. Тази система я въведоха преди 2 – 3 години. Удобна е главно за хора, които знаят какво търсят и ценят времето си.

– Нека аз да направя поръчката. Може ли?

– Защо не. Ти и без това вече почти знаеш да четеш и да пишеш. Това като че ли е достатъчно.

Влязоха в една от свободните кабинки. Дисплеят ги посрещна с вечния любезен надпис: „Добре дошли в нашия магазин! Моля, поставете кредитната си карта.“

– Татко, но нали оня глупав апарат на паркинга погълна картичката ти. Как ще

купиш сега глобуса? – попита изплашено Дани.

– Тук е необходима друга картичка. Онази беше само за някои автомобилни услуги – зареждане с гориво, плащане на пътни такси, ремонти по колата... Сигурен съм, че тази автоматът няма да глътне. Ето, постави я ти.

„Напишете на клавиатурата какво желаете да купите“ – подкани ги нов текст.

– Ще напиша „глобус“, нали? – подскочи нетърпеливо момичето.

– Опитай и ще разберем дали си на прав път.

„В момента магазинът разполага с три вида глобуси: 1 – професионални, с диаметър 2 метра; 2 – учебни, с диаметър 50 см; 3 – електронни, с обхват на екрана 10000 кв. км от повърхността на Земята. Вашият избор?“

– Страхотна е тая система. Какво ще кажеш за един електронен, а, татко? Сигурно ще може да се включва и към централния компютър в къщи...

– Реши сама, нали съм ти дал правото да пазаруваш – отвърна Мартин, като скри безпокойството си, че следващия миг една доста голяма сума ще бъде извадена от съдържанието на кредитната му карта.

Дани натисна клавиша с числото 3 и се запътиха към пункта за получаване. Срещу

листчето с номера на поръчката, което издаде автоматът, едно усмихнато момиче им подаде грижливо опакован пакет. Мартин погледна часовника. Бяха минали само 7 минути.

– Връщаме се веднага, нали? – каза Дани, без да крие желанието си час по-скоро да разтвори пакета.

* * *

– Толкова бързо? – учуди се Ивлин. – Благодаря ти, цветята наистина са чудесни. А вие къде скитахте?

– Дани искаше да използва кредитната ми карта, та...

– Да, ужасно интересно беше, мамо – заобяснява Дани. – Без пукната пара в джоба можеш да си купиш каквото поискаш. Татко, сега ми идва на ум, че някой може да фалшифицира картата си и вместо от неговите пари, да плаща от нечий други.

– Невъзможно е – намеси се Мартин. – Кредитната картичка е нещо като паспорт. Върху специално феромагнитно покритие е записана подробна информация – имената на собственика, адреса, номера на сметката, средствата, с които разполага... Всичко това може да се прочете само от специалния електронен автомат. А срещу евентуална подправка са предвидени различни кодове, които служат като парола. Ако някой се опита

да пазарува с чужда карта и не знае личния ѝ код, автоматът просто няма да я приеме.

– А ако я загубиш? – не мириясва с въпросите си Дани.

– И това е предвидено. Щом поставиш картата си, автоматът сравнява номера ѝ с въведения в него списък на загубени и откраднати карти. Съвпадне ли с някой от номерата в тази списъци, автоматът я поглъща и след това картата се връща на собственика.

– Умно е измислено. Само едно не разбирам още. Какво означава този етикет? – Дани вече беше разопаковала електронния глобус и показваше на долната страна етикет със серия от по-тънки и по-дебели черни линии.

– Това е така нареченият щрих-код. Ако бяхме влезли в магазина и трябваше да купим твоя глобус от щанда, там продавачката щеше да прекара нещо като писалка върху този етикет и цената му моментално щеше да се изпише на касовия апарат.

– И не е необходимо да помни стойността на всяка стока, нали?

– Не само това. Този код е подобен на цифровия език при компютрите. Тъничката линия е „1“, а дебелията – „0“. С комбиниране на линиите освен цената се кодира и номерът на стоката. При всяка продажба касовият апарат отчита, че количеството на стоките с този номер е намаляло с 1. Така управителят всеки момент знае доколко и с какво е зареден магазинът му.

– Е-е, това с кредитната карта ми харесва повече. Татко, знаеш ли на какво ми прилича пазаруването с нея? На моята рисунка.

– Защо? – учуди се Мартин.

– Забрави ли детето с чадъра? То, вместо да изкачва връх след връх, просто прелита разстоянието по най-бързия начин. И с кредитните картички сякаш прелиташ над магазините, за да си получиш желаните неща, направо опаковани.

– Ти отиде, твърде далеч с изводите си. Не е ли време да изпробваме електронния ти глобус? Сигурен съм, че и майка ти иска да го види.

Синият жираф

Фантастичен разказ

Луи Спраг дьо Ками

Едълстън Каф беше, меко казано, поразен от факта, че синът му плаче. Не защото имаше преувеличени представи за стоицизма на Питър, а защото Питър никога не плачеше. За своите дванайсет години беше прекалено самоуверен. А сега хлипаше. Сигурно се беше случило нещо ужасно.

Каф бутна настрана купчините ръкописи, които преглеждаше. Беше редактор на списание „Биологически преглед“ – дебел англичанин, с рано побелели коси, изпъкнали сини очи и лица, червено като пожарникарска кола. Приличаше донякъде на рак, топен във вряла вода и решен повече никога да не повтаря този експеримент.

– Какво има, друже? – попита.

Питър избърса очи и последна баща си изпитателно. На Каф понякога му се искаше Питър да не е чак толкова рационален. Малко момчешка палавост от време на време щеше да му подхожда повече.

– Хайде, моето момче, разказвай! Каква е ползата да имаш баща, ако не можеш да му се довериш?

Питър най-сетне изхлипа:

– Момчетата... – и спря да си издуха носа.
– Момчетата казват, че ти не си ми истински баща.

„Казали са му – помисли си Каф. – това трябваше да са случи рано или късно. Не биваше да отлагам разговора с момчето толкова дълго.“

– Какво значи това, друже? – смотолевя той.

– Те казват – отново захълца Питър, – че съм осиновен.

– И какво от това? – изсумтя Каф.

– Как какво от това?

– Точно така! Какво от това? За мен и за майка ти това няма никакво значение, уверявам те! Защо трябва да има за теб?

Питър се замисли.

– Ще ме изпъдиш ли някой ден, понеже съм осиновен?

– О, ето какво те тревожи. Отговорът е „не“. По закон ти си ни точно толкова син, колкото... колкото всеки друг син. Но откъде ти дойде на ум? Ще ми се да видя този, който би се опитал да те отнеме от нас!

– О, аз само се чудех...

– Е, добре, можеш да престанеш да се чудиш. Ние не искаме да те пъдим, пък и не можем, даже и да искахме. Всичко е наред, бъди спокоен. Сума хора са били осиновени деца и това не прави впечатление никому. Ти не би се разстроил, нали, ако някой се опита да ти се подиграва, че имаш две очи и един нос?

Питър беше възстановил своята самоувереност и попита:

– Защо съм осиновен?

– О, това е дълга история. Ще ти я разкажа, ако искаш?

Питър кимна с глава.

– Аз съм ти разказвал – започна Едълстън Каф, – че преди да дойда в Америка, работих известно време в Африка. Разказвал съм ти за работата ми с лъвове и слонове, разказвал съм ти как спасих няколко бели носорога. Но досега не съм ти разказвал за синия жираф...

През 1940 година учените решили да създадат в Африка парк, който да не е като обикновените резервати, където туристите ходят на лов, а да е една действително девствена територия, в която други хора освен учените и пазачите да нямат достъп. Избрали делтата на Окаванко, територията

била достатъчно обширна и в същото време рядко населена.

Изминали повече от тридесет години.

Когато Едълстън Каф слязъл от влака, на перона на гарата плющял проливен дъжд, който веднага се изпарявал. Висок негър изплувал от облаците пара и казал:

– Вие сте господин Каф, нали? Аз съм Джордж Мтенгени, пазачът на парка. Колата е натам.

Каф го последвал.

След като влезли в колата, Мтенгени казал:

– Надявам се, нямата нищо против, че идвате тук, така далеко. Жалко, че не можахте да дойдете, преди да се започнали дъждовете. Котловините са пълни сега.

– Така ли? – попитал Каф. – Как е Мабабе тази година?

Имал предвид котловината Мабабе, наричана езеро, блато или котловина в зависимост от това, дали в нея има много, малко или никак вода.

– Мабабе, тя е езеро, чудесно езеро, пълно с потънали дървета и хипопотами. Струва ми се, че Окаванко отново се мести на север. Това означава, че езерото Нгами отново ще пресъхне.

– Навярно. Но слушайте, каква е тази история със сини жирафи? Писмото ви не беше много ясно.

Белите зъби на Мтенгени лъснали.

– Синият жираф се появи близо до мопановата гора преди седемнадесет месеца. Но той беше само началото. И други неща се случиха от тогава до сега. Но ако ви бях писал повече, вероятно щяхте да съобщите в управлението на парка, че нервите на пазача не са в ред.

– О, не, не се безпокойте. Отдавна не е имало вълнуващи загадки след като стария Хики изчезна.

– Кой? Кога изчезна? Не мога да следя събитията от тоя пущинак тук, нали разбирате?

– О, това беше отдавна. Преди вас, че даже и преди мен. Хики беше учен, който веднъж потеглил към пустинята Калахари с камион, придружен от помощник от племето хора. И изчезнали. Прелетели цялата пустиня да ги търсят, но не намерили и следа. Вероятно пясъкът затрупал следите от гумите на камиона. И все пак беше странно, че не откриха нищо.

Дъждът се изливал непрекъснато, докато колата затъвала в калта и с мъка се движела напред. Там, зад сивата дъждовна завеса, лежала просторната равнина на Северна

Ботсвана с нейните големи котловини. А зад нея, както твърдял Мтенгени, имало сини жирафи...

– Гледайте натам... на запад... от другата страна на гората. До там са около двадесет мили.

Каф нагласил очулярите.

– Имате чудесен телескоп. Но е много мъгливо, за да се види нещо.

– Винаги е така, освен когато има силен вятър. Там свършват блатата.

– Да ме вземат дяволите, ако разбирам как може да контролирате такава голяма площ съвсем сам.

– О, бечуанците, те не ми създават грижи, те са честни хора. Пък и никой не може да навлезе навътре в делтата, без да се загуби. Вярно е, че има пътеки, но само аз ги зная. Ще ви ги покажа. Ето, господин Каф, там е нашият син жираф.

Каф подскочил. Мтенгени бил очевидно от хората, които ще ти съобщят, че къщата гори със същия тон, с който ти поднасят и сутрешната поща.

На няколко стотин ярда от колата пет-шест жирафа се движели бавно през храсталака и хрупали върховете на нискостеблените дървета. Каф насочил телескопа към тях. В средата на стадото се движел един син жираф. Каф примижал и погледнал отново.

Нямало съмнение, животното блестяло в синьо, като че ли току-що боядисано. У Каф се промъкнало подозрението, че някой е направил това нарочно.

На другия ден тръгнаха с колата. Когато стигнали до реката, Мтенгени казал:

– Не можем да преминем реката с кола по това време на годината. По-надолу има бързей, където ще я прегазим.

Заклучили колата и тръгнаха по пътеката, нагласяйки по-удобно раниците на гръб. Нямало нищо интересно наоколо, гледката се ограничавала от високите гъвкави стъбла на блатните растения. Единственият звук, който се чувал, било бръмченето на насекомите. Въздухът – горещ и влажен, макар че слънцето изгряло, само преди половин час. Мухите хапели до кръв, но двамата мъже били свикнали, удряли ги и чакали следващото ухапване.

Чул се шум – дебел, клокочещ рев, като че ли някой надувал медна тръба, в която е влязла вода. Каф попитал:

– Как са хипопотамите тази година?

– Много добре. Някои специално искам да ви покажа. Ето че стигнахме.

Открила се широка, спокойна водна площ. Наблизо хипопотам повторил тръбния си рев. Във водата имало други хипопотами, които показвали само очите, ушите и ноздрите си.

Един от тях се движел – Каф забелязал двете раздалечаващи се струи, които оставяла след себе си потопената му във водата глава. Хипопотамът излязъл на плиткото и започнал да се отърсва шумно от водата.

Каф примижал отново.

– Нещо очите ми не са в ред – казал той.

– Не – отговорил Мтенгени, – това е един от хипопотамите, които исках да видите.

Бил зелен на розови петна. Като видял мъжете, загрухтял подозрително и се потопил обратно във водата.

– Все още не вярвам – казал Каф. – По дяволите, човече, това е невъзможно!

– Има да видите още много такива.

Над блатните миризми се разнесла друга, на мърша. Мтенгени посочил трупа на малко сърне.

– Трябва да спрете това, каквото и да е то – казал Мтенгени с истинска загриженост в гласа.

– Какво имате предвид, Джордж?

– Виждате ли краката му?

Каф се вгледал. Предните крака на сърнето били два пъти по-къси от задните.

– Това сърне – казал Мтенгени – естествено не би могло да живее дълго. По целия парк изроди като него се раждат непрекъснато. Повечето бързо умират. След

десет или може би двадесет години всичките животни ще са измрели заради това.

Спрели, когато слънцето започнало да залязва. Мтенгени търсел за нощуване сухо място без змии. Веднъж извикал „Махай се!“ и замерил с буца пръст дънер. Дънерът отворил широка паст, засъскал сърдито и се пъхнал във водата.

– Трябва да запалим хубав голям огън – казал Мтенгени и отишъл да търси сухи дърва.

Известно време Каф чувал отдалечаващите се стъпки на Мтенгени, собственото си дишане и после – още нещо. То звучало като вик за помощ.

Станал бързо и нахлузил ботушите. Потърсил в тъмнината фенерчето, но Мтенгени го бил взел. Викът се чул отново. Каф намерил в тъмното пушката и патрондаша. Светлината на звездите била достатъчна, за да се движи внимателно. Огънят бил почти изгаснал. Виковете идвали от посока, обратна на тая, в която се отправил Мтенгени. Били пронизителни писъци на жена. Каф тръгнал към тях, спъвайки се в неравностите на почвата и затъвайки от време на време до колене във вода. Виковете вече се чували по-ясно. Не били на английски. Най-сетне стигнал. В клоните на малко дърво се бил свил някой.

Под дървото шумно обикаляло нещо черно и голямо. Каф доловил очертанията на извит рог и разбрал, че ще има работа с бивол. Стрелял. Биволът направил няколко крачки и се строполил на земята.

От дървото бързо се свлякла някаква жена, разливайки поток от благодарности на езика хоса. Говорела много лошо хоса, даже по-лошо и от англичанин. Каф се удивил какво прави тук, на хиляда мили далеч от района, в който живее племето хоса. Предположил, че е туземка, макар че било много тъмно, за да види по-добре. Попитал я дали говори английски, но тя не разбрала въпроса. Той преминал на диалекта банту.

– Увели фи на? – попитал строго. – От къде си дошла? Не знаеш ли, че не е разрешено да се влиза в парка без специално писмо?

– Изме камафене вабанту – отговорила тя.

– Какво? Никога не съм чувал за такова място. Страната на хората песоглавци? Хайде де! Ти каква си?

– Ингвамза.

– Ти – бял щъркел?! Шегуваш ли се с мен?

– Не съм казала, че съм бял щъркел.

Ингвамза ми е името.

– Не ме интересува твоето име. Искам да знам от кое племе си.

– Умфене умфази.

Каф потиснал раздражението си.

– Добре, добре, ти си жена песоглавка. Не ме интересува рода, към който принадлежиш. От кое племе си – батавана, бамангвато, бангвакеце, баролонг, хереро или какво? Не се опитвай да се представиш за хоса, защото нито един хоса не говори с такъв акцент като теб.

– Амафене абанту.

– Кои, по дяволите, са тия хора песоглавци?

– Хората, които живеят тук.

Каф превъзмогнал желанието да изскубне две шепи коса от главата си:

– Казвам ти, че никой не живее в парка! Не е разрешено! Хайде, кажи сега, от къде наистина идваш, кой е родният ти език и защо се опитваш да говориш хоса?

– Казах ти, живея тук. И говоря хоса, защото всички амафене абанту говорят така. Това е езикът, на който ни научи Мкхави.

– Кой е Мкхави?

– Човекът, който ни научи да говорим хоса.

Каф се отказал да я пита повече.

– Хайде, тръгвай с мен, ще те заведа при пазача. Може би той ще разбере какво бръщолеваш. И по-добре измисли някакво прилично обяснение защо си влязла в парка без разрешение, че иначе зле ще си изпатиш.

Още повече че зарази теб трябваше за убия един хубав бивол.

И като се уверил, че Ингвамза го следва, тръгнал към лагера. Повървял около четвърт час в посоката, която мислел, че е правилна. След това спрял. Разбрал, че няма представа къде се намира.

Обърнал се назад и попитал троснато:

– Сибафи на? Къде се намираме?

– В парка.

Каф започнал да се пита дали ще успее да достави тази туземка на Мтенгени, преди да я е удушил със собствените си ръце.

– Не знам точно. Някъде близо до мястото, където живея.

– Предлагам да ме заведеш при твоите хора. Може би между тях има някой с повече ум в главата.

– Много добре – казала жената и бързо закрачила напред, докато Каф, препъвайки се в тъмното, следвал неяния й силует. Той започнал да мисли, че тя може би не лъже, като казва, че живее в парка – тя се движела уверено като човек, който знае къде отива.

Най-сетне небето започнало да просветлява. Каф можел вече да различи черните туловища на стадо биволи, които се движели из тръстиката. Най-близкият от тях имал шест крака. Каф се обърнал към Ингвамза и прошепнал:

– Как наричате този вид биволи... – В следващия миг надал страхотен вой от ужас и отскочил назад. Пушката му изгърмяла и пробила ботуша.

В светлината на изгряващата зора за първи път видял туземката. Ингвамза имала глава на песоглавец.

Биволите хукнали през папирусовите тръстики. Каф и Ингвамза стояли прави и се гледали смаяно. После Каф погледнал дясното си стъпало. През разкъсаната дупка на ботуша течела кръв.

– Какво има? Защо се застреля? – попитала Ингвамза.

На този въпрос Каф не можел да намери отговор. Седнал на земята и събул ботуша си. Кракът бил изтръпнал, но друго поражение освен едно откъснато парче кожа, голямо колкото монета от шест пени, видимо нямало. Все пак човек не знае какви ужасни инфекции могат да се получат в тези блата и от най-незначителната раничка. Превързал крака си с носна кърпа и обул отново ботуша.

– Малка злополука – казал той. – Да вървим, Ингвамза!

Тя тръгнала напред, той закуцукал след нея. Слънцето изгрявало. Станало достатъчно светло, за да се различават и цветовете. Каф разбрал – когато Ингвамза твърдяла, че е жена песоглавка, е била

напълно права. По размери, общи пропорции и походка приличала на човек. Независимо от жълто-зеленикавата козина и късата опашка, можело да се приеме с известни уговорки, че тялото ѝ е тяло на човешко същество. Странната глава с дълга синкава муцуна я правела да прилича на египетско божество. У Каф се промъквало смътното подозрение, че фене абанту са хибрид между човек и маймуна. Но не, това било невъзможно! И все пак през последните дни видял толкова невъзможни неща...

Ингвамза се обърнала назад и казала:

– Ще стигнем след един-два часа. Спи ми се. – И започнала да се прозява.

При вида на четирите кучешки зъба, големи като на леопард, Каф изтръпнал. С тия зъби тя би могла за прегризе гърлото му с такава лекота, с каквато той би отхапал върха на един банан.

Ингвамза посочила в далечината през тях един червеникав баобаб.

– Изме камагене вабанту.

Трябвало да прегазят малко поточе, преди да стигнат. Огромен тропически гуцер изпълзял на пътеката, видял ги и побягнал страхливо.

* * *

Фене абанту живеели в село, подобно на селата на хората от племето банту, но

кръглите, покрити със слама колиби били по-малки и по-груби. Хората песоглавци заобиколили Каф, искали да пипнат дрехите му. Той стиснал здраво пушката. Не се държали враждебно, но обстановката била толкова странна, че го карала да бъде нащрек. Мъжете били по-едри от жените, имали по-дълги муцуни и по-големи зъби.

В центъра на селото, през най-голямата колиба, седял, почесвайки се, един едър умфене умнту. Ингвамза каза:

– Това е баща ми, вожда. Казва се Индлову.

След това разказала как я спасил Каф.

Вождът единствен имал по себе нещо като облекло. По-точно, част от облекло – една вратовръзка, която някога е претендирала за елегантност.

Той се изправил и произнесъл реч, същността на която била в това, че Каф е извършил голям подвиг и ще им бъде гост, докато раната му оздравее. Слушайки го, Каф успял да разбере затрудненията на фене абанту с езика хоса. Отсечените звуци те сливали, а звуците, които се формират с устни – пропускали. С тези муцуни другояче не можело и да бъде.

Индлову разказал всичко, което знаел за себе си и за своите хора. Всички те били негови потомци. Не само Ингвамза, но и

другите амафене абафази били негови дъщери. Той бил вече стар. Представите му за време и дати били смътни. Каф останал с впечатлението, че тези същества имат по-кратък жизнен цикъл от човека и се развиват по-рано. Ако те действително са маймуни, това е напълно естествено.

Индлову не си спомнял да е имал родители. Помнел само как Мкхави го е водил за ръка. Станли Х. Мкхави бил черен човек, работел при човека с машините, който бил розов като Каф. Розовият човек се казвал Хики.

„Разбира се, Хики!“ – помислил си Каф.

Нещата започнали да се изясняват. Хики е изчезнал, когато е тръгнал за Нгама, без да каже на никого къде отива. Това се случило преди създаването на парка. Мкхави сигурно е бил помощник на Хики. Ондлову разказвал как е умрял Хики, как Мкхави, който не знаел да работи с машината, поискал да се върне обратно към цивилизацията и повел със себе си Индлову и неговото вече многобройно потомство, как се заблудили в делтата. После Мкхави си наранил крака и се разболял. Дълго време бил много болен. Когато Мкхави най-сетне оздравял, бил много слаб. Решил да остане в делтата заедно с Индлову и неговото потомство. Хората песоглавци вече ходели изправени и

разговаряли на езика хоса, езика на Мкхави. Той предал на хората песоглавци всичко, което знаел, и преди да умре, ги предупредил да не се приближават на по-малко от миля до машината, която според Индлову все още работела в блатото Чобе.

Каф си помислил:

– Тази проклета машина сигурно е някакъв вид електронна тръба, настроена да излъчва къси вълни с определена дължина, които въздействуват върху гените на животните. Индлову вероятно е един от ранните експерименти на Хики. Хики умрял, а машината продължила да работи. Интересно откъде се снабдява с енергия – може би работи със слънчева енергия. Вероятно Хики е умрял, докато машината е работела. Мкхави го е извлякъл навън и е оставил вратата отворена. После или го е било страх да се върне, или е забравил да изключи машината. Оттогава всяко животно, което минава покрай отворената врата, получава определена доза облъчване и в резултат започва да ражда чудовища. Тези хора песоглавци са един от примерите за действието на машината, но дали при тях мутацията е била случайна, или преднамерена, остава неизвестно. Полезните мутации сигурно са единици сред множеството безполезни и чудовищни.

Мтенгени е прав – **това** трябва да бъде спряно, докато все още има нормални животни в парка.

Отново започнал да мисли как да се свърже с Мтенгени. Но нищо на света не би го заставило да стъпи на болния крак поне още няколко дни.

Ингвамза му донесла дървена чиния с каша. Едълстън Каф примирено разбрал, че от него се очаква да я изяде.

– Харесва ли ти? – попитала Ингвамза след като Индлову излязъл от колибата.

– Много! – излъгал Каф, докато се мъчел да хване с лъжицата едно хлъзгаво парче.

– Радвам се. Ще те храня само с това. Обичаш ли скорпиони?

– Как, за ядене?

– Разбира се, за какво друго?

Каф се задавил:

– Не!

– Няма да ти готвя от тях тогава. Ще се радвам, ако разбера какво обича моят бъдещ съпруг.

– Какво-о-о? – сторило му се, че не е чул добре.

– Казах, че ще се радвам, ако разбера какво обичаш, за да ти угаждам, когато ми станеш съпруг.

Едълстън Каф мълчал в продължение на шестдесет секунди. Докато съзнанието му

усвоявало значението на думите й, естествено изпъкналите му очи щели да изскочат от орбитите си.

– Но аз... аз съм вече женен – излъгал той.

– Какво значение има това? Мен не ме е страх от другите ти жени. Ако те не се държат с мен както трябва, ще ги разкъсам на парченца, ей така! – И тя отворила уста и започнала да показва как ще разкъса на парчета не една, а няколко госпожи Каф. Едълстън Каф затворил очи, за да не вижда страшната гледка.

– При нас – казал той – е разрешено да имаш само една жена.

– Жалко! – казала Ингвамза. – Това значи, че ти няма да можеш да се върнеш при твоите хора след като се ожениш за мен, нали?

Каф въздъхнал. Тези фене абанту съчетавали възгледите на необразован махоса с такива физически данни, че и един лъв би се позамислил, преди да се реши да нападне някого от тях. Било явно, че ще трябва да излиза от това положение с оръжие в ръка. Огледал незабелязано колибата. Пушката му я нямало. Не посмял да попита за нея, за да не събуди подозрение.

– Твоят баща твърдо ли е решил?

– О, да. Иначе е добър, но когато му дойде някоя идея в главата, нищо не може да го накара да се откаже от нея. Ако някой се опита да му се противопостави за нещо, което си е наумил, ще го разкъса на парченца. Малки парченца.

Каф приключил с вечерята и погледнал без ентузиазъм сламената си постеля. Тук нямало изкуствени източници на светлина, значи тези хора лягали и ставали със слънцето.

По някое време Едълстън Каф се събудил и след няколко секунди разбрал, че светлината, която пада върху лицето му, не е от изгряващото слънце, а от залязващата луна. Следователно бил спал около два часа. След още няколко секунди разбрал какво го е събудило. Някой дълбаел дупка в стената на колибата и се промъквал през нея. Фене умнту. Докато Каф се питал защо един от неговите домакини, или по-точно похитители, е избрал този странен начин, за да влезе, песоглавецът се изправил. В дрезгавата светлина на луната изглеждал огромен.

– Какво има? – попитал Каф.

– Ако вдигаш шум, ще те убия! – отвърнал песоглавецът.

– Защо? Какво става? Защо искаш да ме убиеш?

– Ти открадна моята Ингвамза!

– Но... но... – Каф се объркал. От една страна, старият баща на хубавицата щял да го разкъса на парчета, малки парченца, ако не се ожени за нея, а от друга, този, така да се каже, съперник, щял да го убие, ако стори това.

– Нека да поговорим – казал Каф, като се стараел гласът му да звучи нормално. – Кой си ти?

– Аз съм Куката. Щях да се оженя за Ингвамза следващия месец, ако не беше дошъл ти.

– Какво, какво...

– Няма да те убия. Ако не вдигаш шум. Само ще те наглася така, че да не можеш да се ожениш за нея – и тръгнал към купчината слама.

Каф не губил време да разпитва за ужасяващите подробности на неговите намерения.

– Спри за секунда – казал той. Студена пот обливала не само челото, но и цялото му тяло. – Слушай, приятелю, идеята да се оженя за Ингвамза не е моя. Тя е на Индлову, изцяло. Не искам да ти отнема момичето. Само ме информираха, че ще се оженя за нея, без да ме питат за моето мнение. Не искам да се женя за нея. Това е нещо, което най-малко бих искал да направя.

Фене умнту спрял да помисли. После попитал кротко:

– Не би се оженил за моята Ингвамза даже ако имаше възможност? Защото мислиш, че е грозна?

– Виж какво...

– В името на у-Камата, това е обида! Никой не може да мисли така за моята Ингвамза. Сега вече наистина ще те убия!

– Чакай, чакай! – приятният нисък баритон на Каф преминал в писклив фалцет. – Не заради това... Тя е красива, умна, работлива – всичко, което един нту може да пожелае. Но аз никога не мога за бъда неин мъж...

Идея! Каф продължил да говори бързо. Никога досега не бил говорил хоса така гладко и свободно.

– Ти знаеш, че ако лъв се съчетае с леопард, няма да има потомство. – Той не бил сигурен дали това е така, но продължил смело. – Същото е и между мен и вашите хора. Ние сме много различни. От брака ми с Ингвамза няма да има деца и Индлову няма да има внучета от нас, за да им се радва на стари години.

Куката мислил известно време и след като разбрал или му се сторило, че е разбрал, попитал:

– Как мога да предотвратя този брак, без да става нужда да те убивам?

– Можеш да ми помогнеш да избягам.

– А-ха. Това е идея. Къде искаш да отидеш?

– Знаеш ли къде е машината на Хики?

– Да, макар че никога не съм ходил там. Забранено е. Намира се на около петнадесет мили на север, на брега на блатото Чобе. Там има скала и до нея три баобаба, разположени близо един до друг. Между дърветата и блатото има две къщи. В едната от тях е машината.

Замислил се.

– Не можеш да вървиш с този ранен крак. Ще те настигнат. Индлову или ще те разкъса, или ще те върне обратно. Ако те върне, нашият план ще се провали. Ако те разкъса, ще ми е жал за теб. Ти ми харесваш, макар че си само един малък и слаб исифамфам.

Каф нетърпеливо чакал Куката да се върне обратно на въпроса.

– Сетих се! След десет минути ще ти свирна. Промъкни се през тази дупка в стената. Разбра ли?

Когато Каф пропълзлял навън, Куката го чакал на пътеката между колибите. Миришело силно на влечуго. Зад песоглавеца се чернеело нещо голямо, което се движело, извивайки при всяка крачка тялото си. Отъркало се в Каф и той едва не извикал при допира на студената груба кожа.

– Този е най-големият – казал Куката, – надяваме се един ден да имаме цяло стадо. Много са удобни за пътуване през блатата, защото могат и да плуват, и да тичат. И растат по-бързо от обикновените крокодили.

Това нещо било крокодил – и то какъв! Дълъг около петнадесет фута, а силните му крака го издигали на около четири фута над земята и му придавали вид на динозавър. Животното отново се отъркало в Каф и той си помислил каква удивителна мутация е настъпила у това безмозъчно и кръвожадно влечуго, за да създаде у него привързаност към човешките същества.

Каф се покатерил върху крокодила, мръщейки се, докато се нагласил върху ръбовете на крокодилския гръб.

– Почакай – казал Куката. – Луната ей сега ще залезе. И запомни, ще кажа, че не знам нищо за твоето бягство и че си го откраднал сам. Името му е Сога.

Каф намерил и баобабите, и къщите. Там имало десетина слона с огромни разперени уши, които наблюдавали ездача и странния му кон. Каф бил вече толкова преситен от чудатости, та дори не забелязал, че два слона имали по два хобота, че имало един нашарен като шотландско каре, а друг бил с къси крака като хипопотам.

Слоновете, изглежда, не знаели какво решение да вземат – да избягат или да го нападнат. Накрая взели компромисно решение и не направили нищо. Едва когато ги подминал, Каф си помислил какъв безразсъден риск е поел, като минал толкова близо до тях, въоръжен само с една безполезна дървена тояга. Вече не можели да го уплашат някакви си слонове. Животът му през последните четиридесет и осем часа приличал на сън. А може би действително сънува. Или пък стават чудеса. Макар че туптенето в крака и острата болка в седалищните мускули съвсем не приличали на сън.

Сога като всеки крокодил се извивал при всяка крачка. Първо главата и опашката надясно, а тялото – наляво, след, това процесът се повтарял в обратна посока, което било крайно неприятно за неговия ездач.

Каф бил готов да се закълне, че е изминал поне петдесет мили вместо петнадесетте, за които споменал Куката. В действителност изминал около тридесет мили, защото не можел да се движи по права линия, а освен това трябвало да се ориентира по звездите, а после и по слънцето. Голяма част от пътя изминал, обвил в прегръдка тумбестото тяло на Сога, докато крокодилът разсичал с

мощната си опашка водата и летял със скоростта на състезателна черупка.

Едълстън Каф се свлякъл от крокодила и закуцукал към входа на една от къщите. Неговото тренирано око отбелязало цистерната на покрива, слънчевия бойлер, парно-електрическата станция, батериите и накрая, вътре, самата тръба. Влязъл. Да, за бога, тръбата все още работела след всички тези години! Хики вероятно е изобретил нещо съвсем необикновено. Лесно намерил главния прекъсвач и го изключил. Малката оранжева светлина в тръбата изчезнала. Това било всичко!

Настъпилата тишина в къщата го карала да се чувства неудобно. Слабо се долавяло бръмченето на слънчевата електростанция. Каф започнал да оглежда къщата. Сопата му служела като бастун, с който се подпирал и разравял дебелия шест инча прах по пода. Надявал се да намери бележник или нещо подобно, което да прибере. Скоро открил, че наистина е имало, но термитите изяли всички листа и даже кориците от изкуствена кожа. Останали само металните рамки и телчетата за прикрепяне. Книгите имали същата участ. Нещо привлякла погледа му – хартия. Лежала на поставка с метални крака, по които термитите не счели за нужно да се

покатерят. Каф бързо закуцукал натам. Оказала се вестник „Умлинди уе Нанга“ – „Месечен наблюдател“. Вероятно Стенли Мкхави е бил абониран за него. Вестникът се разпилял на прах, когато Каф го докоснал.

„Е, добре, повече от това не може да се направи – помислил си Каф. – Сега ще трябва да си ходя, а по-сетне биофизиците могат да дойдат и да приберат научната апаратура.“

Излязъл навън, извикал Сога и се отправил на изток. Надявал се да излезе на стария коларски път на север от Мабабе и оттам да стигне до главната станция на пазача.

Познат глас го настигнал с пронизителен вик:

– Сога!

Група песоглавци начело със стария Индлову го приближавали.

„Очевидно – помислил си Каф – това е краят! Не ми е приятно, че ще загина, преди да съм си написал доклада. Какво ли ще си помисли бедният Мтенгени?“

В същия миг нещо профучало край него, след част от секундата се чул трясъкът на едрокалибрена пушка. Облак прах се вдигнал пред краката на песоглавците. Те се разбягали уплашени от него, като че ли той, а не куршумите, представлявал смъртна

опасност. Джордж Мтенгени се показал зад едни бодливи храсти и изкрещял:

– Спрете! Или ще ви пръсна главите!

Без да разбират английски, фене абанту добре схванали тона на Мтенгени.

„Добрият стар Джордж!“ – била последната мисъл на Каф, преди да изпадне в безсъзнание.

* * *

Очите на Питър бяха кръгли като паници. Зададе неизбежния за всяко малко момче въпрос:

– Какво стана после?

Едълстън започна да пълни лулата си с тютюн.

– Какво можеше да стане? Индлову беше много сърдит, но не посмя да направи нищо, докато Джордж стоеше там с пушката. По-късно, като разбра какво съм искал да му кажа, се успокои и ние станяхме добри приятели. Когато умря, Куката стана вожд на негово място. Все още получавам коледни картички от него.

– Коледни картички от песоглавец?!

– Разбира се. Ако получа и тази година, ще ти я покажа. Те са всичките еднакви. Куката е пестелив момък и си купи сто картички от един и същи вид, защото ги продаваха с намаление.

– Ти оздравя ли?

– Да, след един месец в болницата. И досега се чудя как не получих поне шестнадесет вида инфекции на кръвта. Дяволски късмет навярно.

– Но какво общо има всичко това с мен?

– Питър! – Каф издаде звука, който се пише в езика банту с хикс, а в английския език – с „тск“. – Не ти ли стана ясно? Тръбата на Хики работеше, когато влязох в къщата. Така че бях облъчен със силна доза радиация. Тя предизвиква бързи мутации в плазмата на гените. Знаеш какво означава това, нали? Е, аз не посмях да имам свои собствени деца след всичко, което видях там, защото ме беше страх да не се роди някое

чудовище. Дълго време не се сещах за това, но когато за първи път тази мисъл ми мина през главата, тя ме порази. Бях напълно разстроен и изоставих работата си в Африка. Сега, когато имам теб и твоята майка, разбирам, че това не е било толкова важно.

– Татко – Питър се поколеба да продължи.

– Кажи, стари приятелю.

– Ако беше помислил за лъчите, преди да влезеш в къщата, щеше ли да имаш смелостта да продължиш?

Каф запали лулата и се замисли.

– Често пъти съм се питал за това. Проклет да съм, ако зная.

Клопката

Фантастичен разказ

Димитър Великов

Старецът Ет хареса планетата още щом я видя. Тя изплава на екрана нежносиня и величествена. Би могъл да изпадне във възторг от нея, ако умееше да изпитва чувства.

Кру сигурно също бе харесал Синята, но по друг начин. Той заповяда на дистанционните информатори да насочат лъчите си към нея. Информаторите последователно започнаха да докладват: плътност на тялото, наличие и състав на атмосферата, особени явления. Данните се предаваха на Мозъка.

Кру се обърна към Мозъка:

– Дай предложение!

– Подходяща е за нас. Да я изследваме отблизо.

Командирът даде заповед и отрядът от кораба се насочи към Синята.

Армадата, командвана от Кру, бе елитна част от армията на Могъщия. Нейната задача бе да открива подходящи планети и да ги завладява. Екипажът ѝ бе най-благонадеждният.

Старецът се озова в отряда благодарение на това, че преди години бе разкрил слабото място на кристалния разум, с който водеха война. Дали разкритието бе случайно, или плод на някакво телепатично сондиране, но Ет помогна на Могъщия. Оттогава го включваха във всички експедиции въпреки нежеланието му. Не помогна дори мотивът, че вече е на възраст. Но го държаха под наблюдение, защото не беше благонадежден.

А защо го смятаха такъв, Ет не знаеше. Помнеше добре времето, когато Могъщия дойде на власт. Помнеше и първите му думи: „Ние трябва да завладяваме други светове, ако се налага – с оръжие. Пречи ни само вроденото у мнозина от нас милосърдие и аз ще го премахна!“ Но милосърдието е чувство, а нямаше начин да бъде изолирано едно отделно чувство и затова Могъщия създаде програма за блокиране на целия център на емоциите в мозъка на всеки жител на Дея. А от паметта на някои, между които бе и Ет, бе изтрито и миналото им. Значи, досещаше се старецът, ние сме били емоционално по-

възбудими от останалите и Могъщия се е опасявал да не се разблокират мозъците ни чрез спомени. Но какво ни е било по-особеното, с какво сме се занимавали?

Старецът се сепна от думите на Мозъка:

– Тази орбита е подходяща. Трябва да бъдем предпазливи. Предлагам да изпратим разузнавачите.

След осем обиколки изпратените се завърнаха. Докладва Първи разузнавач:

– Данните от предварителното проучване се потвърдиха. Планетата е не само подходяща за нас, но и много богата. На нея има живот на въглеродна основа. Има и разум, съставен от отделни индивиди.

– Изследванията ми показаха, че разумът на Синята е на сравнително ниско ниво. Съществата общуват единствено чрез говор и изображения. По отношение на техниката са там, където ние сме били преди хиляди години. Те умеят да извличат само малка част от елементите в суровините. Имат космически апарати, които се движат със скорост едва няколко десетки километра в секунда.

– Пфу – каза Кру с леден глас и ако можеше да изразява чувство, то щеше да бъде само презрение към съществата от Синята. – А овладели ли са изкривяването на

пространството? А имплозията? Създали ли са изкуствен Мозък?

– Не – отговори разузнавачът, – не попаднах на данни за такива постижения.

– Можем да ги атакуваме.

– Извинете е обади се Мозъка, – искам да напомня, че имаме доста проблеми при покоряването на кристалния разум само защото избързахме да го нападнем. Предлагам да направим още едно, последно разузнаване, като концентрираме наблюденията си върху разумните.

– Добре – съгласи се Кру и отново изпрати Първия и Втория.

След още осем обиколки около планетата те се върнаха.

– Командире – доложи Първия, – аз... аз просто съм объркан. Открих нещо невероятно! Те владеят вечността!

– Какво!

– Бях в една зала. Разглеждаха изображението на един от техните, роден преди стотици години. Говореха, че ще остане безсмъртен.

– Искам доказателства за твърдението ти!

– Всичко съм заснел.. Ето.

Първи извади малко прозрачно кубче. Протегна едно от пипалата към него и излъчи импулс. В кубчето се появиха обемните изображения на съществата. Миниатюрният

преводач, монтиран в кубчето, потвърди думите на Първи.

Старецът гледаше заедно с другите. Всичко това му се стори познато. Не, може би се лъжеше...

– Аз – каза Втория – събрах данни, които напълно отхвърлят данните от предишното ми разузнаване. Разумът от Синята е открил Тунела във времето! И то в размер на техни стотици години, докато нашият Тунел е съвсем малък. Видях събрани на едно място същества от древността и от съвремението.

Втори задействува кубчето си.

Личеше, че Мозъка е напрегнат. До момента сигурно никога не бе получавал толкова противоречива информация. Накрая съобщи предположението си:

– Смятам, че са ни приготвили капан. Да се махаме.

Кру се колебаеше.

Старецът внимателно наблюдаваше кубчетата. Подобни картини бе виждал

толкова често. Но къде, кога? Главата му щеше да се пръсне от усилието да си припомни. И изведнъж сякаш завеса се вдигна пред очите му. Точно така, завесата... сцената... зрителите. Та това е театър! Разбира се, оваците на публиката, прегръдката на режисьора! Споменът се избистри – Ет, най-добрият актьор на планетата Дея, милван от пипалата на почитателите си! А другото кубче? Да, автопортрет на някой от техните велики художници. Изкуство! И деяните имаха изкуство, но преди много, много години. Преди Могъщия да се появи...

– Но тези от Синята просто правят... – изтърва се старецът, но навреме спря.

– Какво има, Ет? – запита го Кру.

– Нищо. Да се махаме. Колкото може по-бързо!

И армадата се отдалечи с възможно най-голямата скорост.

Долината на проклятието

Фантастична повест

Роджър Зелазни

1.

Чайката се откъсна от земята, извиси се във въздуха и за миг сякаш застина с разперени крила.

Дявол Танер запрати угарката и улучи птицата. Чайката нададе дрезгав крясък, вдигна се на петнайсет метра и може би още веднъж изкряска, но звукът се загуби в рева на вятъра и грохота на вълните. Едно сиво перо, полюшвайки се във виолетовото небе, преплува покрай скалата и полетя надолу към повърхността на океана. Танер се усмихна под мустак, свали краката си от кормилото и подкара мотоциклета.

Той бавно се изкачи по склона, зави по пътеката, после увеличи скоростта и когато излезе на шосето, вече се движеше със сто километра в час. Пътят беше само негов. Танер се прилепи о кормилото, даде газ. През изпръсканите с кал защитни очила светът му изглеждаше гаден и отвратителен – всъщност такъв му се струваше той и без очилата.

Всички стари знаци по неговата куртка бяха изчезнали. Особено съжаляваше за

една от нашивките. Може би щеше да успее да си намери такава в Тихуана и да накара някоя мацка да я пришие... Не, няма да стане. Всичко е мъртво, всичко е в миналото. Трябва да продаде харлито, да се придвижи по крайбрежието и да види какво може да намери в другата Америка.

Той мина през Лагуна Бийч, Капистрано Бийч, Сан Клементе и Сан Онофре. Там зареди с бензин и мина Карлсбад и още много мъртви селища, които запълваха крайбрежието на Солана Бийч Дел Мар. А след Сан Диего го чакаха.

2.

Танер видя пътния патрул, зави и се върна обратно. Те дори не разбраха как успя да го направи толкова бързо и при такава скорост. Отзад се чува изстрели. А после – вой на сирени.

В отговор той два пъти натисна клаксона и още по-плътно се прилепи о кормилото. Харлито се втурна напред, моторът работеше с пълна сила, стоманената рама бучеше. Десет минути – не успя да се откъсне. Петнайсет минути...

Изкачи се на гърбицата и в далечината видя втори патрул. Притиснаха го. Танер се огледа с надеждата да намери страничен път. Странични пътища нямаше.

В последната секунда спря рязко, изправи мотоциклета на задното колело, обърна го и се понесе срещу преследвачите си.

Те бяха шестима, а зад гърба му завиха нови сирени. Той отново спря, отби вляво, завъртя ръчката на газта и скочи. Мотоциклетът се устреми напред, а Танер се изтърколи на земята, скочи на крака и побягна.

Чу се скърцане на спирачки. После удар. После пак изстрели. Стреляха над главата му, но той не знаеше това.

След петнайсет минути го настигнаха при каменна стена. Под дулата на автоматите той захвърли каската и вдигна ръце.

– Надвижете ме – каза той. – Дръжте!

Надянаха му белезниците и го тикнаха на задната седалка на една от колите. От двете му страни седна по един полицаи. Още един с карабина на коленете седна до шофьора.

Шофьорът включи двигателя и на заден ход излезе на шосето. Мъжът с карабината се обърна, погледна го втренчено през бифокалните си очила и каза:

– Много глупаво от твоя страна.

Дявол Танер го гледаше също така втренчено и мъжът повтори:

– Много глупаво, Танер.

– А пък аз не разбрах, че на мен говориш.

Шофьорът, без да откъсва очи от пътя, каза:

– Жалко, че трябва да го доставим невредим след като счупи колата с проклетия си мотоциклет...

– Всичко може за се случи. Например може да падне и да си счупи някое ребро – отбеляза полицаят вляво от Танер.

Този, който седеше отдясно, замълча, но мъжът с карабината бавно поклати глава.

– Само ако се опита да избяга.

– Защо искаше да се измъкнеш, приятелче? Ти знаеш, че така или иначе ще те заловим.

Танер сви рамене.

– А защо искате да ме заловите? Направил ли съм нещо?

Шофьорът високо изхъмка.

– Точно затова. Нищо не си направил, а трябваше. Спомняш ли си?

– Никому нищо не дължа. Помилваха ме и ме пуснаха.

– Имаш слаба памет, момче. Когато вчера те пуснаха, ти даде обещание на Калифорнийската държава. Поиска двайсет и четири часа да си уредиш работите и те

изтекоха. Ако желаеш, можеш да кажеш „не“ и помилването ще бъде анулирано. Никой не те принуждава. Ако искаш да влезеш пак зад решетката, моля, заповядай. На нас не ни пука. Чух, че имат резервен вариант.

– Дайте ми една цигара – рече Танер.

Те се носеха по шосето. Когато колата минаваше през градчетата, шофьорът включваше сирената и червената сигнална лампа. Отзад им пригласяха сирените на съпровождащите ги коли. През целия път до Лос Анжелос шофьорът не докосна спирачката.

Внезапно с оглушителен шум над тях се спусна облак от прах и ситен чакъл. В десния долен ъгъл на бронираното стъкло се появи мъничка пукнатина. По покрива и капака заудряха камъни. Гумите отчаяно виеха, прахта висеше като тежка непроницаема мъгла, но след около десет секунди те се измъкнаха от нея.

Небето стана яркочервено, набраздено от черни линии. Те се движеха от запад на изток, разширяваха се и се свиваха, скачаха от една на друга страна, понякога се сливаха.

– Май че се надига буря – каза мъжът с карабината.

Разнесе се остър свистящ звук, той нарастваше, губеше звънкостта си, преминаваше в мощен рев. Небето се

стъмни пред очите им и заедно с праха на земята падна беззвездна, безлунна нощ. Понякога се чуваше по едно рязко „понг!“ – това беше звукът от удрящо се в колата по-голямо парче.

Шофьорът запали халогенните фарове и отново включи сирената. Свистенето и грохотът се бореха с нейния сърцераздирателен вопъл. На север се разливаше синьо, пулсиращо сияние.

Танер допуши цигарата, подадоха му друга. Сега всички пушеха.

– Имаше късмет, че те прибрахме, момче – каза съседът му отляво. – Щеше да загазиш с твоя мотоциклет...

– Щях да мина гратис – отвърна Танер. – Не ми е за пръв път.

Когато стигнаха до Лос Анжелес, синьото сияние запълни половината небе – осветено в розово, простреляно от димножълти светкавици. Грохотът стана оглушителен, усещаше се физически. Той удряше по тъпанчетата, кожата вибрираше. Сградата, върху която бляскането на светкавиците се редуваше със студени сенки, изглеждаше сякаш беше изсечена от буца лед. След миг тя изглеждаше излята от восък, готов да се разтопи при първия полъх.

Те бързо изтичаха по стъпалата, дежурният полицаи ги пушна през малката врата и я заключи с катинар и верига.

– Къде? – попита мъжът с карабината.

– На втория етаж – отвърна полицаият и махна към стълбата. – Нагоре и направо до края.

Тук грохотът почти не се чуваше.

Когато стигнаха до последния кабинет, мъжът с карабината кимна на шофьора.

– Почукай!

На прага се появи жена, започна да говори нещо, после видя Танер и се отдръпна встрани.

– Оттук – покани ги тя и те се вмъкнаха в приемната. Жената натисна един бутон на бюрото.

– Да, мисис Фиск – чу се глас.

– Тук са, сър.

– Нека влязат.

Седящият зад бюрото мъж се отпусна в креслото и преплете под брадичката си късите си и дебели пръсти. Властните му очи бяха малко по-тъмни от сребристобелите му коси.

– Седнете – каза той на Танер с мек глас. И добави, като се обърна към другите: – А вие почакайте в приемната.

– Мистър Дентън, този тип е опасен – предупреди го мъжът с карабината, когато

Танер небрежно се изтегна в креслото срещу бюрото.

Прозорците на стаята бяха закрити със стоманени щори и за яростта на развихрилата се стихия можеше само да се досещат по носещия се отдалече картечен откос.

– Зная.

– Все пак е с белезници. Да ви оставя ли оръжието?

– Имам.

– Добре. Ние ще бъдем вън.

Двамата мъже не откъсваха очи един от друг, докато вратата не се затвори. После онзи, когото нарекоха Дентън, попита:

– Как се казвате всъщност? Поне по документи...

– Дявол – каза Танер. – Така се казвам. Аз съм бил седмото дете в семейството и когато акушерката ме показала на моя старец и попитала как иска да ме нарекат, той само промърморил „Дявол!“ и излязъл. Така са ме и записали. Това ми го разказа брат ми. Не можах да разпитам баща си, защото никога не съм го виждал. Той загинал в същия ден.

– Значи вас седмината ви е възпитавала майка ви?

– Не. Тя умряла след две седмици, а нас са ни прибрали роднини.

– Разбирам... – проговори Дентън. – И така вие все още можете да избирате. Искате ли да опитате, или не?

– А кой сте вие всъщност? – попита Танер.

– Министър на транспорта на държавата Калифорния.

– А какво общо имате с тази работа?

– Аз отговарям за нея. Със същия успех на мое място би могъл да бъде главният лекар или началникът на пощата, но аз все пак по-добре от другите познавам техническата страна. По-добре мога да преценя шансовете за успех...

– А те какви са? – интересува се Танер.

За пръв път през целия разговор Дентън отклони погледа си.

– Работата е рискована...

– По-точно досега никой не е успял освен онзи младеж, който донесе съобщението. Но той умря... И след всичко това вие ми говорите за шанс за успех.

– Вие мислите, че това е самоубийство – бавно произнесе Дентън. – Може и да сте прав. Ние пращаме три коли с по двама шофьори във всяка. Ако поне една от тях се добере достатъчно близо до Бостън, тогава групите оттам ще я намерят по радиофара... Впрочем вие можете и да откажете.

– Аха, и да прекарам остатъка от живота си в затвора.

– Убили сте трима души. Можеха да ви екзекутират.

– Защо да говорим напразно, мистър? Не искам да пукна, но и вашият вариант не ме блазни.

– Ще идете ли; или няма? Избирайте. Но помнете, ако тръгнете и стигнете до Бостън, всичко ще бъде забравено.

Ураганът удряше и свистеше зад стените, резките удари в стоманените щори тресяха стаята.

– Вие сте добър шофьор – продължи Дентън – и ви се е случвало да управлявате всичко, което може да се движи. Когато се занимавахте с контрабанда, вие сте правили всеки месец курсове до Солт Лейк Сити. Днес малцина биха могли да се похвалят с такова нещо.

Танер се усмихна на собствените си мисли.

– Вие бяхте единственият човек, който можа да достави пощата в Албукерк. След вас никой друг не е успял... Искам само да кажа, че ако някой стигне целта, то сигурно това ще бъдете вие. Ето защо бяхме търпеливи с вас. Но повече не можем да чакаме. Трябва ни отговор, и то незабавно, и в случай на съгласие – тръгване след час.

Танер вдигна окованите си ръце и посочи прозореца.

– В такова време ли?
– Колите ще издържат – отвърна Дентън.
– Да не сте се побъркали?
– Докато ние с вас сега си бъбрим, там умират хора.
– Двама повече, двама по-малко... Нима не може да се отложи до утре?
– Не! Човекът е пожертвувал живота си, за да ни донесе съобщението. Континентът трябва да се прекоси колкото може, по-скоро, иначе всичко губи смисъл. Въпреки урагана колите трябва да тръгнат веднага. Чакам отговор.
– Трябва да се нахраня.
– В колата има храна. И така?
– Добре – промълви Танер, гледайки в тъмния прозорец. – Ще прекося за вас Долината на проклятието. Но няма да мръдна от мястото си, докато не получа един документ.
– Той е у мен.
Дентън отвори чекмеджето на бюрото, взе оттам дебела папка, измъкна от нея лист хартия с яркия държавен печат на Калифорния. Танер внимателно прочете текста.
– Тук се казва, че ако стигна до Бостън, ще получа пълно опрощаване на всички престъпления, извършени на територията на държавата Калифорния...

– Да.
– Включва ли и престъпленията, за които вие не знаете?
– Там е казано „всички престъпления“.
– Тогава се разбрахме. Снемете ми тези гривни и ми покажете моята кола.
– Една минута. Ще ви кажа още нещо. Ако ви хрумне някъде по пътя да се отбиеете... С една дума, в такъв случай другите шофьори имат заповед и те ще я изпълнят. Заповед да открият огън. От вас и пепел няма да остане. Ясно ли ви е?
– И още как – отвърна Танер. – Но разбирам, че и аз съм длъжен да им направя същата услуга, нали така?
– Да, така е.
– Това е любопитно.
– Не се и съмнявам, че ще ви хареса. Но преди да ви сваля белезниците, искам да ви кажа какво мисля за вас.
– А в това време там умират хора...
– Я стига! Вас изобщо не ви е грижа за тях. Според мен вие сте най-долното същество което съм срещал. Убивали сте мъже и сте изнасилвали жени. Два пъти са ви съдили за търговия с наркотици и три пъти за сводничество. Вие сте пияница и изрод и май не сте се къпали от деня на раждането си. С вашите приятелчета главорезите вие сте тероризирали честни хора, които се опитват

да се сплотят и да се изправят на крака след войната. Вие крадахте и ограбвахте, без да се свените да им отнемате най-необходимото. Жалко, че не ви убиха като другите по време на Големия рейд. Вие не сте човек. У вас няма нищо от онова, което позволява на хората да живеят в общество. Единственото ви достойнство – ако може да се нарече достойнство – е, че вашите рефлексии са малко по-бързи, мускулите ви – по-здрави, зрението ви малко по-добро, отколкото на мнозина от нас, и вие можете да преминете през каквото си щете, стига само да е нещо, през което изобщо може да се премине. Държавата Калифорния е готова да прости вашата безчовечност, ако поне веднъж използвате единственото си достойнство за добро, а не за зло... Но това на мен не ми се нрави и аз ще съм доволен, ако загинете, макар че много искам някой да стигне. Надявам се, това да не бъдете вие. Мразя ви. А сега да тръгваме.

Дентън стана, изправи се и Танер, погледна го от горе на долу и се усмихна самодоволно.

– Ще стигна. Оня бостънец дойде и умря, а пък аз ще отида и ще остана жив.

Дентън отвори вратата.

– Освободете го. Той ще тръгне.

Когато излязоха, мисис Фиск извади от чантата си броеница и наведе глава. Тя се молеше за Бостън, тя се молеше за душата на починалия вестносец. Молеше се и за Дявол Танер.

3.

Слязоха долу и Танер видя три коли и петима мъже, които седяха до стената. Той познаваше единия. Беше строен русокос младеж, в дясната си ръка държеше каска.

– Дени – каза Танер, – какво, по дяволите, правиш тук?

– Аз съм втори шофьор на кола номер три.

– Ти имаш собствен гараж и не си забъркан в мръсни сделки. Защо се съгласи?

– Дентън ми предложи петдесет хиляди – каза младежът и Танер отвърна поглед. – Искам да се оженя, ще ми потрябват. Ще си купя къща.

– Твоето момиче знае ли какво си намислил?

– Не.

– Слушай какво ще ти кажа: иди в Пасадена, намери онова място, където си играехме като деца, помниш ли скалата при големите дървета?

– Разбира се.

– От дървото в центъра, от страната, където съм издълбал моите инициали,

отмери осем крачки и копей там на около метър и половина, разбра ли?

– И какво има там?

– Моето наследство. Ще намериш стоманено сандъче, сигурно цялото ръждясало. Вътре в стърготини има запоена тръба, а в нея – повече от пет хиляди чисти банкноти.

– Защо ми казваш това?

– Защото сега тези пари са твои – отвърна Танер и го удари в челюстта.

Дени падна, а той още три пъти го ритна в ребрата, преди да пристигнат полицаите.

– Идиот! – закрещя Дентън. – Проклет идиот!

– Аха – усмихна се самодоволно Танер. – Но брат ми няма да тръгне из Долината на проклятието. Потърсете си друг шофьор. Дени има счупени ребра. Или пък ме оставете сам да карам.

– Ще тръгнеш сам – заповяда Дентън. – Повече не можем да чакаме. В колата има тонизиращи средства и не дай боже да заспиш. Ако изостанеш, ще те изпепелят. Не забравяй!

– Няма да го забравя. И вас няма да забравя, мистър, ако някога отново се озова в този град. Не се и съмнявайте!

– Тогава сядай в кола номер две. Ваксината е под задната седалка... Тръгвай, измет, такава!

Шофьорите заеха местата си в бронираните коли. Радиостанцията заработи – прашене, шум и накрая глас:

– Кола номер едно – готови сме!

След това друг глас доложи:

– Кола номер три – готови сме!

Танер взе микрофона, натисна бутона и каза:

– Готов съм.

– Тръгвайте!

Стоманените врати се отместиха встрани, колите минаха и навлязоха в урагана.

4.

Беше кошмар да се измъкнат от Лос Анжелес и да стигнат до шосе 91. Потоци вода се сгромолясваха, камъни с големината на футболна топка се удряха в бронята. Танер запали цигара и включи специалните фарове. С инфрачервени очила той се промъкваше през бушуващата нощ.

Радиостанцията прашеше, струваше му се, че чува далечни гласове, но нито веднъж не успя да различи думите.

Колите се движеха по шосето, а когато то свърши и гумите зашляпаха по обезобразената земя, Танер излезе напред.

Другите послушно се престоиха зад него: той знаеше пътя, а те и не.

Започнаха да се стоварват мълнии, но не една по една, а цели стени. Колата беше изолирана, но косите му се изправиха. Радиовръзката се загуби веднага щом излязоха от гаража. В небето гърмеше канонада. Точно пред него падна камък с размер на надгробна плоча и Танер рязко завъртя кормилото, за да го заобиколи. От север на юг алени пламъци прорязваха небето.

Танер обиколи огнището на радиация, неотслабнало за четирите години, през които не е бил по тези краища. На места, където пясъкът се бе споил в стъклено езеро, Танер намаляваше скоростта, като се пазеше от скрити пукнатини.

Още три пъти се стоварваха лавини от камъни, преди небесата да се разцепят и да пропуснат яркосиня светлина. Гърмежите стихнаха. Само на север остана бледолилаво сияние и зеленото слънце се канеше да се гмурне зад хоризонта. Танер изключи инфрапрожекторите, свали очилата и включи обикновените нощни фарове.

Нещо голямо, приличащо на гигантски прилеп, се мярна в осветения коридор. След пет минути то отново се показа, но този път доста по-близо и Танер пусна осветителна

ракета. Очерта се черно туловище, Танер изстреля два реда от картечницата, то потъна някъде и повече не се появи.

За всички това вече беше Долината на проклятието. За всички, но не и за Танер. Той бе минавал оттук трийсет и два пъти. За него Долината на проклятието започваше от онова място, което преди се наричаше Колорадо.

Самолети отдавна не летяха. Нито една летателна машина не можеше да се вдигне на височина повече от седемдесет метра, където започваха ветровете. Свирепи ветрове опасваха земното кълбо, те издухваха върховете на планините, гигантските секвои, развалините от сградите. Ветровете запращаха птиците, прилепите и насекомите в мъртвата зона, прорязваха небесата с черни ивици смет. Тези ивици понякога се сблъскваха, сливаха се, натежаваха и тонове ярма се стоварваха на земята. Съобщенията по въздуха бяха изключени – ветровете никога не стихваха. Поне от двайсет и пет годишната памет на Дявол Танер.

Танер се движеше напред под ъгъл на залязващото зелено слънце. Прахът продължаваше да пада, небето стана виолетово, после пак багрено и настъпи нощ. След малко се вдигна луната и в сиянието на

полуокастрения ѝ лик нощта имаше цвят на червено вино в чаша, поставена пред бледата светлина на свещ.

Танер измъкна цигара, запали и започна да ругае – бавно, тихо, безстрастно.

Те си пробиваха път през купчини камъни и стомана. Пред Танер се появи преливащо в зелено дълго туловище с диаметър колкото на боклукчийска кофа и той спря колата. Змията не беше по-къса от четиридесет метра и едва когато изпълзя, Танер дръпна крака си от спирачката. Беше сложил ръката си на пулта за управление на огъня и я махна оттам едва когато мина няколко километра.

В колата нямаше прозорци, а само екрани, които даваха обзор във всички посоки, включително към небето и земята под колата. Автомобилът, който предпазваше шофьора от радиацията, се движеше на осем колела с армирано покритие. Беше въоръжен с десет картечници калибър петдесет, четири гранатохвъргачки, а освен това носеше трийсет бронебойни ракети, които можеха да се пускат напред или под ъгъл. От четирите страни и на покрива имаше по една огнехвъргачка. „Крила“ от закалена стомана се издигаха от корпуса на височина около метър като остриета на бръсначи и можеха да посекат всичко. Имаше и климатична инсталация, запаси от храна и всички

санитарни удобства. На лявата врата беше закрепен дългоцевен магнум, шест ръчни гранати стояха на поличката над главата на шофьора.

Но Танер беше запазил собственото си оръжие – дълга, тънка кама в дясната обувка...

5.

Намираха се в района, който някога се наричаше щата Невада.

Танер свали ръкавиците си и изтри длани о панталона си. Пронизаното сърце, татуиране на дясната му ръка, светеше в червено на светлинките от командното табло. Минаващият през сърцето нож преливаше в синьо, същия цвят имаха и четирите пръста, по които бе гравирани името му, започвайки от кутрето.

На екрана за преден обзор се появи някаква растителност и Танер намали скоростта. Той се опита да се свърже с другите, но от радиото се чуваха само прашене и шумове. Танер намали още скоростта, погледна напред, нагоре и спря. Засили докрай светлините на фаровете и се замисли.

Пред него се издигаше плътна стена от бодливи храсти. Тя се стелеше наляво и надясно и краят ѝ не се виждаше. Преди две години я нямаше.

Другите две коли спряха отзад и загасиха светлините.

Танер бавно се приближи плътно до растителността и включи предната огнехвъргачка. Дългият език на пламъка се втурна напред, лизна хрусталака, яростно запълзя нагоре и се разля встрани. Танер отстъпи назад и намали яркостта на екраните. Пожарът забушува: Огнена река потече в двете страни, езиците на пламъците се мятаха в тъмното небе.

Танер гледаше огнения поток, който му изглеждаше като разтопен океан. Тогава отвори хладилника, но бира не намери. Отпивайки от кутията с разхладителна напитка, той гледаше бушувания огън. След десет минути включи климатика. Орди от черни твари закриха предния екран, по бронята и покрива задраскаха нокти.

Танер изключи двигателя и хвърли празната кутия в кошчето за боклук. После отметна облегалката, настани се по-удобно и затвори очи.

Събуди го звънене. Беше нощ. Съдейки по часовника на командното табло, беше спал малко повече от три часа.

Танер се протегна и седна. Другите коли бяха от двете му страни. Той натисна два пъти клаксона и включи двигателя. После запали фаровете, надяна ръкавиците и

отпусна съединителя. Колата навлезе в изгорялото поле, екраните веднага се замъглиха от кълба пепел и дим. Под колелата пращяха някакви трошливи остатъци.

Танер пусна осветителна ракета и в ярката студена светлина видя прострялата се чак до хоризонта мъртва обгоряла равнина. Колите по фланговете се раздалечиха, за да не попадат в черните облаци, които вдигаше неговата бронирана кола. Затрещя радиото, чу се слаб глас, но думите бяха неясни.

Той отново натисна клаксона и увеличи скоростта.

След половин час отпред се показва чист пясък. Пак се движеха в пустинята. Танер се ориентира по компаса и се насочи малко по на запад. Първа и трета кола повториха неговата маневра и се движеха зад него със същата скорост. Той държеше волана с едната си ръка, защото другата бе заета от сандвич със солено говеждо месо.

Когато настъпи утрото, Танер глътна тонизираща таблетка. Отдясно, като топка от разтопено сребро се вдигна слънцето и забули една трета от кехлибарения хоризонт, като паяжина с тънките си нишки. Пустинята преливаше в светлини. Неизменният пращен шлейф зад гърба му, пронизан от светлинни

копия, идващи иззад колата, ставаше все порозов от изгряващото слънце, което прогонваше мрака на запад.

Покрай него препускаше стадо гигантски плъхове, а далече напред видя водопад, идващ на право от небето. Когато колата се приближи до влажния пясък, водопадът изчезна, но отляво се търкаляше умряла акула и навсякъде имаше водорасли, водорасли, водорасли...

Танер на един дъх изпи бутилка ледена вода и почувствува как тя заседна като буца в стомаха му. До огромния оранжев кактус, който имаше форма на огромна отровна гъба, седяха двойка койоти с увиснали яркочервени езици. Сякаш се смееха.

Танер натисна бутона и кабината се изпълни с меки звуци от струнни инструменти. Той изруга, но остави музиката.

Небето постепенно бледнееше, розовият оттенък се смени със син. Врълетя го прашна буря, после тя бе издухана от рязък порив на вятъра и Танер сложи тъмните очила – блясъкът на слънчевата светлина, отразена в огледалната равнина, заслепяваше очите му.

Пак започна пясъкът – бял, сиво-кафяв и червен. По високите дюни тук-там растяха кактуси. Небето продължаваше да сменя светлината си и накрая стана синьо като

очите на младенец. Танер тихичко мучеше в такт с музиката. А после видя чудовището.

Това беше гигантски отровен гуцер, грамаден, по-голям от автомобил. Той изскочи иззад пясъчните хълмчета и се понесе насреща му. Люспестото му тяло светеше на слънцето, тъмните му очи гледаха напред, без да мигат, пясъчни струйки се стичаха от широката му заострена в края опашка.

Танер не можеше да използва гранатата, защото чудовището беше отстрани. Той откри картечен огън, включи „крилете“ и натисна педала на газта чак до пода. Приблужи се и пусна облак огън. Другите коли също стреляха.

Гуцерът махна с опашка и раззина паст. Кръвта му бликна като фонтан. После чудовището бе улучено от някаква ракета. То се обърна и подскочи.

Чу се силно скърцане, когато безжизненото тяло падна върху кола номер едно.

Танер обърна колата и спря. Изтича до сгърчения автомобил и за сигурност изстреля от автомата шест куршума в главата на чудовището.

Отворената врата висеше на долната панта. Вътре лежаха двамата, а командното табло бе опръскано с кръв.

Приблжиха се и другите двама шофьори. По-ниският се вмъкна в изкорубеното купе, напипа пулса, положи ухо, за да разбере дали дишат.

– Майк е мъртъв – съобщи той, – а Грег според мен идва на себе си.

До задната броня се появи бързо разливащо се петно, във въздуха замириса на бензин. Чуваше се как с бълбукане се излива на земята горивото от резервоарите.

Мъжът, който стоеше до Танер, каза:

– Никога не съм виждал подобно нещо. Само на картинки...

– Аз пък съм виждал – прекъсна го Танер и в тази минута от колата се измъкна другият шофьор, който влачеше след себе си тялото.

– С Грег всичко е наред. Просто си е ударил главата в командното табло. Вземи го при себе си, Дяволе, трябва ти смяна.

Танер сви рамене, обърна се и запали цигара.

– Според мен тук не трябва да се пуши... – започна шофьорът до него, но Танер издуха в лицето му кълбо дим.

В Грег най-вероятно течеше индианска кръв. Скулест, с тъмни коси и черни очи, със силен загар, той по ръст не се отличаваше от Танер, но беше по-лек. И затова, когато Грег глътна свеж въздух и малко се отдалечи, той се движеше леко и изящно като котка.

– Трябва да погребем Майк – каза по-ниският.

– Времето ни е скъпо – отвърна му неговият другар. – Обаче...

Тогава Танер метна цигарата в тъмната локва под колата и се хвърли на земята.

Избухнаха пламъци, изхвърчаха със свистене ракети, очертавайки тъмни бразди в нажежения пладнешки въздух. Започнаха да се взривяват картечните патрони, след тях ръчните гранати и Танер се зариваше все по-дълбоко в пясъка, криеше глава, запушваше ушите си.

Когато всичко стихна, той се протегна за автомата, но те вече се бяха надигнали и Танер, с очи, вперени в дулото на пистолета, бавно вдигна ръце.

– Защо го направи, дявол да те вземе?

– Сега няма нужда да го погребваме – усмихна се Танер. – Кремацията не е лошо нещо.

– Ами ако картечницата и ракетите бяха насочени към нас, щеше всички ни да изтрепеш!

– Погледнах.

– А парчетата? Е, хайде, приятелче, вземай си автомата... с дулото към земята... изпразни го и сложи патроните в джоба... Искаше да се откачиш, така ли? Да се измъкнеш сам като вчера?

– Не съм казвал такова нещо.
– Затова пък е истина. На теб не ти пука, че всички онези от Бостън ще се затрият.
– Автоматът не е зареден.
– Тогава сядай в колата и тръгвай! И имай предвид, че ще бъда зад теб.

Танер тръгна към колата си. Чу зад гърба си шум от спор, но не мислеше, че ще почнат да стрелят. Щом отвори вратата, видя с крайчеца на окото си сянка и се обърна.

До него стоеше Грег, висок и тих като призрак.

– Ако искаш, аз да карам – безстрастно предложи той.

– Почивай си. Още съм във форма. Може би по-късно.

Грег кимна, заобиколи колата, седна вътре и веднага отметна облегалката. Танер хлопна вратата и включи двигателя. С шум заработи климатикът.

– Зареди го и го сложи на мястото му. – Танер му подаде автомата и патроните, надяна ръкавиците и добави: – Хладилникът е пълен с лимонада и нищо друго.

Съдружникът му мълчаливо кимна.

– Хайде да потегляме – промърмори Танер.

6.

От половин час се движеха мълчешком. После Грег попита:

– Истина ли е, което каза на Марлоу?
– Кой е пък този Марлоу?
– Оня, дето кара другата кола. Наистина ли искаше да ни убиеш и да офейкаш?

Танер се засмя.

– Вярно е. Отгатна.

– Защо?

– А защо не? – като помълча, отвърна Танер. – Не горя от желание да умирам. Лично аз искам да отложа това събитие колкото може повече.

– Ако не стигнем, половината хора на континента ще загинат! – закрещя Грег.

– Значи или аз, или те. Моето аз май че ми е по-близо.

– Откъде се взимат такива като теб...

– По същия начин като другите – усмихна се Танер. – Първо двама се забавляват, а после някой сърба попарата.

– Какво са ти направили, Дяволе?

– Нищо. А какво са направили за мен? Също нищо! Какво им дължа? Същото.

– Защо преби брат си?

– Не искам да пукне поради собствената си глупост. Ребрата му ще зараснат, но смъртта е нещо, което не можеш да поправиш.

– Аз не за това... Нима не ти е все едно дали той ще умре?

– Той е добро момче. Но сега се е хванал с момиче и върши глупости.

– А теб какво те засяга?

– Вече казах: той ми е брат и е добро момче. Толкоз. Потърси друга тема, ако искаш да си говорим.

– Ясно. Ти бил ли си вече по тия места?

– Да.

– А по-далеч на изток? А по на изток?

– Стигал съм до самата Мисисипи.

– А знаеш ли как да се прехвърлим на другия бряг.

– Май че да. При Сен Луис има запазен мост.

– А защо си ходил толкова далече?

– Искан да видя какво става там. Такива съм ги чувал...

– На какво прилича?

– На сметище. изгорели градове, огромни вихри, обезумели зверове, хора...

– Там има ли хора?

– Ако можем така да ги наречем. Всички са чалнати. Бродят в някакви парцали или в кожи, а и съвсем голи. Хвърляха по мене камъни, докато не застрелях двама.

– Отдавна ли беше?

– Преди около шест-седем години. Бях още хлапак.

– И на никого ли не си разказвал?

– Разказвах. На две приятелчета. Но повече никой не ме е питал. Канехме се да ходим натам за момичета, но момчетата се уплашиха.

– А какво щяхте да правите с тях?

Танер сви рамене.

– Не знам. Може би щяхме да ги продадем.

– Но вие наистина ли... продавали сте хора?

Танер отново сви рамене.

– Случвало се е – подхвърли той. – Преди Рейда.

– Как се изхитри да останеш жив? Казват, че тогава никой не се е измъкнал.

– Аз през това време лежах. За бандитизъм.

– А с какво се занимаваше, когато те пуснаха?

– Превъзпитавах се. Дадох ми работа – да разнасям пощата.

– Да, чувал съм. Наистина сега се сетих, че е ставало въпрос за теб. Като че отначало всичко тръгнало добре, а после си пребил началника си и си загубил работата си. Как стана така?

– Той все ме подкачаше, напомняше ми миналото... И един прекрасен ден му заповядах да млъкне. Той се изхили и аз го цапнах с веригата.

– Лоша работа...

– Аз му бях най-добрият шофьор. Малцина се съгласяваха да ходят до Албукерк, дори днес малко ходят. Само ако някой е притеснен за пари.

– Ако стигнем до Бостън и се върнем обратно, на теб навярно ще ти намерят хубава работа.

– Първо – каза Танер, – не мисля, че ще стигнем. И второ, ако все пак имаме късмет и ако там все още има хора, аз едва ли ще се върна обратно.

Грег кимна.

– Разумно е. Ще станеш герой. Там никой не знае миналото ти...

– По дяволите героите – процеди през зъби Танер.

– А пък аз ще се върна. Имам възрастна майка и цяла орда братя и сестри. И момиче.

Небето бледнееше и Танер усили яркостта на екраните.

– Разкажи ми за майка си.

– Добра е майка ми. Отгледала е седмина. Сега има тежък артрит. През деня работеше, но винаги ни готвеше обед, а понякога ни носеше и по нещо сладко. Шиеше ни дрехи, играеше с нас, а понякога си спомняше за довоенните времена.

– А твоят старец? – попита Танер.

– Той, много пиеше, често беше без работа. Но никога не се биеше. Загина, когато още не бях навършил дванайсет години.

– А сега на твой гръб ли са?

– Да, аз съм най-големият.

– Какво работеше?

– Работех на твоето място, карах пощата до Албукерк.

– Проклет да съм! Слушай, ти в Албукерк ходил ли си в бара „При Педро“?

– Ходил съм.

– Там свиреше на пиано една дребна блондинка, Маргарет...

– Сега не е там, на нейно място е един младеж. Дебел, с огромен пръстен на лявата ръка.

– Как ти е главата? – след кратко мълчание попита Танер.

– Май че е добре.

– Тогава седни зад волана. – Танер удари по клаксона и спря колата. – Измини по компаса двеста километра, а после ме събуди.

– На какво да обръщам внимание?

– На змиите. В никакъв случай не се блъскай в тях.

Смениха си местата. Танер се отпусна на облегалката, запали цигара и заспа, преди да беше изпушил и половината.

7.

Когато Грег го събуди, беше нощ. Танер се изкашля, отпи глътка ледена вода и се вмъкна в тоалетната. Като излезе, зае мястото на шофьора и погледна километража.

– На сутринта ще се доберем до Солт Лейк Сити, ако ни потръгне. Всичко нормално ли е?

– Никакви усложнения. Държах се подалече от змиите.

Танер се усмихна и подкара колата.

– Как се казваше оня момък, който донесе вестта за епидемията?

– Брейди, а може би и Бройди...

– Самият той не беше ли болен? Можеше да донесе болестта в Лос Анжелес.

Грег поклати глава.

– Не. Колата му беше счупена, а той самият – осакатен и облъчен. Изгориха тялото му и колата също, а на всички, които си имаха работа с него, им инжектираха по една доза от Хавкин.

– Това пък що е?

– Това, което караме ние. Серумът на Хавкин е единственото средство против тази чума. На теб правили ли са ти инжекции?

– Преди да ме пуснат... Интересно как се е прехвърлил през Мисисипи? Не каза ли?

– Не. Той изобщо нищо не успя да каже. Узнахме всичко от писмото.

– Сигурно е бил шофьор и половина. Бих искал да се запозная с такъв като него.

– Аз също. Жалко, че не можем да се свързваме с Бостън по радиото като в старите времена.

– Защо?

– Тогава защо ще трябва да пътува? И ние щяхме да знаем дали има нужда да бързаме. Серумът не помага на покойници.

– Така си е... Гледай!

Целият екран бе закрит от гигантски прилепи.

– Да, тук ги има с хиляди...

– В Солт Лейк Сити са ми разказвали що за твари са те. Ще дойде ден, когато някой ще трябва да отстъпи мястото – или ние, или те.

– Знаеш ли какво, ортако? Ти май не си от най-веселите...

Танер запали цигара, като се подсмивваше.

– Я по-добре свари кафе... А за тези гадове нека се безпокоят нашите деца, ако имаме такива.

Грег наля вода в кафеничето и го сложи на котлона.

– Що за дяволия? – каза Танер и натисна спирачката. Втората кола също спря. Танер включи радиостанцията.

– Номер, три! Вие такова нещо срещали ли сте?

Огромни конични вихри се извиваха между земята и небето, полюшвайки се насамнатам. Бяха около петнайсет на около два километра пред тях. Те ту застиваха като колони, ту започваха да танцуват, като се завинтваха в земята и всмукваха жълтия прах.

– Слушал съм за смерчове – каза Грег. – Никога не съм ги виждал, но приличат на тях.

Запраща приемникът и се разнесе приглушеният глас на шофьора:

– Гигантски прашни дяволи. Всичко, което засмучат, отива нагоре в мъртвия пояс. Моят съдружник ги е срещал. Той съветва да пуснем котвите и да се закрепим.

Танер не бързаше да отговаря.

– Те се приближават – каза накрая той. – Нямам намерение да стърча тук като мюре. Ще тръгна срещу тях.

– Спорен мен това е глупост.

– Теб никой не те пита. Но ако имаш малко ум в главата, ще направиш същото.

– Смятай. че те държа на прицел, Танер.

– Като излезе от другата страна, ще пусна сигнална ракета – отвърна Танер. – Като я видите, тръгвайте.

Той изключи радиостанцията и погледна към разширяващите се тъмни колони.

– Да тръгваме, а? – каза той. – Стегни колана, момче.

Колата потегли. Колоните растяха пред очите им, а сега се чуваше остър звънящ звук, свирепият хор на ветровете.

Танер мина край първата на около триста метра и отби наляво, за да обиколи вихъра право по посока на движението. На нейно място израсна друг и той отново отби вляво. Отпред се отвори проход и Танер се устреми между двата стълба, черни като смола. Ушите му заглъгнаха, воланът за малко да се изплъзне от ръцете му. Той рязко зави надясно и като набра скорост, профуча покрай още един стълб, който миг след като го отмина, отново се развихри зад гърба му.

Танер тежко въздъхна. Ограден бе от четири вихъра. Двата съседни се сляха и се понесоха с пронизително свистене. Друг вихър се носеше от ляво на дясно, пресичайки пътя му, и той рязко спря, така че коланът се вряза в гърдите му: Предната част на колата се отдели от земята, но само след миг, отпусната тежко, падна.

Танер мина между последните два стълба и всичко остана назад. Той измина още седем километра, изкачи се на малък хълм и пусна сигнална ракета. Тя се издигна във въздуха и около половин минута се задържа високо горе.

Танер запали цигара и зачака.

– Нищо – каза той, като загаси угарката. – Може да не са я видели.

– Нека се върнем – предложи Грег след час.

Върнаха се. Но нищо не намериха. Съвсем нищо, което би могло да им каже нещо за съдбата на кола номер три.

8.

Когато влязоха в Солт Лейк Сити, небето беше забулено от зелена пелена. Джон Брейди – така се наричаше вестносецът от Бостън – е бил тук само преди няколко дни и градът чакаше. Почти всички десет хиляди жители изскочиха на улицата. Преди Дявол и Грег да слязат от колата, предният капак беше вдигнат и с двигателя се занимаваха трима механици.

Грег и Танер се отказаха от обяд и изпратиха някого за яйца, бекон и хляб. После излязоха на улицата и под възторжените възгласи се понесоха на изток.

– Не вземем бира! – с досада подхвърли Танер.

Колата се отдалечи от останките на онова, което някога се наричаше шосе 40. Танер отстъпи мястото си на Грег, а самият той се изтегна в пътническото кресло.

На север пламна синьо сияние, небето над главите им набъбна и почерня.

– Дай газ! – извика Танер. – Там напред има планини! Може би ще успеем да се изплъзнем и да намерим пещера!

Но адът се стовари върху тях по-рано. Първо заваля град, после от небето започнаха да се сипят камъни и десният екран загасна. Двигателят се давеше и кашляше под неистовия водно-пясъчен поток.

Все пак успяха да стигнат до планините и намериха място в тясна цепнатина. Около тях ветровете се късаха от рев.

– Няма да успеем – каза Грег. – Мислех, че имаме шанс, но нямаме. Всички са против нас, дори времето.

– Имам шанс – каза Танер, – Не чак толкова голям, но имаме. Досега ни вървеше и аз имам предчувствие. Предчувствие за сполука.

– По дяволите, каква сполука! Гледай какво става.

– Виждам – спокойно каза Танер. – Нашата кола ще издържи и по-лошо.

– Но бурята може да продължи няколко дни.

– Ще почакаме.

– Ако чакаме дълго, ще ни стрие на прах. Ако чакаме дълго, няма да има нужда да вървим по-нататък. А ако се опиташ да си покажеш носа навън – край!

– За ремонт ще бъдат нужни около двайсет минути, имаме запасни „очи“. Ако след шест часа бурята не стихне, ще тръгнем.

– Ти май че гореше от желание да отървеш кожата, а сега не ти ли е мила? Да не говорим за моята...

– Много мислих – каза Танер и дълго мълча.

– За какво? – попита Грег.

– За онези хора в Бостън... Нищо хубаво не са направили за мен. Но дявол да го вземе, Нямам нищо против да разбере какво значи да си герой – така, от любопитство. Пък и няма да е зле да видя Бостън. Разбери ме правилно: не ме е грижа изобщо, но и не ми се ще всичко на Земята да бъде обезобразено и мъртво, както тук в Долината на проклятието. Когато в оня смърч загубихме колата, започнах да мисля. Това е всичко.

Грег поклати глава.

– Не подозирах, че си философ...

– Аз също. Хайде, разкажи ми за семейството си.

След четири часа, когато бурята стихна и вместо камъни почнаха да летят песьчинки, а яростният порой премина в ръмящ дъжд, те тръгнаха. Вечерта минаха покрай развалините на Денвър. Танер седна зад волана и подкара колата към мястото, някога известно под името Канзъс.

Той кормува през цялата нощ и на сутринта за пръв път след много дни вися чисто небе. Десният му крак натискаше педала за газта, в главата му бавно течеха мислите, а до него тихо похъркваше Грег.

Овладея го странно чувство. Спомни си разказите за онези дни, когато дошли ракетите, когато било унищожено всичко освен районите на североизток и югозапад, за дните, когато връхлетели ветрове, разтопили облаците и небето загубило синевата си, когато замлъкнали радиостанциите и престанали да летят самолети. Танер съжаляваше най-много за самолетите – той винаги бе мечтал да лети, да се рее високо, високо като птица... А там един град чакаше помощ от него – единственият оцелял град освен Лос Анжелес, последната цитадела на американска земя. Той, Танер, можеше да го спаси, ако стигне навреме.

Наоколо имаше скали и пясък. Към един планински склон се притискаше изкривен гараж – разрушен, с продънен покрив, той напомняше на полуразложен труп. Танер потрепери. Отпред вдясно се издигаше стена от черен дим. Като приближи, той видя обезглавена планина. На мястото на върха бяха свили гнезда огнени езици. Танер отби наляво, отклонявайки се на доста километри от набелязания път. Земята под колелата се тресеше, отгоре се сипеше пепел, но димящият конус на планината оставаше все по-далече.

Танер мислеше за миналите дни и за онова, малкото, което знаеше за тях. Ако стигне, сигурно ще научи повече. Никога не го бяха молили да направи нещо важно, а той се надяваше, че и занапред няма да го молят. Но го завладя чувството, че той може да направи това. Че иска да го направи. Отпред, отзад, от двете страни се простираше Долината на проклятието – кипяща, димяща, трепереща – и ако той не я шансовете целият свят да стане част от Долината, ще се удвоят. На побелелите му стави ясно изби татуировката.

Грег спеше. Танер дори не докосна педала на спирачката, когато видя свлачището. Той го прескочи и шумно въздъхна. Всичките му

сетива бяха изострени до крайност, мозъкът му реагираше и на най-дребните детайли. Танер чувствуваше движението на въздуха в колата и упоритото налягане на педала върху крака си. Гърлото му пресъхна, но това нямаше значение. Той препускаше по осакатената равнина на Канзъс, слял се с колата в едно цяло, и изпитваше нещо подобно на усамотение и щастие. Проклетият Дентън беше прав. Трябваше да стигне.

В края на дълбока пукнатина той зави на север. След петдесетина километра пукнатината свърши и той отново пое курс на югоизток. Грег нещо мърмореше в съня си. Слънцето беше в зенита си и на Танер му се струваше, че е безтегловен и лети над кафявата земя. Стисна зъби. Мислите му се върнаха при Дени. Навярно той сега е в болницата. Какво пък, по-добре е това, отколкото да загине в Долината. Танер чувствуваше, че го болят вратът, раменете, ръцете – той стискаше кормилото с всички сили.

Слънцето се изтърколи зад гърба му. Той пийна вода и е този миг се чу звук, подобен на далечния тътнеж на гръмотевица. Чудовищно стадо бизони пресичаше пътя му. Повече от час тежките животни с наведени глави тичаха пред колата, като дигаха

пръстта с копитата си, и накрая се изгубиха на юг. Само гигантски облак прах остана да виси във въздуха и Танер подкара колата към него, като преди това включи фаровете.

Излезе на шосе с оцеляла настилка и рязко увеличи скоростта. Хвърли поглед на изкривения указател: „Топека – 110 мили.“

Грег се прозя, протегна се, потри очите си с юмруци.

– Колко е часът?

Танер кимна към часовника.

– Сутринта или вечерта?

– Вечер е.

– Охо, излиза, че съм спал петнайсет часа! Ти трябва съвсем да си капнал. Сега ще те сменя.

– Нямам нищо против.

След пет минути приближиха до покрайнините на мъртвия град. Почти всички сгради бяха разрушени и мазетата им пълни с вода. В пукнатините по асфалта никнеше трева. Оцелял по чудо телеграфен стълб се бе навел към земята и увисналите му жици приличаха на черни спагети. Счупени витрини, ръждясали скелети на автомобили, ослепели светофари...

– Хайде да се сменяме.

– Първо искам да се измъкнем от тук.

Когато градът остана зад тях, Танер спря колата.

– Близо сме до Топека. Събуди ме, ако се случи нещо.

– Как пътува, докато спях?

– Нормално – отвърна Танер и затвори очи.

Грег караше колата, отдалечавайки се от залеза. До Топека той изяде три сандвича и изпи четвърт мляко.

9.

Танер се събуди от свистенето на издигащи се ракети. Той потри очи и тъпо се втренчи напред.

Въздухът беше изпълнен с прилепи. Черните им тела задържаха колата, остри, скърцащи звуци измъчваха слуха.

– Къде сме?

– В Канзъс Сити. Тук е пълно с тях.

Грег пусна още една ракета, която прониза дивото ято.

– Давай с картечниците. – Танер се настани при картечницата и насочи кръстчето на прицела към екрана. – Едновременно от всички страни. Пет-шест секунди, после аз ще продължа.

Огънят се втурна напред, разцъфнаха тъмнооранжеви венчелистчета. Когато венчелистчетата се смалиха, Танер натисна спусъка. Обгорелите тела се стелеха на земята, към тях се прибавяха нови.

– Дай газ! – извика Танер и колата се понесе напред по пращящите трупове.

Струваше им се, че ги връхлитат милиони вампироподобни твари. Танер стреляше и те падаха като презрели круши.

После той изкомандува:

– Позабави малко и пусни картечницата отгоре! Сега от страничната! От средната!

Наоколо горяха тела, а те си прокарваха път през обгоряла плът.

След десет минути Танер рече:

– Отляво е Мисури. Ако се движим край брега, ще попаднем в Сент Луис.

– Зная. Мислиш ли, че там ще бъде пълно с прилепи?

– Може би. Но ако не препускаме и стигнем там сутринта, те няма да ни се пречат. Там ще помислим как да се прехвърлим през Мисисипи.

А на екрана за заден обзор на фона на бледите звезди тъмнееше Канзъс Сити и облени от светлината на кървавата луна, над неговия силует се мятаха прилепи.

...Танер сънуваше, че се движи бавно с мотоциклета си посред широка улица, а по тротоарите хората го поздравяват с възторжени възгласи. Хвърлят бонбони, но върху него пада мокър и вонящ боклук. Той дава газ, но мотоциклетът забавя ход и тогава те го обсипват с ругатни. Харлито започва да се дави, той спира и се поваля надясно. Танер пада, тълпата се нахвърля върху него...

Изведнъж отвори очи и видя утрото – ярка монета в центъра на тъмносиня покривка.

– Ето я – прошепна Грег. – Мисисипи.

Появи се мостът – прегънат, тъмен. Колата бавно се движеше по улиците, понякога трябваше да заобикалят цели квартали. За два часа те изминаха около два километра и стигнаха до моста чак по пладне.

– Сигурно Брейди е минал оттук – каза Грег, гледайки тесния разчистен проход. – Как ли го е направил?

– Може би е избутвал надолу колите, които са му пречели.

– Какво пък, ако имаме късмет, и ние ще минем.

Те бавно се движеха над величествената река. Понякога мостът под тях пращеше, стенеше и те чувствуваха как той диша. Едва след три часа колелата докоснаха срещуположния бряг. Грег тежко въздъхна и с леко трепереща ръка запали цигара.

– Не искаш ли малко да покараш, Дяволе?

– Давай.

Смениха си местата. Грег веднага се отпусна на облегалката и затвори очи.

Танер управляваше колата през развалините на Сент Луис. Той бързаше да излезе от града, преди да се е стъмнило. Улиците бяха затрупани и разбити. Нивото на

радиоактивност се повишаваше, но в колата според индикатора всичко беше в нормата.

Когато слънцето се спусна зад гърба им, Танер отново видя на север разливащо се синьо сияние. Но небето остана чисто – звездно небе без черни ивици. На него висеше розовата луна. Танер включи музиката тихичко. Грег спеше дълбоко. После Танер видя на екрана кратер и спря.

Кратерът беше с диаметър около километър. В сиянието на сигналната ракета Танер разгледа околностите. Надясно беше по-равно и той зави натам.

Радиация! Танер, натискаше педала за газта и мислеше, гледайки индикатора: „На какво ли е приличало това в оня ден? В оня ден, когато е избухнало изкуственото слънце и е затъмнило истинското, а после бавно е потънало в черния ураган...“ Той се опита да си представи всичко това, картината се явяваше пред очите му, той искаше да я пропъди, но не успяваше.

Какъв ли е бил животът преди, в дните, когато е трябвало само да яхнеш мотоциклета и да се понесеш накъдето си искаш? А от небето сигурно не се е леела помия върху главата ти! Танер имаше чувството, че са го измамили. Не за първи път изпитваше това, но сега ругаеше злобно и по-дълго от обикновено.

Когато най-накрая заобиколи кратера, той запали цигара и за пръв път от много месеци се усмихна, като видя, че индикаторът за радиоактивност се успокои. След няколко километра се появи трева, а после дървета – нискорасли и изкривени, но колкото повече бягаше от кървавата вакханалия, толкова по-високи и стройни ставаха те. Такива дървета той никога не беше виждал – високи, изящни, сребристи на лунната светлина.

Колата се носеше по здравия и широк път и Танер изпита желание да пътува вечно – до Флорида, щата на мъховете, торфените блата, портокалите и чудесните плажове, до студения скалист нос Сейбъл, където вълните се разбиват о фаровете и соленият вятър брули лицето, където по надгробните плочи на древни гробища са издълбани полуизтрити, но още личащи надписи, после надолу по великата Мисисипи, там, където тя се разделя на ръкави и навлиза в Мексиканския залив, а по малките островчета пиратите са закопавали ограбените съкровища, в планините Покомък, Кейт Скайл, платото Озарк, да мине през горите Шенандоа, да остави колата и да поплува в Чесапиския залив, да види големите езера и онова място, дето пада водата – Ниагара, – да пътува, да пътува по този път, да всмукне в себе си целия свят... Може би не само

Долината на проклятието е останала! Той искаше това да бъде така.

Танер се размря кратко и остро – неочаквано се почувствува всемогъщ.

10.

Растителността започна да вехне. Тревата изчезна, редките криви дървета се накланяха към голата земя. Отново започна да се покачва радиоактивността. Запазеният на шосето указател известяваше, че се приближават до Индианополис.

Танер трябваше да заобиколи доста, за да се прехвърли от другата страна на Бялата река. Изведнъж радиото запращя и оживя. Чу се слаб глас: „Неидентифициран автомобил, веднага спрете!“ Танер включи екраните на най-силното и видя далеч напред мъж, който стоеше на хълма с бинокъл и радиостанция.

Танер се движеше по сносният участък от пътя със скорост около седемдесет километра в час. Колата подскочаше по траповете и Грег се събуди. От приемника все по-настойчиво и по-силно се разнасяха команди. Танер впери поглед в предния екран.

– Какво става? – попита Грег.

Пътят беше преграден от танк и дулото на оръдието му бе насочено право в челото му.

Танер реагира мълниеносно.

Докато очите му търсеха и намериха страничен изход, дясната му ръка пусна три

бронебойни ракети, а лявата рязко завъртя кормилото по посока, обратна на часовниковата стрелка, а кракът му с всички сили натисна педала за газта.

Той беше вече излязъл от банкета, когато танкът изхрани огън, а после самият той разцъфтя като огнено цвете и изчезна в дима.

Когато излязоха на пътя, започна оръжеен огън. Грег запрати наляво и надясно по една граната, а после започна да стреля от картечниците. Колата с бясна скорост се носеше напред. След половин миля Танер взе микрофона и каза: „Моля за извинение, момчета, но не ми работят спирачките.“

Отговор не последва.

Едва когато излязоха на равна местност с добър изглед, зад волана седна Грег.

– Как мислиш, откъде са намерили този танк?

– Кой знае!

– А защо искаха да ни спрат?

– Не знаеха какво караме. А може би просто им беше нужна колата.

– Да забиеш снаряд не е най-добрият начин да се сдобиеш с кола.

– Щом не могат да ни я отнемат, защо да ни я оставят?

– Ти какво, да не би да им четеш мислите?

– Може и да ги чета.

– Запали.

Танер с благодарност взе цигарата.

– Ще трябва да пътуваме още и още...

– Не споря. Хайде да тръгваме.

– А преди ти говореше, че все едно ще умрем.

– Сега премислих. Ще стигнем.

– Ти по едно време се опита да се изплъзнеш. Сега те разбирам...

– Да не би да те е страх, Грег?

– Каж ми каква полза ще има семейството ми от мъртвец?

– Тогава защо се залови с тази работа?

– Не предполагам, че ще бъде такова нещо. Направихме всичко, което можахме.

– А хората в Бостън, за които толкова говореше?

– Там едва ли някой е останал жив.

– А онзи момък, Брейди? Той умря, за да ни донесе известието.

– Бог ми е свидетел, че му се възхищавам. Но ние загубихме вече четирима и трябва ли да довеждаме това число на шест, само и само да покажем на всички, че не сме страхливци?

– Грег, ние сме много по-близо до Бостън, отколкото до Лос Анжелес. За обратния път няма да ни стигне горивото.

– Можем да заредим в Солт Лейк Сити. А последните двеста километра ще изминем на мотоциклети.

– Ти ме хулеше, чудеше се отде се взимат такива като мен... Питаше ме какво са ми направили, а аз ти отвърнах: нищо. Сега може би аз ще направя нещо за тях, защото така искам.

– Ти нямаш да издържаш семейство. Аз съм длъжен да мисля не само за себе си.

– Много красиво се оправдаваш, когато искаш да проявиш малодушие. Казваш: „Не се страхувам, но имам майка, братя, сестри и едно маце, в което съм лудо влюбен. Само затова се смятам...“

– Точно така! Не те разбирам, Дяволе, съвсем не те разбирам! Ти самият ми подхвърли тази идея.

– Тогава ми я върни и да тръгваме.

Грег се нахвърли върху Танер внезапно и го притисна в креслото. Ноктите му дращеца лицето му и се приближаваха до очите. Танер с трескаво движение хвана главата на Грег и с всички сили я отблъсна. Грег се удари в командното табло и се отпусна.

Танер за по-сигурно още два пъти удари главата му в таблото и се премести зад волана. Като успокои дишането си, той изучи екраните – нищо заплашително. Измъкна кълбо канап и върза ръцете на Грег зад гърба му, после намота въжето около глезените му и накрая го привърза за облегалката на креслото. След два часа Грег започна да стене и Танер засили музиката.

Пейзажът отново се смени – появиха се зелени полета, ябълки с още неузрели плодове, бели къщички и кафеникави хамбари, царица, полюшваща се от вятъра, малка камбанария със син покрив...

Ивиците отгоре се разшириха, но небето не потъмня както обикновено преди буря. При Дентън Танер зави на север и се насочи покрай бездънна пропаст, като намаляваше скоростта само за да заобиколи пукнатини и срутвания. Отново се повиши радиацията. Гъста жълта пара струеше изпод земята и обвиваше колата с лепнещ серен облак, после вятърът разпръсна отровната мъгла. В един от тези мигове Танер неволно натисна спирачката, колата трепна и Грег пак застана. Няколко секунди Танер не можеше да откъсне очи от това, което се разкри пред него, а после бавно се придвижи напред. „Хора – помисли си той, – пак хора...“ Над пропастта се полюляваше пожълтял разпънат скелет, усмихващ се с беззъбата си уста.

...Когато Танер излезе от мъглата, небето вече беше тъмно. За да заобиколи пропастта, му бяха нужни четири часа и когато сега отново се устреми на изток по прерията, обрасла с калуна, слънцето вече залязваше някъде зад черната река.

Танер се досещаше какво го чака. Той включи фаровете и започна да оглежда,

търсейки убежище. До близкия хълм имаше полусрутена конюшня без врата. Танер внимателно вмъкна колата вътре и видя покрити с плесен стени и скелет на кон.

Той изключи двигателя, изгаси фаровете и зачака.

Скоро навън се роди вой, който заглуши стоновите и мърморенето на Грег. После друг звук – не тежък и рязък, както обикновено в Лос Анжелес, а мек и настойчив, почти мъркащ.

Равнището на радиацията не беше високо и Танер излезе от колата, без да облича защитния костюм. Слънцето все пак успя да надникне иззад черната завеса, косите му лъчи осветяваха падащите сиви капки.

Това беше дъжд. Танер никога през живота си не бе виждал обикновен, чист дъжд... Той стоеше и гледаше.

Дъждът валеше непривично тихо, леко шумолейки. Потехоха ручейчета, появиха се локви. В лицето го шибна влажен вятър и Танер облиза студените капчици. Той вдигна една тресчица и я хвърли в локвата при краката си. Треската падна с лек плясък и заплава. От покрива чуваше чуруликане на птици, във въздуха се носеше сладникав мирис на гниеца слама. Някакво перце заплава, полюшвайки се във въздуха, и Танер подложи дланта си – перото беше леко и пухкаво. Никога досега не бе обръщал

внимание на подобни глупости. Танер пусна перцето и вятърът веднага го отнесе.

В такова време можеше да се пътува, но той нямаше сили. Намери едно буре и седна. Седя така дълго, а влажният вятър духаше в лицето му. После дъждът утихна и Танер се върна при колата. Грег беше в безсъзнание – лош признак.

Танер глътна тонизираща таблетка и изяде един сандвич. Той се движеше по Охайо и около границата със Западна Вирожиния пое на север. Сивият ден премина в тъмна нощ.

Прилепите вече не го безпокояха, но се срещаха кратери и от време на време радиацията се покачваше. Някъде зад колата се залепи старо диви кучета, те лаеха и виеха, опитваха се да ухапят гумите, но накрая се отказаха. Планината изригваше кълба светъл дим, земята трепереше, падаше пепел. От внезапно налетелия порой вода двигателят три пъти се задави и загасна. Танер го включваше отново и пак тръгваше. Кишата под гумите пляскаше и шляпаше. Той стигна до сухо възвишение и там някакви хора започнаха да го стрелят с пушки, като се опитваха да му препречат пътя. Той отвърна с картечен огън и се измъкна.

Танер току подръпваше златната халка на лявото си ухо, ухапваше брадата си и нервно се чешеше. Два пъти спира колата и влиза в тоалетната. Когато минаваше през поредния мъртъв град, пак заръмя, сякаш над земята се спусна студена пелена. Танер спря наред пътя и едва не налетя на това, което отначало бе взел за небесни ивици, Толкова неочаквано се появиха...

Това беше паяжина. Нишките ѝ, дебели колкото ръка, бяха опнати между две сгради от двете страни на улицата.

Танер включи огнехвъргачката. Когато пламъците стихнаха, той видя безформеното създание, което се спускаше надолу. Гигантски паяк, голям колкото човек, бързаше да провери мрежата си.

Танер го прониза с нажежена до бяло ракета. Той увисна на паяжината си, но още помръдваше. Танер пусна огнехвъргачката и цели десет секунди го заливаше с огън, като се опитваше за не си спомня гадната картина.

Далече отдясно димеше планината, но пепел нямаше. Танер, с пълна скорост се носеше към утрото.

Краят в следващия брой.

Довери ми своите скърби

Научно-фантастичен разказ

Клифърд Саймък

Беше събота и вече клонеше към вечер, така че аз се настаних под навеса пред входната врата и реших да се напия както трябва. Бутилката си я държах подръка, настроението ми беше приповдигнато и се повдигаше все повече, когато изведнъж на алеята, която водеше към къщата, се появиха двама – пришълец и неговият робот.

Веднага се досетих, че това е пришълец. Общо взето, приличаше на човек, но по петите на хората не се мъкнат работи.

Ако бях трезвен като кисела краставица, може би очите ми щяха леко да изскочат от орбитите – откъде ще се вземе пришълец на моята алея – и щях да се усъмня поне мъничко в това, което виждам. Но аз не бях трезвен или по-точно, бях вече не напълно трезвен.

Така че казах на пришълеца „Добър вечер“ и му предложих да поседне. А той отговори „Благодаря“ и седна.

– Ти също седни – обърнах се аз към робота и се поотместих, за да му направя място.

– Нека стои – отговори пришълецът. – Той не може да седи. Това е просто машина.

Роботът само звънна леко и повече нищо не каза.

– Пийни си – предложих аз и повдигнах бутилката, но пришълецът само поклати глава.

– Не смея – отговори той. – Метаболизмът не позволява.

Това е една от тези хитроумни думи, с които съм донякъде запознат. Когато работиш в болницата при доктор Ейбъл, без да искаш, понаучаваш някои медицински безсмислици.

– Колко жалко! – възкликнах аз. – Ще възразиш ли, ако аз си пийвам?

– Ни най-малко – каза пришълецът.

Е, и аз си пийнах както трябва. Явно чувствавах, че трябва да се натрякам до козирката. После оставих бутилката, изтрих си устните и попитах няма ли нещо друго, с което бих могъл да го почерпя. Ами че то от моя страна беше ужасно негостоприемно да седя и да се наливам с уиски, а на него даже и да му предлагам.

– Можете да ми разкажете за този град – отговори пришълецът. Мисля, че името му беше Милвил?

– Милвил, точно така. А какво ти е необходимо да знаеш за него?

– Всевъзможни тъжни истории – каза роботът. Той най-после се реши да заговори.

– Роботът не греши – потвърди пришълецът и се настани в поза, която явно изразяваше очакване. – Разкажете ми за всички тукашни беди и нещастия.

– А с какво да започна? – заинтересувах се аз.

– Защо не със себе си?

– С мен? С мен никога не са се случвали никакви нещастия. Цяла седмица мета в болницата, а в събота се напивам до смърт. В неделя ми се налага да изтрезнявам, за да започна в понеделник отново да мета. Повярвай ми, мистър – обясних му аз, – няма при мен нещастия. Аз стоя здраво на своето място. Свързвам двата края...

– Но сигурно има и други...

– Че има, има. През целия си живот не си чул толкова жалби, колкото днес са се разнесли в Милвил. Тук на всеки освен на мен се случват сума ти всякакви беди. Може би нямаше да е така, ако те не се блъскаха за тях наляво и надясно...

– Това и ми разкажете – прекъсна ме той.

Наложи се да отпия още веднъж и да му разкажа за вдовицата Фрай, която живее малко по-надолу по улицата. Разказах му как целият ѝ живот е бил непрекъсната мъка: мъжът ѝ избяга от нея, когато синчето ѝ едва беше навършило три годинки, и тя взимаше пране и изжулваше пръстите си до кръв, за да се изхранят с детето, а после, когато синът ѝ навърши тринайсет или четиринайсет, не повече, открадна лека кола и го изпратиха за две години в изправителния лагер в Глен Лейк.

– Това ли е всичко? – попита пришълецът.

– В общи линии всичко – отговорих аз. – Но, разбира се, изпуснах многото цветисти мрачни подробности, които охотно разказва вдовицата. Ако я чуеш как тя самата говори за това...

– А вие можете ли да уредите това?

– Какво да уредя?

– Тя сама да ми разкаже за всичко.

– Не мога да обещаая – заявих честно аз. – Вдовицата няма високо мнение за мен. Тя с мен и да говори няма да иска.

– Не разбирам...

– Тя е достойна, богобоязлива жена – обясних му, – а аз съм подъл безделник. А освен това и пияница.

– Тя какво, не обича ли пияниците?

– Смята, че да пиеш е грях.

Пришълецът като че ли потрепери.

– Ясно. Виждам, навсякъде, където погледнеш, все едно и също.

– Значи и при вас има такива като вдовицата Фрай?

– Не съвсем такива, но с такива възгледи.

– Е, какво пък – казах аз, като сръбнах още един път, – значи нямаме друг изход. Все някак ще издържим...

– Ще ви затрудни ли много – осведоми се пришълецът – да разкажете за още някого?

– Какво ти, съвсем не! – уверих го аз.

И му разказах за Елмър Трoutър, който със зъби и нокти се докопа до юридическия факултет в Медисън и не се гнусеше от никаква работа, за да изкара пари за следването, тъй като няма родители. Той завърши курса, изкара изпита за адвокатско звание, върна се в Милвил и откри собствена кантора.

Аз не обясних на пришълеца как се случи така и защо, макар че за себе си винаги съм смятал, че на Елмър му беше дошло до гуша от беднотия и се хвана за първия шанс да натрупа пари. Никой сигурно не е разбирал по-добре него, че сделката е нечестна, та той беше юрист, не какво да е. Обаче все едно, не отстъпи и го хванаха.

– И после какво? – попита пришълецът, затаил дъх. – Наказаха ли го?

И аз му разказах как Елмър го лишиха от адвокатски права, а Елиза Дженкинз разтрогна годеща и му върна пръстена, и се наложи Елмър да стане застрахователен агент и да влачи най-жалко съществуване. Как ли само не се мъчи да си върне адвокатската практика, но все нищо не излиза.

– Всичко ли записа? – запита робота пришълецът.

– Всичко е записано – отговори роботът.

– Какви потресаващи нюанси! – възкликна пришълецът. – Каква жестока, безутешна действителност!

Аз така и не разбрах за какво говори и просто пак си пийнах.

А после продължих, без да чакам нови молби, и му разказах за Аманда Робинсън и нещастната ѝ любов, и за това, как тя стана най-благоденствената и унила милвилска стара мома. И за Абнър Джонс и неговите безкрайни неудачи: той никак не искаше да се раздели с убеждението, че се е родил велик изобретател, и семейството му живее в постоянен глад и кавги, а той само това си и знаеше, да изобретява...

– Каква скръб! – възкликна пришълецът. – Каква удивителна планета!...

– Добре е да се въздържате вече – предупреди го роботът. – Известно ви е какво ще стане после...

– Само още една – примоли се пришълецът. – Аз съм съвсем добре. Една съвсем, съвсем последна...

– Виж какво – казах му аз, – нямам нищо против да ти разказвам клюки, щом това ти харесва. Но хайде отначало ти да ми разкажеш поне малко за себе си. Доколкото разбирам, ти си пришълец...

– Разбира се – отговори пришълецът.

– И си долетял при нас с космически кораб?

– Е, с нещо като кораб...

– Но ако ти си пришълец, как така говориш по нашенски толкова гладко?

– А, вие за това ли? – каза пришълецът. – Това не е много приятен въпрос за мен.

Роботът съкрушено поясни.

– Те го обраха до шушка.

– Значи си платил за това?

– Прекалено много – отговори роботът. – Те видяха, че няма търпение, и много вдигнаха цената.

– Но аз ще се разплатя с тях – добави пришълецът. – Ако не успея да извлека печалба от това пътуване, нека никога повече не ме наричат...

И той произнесе нещо дълго, засукано и съвършено безсмислено.

– Тебе така ли те наричат? – попитах аз.

– Разбира се. Но вие ме наричайте Уилбър. А работа... на работа може да му викате Лестър.

– Привет, момчета! – казах аз. – Много се радвам да се запозная с вас. Моето име е Сам.

И аз си пийнах още глътчица. Седяхме под навеса, и изгряваше луна, и светулки блещукаха сред храстите с люляк, и светът беше готов да затанцува. Досега никога в живота ми не ми е било толкова хубаво.

– Хайде още една – умоляващо произнесе Уилбър.

Тогава аз му преразказах няколко истории на болести, заимствувани от психиатрията. Стараех се да избирам по-тежки случаи и Уилбър започна да реве, а роботът заяви:

– Сам виждате каква я свършихте. Хвана го пиянска истерия.

Но тогава Уилбър изтри очи и съобщи, че всичко е наред и аз само да не спирам, а той ще се постарее по някакъв начин да се сдържа.

– Какво има? – попитах аз, леко удивен. – Ти напиваш ли се от тези тъжни истории?

– А вие какво мислехте? – отговори роботът Лестър. – За какво би седял иначе тук да слуша брътвежите ви?

– А ти също ли се напиваш? – осведомих се аз за Лестър.

– Разбира се, че не – отговори Уилбър. – Той е лишен от емоции. Това е просто машина.

Аз пийнах още един път и хубавичко обмислих всичко и всичко ми стана ясно като бял ден. И доверих на Уилбър своята философия за живота:

– Днес е събота вечер, точно време да се налочиш и да поплачеш на нечие рамо. Така че, давай...

– Аз съм за – изхлипа Уилбър, – докато езикът ви се обръща, аз съм за...

Лестър звънна леко, вероятно за да изрази недоволството си, но замълча.

– Запиши всяка дума – заповяда Уилбър на работа. – Ще изкараме от това милион. Трябва да си възвърна всичко, което платих за обучението. – Той тежко въздъхна. – Не, не съжалявам за парите. Каква прелестна преизпълнена със скърби планета!

И аз откарах и повече не намалих оборотите, нощта ставаше все по-кратка с всяка благословена минута.

Някъде към полунощ аз така се натрясках, че едва се държах на крака, а Уилбър

хълцаше през сълзи и ние по общо съгласие се предадохме. Изкачихме стълбите и прегърнати влязохме през вратата в къщи, по-точно аз загубих Уилбър по пътя, но някак си се добрах до кревата и повече нищо не помня.

Когато се събудих, веднага разбрах, че е неделно утро. Слънцето грееше в прозореца, беше ясно и миришеше на престорено благочестие, както винаги в неделите в нашия край.

Обикновено в неделя е тихо и само това е достатъчно, за да не обичаш неделите. Обаче днешната съвсем не изглеждаше тиха. Отвън се носеше ужасен шум. Като че ли някой мятал камъни в празна консервена кутия.

Изскочих от леглото и вкусът в устата ми беше така отвратителен, както и трябваше да се очаква. Тогава потърках очи, в тях като че ли беше сипан пясък, затътрих се към другата стая и тъкмо прекрачих прага, когато едва не настъпих Уилбър.

Първо, здравата се уплаших, а после си спомних кой е той и застинах, като го гледах и не вярвах съвсем на очите си. Помислих си, че не дай боже е мъртъв, но веднага се убедих – жив е. Той лежеше проснат по гръб, отворил плоската си като на сом паст и

подобните му на пера мустаци при всяко издишване щръкваха нагоре, а после падаха.

Аз го прекрачих и се запътих към вратата, за да разбера каква е тази тупурдия на двора. Там стоеше Лестър, роботът, точно на това място, където го бяхме оставили вечерта, а на алеята се беше събрала банда хлапетии и го замеряха с камъни. Хлапетата се бяха случили точни като по поръчка. Всяко хвърляне – в Лестър, почти без пропуск.

Викнах им и те се разбягаха. Те ли не знаеха какъв пердах мога да им дръпна!

Едва успях да се върна в къщата и по алеята влетя кола. От нея изскочи Джо Флечър, нашият шериф, и аз веднага разбрах, че настроението му е – не дай боже! Джо спря пред стълбата, сложи ръце на кръста и се зае да ни изпепелява с поглед – отначало Лестър, после мен.

– Сам – попита той с отвратителна насмешка, – какво става тук? Някой от твоите люлякови слонове е оживял и се е явил при теб на пост?

– Джо – казах аз тържествено, като пропуснах край ушите си оскърблението, – разреши ми да ти представя Лестър.

Джо беше съвсем готов да ми закрепчи, когато на вратата се появи Уилбър.

– А това е Уилбър – добавих аз. – Уилбър е пришълец, а Лестър, както сам разбираш...

– Уилбър кой? – гракна Джо.

Уилбър излезе на стълбите и обяви:

– Какво скръбно лице! И колко благородно при това!

– Той има предвид теб – поясних аз на шерифа.

– Ако възнамерявате да продължавате в този дух – изръмжа Джо, – ще ви насадя и двамата в пандиза.

– Аз не исках да ви обидя – каза Уилбър. – Ако, без да искам, съм наранил вашите чувства, готов съм да поднеса извинение.

Чувствата на Джо – направо да се гръмнеш!

– Виждам от пръв поглед – продължаваше Уилбър, – че животът не ви е глезил...

– Което е истина, истина е... – съгласи се Джо.

– Мен също – каза Уилбър и седна на стъпалата. – А сега настанаха дни, когато, както и да се стараеш, не можеш да спестиш и цент.

– Мистър, вие сте прав! – откликна Джо. – И точно това казах аз на своята стопанка тази сутрин, когато започна да ми трие сол на главата, че на дечицата обувките са се протрили...

– Направо е чудо как още ни се удава да изкараме за прехрана:

– Слушайте, вие още нищо не знаете...

И гръм да ме удари – не успях и до три да преброя и Джо седна до пришълеца и започна да му докладва мъките си.

– Лестър – предупреди Уилбър, – не забравяй да запишеш всичко това...

Аз се повлякох обратно към къщи и бързо гаврътнах една чашка, за да успокоя стомаха си, преди да пристъпя към закуската. Общо взето, не ми се ядеше, но знаех, че трябва. Намерих яйца и бекон и се замислих с какво да нахраня Уилбър. Изведнъж си припомних за неговия странен метаболизъм, който не понася алкохол, а щом на пришълеца не му допада добро уиски, то не вярвам да се нахвърли на бекон с яйца.

Не бях успял още да приключа със закуската, когато през задната врата при мен в кухнята се втурна Хигман Морис. Хиги, нашият кмет, стълбът на църквата, член на училищния съвет, директор на банката и въобще – голяма клечка.

– Сам – закрещя ми той, – достатъчно се натърпя нашият град от теб! Примирявахме се с твоето пиянство и с твоята безполезност, и с отсъствието на патриотизъм, но това вече е много!

Аз изтрих яйцата от брадичката си.

– Кое е много?

Хиги едва не се задуши от негодувание.

– Това публично представление! Този безплатен цирк! Нарушение на обществения ред! И освен това – в неделя!...

– Ето какво било – казах аз, – вие намекувате за Уилбър и работа му.

– Пред къщата се е събрала тълпа, на мен ми позвъниха вече десет души, а Джо си седи там с твоя... с твоя...

– Пришълец – подсказах аз.

– И реват, прегърнати като тригодишни деца, и... Какво? Пришълец!

– Точно така – потвърдих аз. – Какъв друг според вас може да бъде?

Хиги с трепереща ръка притегли към себе си стол и безсилно се отпусна на седалката.

– Самюъл – тихо каза той, – повтори думите си още един път. Изглежда, нещо не съм чул добре.

– Уилбър е пришълец – повторих му аз, – от друг свят. Той и роботът му са дошли при нас, за да слушат тъжни истории.

– Тъжни истории?

– Точно така. На него му харесват тъжни истории. На едни им харесват весели истории, на други – неприлични. А на него пък тъжни.

– Той е пришълец – произнесе Хиги, без да се обръща към някого.

– Пришълец, пришълец, не се съмнявайте – отзовах се аз.

– Ти напълно ли си уверен в това?

– Напълно.

Хиги се развълнува.

– Нима не разбираш какво значи това за Милвил! Нашият мъничък градец – първото място на Земята, което е посетено от пришълец!

Аз исках само едно – да млъкне и да се измита, и да ме остави да обърна една чашка след закуската. Хиги не пиеше, особено в неделя. Той в най-добрия случай би умрял от ужас.

– Сега към нас ще заприиждат от цял свят! – закрещя Хиги. Скочи от стола и се втурна от кухнята в стаята. – Аз съм длъжен официално да приветствувам високия гост!...

Повлякох се след него – не бих си простил, ако изпуснех такова зрелище.

Джо беше успял да си отиде, Уилбър седеше под навеса сам и аз забелязах, че вече добре се е натряскал. Хиги се приближи до него, изпъчил гърди, простря напред ръка и започна тържествено, в пълна форма:

– На мен като на кмет на град Милвил ми доставя огромно удоволствие да ви предам нашия сърдечен привет...

Уилбър му стисна ръката и каза:

– Да бъдеш глава на града, това е и висока чест, и голяма отговорност. Умът ми

не го побира как не се огъвате под тежестта на подобен товар.

– Да си призная, от време на време... – промълви Хиги.

– Но вие, както се вижда, принадлежите към числото на хората, загрижени изцяло за благополучието на своите ближни, а после естествено принудени всеки ден да се сблъскват с неразбиране и неблагодарност...

Хиги тъжно се отпусна на стъпалото.

– Сър – обърна се той към Уилбър, – няма да повярвате колко мъки ми се налага да понасям.

– Лестър – произнесе Уилбър, – не забравяй да запишеш...

Аз си влязох в къщи. Това не можех да го понеса.

На улицата вече се беше събрала цяла тълпа. Джейк Елис, боклукчията, и Дон Мейърс, стопанинът на „Веселия мелничар“, и много други. И още там – който пожелаеше я изблъскваше, а тя все едно отново се подаваше – се въртеше вдовицата Фрай. Хората както обикновено отиваха на църква и поспираха по пътя да погледат, после продължаваха, а на тяхно място веднага се появяваха други и тълпата никак не редееше, а напротив, растеше и растеше.

Отидох в кухнята и обърнах своята чашка, измих съдовете и пак се замислих с какво да

нахраня Уилбър. Макар че в настоящия момент той, съдейки по всичко, не се нуждаеше особено от храна.

После отидох в стаята, седнах в креслото люлка и изритах чехлите от краката си. Седях в люлката, мърдах си пръстите на краката и размишлявах за това, колко дивашки е навикът на Уилбър да се налива с тъга вместо с добър алкохол.

Денят беше топъл, аз се отпуснах и от полюляването, разбира се, ме налягаше дрямка, затова, когато изведнъж се опомних, разбрах, че не съм сам. Не видях веднага кой е това, но все едно знаех, че е стаята има някой.

Оказа се вдовицата Фрай. Беше облякла неделната си рокля – след толкова години, в които тя минаваше от другата страна на улицата, като че ли само видът на моята колиба или моят собствен вид можеха да осквернят зрението ѝ, след толкова години тя се яви при мен издокарана и със сияйна усмивка! А аз си седя махмурлия и само по едни дънки.

– Самюъл – каза вдовицата Фрай, – не мога да не споделя с теб. Според мен твоят мистър Уилбър е просто чудо...

– Той е пришълец – отговорих аз. Току-що се бях събудил и още не бях съвсем на себе си.

– Няма значение какъв е! – възкликна вдовицата. – Той е джентълмен, преизпълнен с такова съчувствие... Никак не прилича на жителите на този ужасен град.

Аз скочих на крака, без да знам всъщност какво да предприема. Тя ме свари неподготвен, във възможно най-непредставителен вид. Всеки друг от белия свят можех да очаквам на гости, само не и нея. Едва не ѝ предложих да си пийне, но, слава богу, в последната секунда се опомних.

– Вие какво, говорихте ли с него? – попитах, заеквайки.

– И аз, и всички останали – каза вдовицата Фрай. – Той е така обаятелен! Споделиш с него грижите си – и те като че ли отлитат. Там цяла глупа народ чака своя ред.

– Е, какво пък – казах ѝ аз, – радвам се да чуя това от вас. Но как издържа той такъв товар?

Вдовицата се приближи още към мен и сниши гласа си до шепот.

– Според мен той изнемогва. Бих казала... бих казала, че той е в състояние на опиянение, ако не се страхувах, че ще го обидя.

Аз бързичко погледнах часовника си.

– Леле мале! – изтръгна се от мен.

Беше вече почти четири часът следобед. Уилбър е преседял там шест или седем часа без прекъсване, поглъщайки безразборно всички скърби, които може да му предложи това градче. Сега той много ясно се е натряскал до козирката.

Хвърлих се към вратата и съвсем навреме: Уилбър седеше на стълбите, сълзи течеха по лицето му и слушаше не кой да е, а Джек Ритър – по-нахапен лъжец от стария Джек няма да срещнете нито в нашия щат, нито в съседните. Той навярно затрупваше Уилбър с пълни измислици, които съчиняваше в момента.

– Извинявай, Джек – подхвърлих аз и вдигнах Уилбър на крака.

– Но аз точно му говорех за...

– Върви си в къщи! – изшътках му аз. – И останалите също! Вие сте го напили до козирката.

– Мистър Сам – призна Лестър, – колко се радвам, че дойдохте. Мене той въобще не ме слуша.

Вдовицата Фрай придържаше вратата, а аз доვлякох Уилбър вътре и го положих на леглото си, за да си отспи. Вдовицата ме чакаше на стълбите.

– Знаете ли, Самюъл – каза тя, – приготвила съм пилета за вечеря. Те са повече, отколкото бих могла да изям сама.

Не искате ли да дойдете и да ми направите компания?

За миг просто онемях. После поклатих глава.

– Благодаря за поканата, но трябва да се грижа за Уилбър. На работа той не обръща нула внимание.

Вдовицата беше разочарована.

– Може би някой друг път?

– Да, някой друг път.

Когато тя се отдалечи, излязох отново и поканих Лестър в къщи.

– Можеш ли да седиш – попитах го аз, – или само стоиш?

– Само стоя – отговори Лестър.

Тогава се успокоих, нека си стои, и сам седнах в стола люлка.

– Какво яде Уилбър? – попитах аз. – Сигурно е огладнял.

Роботът отвори една вратичка в средата на гърдите си и извади бутилчица със странен вид. Разклати я и чух как вътре нещо задрънка.

– Това е неговата храна – каза Лестър. – Приема по една бутилчица на ден.

Лестър вече се канеше да постави бутилчицата обратно, когато от вратичката изпадна претъпкана обемиста пачка. Роботът се наведе и я вдигна.

– Пари – поясни той.

– Значи при вас там също има пари?

– Тези ни ги дадоха, като минахме обучението. Стодоларови банкноти.

– Стодоларови!...

– Иначе би се получило прекалено обемисто – учтиво отговори Лестър, напъха парите и бутилчицата обратно в дълбините на гърдите си и затвори вратичката.

Аз седях като ударен. Стодоларови банкноти!...

– Лестър – посъветвах го аз, – не би трябвало да показваш тези пари на който ти падне. Няма да мине дълго и ще се опитат да ги откраднат.

– Знам – отговори Лестър. – И ги пазя добре.

Той се потупа по гърдите. Такова потупване без проблеми може да откъсне главата на човек.

Аз седях, полюлявах се в креслото и от изобилието на разни мисли ми се струваше, че мозъкът ми също се люлее – назад в такт с креслото. Първо, Уилбър със своя дивашки начин на напиване, второ, поведението на вдовицата Фрай, а още и тези стодоларови банкноти.

Особено стодоларовите банкноти.

– Слушай, каква е тази работа с вашето обучение? – поинтересувах се аз. – Ти спомена, че било нелегално...

– Възможно най-нелегалното – отговори Лестър. – С това се занимава един извратен тип, който се е прокраднал тук и е записал всичко на лента, а сега тайничко търгува...

– Но защо се е прокраднал? Защо тайничко?

– Забранена зона – отговори Лестър. – Извън пределите на разрешеното. Зад позволената черта. Ясно ли се изразявам?

– И този извратен тип се е досетил, че може да ви продаде информацията, записана на лента, и това... как го нарече?

– Модел на чужда култура – отговори Лестър. – Логиката ви води по верен път, само че в действителност не е толкова просто.

– Сигурно не е – съгласих се аз. – И този извратен тип грабна паричките ви, нали?

– Точно така. Заграби сума ти пари.

Поседях още малко, после отидох да нагледам Уилбър. Той спеше непробудно, при вдишване всмукваше мустаците си в сомовата си паст, а при издишване ги изплюваше обратно. Тогава се отправих към кухнята и си приготвих обяд.

Тъкмо хапнах, когато на вратата се почука. Този път се оказа доктор Ейбъл от болницата.

– Добър вечер, док – казах аз. – Сега ще донеса нещо за пиене.

– Ще мина и без пиене – откликна док. – По-добре ми покажи твоя пришълец.

Той отиде в стаята, видя Лестър и така си и замръзна. Лестър, изглежда, разбра, че докторът е удивен не на шега, и се постара веднага да го успокои.

– Аз съм така нареченият робот на пришълеца. Независимо от очевидния факт, че съм просто машина, аз съм в същото време и предан слуга. Ако искате да ни доверите скърбите си, можете конфиденциално да ги съобщите на мен. А аз няма да пропусна да ги предам на господаря си.

Докторът като че ли леко се олюля, но все пак се задържа на крака.

– Всякакви скърби ли приемате – попита той, – или предпочитате някакъв особен вид?

– Господарят – отговори Лестър – предпочита дълбоката печал, но не се отказва и от скърби от всякакъв друг вид.

– Уилбър се натрясква от тях – вметнах аз. – Сега е в спалнята, спи след запоя.

– Освен това – продължаваше Лестър, – между нас казано, такава стока не е трудно и да се продаде. При нас, в къщи, ще се намерят не малко страстни търсачи на първокачествени мъки, присъщи за дадена планета.

Веждите на доктора излетяха така високо, че почти докоснаха косата му.

– Всичко е честно и почтено – уверих го аз. – Без никакви фокуси. Искате ли да видите Уилбър?

Док кимна, поведох го към леглото и ние застинахме до възглавницата, като гледахме Уилбър от горе на долу. Изтегнатият спящ пришълец представляваше доста отвратително зрелище.

Док вдигна ръка към челото си и със сила я прекара през лицето си, разтегляйки челюст и придобивайки сходство с хрътка. Големите му, тлъсти, увиснали устни издадоха под дланта жвакащ звук.

– Проклет да съм! – произнесе док.

И се обърна, и излезе от спалнята, а аз се повлякох след него. Той, без да спира, се отправи към вратата и излезе навън. Спусна се донякъде по алеята, спря и ме дочака. А после внезапно протегна ръка и ме хвана за ризата – тя така се изпъна, че едва не се скъса.

– Сам – каза той, – ти работиш при мен от много години и вече си доста стар. Повечето хора на мое място биха те уволнили и биха си взели някой по-млад. Аз съм в правото си да те уволня в минутата, в която пожелаея.

– Навярно е така – отговорих аз и изпитах гнусно чувство, защото досега никога не се

бях замислял, че някога ще ме уволнят. Мета си съвестно в болницата и не бягам от мръсна работа. Представете си колко ще бъде гадно, когато дойде поредната събота, а аз нямам пари за пийване!

– Ти беше предан и честен работник – продължаваше междувременно докторът, вкопчил се в ризата ми, – а аз добър шеф. Винаги съм ти давал бутилка за Коледа и още една за Великден.

– Съвсем вярно – потвърдих аз. – Всичко до последната дума.

– Ти няма да започнеш да мамиш своя приятел, доктора – каза док. – Всички останали в това глупаво градче може, но своя приятел доктора – не.

– Но, док – запротестирах, – аз въобще никого не мамя...

Док накрая отпусна ризата ми.

– Бог да е с теб, аз и не мисля, че лъжеш. Всичко ли е действително така, както ми говориха? Той седи и изслушва чуждите беди, и тези, които са поговорили с него, започват да се чувствуват по-добре?

– Вдовицата Фрай уверява, че да. Казва, че като поседяла с него, грижите като че ли отлетели.

– Святата истина, Сам?

– Святата истина.

Доктор Ейбъл се развълнува. Той отново ме хвана за ризата.

– Ти не виждаш ли какво ни е паднало от небето? – едва не закрещя той.

– На нас? – запитах аз.

Той не ми обърна внимание.

– Най-великия психиатър – изрече док, – когото някога светът е познавал! Най-големият принос в психиатрията от самото начало на света. Разбираш ли накъде бия?

– Да, разбирам – казах аз, макар че въобще нищо не разбирах.

– Най-много – изрече док – човечеството се нуждае от някой или нещо, на когото или на каквото да може да прехвърли грижите си. Някой, който с едно магическо докосване да прогони всички тревоги. Цялата работа тук, разбира се, е в изповедта – в това, символично да прехвърлиш своя товар на чуждите плещи. Един и същи принцип работи в църковната изповедалня, в професионалната психиатрия и в дружбата – дружбата е дълбока и здрава само тогава, когато, на рамото на приятеля може да се поплаче...

– Док, вие сте прав – казах аз, като започнах по малко да загревам каква е работата.

– Бедата е там, че приемащият изповедта също е човек. И по човешки е ограничен, а на

този, който се изповядва, това му е известно. Не е по силата на изповедника да гарантира, че ще съумее да сподели всяко нещастие, всяка страст. А тук пред нас е нещо принципно различно. Пришълецът е същество от звездите, не е свързан с човешките предразсъдъци. От самото определение следва, че той е в състояние да приеме всякакви скърби и да ги събере в своето нечовешко естество...

– Док – закрещях аз, – ако можехте да подучите Уилбър в болницата!...

Док мислено потриваше ръце.

– Точно за това мислех и аз.

С какво удоволствие бих се ритнал по задника за глупашкия си възторг! После напрегнах сили, само и само да си възвърна загубените позиции.

– Не знам, док. С Уилбър сигурно няма да се договорим.

– Е, какво, дай да се върнем и да опитаме.

– Не знам – заопъвах се аз.

– Не трябва да се губи нито минута. На сутринта слуховете ще плъзнат на много мили наоколо и тук няма да може да се диша от репортери, телевизионни фургони и бог знае още какво. Ще нахлуят учени сополанковци, правителствени агенти и работата ще се изплъзне от ръцете ни.

– По-добре да поговоря с него на четири очи – казах аз. – Той сега не е във форма и ще онемее от уплаха, ако ви види. А мен ме познава и може да ме послуша...

Както и да го извърташе док, както и да го усукваше, в края на краищата се съгласи.

– Ще чакам в колата – предложи той. – Ако потрябвам, извикай ме.

Като хрущеше по чакъла, той се отдалечи по алеята към колата си, а аз се върнах в къщи.

– Лестър – обърнах се към робота, – необходимо ми е да поговоря с Уилбър. Много е важно.

– Никакви тъжни истории – предупреди Лестър. – За днес му стига.

– Не, не. Имам за него предложение.

– Предложение?

– Сделка. Делово споразумение.

– Добре – каза Лестър. – Ще го вдигна.

Но това не се оказа така просто. В края на краищата го принудихме да се събуди и да седне в леглото.

– Уилбър, слушай ме внимателно – започнах аз. – Намерил съм нещо специално за теб. Има едно място, където всички ги терзаят страшни грижи и ужасяващи скърби. Разбираш ли, не някои, а всички без изключение. Тези хора са толкова угрижени и

скръбни, че не могат да живеят заедно с другите...

Уилбър скочи от леглото и полюлявайки се, стана на крака.

– В-води м-ме незабавно там – произнесе той.

Аз го бутнах обратно на леглото.

– Това съвсем не е така просто. Там е трудно да се проникне.

– Но ти като че ли каза...

– Разбираш ли, аз имам приятел, който може да уреди това за теб. Но, разбира се, ще трябва пари...

– Приятел – заяви Уилбър, – ние имаме вагон с пари. Колко ти трябва?

– Трудно ми е да кажа предварително.

– Лестър, предай му парите, за да се уговори той за всичко.

– Господарю – възпротиви се Лестър, – не знам, трябва ли...

– Сам заслужава доверие – заяви Уилбър.

– Той не е мошеник. Няма да похарчи и цент повече, отколкото е необходимо.

– Нито цент – обещах аз.

Лестър отвори вратичката на гърдите си и ми връчи пачката стодоларови банкноти, а аз някак си я натиках в джоба си.

– Чакайте ме тук – обях им аз, – докато се видя с приятеля си. Скоро ще се върна.

И бързо се заех със сметки и изчисления, тънейки в догадки каква сума мога да изтръскам от доктор Ейбъл. Не пречи първо да се хвърля на повече, за да има какво да отстъпя, когато док започне да ръмжи, стене и плаче, и да ми напомня, че ние с него сме стари приятели и той винаги ми е оставял бутилка за Коледа и още една за Великден.

Вече смятах да изляза от стаята... и се вкамених.

На вратата стоеше втори Уилбър. Макар че, щом се вгледах в него по-внимателно, веднага улових някои разлики. И не успя новият Уилбър и дума да изговори, не успя и крачка да пристъпи, когато изпитах тягостното чувство, че всичко отиде по дяволите.

– Добър вечер, сър – казах аз. – Много мило от ваша страна да наминете към мен.

На него и окото му не мигна.

– Както виждам, имате гости. Много ми е мъчно, но ще се наложи да се разделите с тях.

Лестър зазвънтя зад гърба ми, като че ли му се разглобиха тенеките, а Уилбър се изпъна, като че ли глътна бастун, и побеля като платно.

– Но защо така? – застъпих се аз. – Те едва пристигнаха...

– Вие не долавяте същността на нещата – съобщил пришълецът, който стоеше при вратата. – Те са нарушители на закона. Аз съм упълномощен да ги заловя.

– Приятел – обърнах се към Уилбър, – искрено съжалявам. Така си и знаех, че нищо няма да излезе.

– Сега – заяви на Уилбър вторият пришълец – вие окончателно се убедихте в това и престанете с вашите опити...

Всичко беше от ясно по-ясно, ако поне малко си поразмърдаш мозъка – даже е учудващо, че не се досетих за това по-рано. Та нали, ако Земята е забранена за авантюристите, които са събрали информация за обучението на Уилбър, то още повече...

– Мистър – обърнах се аз към този пришълец, който заседна на вратата, – тук има някои неща, за които вие очевидно не си давате сметка. Не бихме ли могли ние с вас да обсъдим тази работа насаме?

– Бих се радвал – отговори изключително вежливо пришълецът, – но, моля ви, разберете, че аз съм задължен да изпълня дълга си.

– Но точно за това става дума – казах аз.

Пришълецът се отдели от вратата, даде знак и в стаята се втурнаха два робота, до

този момент стояли зад вратата, където не ги бях видял.

– Мерките за безопасност са взети – заяви пришълецът – и ние сме в правото си да се оттеглим за разговор. Готов съм да ви изслушам с най-голямо внимание...

Запътих се към кухнята и той ме последва. Седнах на един стол, а той седна срещу мен.

– Трябва да ви поднеса извиненията си – сериозно каза той. – Този негодник е проникнал на вашата планета и лично при вас по нечестен начин.

– Мистър – казах му аз в отговор, – вие съвсем не ме разбрахте. На мен този ваш преследван от закона ми харесва.

– Харесва ви? – попита той потресен. – Но това е немислимо! Той е долен пияница, освен това...

– Освен това – довърших аз вместо пришълеца, вземайки инициативата – той ни носи огромна полза!

Пришълецът като че ли го удари ток.

– Вие не знаете какво говорите! Той измъква от вас скърбите ви и ги смуче по най-отвратителен начин, записва ги на лента, за да ги преживява отново и отново за ваш вечен срам, и освен това...

– Това съвсем не е така! – креснах аз. – Ние имаме полза, когато измъкваме своите скърби и ги изваждаме на показ...

– Отвратително! Освен това нескромно! – той се запъна. – Какво казахте?...

– Записването на нашите скърби ни е от полза – произнесох аз с най-голямата си възможна тържественост. – Това е въпрос на светоусещане.

Пришълецът се удари с длан по челото и перата около сомовата му паст щръкнаха и затрептяха.

– Нима е възможно това да е истина? – каза той, обзет от ужас. – Ако една цивилизация е толкова примитивна, така потънала в грехове и безсрамие...

– Като нас например – подкрепих го аз.

– На нашата планета – заяви пришълецът – няма нито тревоги, нито скърби. Или поне във всеки случай не много. Ние сме съвършено приспособени за живота.

– А такива като Уилбър?

– Уилбър?

– Вашият приятел, който е в стаята – поясних аз. – Не можех да изговоря името му, така че го наричам Уилбър. Впрочем...

Той прекара ръка по лицето си и каквото и да разправяше, беше ясно като бял ден, че в този момент са го налегнали грижи.

– Наричайте ме Джейк. Наричайте ме както сметнете за добре. Само да намерим изход от това глупаво положение.

– Няма нищо по-просто – отговорих аз. – Оставете Уилбър тук, това е всичко. На практика те съвсем не са ви скъпи, нали?

– Те? Скъпи? – заяви Джейк. – Те ни носят само неприятности. Но ние сме ги създали, ние отговаряме за тях. Нямаме право да прехвърляме този товар на вашите плещи.

– Значи има и други такива като Уилбър? Джейк печално кимна.

– Ние ще ги приберем всичките – реших аз. – И ще ги обичаме много. Всички до един.

– Вие сте го побъркали!

– Разбира се – потвърдих аз. – Точно затова са ни необходими и те.

– Уверен ли сте в това, не изпитвате ли и капка съмнение?

– Съвършено съм уверен.

– Приятел – заяви Джейк, – тогава да си стиснем ръцете!...

Аз протегнах ръка, за да я стисне, но той, изглежда, и не забеляза ръката ми. Стана от стола и само да можехте да видите какво безкрайно облекчение се изписа на лицето му. После се обърна и гордо тръгна към вратата.

– Ей, почакайте за минутка! – завиках аз. Та нали трябваше да уточним още някои подробности. Но той, струва ми се, вече не ме слушаше.

Хвърлих се в стаята, но от Джейк нямаше и следа. Изтичах в спалнята, но и двата робота бяха изчезнали яко дим. Уилбър и Лестър си седяха в блажена самота.

– Нали ви казвах – обърна се Лестър към Уилбър, – че мистър Сам всичко ще оправи...

– Не вярвам на очите си – отзова се Уилбър. – Възможно ли е наистина да са си отишли? Да са си отишли завинаги? И при никакви обстоятелства да не се появят отново?

Аз изтрих чело с ръкав.

– Повече те няма да ви тревожат. Най-после се избавихте от тях.

– Прекрасно! – възкликна Уилбър. – Е, какво става с онази сделка?

– Сега – отговорих аз. – Минутка. Само да изляза и да се видя с онзи човек. ’

Добрах се до стълбите и постоях там малко, докато ми премине треперенето в коленете. Джейк със своите два робота за малко да развали цялата работа. Искаше ми се да пийна както никога досега, но се страхувах да не закъснея. Длъжен бях да хвана доктора за гушата, докато не се е изтърсило още нещо.

Приближих се до колата.

– Колко мислиш, че мога да чакам? – раздразнено произнесе док.

– Наложих се да уговарям Уилбър, за да се съгласи – отговорих аз.

– И той съгласи ли се?

– Да, съгласи се.

– И тогава – попита док – какво чакаме?

– Десет хиляди долара – казах аз.

– Десет хиляди?

– Това е цената на Уилбър. Аз ви продавам пришълеца си.

– Твоя пришълец? Той съвсем не е твой!

– Може и да не е мой – отговорих аз, – но каква е разликата! Само да му кажа думичка и никъде няма да тръгне с вас.

– Две хиляди – провъзгласи док. – И нито цент повече.

След пазарлъка се спряхме на 7000 долара. Ако бях пожелал да убия по този начин цялата нощ, бих измъкнал седем хиляди и петстотин. Но аз бях изстискан до изнемога и една глътка ми беше необходима къде повече от тази половин хилядарка. Така че се договорихме за седем хиляди.

Върнахме се в къщи и док написа чек.

– Ти, разбира се, сам се досещаш, че си уволнен – каза док, като ми го връчваше.

– За това някак си още не бях мислил – отговорих аз и отговорих честно. В ръката си държах чек за седем хиляди долара, а в джоба ми се мъдреше пачка стодоларови

банкноти – колко пиене може да се купи с толкова пари!

Извиках от спалнята Уилбър и Лестър и казах:

– Старият док е съгласен да ви вземе.

А Уилбър отговори:

– Толкова съм щастлив, толкова благодарен. Надявам се, че уговарянето не се оказа прекалено сложно?

– Да, не много. Не поиска всичко.

– Ей – док ни огледа с кръвожаден блясък в очите, – какво става тук?

– Нищо особено – уверих го аз.

– На мен ми се стори...

– Ето ви го вашия пришълец – прекъснах го аз. – Прибирайте си го, ако искате. А ако вече сте премислили, аз ще се радвам да го оставя за себе си. Ще се намерят и други търсачи.

И му протегнах обратно чека. Стъпката беше рискована, но според мен беше крайно време да изблъфирам.

Докторът отстрани чека – той както и преди подозираше, че са го преметнали, само че не можеше да разбере ве какво. Но и да изпусне Уилбър не искаше в никакъв случай. Видях, че вече всичко е претеглил и възнамерява като държи пришълеца в сянка, да се издигне с негова помощ в обществото.

Наистина имаше една подробност, за която и не подозираше. Той не подозираше, че няма да мине много време и на Земята ще се появят други Уилбъровци. И аз се кикотех от сърце – наум, разбира се, – докато док грижливо извеждаше Уилбър и Лестър през вратата.

Преди да прекрачи прага, той се обърна към мен.

– Тук има нещо гнило – каза той, – но само да разбере каква е работата, ще се върна и ще ти одера кожата.

Не обелих и дума, просто стоях и слушах как стъпките им хрущят по чакъла на алеята. Когато чух, че колата замина, запътих се към кухнята и извадих бутилката.

Обърнах половин дузина глътки една след друга. После се отпуснах на стола до кухненската маса и се опитах да се съвзема. За, тази цел изсмуках още половин дузина глътки, но на почивки.

После се заех да размишлявам за всички онези Уилбъровци, които Джейк се съгласи да изпрати на Земята, и съжалих, че не успях поне малко да го издоя. Но аз чисто и просто не успях – той скочи и изчезна в мига, в който възнамерявах да пристъпя към работа.

Оставаше само да се надявам, че ще ги изпрати при мен – или пред навеса, или на алеята, – макар че той нищо подобно не

беше обещавал. Какъв ми е интересът, ако той вземе и ги захвърли където му падне!

Недоумявах кога ще ги изпрати и колко ще се окажат в крайна сметка. Някакво време, ясно, че ще му потрябва и нали преди да ги изпрати на Земята, трябва да мине с тях курс на обучение. А що се отнася до броя им, тук се губех в догадки. От думите на Джейк горедолу би следвало, че ще се съберат около двадесет, ако не и повече. С такъв отряд няма да бъде трудно да изкарам огромни пари, ако, разбира се, подхвана работата както трябва.

Впрочем, като стана дума за това, и така се оформи кръгла сумичка.

Измъкнах от джоба пачката стодоларови банкноти и се опитах да ги преброя точно, но не успях да запомня. Бях пиан, и то дори не в събота, а в неделя. Останал бях без работа, затова сега можех да се натрясквам всеки ден, когато пожелаех.

Така си и седях, посръбвайки от бутилката, докато не изключих.

Събудих се от чудовищен грохот и не разбрах веднага къде съм. След известно време съобразих, че съм заспал до кухненската маса – вратът ми се беше схванал, а и махмурлукът ми беше, по-страшен не можеш и да измислиш.

Криво-ляво се вдигнах на крака и погледнах часовника. Девет и десет.

А грохотът продължаваше.

Добрах се от кухнята в стаята, после отворих входната врата. Вдовицата Фрай едва не се просна на пода – така яростно удряше по вратата.

– Самюъл – задъхвайки се, произнесе тя, – чу ли?

– Нищо не съм чул – отговорих й аз, – докато виене започнахте да барабаните по вратата.

– Не това, по радиото!

– Вие знаете, по дяволите, че нямам нито радио, нито телефон, нито телевизор. Нямам време за всяка нова модерна безсмислица...

– За пришълците – каза тя. – За точно такива като твоя. За славните, добри, отзивчиви пришълци. Те са навсякъде. Навсякъде по цялата Земя. Те са много, където и да погледнеш. Хиляди. А може и милиони.

Аз се хвърлих покрай нея към вратата.

Пришълците седяха на всеки праг нагоре и надолу по улицата, ходеха напред-назад по места, а недалеч, на площадчето, се бяха събрали на групичка и си играеха, гонеха се с всички сили един друг.

– И така сега е навсякъде! – истерично каза вдовицата Фрай. – По радиото точно

така и съобщиха. Те сега са достатъчно, за да може всеки на Земята да си има свой собствен пришълец. Е, не е ли чудо?

„Мръсният мошеник Джейк“ – изругах аз наум. А говореше, като че ли те са съвсем-съвсем малко, биеше се в гърдите – моля, цивилизацията им е толкова културна и съвършена, че и хаховци почти не са останали...

Макар че, честно казано, бройка не беше споменавал. И може всички, които е изхвърлил на Земята, да са само прашинка в сравнение с числеността на цивилизацията им, ако се вземе цялата.

И тогава внезапно си спомних още нещо. Извадих от джоба часовника си и го погледнах отново. Беше само девет и четвърт.

– Мисис Фрай – скокнах аз, – извинете ме. Имам бърза работа и трябва да бягам...

Хукнах надолу по улицата колкото можех по-бързо. Един от Уилбървците се отдели от групата и препусна заедно с мен.

– Мистър – попита той, – нямате ли скърби, които бихте искали да ми доверите?

– Не – пропъдих го с ръка аз, – нямам никакви скърби.

– Или поне грижи?

– Грижи също нямам.

Тогава ми дойде на ум, че грижа има, и то още каква... И не само за мен, за цялата планета.

Защото с помощта на всички тези Уилбървци, които Джейк е изпратил на Земята, при нас скоро няма да остане ни един наш луд. Няма да остане никой, който да бъде от нещо опечален или загрижен. Ех, и такава скука ще настъпи, да не дава господ!

Но все едно, на мен не ми беше до това. Носех се по улицата с максимална скорост, колкото ме държаха краката. Длъжен бях да попадна в банката, преди док да успее да анулира платежа по чека за седем хиляди долара.

Долината на проклятието

Фантастична повест

Роджър Зелазни

(Продължение от миналия брой)

11.

Танер заседна в калта някъде в Източна Пенсилвания и започна да псува като хамалин. Слънцето беше в зенита си. Грег беше много бледен. Танер затвори възпалените си очи и заспа.

Разбуди го чукане по вратата. Ръцете му сами се протегнаха към пулта за управление на стрелбата, очите му зашариха по екраните.

Той видя при лявото крило възрастен мъж и двама младежи. Те бяха въоръжени, но беззащитни пред него – можеше да ги пререже на две само за миг.

Танер включи външния високоговорител.

– Какво искате? – попита той с треперещ глас.

– Заседнахте ли? – обади се възрастният мъж.

– Нещо такова.

– Имам впряг от мулета. Могат да ви измъкнат. Но по-рано от утре сутринта не мога да ги докарам.

– Отлично! – каза Танер.

– Вие откъде сте?

– От Лос Анжелес.

Те удивени зашепнаха.

– Далече сте стигнали, мистър.

– Сякаш не знам... Слушайте, ако говорите сериозно за мулетата, това е чудесно. Положението е изключително.

– Какво се е случило?

– чухте ли за Бостън?

– Аха.

– Там има мор, умират хора. Нося лекарство, което може да ги спаси.

Те отново зашепнаха.

– Ще ви помогнем. Ще дойдете ли с нас?

– Къде? И кои сте вие?

– Казвам се Семуел Потър, а това са синовете ми Родерик и Калибан. Нашата ферма е на около десет километра оттук.

– Не мислете, че не ви вярвам, но прекалено често са ме парили, та затова не искам да рискувам.

– И ние рискуваме, като се захващаме с вас, но много ще загубим, ако бостънските търговци престанат да идват в Олбани.

– Почакайте – каза Танер и излезе от колата.

Възрастният мъж пръв му подаде ръка и Танер я стисна.

– Имате ли доктор?

– В селището, на петдесет километра на север.

– Моят партньор е ранен – Танер посочи с ръка колата.

Сем направи крачка и погледна вътре.

– А защо е вързан като сноп?

– Нещо превъртя. Трябваше да го прасна по главата и да го вържа за всеки случай. Но сега е по-зле.

– Ще направим носилка и момчетата ще го занесат в къщи, а там ще изпратим някого за доктора. А и вие самият не изглеждате кой знае колко по-добре. Обзалагам се, че няма да откажете да се избърснете, да вземете вана и да поспите в чиста постеля.

– Чувствувам се зле – призна Танер. – Хайде, побързайте с тази носилка, защото може да ви потрябва още една.

Той се облегна на бронята и запали цигара, а синовете на Потър в това време отсякоха и изчистиха от клонките няколко тънки дръвчета. На Танер му прилошаваше на вълни, клепките му натежаха, краката му омекнаха като памук. Цигарата се изплъзна от пръстите му.

Някой го разтърси по рамото.

– Готово – каза Потър. – Развързахме вашия приятел и го положихме на носилката. Ще заключите ли колата?

Танер едва не падна, но все пак заключи вратите и тръгна. Отначало се олюляваше, но после свикна да ходи. Семуел Потър нито за миг не млъкваше – може би за да не заспи Танер така както си върви.

– Близо е, синко. Как се казваш?

– Дявол – промърмори Танер.

– Не разбрах?

– Дявол. Така ми е името. Дявол Танер.

Сем Потър се изкиска.

– Чудесно именце! Ако нямаш нищо против, аз ще те представя на жена си и на най-малкия си син като „мистър Танер“, а?

– Карайте... – процеди Танер, измъквайки крак от тресавището.

– Да, лошо ще ни бъде без тези търговци от Бостън! Надявам се да стигнеш навреме. Те докарват стоки от Олбани и два пъти годишно уреждат панаири – напролет и наесен. Имат всичко, което ни е нужно – игли, конци, пипер, съдове, семена, оръжие... всичко. По тези места всеки би ти помогнал.

Те се изкачиха на хълмчето, там беше сухо.

– Значи оттук вече не е трудно да се стигне до Бостън?

– Не бих казал. Но ще ти дам карта.

– Карта имам – отвърна Танер и посочи фермата в далечината: – Вашата ли е?

– Тя е. Вече сме съвсем близо. И сега полесно се върви... Опри се на рамото ми, ако си уморен.

– Няма нищо, ще се оправя. Нагълтах се с таблетки, за да не заспя, а сега ме смаза... Не мога повече да издържам.

– Скоро ще си отспиш. А там ще се поразходим по твоята карта, ще ти покажа пътя.

– Добре... – промърмори Танер. Притъмня му пред очите, той сложи ръка на рамото на Сем и се олюля.

След цяла вечност от мъглата се показва къщата. Вратата се отвори и Танер почувствува, че пада.

12.

Когато се събуди и отвори очи, в стаята беше светло. Танер с пъшкане се протегна, яростно потърка брадата си и се огледа: килимчета в синьо и червено, плетени на ръка, застилаха дъсчения под, кухненски шкаф с бяла емайлирана мивка (на някои места емайлтът се беше олющил и там чернееха петна), огледало на стената и люлеещ се стол до прозореца, малка масичка до другата стена. На масата – книги,

хартия, мастило и писалка, а над тях – избеляла картина с водопад.

Танер седна в леглото и откри, че е спал гол. Дрехите му никъде не се виждаха. Докато мислеше да повика ли някого, или не, вратата се отвори и влезе Сем. През ръката му бяха метнати дрехите на Танер, чисти и изгладени.

– Чух, че се размърда – каза Потър. – По-добре ли си?

– И сравнение не може да става. Благодаря.

– Пригответе ми вана. Ще прибавиш ведро гореща вода и се къпи колкото щеш. Момчетата ще ти донесат сапун и кърпа.

Танер прехапа устна, но не искаше да се покаже неблагоприятен пред стопанина и потисна усмивката си.

– А там на поличката има бръснач и ножица.

Сем постави дрехите му на люлеещия се стол, до него сложи обувките и излезе от стаята.

След малко Родерик и Калибан внесоха дървено корито и го поставиха върху стари чували.

– Как се чувствувате? – попита единият. Танер не знаеше кой беше. И двамата приличаха на дългнести плашила с белоснежни зъби.

– Отлично – отвърна той.

– Гладен ли сте? Вие спяхте цял ден, цяла нощ и още една сутрин.

– Какво става с моя партньор? – попита Танер.

Другият момък поклати глава.

– Зле е, не идва в съзнание. Скоро ще дойде докторът. Най-малкият ни брат снощи отиде да го повика.

Те се обърнаха, канейки се да излязат, и първият добави:

– Като се изкъпете, мама ще ви приготви нещо за ядене. А ние сега ще се опитаме да измъкнем колата.

– Благодаря.

– Добро утро!

Вратата зад тях се затвори.

Танер стана, приближи се до огледалото и придирчиво се огледа.

– Е, добре, само веднъж... – промърмори той.

Изми лицето си, подравни брадата си, подряза косите си. После, скърцайки със зъби, се отпусна в коритото, насапуниса се и започна да се търка с кесията. Водата почерня. Той с плисък се измъкна, избърса се и се облече. Усмихна се на непознатото чернооко отражение в огледалото и запали цигара. После среса косите си. „Ами че аз

съм бил красавец“ – изхили се той и влезе в кухнята.

Сем седеше до масата с чашка кафе. Неговата ниска и пълна жена с дълга сива пола се въртеше край печката. Тя се обърна и показа кръглото си румено лице. Кестенявите ѝ прошарени коси бяха събрани в стегнат кок.

– Добро утро! – каза тя усмихнато.

– Добро утро! – отвърна Танер. – Боя се, че съм намърлял там в стаята.

– Нищо – махна Сем. – Сядай да те нахраним. :Момчетата казаха ли ти за твоя приятел?

Танер кимна.

Когато жената остави пред него чашка кафе, Сем каза:

– Жена ми се казва Сюзън.

Танер пак кимна.

– Взех ти картата, тя стърчеше от джоба на самото ти. А там до вратата е закачен револверът. Аз пък през свободното си време пообмислих и смятам, че е най-добре да стигнеш до Олбани, а оттам по старото шосе номер девет – то е почти запазено.

Потър разгърна картата и започна да му показва.

– Това за теб не е пикник, разбира се, но е най-верният и най-бързият път.

– Закуската! – обяви жена му и отметна картата, за да сложи огромна чиния с хемендекс. Веднага след това на масата се появи масло и конфитюр и Танер се нахвърли на яденето.

Сем разказваше за бандите мотоциклетисти, които се разпореждаха между Бостън и Олбани, заради които търговците возеха стоките си на кервани с охрана.

– Но ти с такава кола няма защо да се боиш, нали? – попита той и Танер отвърна „Надявам се“, като не престана да дъвче. Една мисъл обаче не му даваше покой: а не приличат ли те на момчетата от старата му шайка? Само това липсваше...

Чу се шум, вратата се отвори и в кухнята се втурна момченце на около десет години. След него влезе мъж с черно куфарче.

– Ето ни и нас, ето ни и нас! – завика момчето. Сем стана и се ръкува с мъжа, а Танер си помисли, че и той трябва да постъпи така. Изтри устните си и се ръкува с доктора.

– Моят партньор нещо се побърка. Нападна ме съвсем неочаквано. Аз го отблъснах и той си удари главата.

Докторът беше около петдесетгодишен. Лицето му бе набраздено от бръчки, очите му – уморени.

– Ще ви заведа при него – каза Сем и те излязоха през вратата в другия край на кухнята, а Танер отново седна и сложи в устата си и последния залък. Сюън му досипа кафе и той и благодари с кимване на глава.

– Аз се казвам Джери – заяви малчуганът, като седна на освобождения от баща му стол.
– А вашето име е Дявол, наистина ли е Дявол?

– Я млъкни! – подвижна майка му.

– Боя се, че е истина – отговори Танер.

– вие сте минали през цялата Долина?

– Аха.

– Е, и как е?

– Лошо.

– И какво видяхте?

– Прилепи. Огромни като тази кухня, дори по-големи. Там е пълно с тях, от другата страна на Мисисипи.

– А вие какво направихте?

– Стрелях. Изгарях ги. Прегазвах ги.

– И какво още видяхте?

– Чудовищен отровен гущер колкото хамбар. Прашни дяволи – това са ужасни вихри, които засмукаха една кола. Огнени планини. Непроходими храсталаци. Бури. Пътувах по такива места, където земята е като стъкло. И където земята се тресеше. Пътувах покрай радиоактивни кратери.

– Ех, да можех и аз!

– Джери, не досаждай на човека! – каза Сюзън.

– Не се безпокойте, мисис. Всичко е наред.

– А какъв е този пръстен на ръката ви? – попита. Джери. – Нещо като змия.

– Такава е – каза Танер. – Чисто сребро с червени стъклени очи. Попадна ми на едно място, което се нарича Тихуана. На, вземи!

– Не мога да го взема – процеди момчето, но погледна майка си с умоляващ поглед. Тя поклати глава. Танер забеляза това и каза:

– Твоите родители ми помогнаха, повикаха доктор за моя приятел, предложиха ми постеля и ме нахраниха. Аз съм сигурен, че няма да възразят, ако ти подаря пръстена.

Джери отново погледна майка си. Танер кимна и тогава тя също кимна.

Джери скочи и надяна пръстена.

– Жестоко...

– Той е спирален и може да се свие.

Танер притисна пръстена и го даде на малчугана, за да го премери, после пак го притисна и той стана. Джери с пръстена на ръката понечи да изтича от кухнята.

– Почакай! – викна го жената. – Какво трябва да кажеш?

– Благодаря, дяволе!

– Мистър Танер – поправи го майка му.

– Мистър Танер – повтори момчето и изхвъркна през вратата.

– Вие сте много добър – каза жената.

От стаята излязоха Сем и докторът и Танер изведнъж се замисли къде е прекарало нощта семейството. Сюзън наля на всички кафе.

– Вашият приятел има мозъчно сътресение – съобщи докторът. – Без рентген не мога да кажа доколко е сериозно положението му, а рентген нямам. Но не ви съветвам да пътува.

– Колко време? – попита Танер.

– Може да е няколко дни, може би две седмици. Аз оставих някакви лекарства и обясних всичко на Сем. Той ми каза, че в Бостън има епидемия и вие трябва да бързате. Моят съвет е да тръгнете сам. Оставете го у Потъррови. Нека закрепне, после ще отиде на панаира в Олбани, а оттам ще стигне и до Бостън.

– Добре – като помисли малко, реши Танер.

Те изпиха кафето си мълчешком.

13.

Кафеникавата земя беше обрасла с гъста трева. Небето имаше бледорозов цвят и слънчевите сияния преливаха в сребристо. Сякаш хаосът, който бе породил другата Долина, беше подминал тези места. Танер

препускахе напред и слушаше музика. Два пъти застигаше камиони и им сигнализираще за поздрав, веднъж му отговориха.

Танер пътува така целия ден и по-голямата част от нощта, преди да стигне до Олбани. Улиците бяха потънали в мрак, само в малко сгради имаше светлина. Той спря колата пред мигащата реклама с надпис „Бар и грил“ и влезе.

В малкото задушно помещение цареше полумрак. Подът беше посипан със стърготини. Свиреше тиха музика – съвсем непозната мелодия.

Той седна зад тезгяха и втъкна пистолета по-дълбоко в колана. Свали якето си и го хвърли на съседната табуретка. На приближилия се мъж в бяла престилка каза:

– Едно малко, бира и сандвич с шунка.

Мъжът наведе плешивата си глава и сложи пред Танер чашка, която веднага напълни, а после наля от крана пълна халба.

Танер гаврътна чашката. Барманът бутна към него чинийка със сандвич, драсна нещо на зелено листче хартия и го мушна под чинийката.

Танер отхапа от сандвича и отпи от бирата. Като оглеждаше тълпата шумни хора, той спря вниманието си на възрастен мъж с дружелюбно лице.

– Какво ново има в Бостън?

– Нищо. Изглежда, че до края на седмицата ще се затворят всички наши магазини.

– Кой ден сме днес?

– Вторник.

Танер дояде сандвича, изпи бирата и запали цигара. Погледна сметката, където беше изписана сумата „0,85“, хвърли на тезгяха един долар и се нацани да тръгне. Направи две крачки, но барманът го повика.

– Ей, мистър!

Танер се обърна.

– Ти кого искаш да метнеш?

– Не разбирам.

– Не разбираш ли? – барманът разтърси долара. – А това какво е?

Танер взе хартиятата и я повъртя пред очите си.

– Струва ми се, че всичко е нормално. Какво не ти харесва?

– Това не са пари! Никога не съм виждал такива.

– Тогава си отвори очите! Прочети какво е напечатано там.

В стаята стана тихо. Приблужи се един мъж и протегна ръка.

– Дай да видя, Бил.

Барманът му подаде хартиятата. Мъжът ококори очи.

– Издадени от Националната банка на Калифорния...

– Тук не важат – заяви барманът.

– По-добри нямам – сви рамене Танер.

– С тази хартийка можеш да се избършеш отзад. Бостънски пари нямаш ли?

– Никога не съм бил в Бостън.

– А как се озова тук?

– Пристигнах.

– Я не се прави на глупак, момче. Откъде си ги откраднал?

– Ще вземете ли парите, или не? – попита Танер.

– Нямам никакво намерение! – отсече барманът.

– Тогава вървете по дяволите! – рече Танер и тръгна към вратата.

В стаята се развикаха. Няколко души скочиха на крака и се спуснаха към него. Танер измъкна от колана си револвера и се усмихна накриво.

– Спокойно, момчета – процеди той и те спряха. – Няма да повярвате, ако ви кажа, че в Бостън има мор, но това е самата истина. И сигурно пак няма да повярвате, ако ви кажа, че отивам там след като съм прекосил целия континент чак от Лос Анжелес, и нося в колата си серум на Хавкин. А пък и това си е самата истина. А сега е време да тръгвам и да не сте посмели да ме спирате. Ако се

съмнявате в думите ми, погледнете на какво ще замина. Това е, което искам да ви кажа.

Той отстъпваше заднишком към колата и рязко потегли с рев. Хората от бара го гледаха с ококорени очи.

Танер се засмя и погледна лика на мъртвата луна.

14.

Олбани – Бостън. Триста и петдесет километра. Ужасите от Долината на проклятието останаха назад. Нощ. Тя се стелеше наоколо, обгърнала колата с нежните си тъмни крила. Звездите сякаш светеха по-ярко, природата шепнеше ласкаво и ободряващо: „Всичко ще се оправи.“

Пътят му се стелеше между хълмове. Шосето лъкатушеше сред дървета и висока трева. Насреща му се движеше камион и Танер включи късите светлини, шофьорът на камиона направи същото.

Около полунощ той излезе на разклон и се озова сред кръстосващи се заслепяващи светлини, запалени едновременно от двете страни. Няколко десетки прожектора го заливаха със светлина отляво и отдясно.

Танер натисна педала на газта чак до пода и чу, че отзад изреваха мотори. Той познаваше този звук.

Мотоциклетисти. Те изскочиха на пътя и се понесоха след него.

Явно не знаеха кого преследват. Танер можеше да открие огън с картечниците. Можеше да спре и да ги изгори с огнехвъргачката. Или да им метне гранати. Но нищо такова не направи, защото самият той можеше да препуска, яхнал челния мотоциклет, да лети в самозабрава пред своите хора, без да мисли за нищо освен за преследването... Танер дръпна ръката си от пулта за управление на стрелбата.

Опитай се първо да избягаш.

Двигателят ревеше с пълна мощ, но когато не успя да се откъсне от мотоциклетите, когато те започнаха да стрелят, той разбра, че трябва да им отвърне. Някой заблуден куршум можеше да улучи резервоара за бензин или да пробие гумите.

Първите изстрели, разбира се, бяха предупреждение, но не биваше да рискува. Ако знаеха само...

Високоговорителят!

Танер чукна по бутона и взе микрофона.

– Ей, котенца, освен лекарства за Бостън нищо друго нямам. По-добре си идете по живо по здраво

Веднага последва изстрел и тогава той откри огън с картечницата. Едни паднаха, други продължаваха да стрелят. Той започна да мята гранати. Огънят стихна, но не

престана. Танер удари спирачка и обърна огнехвъргачката. Петнадесет секунди.

И настъпи тишина

Когато въздухът се изчисти, той погледна към екрана.

Те се търкаляха по целия път. До преобърнатите строшени мотоциклети димяха тела. Някои бяха още на крака и държаха пушки. Танер ги застреля един по един.

Канеше се да потегли, но забеляза, че някой се изправи, направи няколко несигурни крачки и отново падна.

Ръката му замръзна на ръчката за управление.

Беше момиче.

Той изскочи от колата и изтича към нея. Една фигурка се размърда и се вдигна на лакът. Танер стреля два пъти и изтича по-нататък, стискайки револвера.

Момичето пълзеше към мъж с простреляно лице. На пътя се търкаляха тела. Кръв и почерняла кожа в алените светлини на стоповете стонове и вой, воня на изгоряла плът.

Когато Танер притича до момичето, то го проклинаше със слаб гласец. В очите й имаше сълзи.

Всички наоколо бяха мъртви или умираха. Танер вдигна момичето на ръце и го занесе

до колата. Сложи го на пътническата седалка, като отмести оръжието по-далече. После включи двигателя и потегли.

Тя имаше силна брадичка и широка уста. Под очите ѝ синееха кръгове. Дясната страна на лицето ѝ беше зачервена като от загар. Левият крачол на панталона ѝ бе скъсан и напоен с кръв.

– Дойдохте ли на себе си? – попита Танер, когато конвулсивните хълцания стихнаха.

– А теб какво те засяга? – рязко отвърна тя, като притисна длан о бузата си.

Той сви рамене.

– Просто така...

– Ти уби почти всички наши.

– А какво щяхте да направите с мен?

– От теб и мазно петно нямаше да остане, ако не беше твоята проклета кола.

– Не е моя – миролюбиво отвърна Танер.

– Изобщо тя принадлежи на държавата Калифорния.

– Това нещо не може да дойде от Калифорния.

– Да ме вземат мътните, ако самият аз не съм я докарал.

Момичето се изправи и започна разтрива крака си. Танер запали цигара.

– Ще ми дадеш ли една?

Той ѝ подаде запалената цигара и запуши друга. Когато ѝ подаваше цигарата, тя забеляза татуировката му.

– Какво е това?

– Името ми.

– От къде на къде?

– От моя старец.

Те мълчаливо пушеха. После тя заговори:

– Защо тръгна през Долината?

– Защото иначе нямаше да ме пуснат.

– Откъде?

– От онова място, дето прозорците имат решетки. Лежах.

– И те пуснаха? Защо?

– Заради епидемията. Нося серум на Хавкин.

– Значи си Дявол Танер, нали?

– Да речем. Откъде знаеш фамилното ми име?

– Слушала съм за теб. Всички мислеха, че си загинал по време на Големия рейд.

– Сгрешили са...

– Защо ме прибра?

– Не мога да гледам как се погубва едно момиче.

– Благодаря. Намира ли ти се нещо за ядене?

– Яденето е там – и той посочи хладилника. – Как да ти казвам?

– Корни. Пълното ми име е Корнелия.

– Добре, Корни. Като се нахраниш, ще ми разкажеш за пътя по-нататък.

Тя яростно се нахвърли на храната.

– Тук има сума ти всякакви банди. Така че се приготви.

– Готов съм – отвърна Танер.

– Тези екрани от всички посоки ли показват?

– Аха.

– Пътищата са горе-долу нормални. Скоро ще има един вихър, а по-нататък два малки вулкана.

– Разбрах.

– Повече няма защо да се безпокоиш освен от „Регентите“, „Дяволите“, „Кралете“ и „Любовниците“.

Танер кимна.

– Много ли са?

– Не зная точно, но повечето са при „Кралете“. Около двеста са.

– Твоите как се наричаха?

– „Жребците“.

– А ти какво смяташ да правиш?

– Каквото кажеш.

– Добре, Корни. Ще те сваля където поискаш. А можеш да дойдеш с мен в града.

– Решавай, Дяволе. Където ти, там и аз.

Гласът ѝ беше нисък, хриплив, произнасяше думите бавно. Панталоните ѝ от груба материя не скриваха дългите ѝ крака

и едрите ѝ стегнати бедра. Танер облиза устни и отклони поглед към екраните.

Внезапно пътят стана мокър. По него се появиха стотици риби и всяка секунда падаха нови. Отгоре се разнесоха оглушителни гръмотевици и на север се разля синьо сияние.

Колата се озова във вода, която биеше по предния капак и покрива, загасваше екраните. Небето отново почерня и роди жален, сърцераздирателен вой. Скоро пороят отслабна, но воят продължаваше.

Момичето гледеше екраните, като от време на време хвърляше поглед към Танер.

– Какво смяташ да правиш? – попита накрая тя.

– Да се измъкна, ако мога.

– Тъмно е. Едва ли ще успееш.

– И аз така мисля, но какво друго ми остава?

– Да се скриеш.

– Ако знаеш къде, покажи ми.

– Тук има едно местенце. Мост. Можем да отидем под него.

– Става. Свирни, щом го забележиш.

Тя свали обувките си и потри краката си.

– Ей, Корни, чак сега се сетих... Отдясно има аптечка. Да, това е. Там може би ще намериш някакъв мехлем. Сигурно ти гори лицето.

Корни извади тубичка, изстиска от нея малко крем и се намаза. Усмихна се и сложи тубичката на мястото.

– Сега по-добре ли ти е?

– Да, благодаря.

Започнаха да падат камъни, синьото сияние се разширяваше.

– Напоследък бурите нещо зачестиха.

– Чувах, че ветровете май започват да се успокояват, значи небето се изчиства.

– Добре би било – забеляза Танер.

– Кога ще видим небето такова, каквото е било някога? Синьо, с облаци. Знаеш ли какво са облаци? Такива едни бели, пухкави неща, които плават в небето. От тях освен дъжд нищо друго няма да вали. Виждал ли си такива неща?

– Не ми се е случвало?

Вдигна се мъгла и Танер беше принуден да намали скоростта. По краищата на виещите се тъмни ивици се появиха жълти петна. По каросерията зачукаха камъни.

– Тук ще ни е краят – прошепна Корни.

– Да го вземат мътните. Този ковчег не е предвиден и за това. Какво има отпред?

– Мост! – извика тя, като се наклони напред. – Ето го! Завий наляво и се спусни надолу, там има пресъхнала река.

Започнаха да се стоварват мълни. Една от тях запали дърво. Заедно с потоците вода продължаваха да падат и риби.

Колата бавно запълзя из рядката кал към коритото на реката. Танер влезе под моста, който звънтеше под ударите на камъните.

– Тук сме на безопасно място – каза Танер и изключи двигателя.

– Вратите заключени ли са?

– Те се заключват автоматично.

Танер запали светлината вътре.

– Бих искал да те почерпя с нещо по-силно, но...

– Нищо, с удоволствие ще пия кафе.

– Сега ще го направим.

Той изплакна кафеничето, напълни го с вода и го сложи да се грее.

Наоколо бушуваше бурята.

– Знаеш ли, приятно е да седиш на топло и уютно място, като плъх в дупката си, докато навън става дявол знае какво. Слушай само как чука! А на нас не ни пука.

– Така е – съгласи се тя. – С какво смяташ да се занимаваш, като стигнеш до Бостън?

– Нямам понятие... Може би ще си намеря работа, ще спестя пари и ще си открия гараж.

– Чудесно. И сигурно пак ще пътуваш сам?

– Защо питаш? В града няма ли банди?

– Не, всички са по пътищата.

– Така си и мислех. Може би ще си събера своя.

Той се наведе към нея и здраво ѝ стисна ръката.

Корни извади от джоба си манерка, отвинти капачката и я подаде на Танер.

– Вземи.

Той отпи глътка, закашля се и за секунда замръзна.

– Ама ти си била жена с големи скрити възможности и тъй нататък. Благодаря.

Тя също отпи глътка и сложи манерката между тях.

– Искат ми се да пътувам с теб докрай. Моите останали там, а ти скоро ще станеш голям човек. Може би ще ме оставиш при себе си, поне временно?

– Ще видим... А ти каква си?

– Всичко мога. Мога да разтривам раменете ти, ако те болят.

– Болят ме и още как.

– Така си и мислех. Наведи се.

Той се наведе към нея и тя започна да разтрива раменете му. Ръцете ѝ бяха здрави и силни.

– Добре го правиш.

Танер се изправи, взе манерката и пак си пийна. Корни едва допря устни.

Над тях бесуваха фурии. Но мостът стоически държеше отбраната. Танер загаси светлината.

– Ела тук – каза той и привлече момичето към себе си.

Тя не се възпротиви и той напипа катарамата на колана ѝ. После дойде ред и на копчетата.

– Няма ли да ме изгониш? – попита тя.

– Не.

– Ще правя каквото казваш, само и само да стигна до Бостън.

– Много добре.

– В края на краищата без Бостън за нас живот няма.

– Така е.

После думите станаха ненужни.

15.

Танер отвори очи. Беше утро и бурята беше утихнала. Корнелия не се събуди дори когато включи двигателя и подкара колата из хрусталака по склона на хълма.

Небето пак стана светло, пътят беше осеян с боклуци. Накрая Корни се размърда.

– О-о-ох! – проточи тя.

– Точно така – съгласи се Танер.

Те се движеха бавно по гориста долина. Ръмеше дъжд. Момичето приготвяше закуската, когато Танер съгледа зад тях точка, която почти се сливаше с хоризонта.

Той увеличи докрай яркостта на екрана и се опита да се измъкне от това, което видя. Корнелия хвърли поглед към екрана.

Мотоциклети, мотоциклети, мотоциклети.

– Твоите хора ли са?

– Не. От моите никой не остана.

– Лошо – промърмори Танер и натисна докрай педала на газта. Сега той се надяваше само на бурята.

Колата със свистене навлезе в завоя и започна да се изкачва по склона на следващия хълм. Мотоциклетите приближаваха.

– Това навярно са „Кралете“ – каза Корни.

– Само те са толкова много.

– Лошо.

– За нас или за тях?

– И за нас, и за тях.

Тя се усмихна.

– Искам да погледам как боравиш с това нещо.

– Ще имаш тази възможност. Те препускат като бесни.

Дъждът стихна, но мъглата ставаше все по-гъста. Танер видя фаровете на половин километър зад тях. Те бяха повече от стотина.

– Далече ли е Бостън? – попита той.

– Около сто и петдесет километра.

– Лошото е, че ни преследват, а не идват насреща – каза Танер и нагласи на задния екран кръстчето за прицел.

– Това какво е? – заинтересува се Корнелия.

– Кръст. Имам намерение да ги разпъна.

Тя се усмихна и поривисто му стисна ръката.

– Мога ли да ти помогна с нещо? Ненавиждам ги тези кретени.

– След малко – отвърна Танер.

Той се протегна назад, взе шест ръчни гранати и ги окачи на широкия си черен колан, а револверът мушна в пояса. На момичето подаде автоматата.

– Можеш ли да си служиш с това?

– Да – бавно отвърна тя.

Танер не откъсваше очи от светлинките, танцуващи по екрана.

– Защо; по дяволите, се бави тази буря – промърмори той.

Когато онези се приближиха на стотина метра, Танер метна първата граната. Тя се издигна в сивия въздух и след пет секунди се взриви с грохот и пламъци. Светлините не изчезнаха и Танер започна да стреля по тях с картучниците, после хвърли още една граната.

– Спря ли ги?

– За известно време. Виждаш ли, светлините са по-далече.

След върха на хълма, мъглата тук се беше разпръснала и се виждаше тъмното небе. Когато започнаха да се спускат, отдясно се издигаше стена от камъни, глина и кал. Танер внимателно я изучаваше.

Пътят се изравни, Танер включи фаровете на най-яркото и започна да търси участък, където стената беше по-настрана. Зад тях се разливаше море от приближаващи се светлини.

Танер избра удобно място, обърна рязко така, че колата поднесе, и застана с лице към преследвачите си. Сега стената беше отляво.

Той пусна ракета, вдигна прицела на пет градуса, пусна още две, вдигна с още три градуса и пусна три. После слезе на петнайсет градуса и пусна още една.

Мъглата пламна, разнесе се грохот на падащи камъни. Земята затрепери. Танер завъртя кормилото надясно, после отдръпна колата назад, пусна още две ракети пред себе си, направи кръг и се понесе напред.

– Надявам се, че това ще ги спре...

След пет минути те се изкачиха на възвишението. Поривът на вятъра разпръсна мъглата и тогава отзад пак се появиха светлинки.

Започна да се покачва нивото на радиацията. Танер внимателно се огледа и видя в далечината кратер.

– Ето го – чу се гласът на момичето. – Тук трябва да се отбием от пътя. Карай по-надясно.

Отзад се чуха изстрели – първите за целия ден. Той нагласи прицела, но не стреля веднага. Гранатите бяха на привършване.

– Ти ги поразреди наполовина – каза Корнелия. – Дори повече. Но те все още са яки момчета.

– Виждам...

Той зави надясно и колата заподскача на дупките на бетона. Радиоактивността се повишаваше.

Дъждът валеше все по-силно. От мъглата изплуваха светлини. Танер се прицели в най-ярката и стреля. Светлината изгасна. Нагласи на следващата и отново стреля. И тя изгасна.

– Още една двойка – забеляза Танер. А зад тях се разнесоха изстрели.

Той се хвана за картечниците и на екрана се появи кръстчето на прицела. Когато трима мотоциклетисти се опитаха да го задминат отстрани, той откри огън и ги повали. Отзад отново стреляха, но той не отвърщаше. С

бясна скорост караше колата сред камънаците.

– Двайсет и девет са – съобщи Корни.

След пет минути го обградиха отстрани. Той не стреляше, пестеше патроните. И едва когато светлините почти се събраха, насочи картечниците.

– Повали шестима – каза Корнелия, но Танер не слушаше нея, а стрелбата, която се носеше отзад.

Той хвърли натам граната, но когато се опита да хвърли втора, затворът само изщрака.

Куршумите рикошираха от бронирания корпус на колата. Танер не отвърщаше. Той се носеше покрай храсталаци, покрай дървета, почти скрити от плътната мъгла, а дъждът все повече се усилваше. Когато изскочиха на шосето, той хвърли поглед към светлинките и попита:

– Колко са сега?

– Около двајсет. Как сме?

– Безпокоят ме гумите. Ако ги улучат, няма да издържат. А също и някой заблуден куршум може да счупи „окото“. За друго няма защо да се боим. Дори и да спрат колата, ще трябва да ни измъкват оттук.

Мотоциклетистите се приближиха, оранжевите блясъци на изстрелите бяха съвсем близко.

– Дръж се – процеди Танер и натисна спирачка. Автомобилът се завъртя и тръгна, пързаяйки се по мокрия асфалт.

Светлинките бяха точно зад гърба му и той метна към тях струя пламък. Мотоциклетите се отдръпнаха встрани и Танер включи страничните огнехвъргачки. После свали крака си от спирачния педал и се втурна напред, за да прецени работата си.

– О, боже, как само ги нареди! – смееше се Корнелия. – Цялата им проклета банда!

– Не е чак толкова весело – каза той. – Има ли светлини?

– Не. – После след няколко секунди: – Три. – После: – Седем. – И накрая: – Тринајсет.

Танер стисна зъби.

– Проклятие. Свършва се...

– Какво се свършва?

– Всичко: късметът, горивото, патроните...

А ти по-добре да си беше останала там, откъдето те взех.

– Не – каза тя. – Сега съм с теб. Докрай.

Той протегна ръка и стисна бедрото ѝ.

– Добре, Корни. Дръж се. Още малко ще повоюваме.

Мъглата малко се беше разсеяла, видимостта стана по-добра. Можеше ясно да се различат фигурите, прилепили се о мотоциклетите. Те се движеха след; тях, но не смееха да се приближат.

– Ако просто искат да ни правят компания, не възразявам – забеляза Танер.

Но после се разнесоха изстрели и той чу как гумите със свистене изпускоа въздуха си. Той намали скоростта и откри огън. Няколко мотоциклетиста паднаха.

После улучиха и втората гума. Танер спря за миг, обърна колата и застана с лице към противника. Пусна една след друга всички останали ракети. Той заливаше преследвачите си с картечен огън чак докато те се пръснаха встрани. Тогава откри огън отляво и отдясно, но патроните за картечницата се свършиха.

Сега стреляха само от пет места, зад дърветата, растящи покрай пътя. Наоколо се валяха тела и строшени мотоциклети, асфалтът беше разбит и обезобразен.

Танер обърна колата и бавно потегли на шест колела.

– Ние сме без всякакво оръжие, Корни.

– Да, но пък те са по-зле от нас...

На задния екран се показаха петимата последни мотоциклетисти. Те се държаха на порядъчно разстояние, но не се отказваха. Танер рязко спря, те също спряха, но далече-далече назад.

– Поне се боят от нас. Мислят, че все още можем да хапем.

– Можем – уверено каза тя.

– Да, но не както те си мислят.

– Още по-добре.

– Приятно е да си имаш работа с оптимист – проговори Танер и бавно потегли. Мотоциклетистите ги последваха, но по-отдалече. Танер ги следеше на екрана и тихо ругаше.

След малко те започнаха да се приближават. Колата се движеше с пределна скорост, но петимата я настигаха. Като се приближиха плътно, те откриха огън и Танер чу как гръмна още една гума.

Той отново спря, мотоциклетистите бяха отзад, извън обсега на огнехвъргачката. Танер изпсува и потегли. Колата занасяше ту на едната ту на другата страна и се беше наклонила надясно. На банкетата стоеше врязан в дървото камион, всичките му стъкла бяха счупени, колелата бяха свалени, а зад волана се бе прегънал над кормилото мъртвец. Наоколо плуваха валма от облаци. Слънцето бе затулено, тъмната ивица на небето се разшири и започна да изригва дъжд, примесен с прах и дребни камъни. „Добре – помисли си Танер, когато те забарабаниха по покрива. – Може и по-силно.“ И желанието му бе изпълнено. Земята затрепери, северният небосклон се озари от синьо сияние и с оглушителен трясък отдясно се стовари огромен камък.

– Надявам се следващият да се стовари върху нашите приятелчета.

Отпред се показва оранжева светлина.

– Вулкан! – възкликна Корни. – Значи ни остават около сто и тридесет километра, не повече.

Сега трудно можеше да се определи дали стрелбата продължава. Канонадата, която се разнасяше от всички страни, можеше да заглуши всякакви изстрели, а падащият чакъл удряше повече от куршумите. Петте фара упорито се държаха отзад.

Танер измъкна револвера и кутийка с патрони и ги подаде на момичето.

– Дръж. Патроните в джоба.

Колата занасяше настрани, тя трудно се поддаваше на управление и седемдесет километра в час беше пределната скорост. От радиото не се чуваше нищо освен пукот.

Танер излезе от в острия завой, спря, загаси всички светлини и изтегли халката на гранатата. Когато на екрана се появиха мотоциклетите, той отвори вратата, скочи и метна гранатата през завесата от дъжд.

Преди да се чуе взривът, той вече беше зад волана. Момичето истерично се разсмя.

– Улучи ги, Дяволе! Улучи ги!

Танер отпи от манерката, а Корни допи останалото.

По разнебитения хлъзгав път колата се изкачи на гърбицата и се понесе надолу. Колкото повече се спускаха, толкова по-гъста ставаше мъглата.

От мъглата се показва светлина и Танер приготви огнехвъргачките. Но това беше просто камион, който мирно се движеше насреща. В следващия половин час срещнаха още два.

Отново пламнаха светкавици и започнаха да падат камъни колкото юмрук. Танер отби от пътя и навлезе в горичка, под клоните на високи дървета. Небето съвсем потъмня, стана черно като катран. Чакаха три часа, но бурята не стихна. Един след друг угаснаха четирите обзорни екрана, а петият показваше само мрак под колелата. Последното, което видя Танер, беше разцепено дърво с пречупен връх, който се люлееше насам-натам, готов всеки миг да падне. Няколко пъти нещо над главите им се счупваше с трясък и колата тежко се разтърсваше. Покривът на три места се бе огънал дълбоко. От радиото не се носеха дори шумове.

– Лоша работа – проговори Танер. – Но имаме още един шанс, ако преживеем бурята.

– Какъв е?

– В багажника има два мотоциклета.

Те отметнаха седалките, пушеха и чакаха, след малко светлината изгасна.

Ураганът бушува целия ден и половината нощ. Те спаха в осакатената кола и тя ги запази.

16.

На разсъмване Танер зашляпа по калта през камъни, клони и умрели риби. Отвори багажника и свали от стойките мотоциклетите. Провери ги и напълни резервоарите с бензин. После влезе в колата, свали задната седалка, под която бе скрит плътно затворен алуминиев сандък – неговият товар.

– Тук ли е лекарството? – попита Корни.

Той кимна.

– Изобщо не зная как се съхранява, може дори и да се охлажда, но сандъчето не е тежко и може да се сложи отзад на мотоциклета. Вземи от колата коланите и онази бележка, моята амнистия. Голям дебел плик.

Тя му донесе нещата и му помогна да закрепил сандъка на мотоциклета.

– Трябва да се движим бавно – каза Танер, когато изтъркаляха моторите на пътя.

Той метна на гърба си автомата, нахлузи ръкавиците и включи двигателя. Тя направи същото и те подкараха моторите един до друг по шосето.

След около час насреща им минаха две коли. Децата притиснаха лица о прозорчетата и дълго изпращаха с поглед мотористите. Под мишницата на шофьора на другата кола висеше кобур.

В розовото небе зад решетката от мрачни ивици изгряваше сребърно слънце. То беше бледо, но Танер все пак сложи защитните си очила. В подножието на хълма се стелеше мъгла, въздухът беше влажен и прохладен. Пътят стана забележимо по-добър. Танер си мислеше за Бостън.

Около пладне сред шума от моторите се чу изстрел. Отначало Танер реши, че му се е чуло, но последва втори. Корни извика, а мотоциклетът ѝ рухна на пътя. Той инстинктивно снижи глава, излезе на банкета, облегна мотоциклета си на едно дърво и се хвърли на земята. Свали от дясната ръка ръкавицата си и допълзя до канавката. Оттук се виждаше Корни. Тя лежеше неподвижна, а на гърдите ѝ имаше кръв.

Стреляха някъде иззад хълма и на него му се стори, че забелязва дулото на оръжие. Танер свали автомата от рамото си, стреля и веднага изпълзя наляво. Ответният куршум вдигна прах до главата му и той, извивайки се като червей, пропълзя до купчина камъни. Там издърпа халката, скочи на крака и

запрати гранатата. Падна на земята едновременно с изстрела и приготви втора граната. Грохот, взрив, буци кал... Хвърли и втората граната и изтича напред, държейки готов автомата.

Това беше излишно. От този, който стреляше, бяха останали само парцали от дрехите. Танер се върна при Корнелия.

Тя не дишаше и той разбра какво значи това.

С ръце изкопа рова, от който стреляше, пусна тялото, нахвърли отгоре кал и изтъркаля върху гроба мотоциклета ѝ. На предната част на мотора издраска с нож: „Казваше се Корнелия. Не знам на колко години е, къде е родена и как е фамилното ѝ име, но тя беше приятелка на Дявол Танер и аз я обичам.“

После яхна мотоциклета си и потегли.

17.

Отзад се чу шум от мотор. От черния път на шосето изскочи харли и беше невъзможно да му се изплъзне с този товар. Танер позволи да го догонят.

Скоро с него се изравни висок слаб мъж с огненочервена брада. Той се усмихна, свали от кормилото дясната си ръка и махна към банкетата.

Танер забави и спря.

– Закъде си се забързал, момче? – попита червенобрадият.

– За Бостън.

– Какво има в сандъка?

– Всякакви там средства.

– Тревица ли? – Веждите на мъжа се плъзнаха нагоре и устните му отново се разтегнаха в усмивка.

– Средства против болестта в Бостън.

В ръката на червенобрадия се появи пистолет.

– Слизай от мотора.

Танер мълчаливо се подчини. Червенобрадият вдигна ръка и от храстите край банкетата излезе някакъв мъж.

– Откарай мотора на този тип далече по шосето, на двеста метра, и го сложи по средата. После се върни на мястото си.

– Какво става? – попита Танер.

– Как се казваш? – сякаш не чул въпроса, попита червенобрадият.

– Дявол, Дявол Танер.

– Ти върви по дяволите!x

Танер сви рамене, смъкна дясната си ръкавица и показа татуировката.

– Пак не вярвам.

– Както искаш...

– Млъквай! – изрева червенобрадият и отново вдигна ръка. Около тридесетина души

изтъркаляха от хрусталаците мотоциклетите си и се строиха от двете страни на пътя.

– Мен ме наричат Големия брат – заяви червенобрадият.

– Радвам се, че се запознахме.

– Знаеш ли сега какво трябва да направиш?

– Мога да се досетя.

– Ще тръгнеш към твоя мотоциклет и ще се опиташ да си го вземеш. Нищо и никаква работа. Само че първо ми дай автомата.

Големия брат пак вдигна ръка и мотоциклетите един след друг запърпориха.

– Върви!

– Ти да не ме мислиш за психо?

– Не. Давай .автомата и тропай.

Сваляйки автомата от рамото си, Танер продължи движението си и удари с приклада под рижата брада. После хвърли автомата, изтръгна от пояса си гранатата, изтегли халката и я метна наляво. Тя още не бе успяла да се взриви, когато той измъкна втората и я метна надясно. В това време мотоциклетистите се нахвърлиха отгоре му.

Танер падна и постави автомата пред себе си. В този миг се чу първият взрив. Когато се раздаде вторият, той вече стреляше.

Повали трима, после се изправи и започна да отстъпва назад, криволичейки, като

стреляше в бедрата им. Патроните свършиха, нямаше време да зарежда. Танер успя да изстреля три куршума от револвера, преди да го свалят с верига по главата.

Дойде в съзнание от рева на моторите. Около него кръжаха два мотоциклета, на единия от тях беше Големия брат. На пътя се валяха тела. Едва се понадигна и го удариха с колело. Той застана от болка – през пръстите му минаха гуми, последва удар с верига по ръцете.

Танер забеляза наблизко един камък и изчака мотоциклетистът да се приближи отново. Понадигна се на крака и хвърли тялото си към врага. Камъкът, който бе успял да сграбчи, се вдигна и падна. Танер се повлече на пътя, а когато падна, му налетя вторият мотоциклет.

Непоносима болка прониза бедрото му, сякаш му се бяха счупили всички кости наведнъж. Пред очите му падна пелена, но все пак успя да се хване за подпорката на мотоциклета, който го влачи около три метра докато успя да измъкне от обувката си камата. Удари нагоре и тънкият метален лист поддаде. Пръстите му се разпериха, той падна на бетона и усети миризма на бензин. Ръката му се мушна в джоба на якето и измъкна запалката. Големия брат правеше

обратен завой, от пробития резервоар горивото течеше по пътя.

Танер приготви запалката – с капаче във вид на череп и крилца отстрани. Завъртя колелцето, посипаха се искри, запали се фитилът. Танер го поднесе към локвата с бензин и пламъкът начерта по бетона огнена следа.

Големият брат бе свършил с обръщането и наведен над кормилото, се понесе към Танер, когато видя какво се бе случило. Ококори очи, усмивката изчезна от лицето му. Той се опита да скочи от мотора, но вече бе късно. Резервоарът под него се взриви и Големия брат рухна на земята с парче желязо в главата.

Огънят заля и Танер и той слабо тупаше с ръце, опитвайки се да го загаси. Тялото му бе окървавено, почувствува смъртна умора. Мотоциклетът му стоеше насред пътя и той пропълзя до него.

Когато се добра до мотора, Танер праметна тялото си през седалката и лежа така с главата надолу около десет минути, нямаше сили да помръдне. Два пъти повърна.

След час успя да яхне мотоциклета, но едва изминал и километър, му прилоша. Отби се встрани от пътя и с последни сили

закара мотоциклета в храстите. Олюлявайки се, падна на земята и всичко потъна в мрак.

18.

Когато се съвзе, първото нещо, което видя, беше засъхнала корица кръв. Лявата му ръка беше подпухнала и посиняла. Пръстите му бяха подути и когато се опита да ги свие, едва не извика от адската болка. Главата му се пръскаше, в устата му имаше вкус на бензин. Брадата му бе обгоряла, дясното око отекло и почти не се отваряше. Танер лежеше неподвижно, нямаше сили да помръдне.

– Корни... – промърмори той, и после: – Дявол да го вземе!

Той се вдигна на колене и запълзя.

Всичките му оръжия бяха изчезнали освен непоносимо тежката граната на кръста. Цигарата се изплъзна от пръстите му и засъска във влажния мъх. Главата му падна на гърдите и всичко изчезна.

Сигурно е имало буря. Той не помнеше. Когато дойде на себе си, лежеше на една страна, с гръб, опрян о дървото.

След като малко си почина, се изправи на крака и се дотътри до скрития мотоциклет. Часовникът му беше счупен и той нямаше понятие колко е часът. Когато потегли, слънцето вече се търкаляше към хоризонта. В ушите му свистеше вятър, сякаш да го

предпази от неканени мисли. Отзад на багажника беше здраво привързан сандъкът. Танер си представяше как някой отваря сандъка и намира там купчина строшени ампули.

Срещаше коли, но нито една не отиваше към града. Пътят беше отличен, отстрани имаше къщи, но Танер не спираше. Съдейки по пътния указател, до Бостън оставаха още 35 километра. Танер запали фара, изкачи се на гърбицата и преди да започне да се спуска, малко намали скоростта.

Далече долу сияеха светлини и едва чуто се носеше ритмичен камбанен звън. Вятърът, който шибаше в лицето му, донесе познатия мирис на морска сол.

Слънцето се скри зад хълма. Високо в небето между две черни ивици се появи звездичка... Къщите бяха почти приближени до шосето.

Беше съвсем близо. Към кого трябваше да се обърне? Не му бяха казали в Лос Анжелес.

Улицата бе тиха и безлюдна. Той натисна клаксона и между сградите отекна шумно ехо. В една от къщите имаше светлина.

Танер спря, прекоси улицата и зачука по вратата. В отговор – нито звук. Той бутна вратата и разбра, че е заключена.

Може би всички са умрели? Може би в града не са останали вече живи хора? Трябва да счупи вратата.

Изстрела и шума от двигателя той чу едновременно.

Танер бързо се обърна и застана с гръб към стената, стиснал в ръка гранатата.

– Стой! – чу се глас от приближилата се кола. – Ще стреляме без предупреждение!

Танер покорно вдигна ръце на равнището на главата си.

В колата имаше двама полицаи, а оня, който седеше отпред до шофьора, се целеше в Танер с револвер.

– Арестуван си! – обяви той.

Шофьорът слезе от колата, заобиколи я отпред и бавно се приближи, подрънквайки с белезниците.

– Хайде, подай ръчички...

И Танер му подаде халката на гранатата.

Полицаят тъпо се втренчи в него, и в очите му се изписа ужас.

– Той има бомба!

Танер се усмихна накриво.

– Млъкнете и слушайте. Или пък стреляйте и заедно ще се отправим към оня свят. Трябва да намеря телефон. Сандъкът върху багажника на мотоциклета ми е пълен със серума на Хавкин. Донесох го от Лос Анжелес.

– По Долината на мотоциклет ли?

– Колата ми издъхна по средата на пътя от Олбани, както и онези момчета, които пожелаха да ме спрат. А сега вземете лекарството и го доставете където трябва.

– Как се чувствувате, мистър?

– Не съм добре. – Танер измъкна някаква усмивка. – Засега се държа, но ръката ми е уморена.

Той измъкна от якето писмото и го подаде на полицаия с белезниците.

– Моята амнистия. Издадена е в Калифорния миналата седмица.

Полицаят извади листа от плика.

– Изглежда, че е истина – рече той. – Излиза, че Брейди е стигнал.

– Брейди е мъртъв – прекъсна го Танер. – Слушайте, лошо ми е. Направете нещо!

– О, боже, дръжте гранатата по-здраво и седнете в колата! Сега само ще свалим сандъка и после ще тръгнем към реката. Там ще хвърлите гранатата. А сега я дръжте с всички сили!

Те отвързаха сандъка и го поставиха на задната седалка. Танер седна до шофьора, като измъкна ръката си навън през спуснатото стъкло. Сирената изрева. Болката се качваше по ръката му чак до рамото...

– Къде са я дянали вашата проклета река?

– Още малко, съвсем малко.

– Побързайте... – промълви Танер.

– Ще отидем на моста и там ще я хвърлите колкото може по-надалече.

– Проклятие, силите ме напускат...

– Натискай, Джими!

– Натискам, кретен такъв, но не сме на криле.

– Ох, нямам сили... струва ми се, че ще се издъня...

Колата с ужасно скърцане спря на моста. Танер едва бе успял да отвори вратата и двамата полицаи бяха вече до него. Той се олюля, но те го подхванаха и го поведоха към парапета.

– Според мен аз не...

Той се изпъна, отметна ръка назад и запрати гранатата. Далече долу се разнесе взрив и водата заклокочи.

Полицайте си отдъхнаха, а Танер дрезгаво се разсмя.

– Нищо ми няма. Просто ви будалках.

– Ах, ти...

После той падна и на светлината на фенерчетата те видяха, че по лицето му се разля мъртвешка бледност.

19.

Напролет, в деня на откриването на паметника на Дявол Танер, когато видяха, че на постаментата му са издраскани неприлични думи, никой не се сети да попита очевидния

виновник защо го е направил. А на следващия ден вече беше късно, защото той изчезна от Бостън на открадната кола, без да остави адреса си.

Почистиха бронзовия Танер на бронзовото харли и отново го покриха с калъфа, за да го

запазят за бъдните поколения. Но вятърът, който го връхлиташе с всички сили на градския площад, все пак го пръскаше с кал, а небесата изливаха върху него мръсотия.

[«](#)[«](#)